

**REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
GRAD SISAK
GRADONAČELNIK**

KLASA: 350-02/21-05/4

URBROJ: 2176/05-01/01-26-23

Sisak, 19. ožujka 2026.

Gradsko vijeće Grada Siska

PREDMET: Materijal za sjednicu Gradskog vijeća

- dostavlja se

Sukladno članku 36. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 12/09, 20/09, 09/10, 04/13, 06/13 – pročišćeni tekst, 11/13, 13/13, 20/17, 13/18 i 18/18 – pročišćeni tekst, 4/20 i 8/21) dostavlja se Gradskom vijeću Grada Siska:

1. Prijedlog Odluke o usvajanju izmjena i dopuna Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.- 2027. godine
2. Pravni temelj, potrebna financijska sredstva za provedbu akta i obrazloženje
3. Prilozi:
 - Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine – s pripadajućim prilogima
 - Nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine – izmjene i dopune
 - Mišljenje Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak o Nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine – izmjene i dopune (KLASA: 023-05/21-01/17, URBROJ: 2176/05-01/03-26-35) od 13. ožujka 2026.
 - Mišljenje Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak o Nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine – izmjene i dopune (KLASA: 300-01/21-01/3, URBROJ: 2176/05-01/1-26-31) od 19. ožujka 2026.

- Izvješće o savjetovanju s javnošću u postupku donošenja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine – izmjene i dopune
- Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak
- Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak
- Mišljenje o potrebi provedbe strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene za Strategiju razvoja Urbanoga područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.– 2027. izmjena i dopuna (izdano od strane Sisačko-moslavačke županije - Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode, Odsjeka za zaštitu okoliša i prirode)

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK

Domagoj Orlić

PRIJEDLOG

Gradsko vijeće Grada Siska na temelju članka 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 147/14, 123/17 i 118/18) i članka 15. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - pročišćeni tekst, 4/20 i 8/21 i „Službeni glasnik Grada Siska“, broj 4/23) donosi

ODLUKU

o usvajanju izmjena i dopuna Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine

Članak 1.

Ovom Odlukom usvajaju se prve izmjene i dopune Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine.

Članak 2.

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. je akt strateškog planiranja u okviru politike regionalnog razvoja koji služi kao multi-sektorski strateški okvir, kojim se planira razvoj urbanog područja kao cjeline unutar jasno definiranog vremenskog razdoblja, tj. predstavlja preduvjet za korištenje ITU mehanizma za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike Europske unije.

Članak 3.

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. – izmjene i dopune nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Grada Siska“.

KLASA:

URBROJ:

Sisak,

**GRADSKO VIJEĆE
GRADA SISKA**

PREDSJEDNIK

Tomislav Kralj, v.r.

Pravni temelji:

- Članak 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne Novine“, broj 147/14, 123/17, 118/18)
- Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.–2027. (verzija 2.1) KLASA: 910-08/21-07/1 URBROJ: 538-06-3-1-1/280-23-30 Zagreb, 19. rujna 2023. godine, izdane od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- Članak 15. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - pročišćeni tekst, 4/20 i 08/21 i „Službeni glasnik Grada Siska“, broj 4/23)

Potrebna financijska sredstva za provedbu akata:

Potrebna financijska sredstva za izradu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje 2021. - 2027. godine – izmjene i dopune osigurana su u Proračunu Grada Siska za 2026. godinu.

OBRAZLOŽENJE

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne Novine“, broj 147/14, 123/17 i 118/18) člankom 11. stavkom 1. definira planske dokumente politike regionalnog razvoja, a člankom 15. nositelje izrade Strategije razvoja urbanog područja (dalje u tekstu SRUP). Gradsko vijeće Grada Siska donijelo je dana 6. prosinca 2023. godine Strategiju razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine (SRUP Sisak).

SRUP je temeljni strateški dokument u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja urbanog područja te je jedan od preduvjeta za korištenje ITU mehanizma za razdoblje od 2021.-2027. godine. Cilj izrade SRUP-a je definiranje zajedničkih smjerova razvoja urbanog područja, predlaganje zajedničkih pravaca djelovanja, olakšavanje provedbe zajedničkih projekata, odnosno razvoj „zajedničke strateške vizije“ koja nadilazi administrativne granice i stvara sinergije koje koriste urbanom području u cjelini.

Cilj SRUP-a je utvrđivanje daljnjeg razvoja urbanog područja te zajedničko djelovanje i provedba projekata kako bi se cijelo urbano područje razvijalo ravnomjerno. Ključna područja intervencije SRUP-a usmjerena su na tematska područja koja se temelje na razvojnim specifičnostima urbanog područja, njegovim razvojnim potrebama i prepoznatim izazovima i predstavljaju zajednički smjer budućeg razvoja.

Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027. (verzija 2.1) propisuju da se uspješan rezultat procesa izrade SRUP-a osigurava kroz aktivno sudjelovanje u partnerskim konzultacijama koje uključuju predstavnike svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i predstavnike svih relevantnih dionika razvoja urbanoga područja tijekom cijelog postupka strateškog planiranja, tražeći njihove doprinose i uključujući ih prema potrebi.

Vizija Urbanog područja Sisak ostvaruje se provođenjem četiriju konkretnih ciljeva. Analizom razvojnih potreba uočene su razvojne potrebe Urbanog područja Sisak iz kojih su utvrđena četiri SMART (engl. Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound) cilja:

- **cilj 1.** - Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak
- **cilj 2.** - Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

- **cilj 3.** - Poboľjšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

- **cilj 4.** - Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.

Tijekom razdoblja provedbe SRUP-a došlo je do niza okolnosti i promjena koje su zahtijevale ažuriranje dokumenta. Izmjene i dopune se odnose na integraciju i realno stanje pripremljenosti novih projekata, financijsku izvedivost i usklađenost s aktualnim uvjetima i pravilima provedbe, bez promjene vizije i razvojnih ciljeva Strategije, specifičnih ciljeva i prioriteta te teritorijalnog obuhvata, a u skladu s promjenama u urbanističkim, društvenim i ekonomskim okolnostima. Gradsko vijeće Grada Siska donijelo je dana 19. prosinca 2025. godine Odluku o pokretanju postupka izmjena i dopuna Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine. („Službeni glasnik Grada Siska“ broj 34/25)

U savjetodavnom procesu identificirani su novi projekti koji pokazuju veći potencijal za stvaranje pozitivnih učinaka na Urbano područje Sisak te provedbom kojih se omogućava unapređenje sportske, rekreacijske i kulturne infrastrukture. Dopuna popisa strateških projekata nužna je kako bi se predmetni akt prilagodio stvarnim provedbenim okolnostima te kako bi se osigurala učinkovita, pravodobna i usklađena realizacija planiranih intervencija. Izmjene se odnose samo na operativnu razinu, a ne strateški okvir te ne mijenjaju osnovnu strukturu, ciljeve ni razvojnu logiku SRUP-a.

Projekti koji se financiraju putem ITU mehanizma, u ukupnom iznosu sufinanciranja od 22 milijuna eura:

Centar znanja i planetarij Munjara – provedba projekta završena 01. veljače 2026. godine

Projektom **Centar znanja i planetarij Munjara** opremljena je edukativna ustanova u kojoj se simuliraju pojave na nebeskom svodu pomoću projekcije na kupolasti svod.

Perivoj Viktorovac – provedba projekta u tijeku

Projektom **Perivoj Viktorovac** uredit će se pješačko-biciklističke staze, parkovna oprema, dječje igralište, tribina s pozornicom i trg, rasvjeta te informativne i edukativne ploče dok će biljni materijal i kišni vrt dodatno oplemeniti prostor. Svake jeseni održavat će se trodnevna manifestacija **Jesen u mom kraju**, uz sudjelovanje općina Sunja i Martinska Ves te izlaganje i prodaju plodova lokalnih poljoprivrednih gospodarstava.

Projekti od strateškog značaja čijim se provođenjem izravno doprinosi ostvarenju strateškog okvira i definiranih posebnih ciljeva, a koji su uvršteni na popis strateških projekata SRUP-a su:

Zibel – urbana zona za rekreaciju

Projektom **Zibel – urbana zona za rekreaciju** planira se rekonstrukcija i opremanje rekreacijske infrastrukture, uključujući rekonstruirani objekt s prostorima za upravljanje, održavanje opreme, sanitarije, presvlačenje te ugostiteljske usluge, uz energetske učinkovite sustave i uređenje okolnih sadržaja poput igrališta, piknik zona i sunčališta. U sklopu projekta organizirat će se tradicionalne ljetne sportske igre „Zibelijada+“ za učenike osnovnih škola ITU područja, čime se potiče aktivno sudjelovanje djece i mladih u zajednici.

Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta)

Projekt **Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta)** obuhvaća cjelovitu obnovu i opremanje sportskog kompleksa u Sisku, uključujući glavno nogometno igralište, pomoćne terene, svlačionice, VIP i press zone, energetske učinkovite sustave, pristupačnost

osobama s invaliditetom, urbani mobilijar i šetnice te prometna rješenja za održivu mobilnost. U sklopu projekta planira se i godišnji turnir za mlađe trenažne skupine ITU područja, s mogućnošću sudjelovanja momčadi iz drugih gradova, čime se potiče tjelesna aktivnost, razvoj sportskih vještina, timski duh i socijalna uključenost zajednice.

Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost

Projekt **Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost** obuhvaća cjelovitu obnovu i unutarnje uređenje bazena te izgradnju sigurne pješačko-biciklističke veze koja povezuje ključne javne i društvene sadržaje ITU područja. Aktivnosti uključuju školu plivanja za učenike, poticanje tjelesne aktivnosti, smanjenje korištenja osobnih vozila i emisija CO₂ te jačanje urbane kohezije i sigurnosti u gradu.

Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine

Projekt **Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine** obuhvaća nabavu cjelokupne tehničke opreme za kino, disko i scenske programe, stvarajući multifunkcionalni prostor za filmske projekcije, kazališne izvedbe, glazbene nastupe i druge kulturne manifestacije ITU područja. Svake godine održavat će se „Jesenski susreti kulture“ i dječje kazališne predstave, čime se potiče kulturna aktivnost, društvena povezanost i uključivanje svih dobni skupina.

Strateška procjena utjecaja na okoliš (u nastavku: SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni učinci na okoliš do kojih može doći uslijed provedbe SRUP-a. Grad Sisak je od Sisačko-moslavačke županije, Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode, Odsjeka za zaštitu okoliša i prirode ishodio Mišljenje o potrebi provedbe strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene za Strategiju razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.–2027. izmjena i dopuna (KLASA: 351-03/26-05/01, URBROJ: 2176-09-03/1-26-2), na temelju kojeg je utvrđeno kako za izmjene i dopune predmetnog dokumenta nije potrebno provesti postupak strateške procjene, kao niti ocjene o potrebi strateške procjene.

U skladu s člankom 48. ZRRRH-a planski dokumenti politike regionalnoga razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe, a detaljniji postupak i metodologija vrednovanja uređuje se Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/2015) u skladu s kojim se provodi i postupak vrednovanja SRUP-a. Tijekom izrade nacrtu SRUP-a pokrenut je postupak prethodnog vrednovanja. Prethodno vrednovanje provelo se tijekom svih faza izrade SRUP-a, a završilo je prije njenog usvajanja. Svrha prethodnog vrednovanja je provjeriti intervencijsku logiku SRUP-a tijekom njegove izrade, odnosno utvrditi je li SRUP usklađen s višerazinskim strateškim dokumentima, jesu li ciljevi i mjere definirani na temelju identificiranih problema i potreba utvrđenih analizom stanja te omogućuju li definirani pokazatelji praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva. Budući da uvrštavanje navedenih projekata na listu strateških projekata ne utječe na prethodno utvrđenu intervencijsku logiku SRUP-a, odnosno ne mijenja definirane ciljeve, mjere i pokazatelje praćenja ostvarenja ciljeva, nije bilo potrebe za ponovnim provođenjem postupka prethodnog vrednovanja.

Grad Sisak je u razdoblju od 11. veljače do 12. ožujka 2026. godine proveo Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću s ciljem upoznavanja šire javnosti te pribavljanja mišljenja, primjedbi i prijedloga o nacrtu Izmjene i dopune Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Temeljem odredbi Smjernica, ispunjeni su svi preduvjeti za donošenje izmjena i dopuna SRUP-a, a to su:

- prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak
- prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak

na izmjene i dopune Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.- 2027. godine.

Provedbom ovih strateških ulaganja Urbanom području Sisak otvara se nova era sustavnog i održivog razvoja, u kojoj se kvalitetna infrastruktura, kulturni sadržaji, sportske i rekreacijske zone te obrazovne i društvene funkcije međusobno nadopunjuju i stvaraju kohezivni urbani sustav. Rezultat je urbano područje u kojem stanovnici svih dobnih skupina imaju pristup funkcionalnim, sigurnim i atraktivnim javnim prostorima, gdje slobodno vrijeme, tjelesna aktivnost, obrazovanje i kulturni život postaju dostupni svima, a poticanje zdravih i aktivnih životnih navika postaje svakodnevna praksa.

Ovi projekti odgovaraju na dugogodišnji deficit suvremene društvene infrastrukture, revitaliziraju zapuštene prostore, unapređuju javne površine i šetnice te jačaju dostupnost i funkcionalnost svih urbanih sadržaja. Time se ne samo smanjuju prostorne i društvene nejednakosti, već se gradi urbani identitet koji povezuje zajednicu, jača društvenu koheziju i potiče aktivno sudjelovanje građana u oblikovanju vlastitog prostora.

U konačnici, integrirani učinci ovih ulaganja kroz ITU mehanizam omogućuju stvaranje Urbanog područja Sisak koje je funkcionalno, povezano i društveno aktivno – prostor u kojem se svi segmenti zajednice osjećaju uključeno, sigurni i podržani, a istovremeno se postavljaju čvrsti temelji za dugoročni, otporniji i održiv urbani razvoj, prilagođen izazovima budućnosti.

Slijedom navedenog, predlaže se Gradskom vijeću Grada Siska donošenje odluke kao u prijedlogu.

Strategija razvoja Urbanoga područja Sisak za financijsko razdoblje 2021. – 2027.

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1. Konceptija Strategije razvoja Urbanoga područja Sisak.....	3
2. Zemljopisno područje koje obuhvaća SRUP	5
2.1. Teritorijalni obuhvat urbanoga područja.....	5
2.2. Teritorijalni kontekst urbanoga područja	6
3. Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a	11
4. Srednjoročna vizija razvoja	14
4.1. Vizija	14
4.2. Ciljevi	14
4.3. Ključna područja intervencije	16
5. Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala.....	18
6. Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija u vezi sa strateškom relevantnošću projekta	20
6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja	20
6.2. Doprinos strateških projekata ITU-a provedbi SRUP-a	23
6.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz mehanizam ITU	29
6.4. Opis strateške relevantnosti kroz mehanizam ITU.....	31
6.5. Opis sustava provedbe mehanizma ITU	37
7. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a, Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja	40
7.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a.....	40
7.1.1. Europski zeleni plan	40
7.1.2. Program EU-a za gradove	41
7.1.3. Teritorijalna agenda 2030	42
7.1.4. Povelja iz Leipziga za održive europske gradove	43
7.2. Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom Hrvatska 2030	44
7.3. Usklađenost s Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine	46
7.4. Usklađenost sa Strategijom razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.....	46
8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju	48
9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda	50
10. Termini plan provedbe projekata od strateške važnosti.....	55

11. Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe	67
12. Prilozi	69
12.1. Dokument provedene analize stanja (SWOT/PESTLE)	69
12.2. Sažetak rezultata prethodnog savjetovanja	69
12.3. Sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću	69
12.4. Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća i imenovanim članovima te izvještaji o provedenom konzultacijskom postupku	69
12.5. Odluka o osnivanju Koordinacijskog vijeća	69
12.6. Izvješće o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš	69

1. Uvod

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak utemeljena je na detaljnoj analizi postojećeg stanja koja uključuje demografsko, socijalno, gospodarsko stanje te stanje urbanog okruženja, kao i izazove s kojima se urbano područje susreće.

Na temelju analize stanja određeni su jasni ciljevi, projekti od strateške važnosti te način rješavanja aktualnih problema urbanog područja. Strategijom je utvrđena i vizija razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje do 2027.

Strategija uključuje integrirani pristup razvoju urbanog područja te definira rezultate koji se planiraju postići, kao i način praćenja provedbe Strategije. Dokument Strategije usklađen je sa strateškim dokumentima na razini Europske unije, na razini Republike Hrvatske, kao i na razini Sisačko-moslavačke županije. U sklopu Strategije utvrđen je terminski plan provedbe određenih projekata od strateške važnosti za Urbano područje Sisak, kao i indikativni financijski plan predviđene alokacije za financijsko razdoblje 2021. – 2027.

1.1. Konceptija Strategije razvoja Urbanoga područja Sisak

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2027. (u nastavku: SRUP) temeljni je strateški dokument za planiranje razvoja urbanog područja kao cjeline te je preduvjet za primjenu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja za razdoblje od 2021. do 2027. Cilj je SRUP-a utvrđivanje daljnjeg razvoja urbanog područja te zajedničko djelovanje i provedba projekata kako bi se cijelo urbano područje razvijalo ravnomjerno. SRUP je razvijen na temelju postojećih strateških dokumenata koji uključuju Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine (u nastavku: NRS 2030), Županijsku razvojnu strategiju Sisačko-moslavačke županije 2017. – 2020. te Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine, iz kojih su vidljivi ciljevi i postignuća iz prethodnog razdoblja.

Izrada SRUP-a započela je krajem 2021. te je završila 2023. Proces izrade SRUP-a odvijao se u nekoliko faza, koje su uključivale izradu analize postojećeg stanja Urbanog područja Sisak i identifikaciju razvojnih potreba. Na temelju potreba definirani su posebni ciljevi koji su usklađeni s nadređenim strateškim dokumentima. Utvrđeni su projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak. Očekuje se da će tijekom 2022. Strategija biti usvojena te će započeti provedba mjera.

U svrhu izrade SRUP-a osnovano je Koordinacijsko vijeće. Dana 17. kolovoza 2021. donesena je Odluka o osnivanju Koordinacijskog vijeća (klasa: 910-08/20-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-11). Koordinacijsko vijeće zaduženo je za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja, provedbe i praćenja provedbe SRUP-a u cilju sudjelovanja u svim fazama postupka izrade SRUP-a, utvrđivanja prioriteta razvoja urbanoga područja te predlaganja strateških projekata važnih za razvoj urbanoga područja. Koordinacijsko vijeće daje mišljenje o svim ključnim koracima u postupku izrade i provedbe SRUP-a prije upućivanja dokumenata na predstavnička tijela JLS-ova.

Partnersko vijeće je savjetodavno tijelo sastavljeno po načelu ravnomjerne zastupljenosti partnera iz svih jedinica urbanog područja, a osniva se za potrebe pripreme i praćenja planskih i strateških dokumenata. Partnersko vijeće osniva se po načelu partnerstva i svojim djelovanjem pridonosi prepoznavanju i analiziranju zajedničkih razvojnih potreba i prioriteta urbanog područja, prepoznavanju i predlaganju strateških projekata, određivanju ciljeva, mjera, prioriteta i kapaciteta za ubrzani gospodarski razvoj i prosperitet urbanog područja. Partnersko vijeće osnovano je 17. studenog 2021. Odlukom o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak (klasa: 300-01/21-01/3, ur. broj: 2176/05-01/1-21-5).

Za potrebe osiguranja visoke razine kvalitete Strategije, provodit će se nezavisna vanjska evaluacija dokumenta u okviru koji je definiran Planom vrednovanja (Odluka o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. – 2027. godine od 31. prosinca 2021., klasa: 300-03/21-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-1). Navedeni dokument opisuje vrednovanje SRUP-a temeljem odredbi Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja¹, a provoditi će u određenim vremenskim periodima i definiranim metodama na sljedeći način:

- vrednovanje tijekom izrade SRUP-a
- vrednovanje tijekom provedbe SRUP-a
- vrednovanje nakon provedbe SRUP-a.

¹ NN 121/15

2. Zemljopisno područje koje obuhvaća SRUP

U nastavku je opisan teritorijalni obuhvat područja za koji se izrađuje SRUP te su navedene jedinice lokalne samouprave koje ulaze u sastav urbanog područja, kao i teritorijalni kontekst s glavnim demografskim, teritorijalnim i fizičkim obilježjima urbanog područja.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske uređuju se načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske te, između ostalog, način utvrđivanja urbanih područja. Svrha je Zakona što efikasnije korištenje fondova Europske unije koji su namijenjeni urbanom i regionalnom razvoju. U skladu s člankom 14. Zakona, urbana područja formiraju se u svrhu učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike regionalnog razvoja. Urbana područja dijele se u tri kategorije: manja urbana područja, veća urbana područja te urbane aglomeracije. Izrađene i usvojene strategije razvoja urbanih područja preduvjet su za financiranje projekata putem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (u nastavku: ITU) u financijskom razdoblju 2021 – 2027.

Putem navedenog mehanizma ulagat će se u četiri urbane aglomeracije, 10 većih urbanih područja te osam manjih urbanih područja koja su ujedno sjedišta županija. U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju RH², Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi³ te Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj⁴ definirana su 22 urbana područja: Bjelovar, Dubrovnik, Čakovec, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Pazin, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Virovitica, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zadar i Zagreb.

Uz gradove središta navedenih urbanih područja, ulaganjem su obuhvaćena i njihova funkcionalna urbana područja (ukupno 192 jedinice lokalne samouprave) koje imaju potencijal biti pokretači ujednačenog razvoja okolnog područja, a time i cjelokupnog regionalnog razvoja RH.

U skladu sa Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja⁵ (u nastavku: Smjernice) koje je izdalo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u nastavku: MRRFEU), nezaobilazna faza strateškog planiranja održivoga urbanog razvoja jest definiranje obuhvata urbanog područja. Nadalje, uspostava urbanog područja jedan je od preduvjeta za korištenje mehanizma ITU.

Prema Smjernicama, urbano područje koje čine Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves spada u veća urbana područja.

2.1. Teritorijalni obuhvat urbanoga područja

Gradsko Vijeće Grada Siska donijelo je u studenom 2020. Odluku o sastavu Urbanog područja Sisak⁶ kojom je utvrđen sastav Urbanog područja Sisak sa sjedištem u Sisku. Prema Odluci, u sastav urbanog područja ulaze sljedeće jedinice lokalne samouprave:

- Grad Sisak
- Općina Sunja
- Općina Martinska Ves.

² NN 147/2014, NN 123/2017 i NN 118/2018.

³ NN 033/2001.

⁴ NN 086/2006.

⁵ https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj//Smjernice%20verzija%202.0_31_8_2021.pdf

⁶ Klasa: 910-08/20-01/2, ur. broj: 2176/05-02-20-8 od 19. studenog 2020.

Jednom kada je određeno urbano područje, nije ga moguće mijenjati do kraja financijskog razdoblja 2021. – 2027. Pri definiranju urbanog područja poštovani su sljedeći kriteriji iz Smjernica za izradu strategije razvoja urbanih područja:

osnovni kriteriji:

- najmanje 30 % dnevnih migracija zaposlenih u središte urbanoga područja
- prostorni kontinuitet urbanog područja

dodatni kriteriji:

- kriterij odgovora na zajedničke razvojne probleme
- zajednički integrirani projekti sastavnica urbanog područja.

Općinska vijeća Općine Sunja i Općine Martinska Ves prethodno su donijela odluke o davanju suglasnosti kojima spomenute općine pristupaju Urbanom području Sisak. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u nastavku: MRRFEU)⁷ zadnje je potvrdilo konačni prijedlog obuhvata Urbanog područja Sisak zaključivši da je obuhvat urbanog područja u skladu s trenutačno vrijedećim Smjernicama.

Sve sastavnice Urbanog područja Sisak čine jedno kontinuirano urbano područje, što je prikazano na slici u nastavku.

Slika 1. Kartografski prikaz Urbanog područja Sisak

Izvor: www.sisak.hr, Odluka o sastavu Urbanog područja Sisak, preuzeto 2. studenog 2021.

2.2. Teritorijalni kontekst urbanoga područja

⁷ Odluka o pristupanju Općine Sunja Urbanom području Grada Siska, klasa: 023-01/20-01/02 od 1. lipnja 2020. Općinsko vijeće Općine Martinska Ves: Odluka o davanju suglasnosti za pristupanje Urbanom području Grada Siska, klasa: 910-08/20-01/01, ur. broj: 2176/15-01/1-20-2 od 28. svibnja 2020.

Urbano područje Sisak ima povoljan položaj na raskrižju prometnih pravaca. Nalazi se u Sisačko-moslavačkoj županiji, ujedno jednoj od najvećih hrvatskih županija, koja graniči sa Zagrebačkom županijom, Bjelovarsko-bilogorskom županijom, Požeško-slavonskom županijom, Brodsko-posavskom županijom, Karlovačkom županijom te s Bosnom i Hercegovinom. Sisačko-moslavačka županija svojim položajem povezuje srednju i jugoistočnu Europu.

Urbano područje Sisak nalazi se u blizini većih gradova u RH kao što su Zagreb, Karlovac, Bjelovar, Kutina i Nova Gradiška. Kroz povijest područje Grada Siska i šire okolice imalo je mnogo uspona i padova. Za vrijeme Domovinskog rata Sisak je postao pogranični grad te su prekinute mnoge prometnice, a posljedice rata vidljive su i danas.

Nakon što se područje nije još potpuno oporavilo od ratnih stradanja, snašle su ga nove nedaće kada je početkom 2020. proglašena pandemija bolesti COVID-19, a krajem 2020. Sisačko-moslavačku županiju pogodio je razoran potres koji je ostavio posljedice i u susjednim županijama. Oporavak Urbanog područja Sisak bit će dugotrajan te je potrebno mnogo ulaganja kako bi ovo područje ponovno zaživjelo. Stoga je važno iskoristiti mehanizme bespovratnog i drugog financiranja na koje Republika Hrvatska ima pravo zahvaljujući članstvu u Europskoj uniji, kako bi razvoj Urbanog područja Sisak započeo što prije i trajao što kraće.

Grad Sisak nalazi se u središtu Sisačko-moslavačke županije te čini njezino upravno središte, a ujedno je sjedište Urbanog područja Sisak. Grad Sisak graniči sa sljedećim općinama i gradovima: Grad Petrinja, Grad Kutina te općine Martinska Ves, Sunja, Velika Ludina, Lekenik, Grad Popovača, Jasenovac, Lipovljani te Donji Kukuruzari.

Grad Sisak nalazi se na plodnom području Panonske nizine te kroz njega prolaze tri rijeke; Sava, Odra i Kupa, koja je ujedno izvor pitke vode za Grad Sisak i okolna naselja. Prisutnost vodotoka rijeka predstavlja veliku prednost za razvoj unutarnjih plovni putova. Na rijeci Savi smjestila se riječna luka Grada Siska koja je važna za gospodarstvo ovog područja. U sklopu luke djeluje bazen Crnac koji služi za utovar i istovar nafte i naftnih derivata, dok bazen Galdovo služi kao brodogradilišno pristanište za tehnički nadzor plovila.

Grad Sisak nalazi se u blizini većih gradova u Republici Hrvatskoj, kao i u blizini glavnog grada Zagreba, kojem je od sastavnica urbanog područja najbliža Općina Martinska Ves, udaljena oko 50 kilometra.

Općina Martinska Ves smještena je na jugu središnje Hrvatske sjeverno od Grada Siska s kojim graniči i ima dobru povezanost. Općina se prostire na 124,87 km² te kroz nju prolazi rijeka Sava, a omeđena je rijekama Lonjom i Odrom.

Općina Sunja nalazi se 28 kilometara južno od Grada Siska. Na površini od 288,40 km² smješteno je 40 naselja.

Grad Sisak s općinama Sunja i Martinska Ves ulazi u kategoriju većega urbanog područja jer prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. zajedno imaju više od 35 000 stanovnika. Prema spomenutom popisu stanovništva, Grad Sisak ima 40 121 stanovnika raspodijeljenih na površini od 422,75 km². Općina Sunja ima manji broj stanovnika, točnije 4124 na površini od 288,40 km², dok Općina Martinska Ves ima svega 2861 stanovnika na prostoru od 124,70 km². U nastavku se nalaze podaci o broju stanovnika te površini jedinica lokalne samouprave za sve tri sastavnice Urbanog područja Sisak.

Tablica 1. Broj stanovnika, površina JLS-a, prema popisu 2021.

	Broj stanovnika	Površina JLS-a (km ²)
Grad Sisak	40 121	422,75
Sunja	4124	288,40
Martinska Ves	2861	124,70

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Grad Sisak sastoji se od 35 naselja, a većina stanovnika, njih 27 859, smještena je u naselju Sisak. Naselje Suvoj ima najmanje stanovnika, točnije 31. Općina Sunja podijeljena je na 40 naselja od kojih najviše stanovnika broji naselje Sunja s 1170 stanovnika. Najmanje naselje u općini, Kladari, ima svega jednog stanovnika. Općina Martinska u svojih 16 naselja ima 2861 stanovnika, od kojih je najveći broj smješten u naselju Martinska Ves, točnije 540. Najslabije naseljeno naselje Lijevo Željezo ima svega osam stanovnika.

U nastavku su tablice koje prikazuju gustoću naseljenosti svih naselja u Gradu Sisku te u općinama Sunja i Martinska Ves.

Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima u Gradu Sisku, popis 2021.

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Blinjski Kut	194	Novo Pračno	346
Budaševo	1373	Novo Selo	536
Bukovsko	76	Novo Selo Palanječko	447
Crnac	656	Odra Sisačka	687
Čigoč	53	Palanjek	355
Donje Komarevo	255	Prelošćica	474
Gornje Komarevo	425	Sela	886
Greda	763	Sisak	27 859
Gušće	288	Stara Drenčina	179
Hrastelnica	744	Staro Pračno	721
Jazvenik	118	Staro Selo	60
Klobučak	51	Stupno	427
Kratečko	139	Suvoj	31
Letovanci	42	Topolovac	742
Lonja	83	Veliko Svinjičko	226
Lukavec Posavski	103	Vurot	112
Madžari	199	Žabno	414
Mužilovčica	57	—	—

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima u Općini Sunja, popis 2021.

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Bestрма	71	Krivaj Sunjski	97
Bistrač	36	Mala Gradusa	5
Blinjska Greda	18	Mala Paukova	21
Bobovac	248	Novoselci	28
Brđani Cesta	94	Papići	34
Brđani Kosa	69	Petrinjc	137
Crkveni Bok	75	Pobrđani	12
Čaplјani	28	Radonja Luka	30
Četvrtkovac	139	Selišće Sunjsko	20
Donja Letina	20	Sjeverovac	21
Donji Hrastovac	143	Slovinci	116
Drljača	184	Staza	170
Gornja Letina	54	Strmen	60
Gradusa Posavska	65	Sunja	1170
Greda Sunjska	278	Šaš	168
Ivanjski Bok	11	Timarci	83
Jasenovčani	14	Vedro Polje	119
Kinjačka	167	Velika Gradusa	48
Kladari	1	Vukoševac	10
Kostreši Šaški	43	Žreme	41

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Tablica 4. Broj stanovnika po naseljima u Općini Martinska Ves, popis 2021.

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Bok Palanječki	124	Ljubljaniica	18
Desni Dubrovčak	65	Mahovo	233
Desno Trebarjevo	273	Martinska Ves	540
Desno Željezno	127	Setuš	119
Jezero Posavsko	56	Strelečko	455
Lijeva Luka	197	Tišina Erdedska	265
Lijevo Trebarjevo	54	Tišina Kaptolska	219
Lijevo Željezno	8	Žirčica	108

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Urbano područje Sisak suočava se s trendom iseljavanja stanovništva već dugi niz godina. Razlozi za iseljavanje uključuju nepovoljnu ekonomsku situaciju, posljedice uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 iz 2020. te posljedično stanje nakon razornog potresa iz prosinca 2020. koji je oštetiо čitavu Sisačko-moslavačku županiju, kao i okolne županije.

Prema najnovijim podacima Državnog zavoda za statistiku, 2022. iz Sisačko-moslavačke županije odselilo se 3135 osoba, a doselilo 2307. Iz podataka su vidljive migracije unutar samog Urbanog područja Sisak, no isto tako migracije u inozemstvo te gradove i općine unutar Sisačko-moslavačke županije. Također je vidljivo da su se stanovnici najmanje iseljavali iz onih naselja koja su najbliža većim gradovima poput Siska. Vidljiv je negativan trend i na tržištu nekretnina, gdje je 2020. kupljeno manje nekretnina nego prethodne godine.

Na migracijski trend utječe status Sisačko-moslavačke županije koja prema indeksu razvijenosti pripada u I. skupinu jedinica područne samouprave koje se nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne samouprave. Za određivanje indeksa razvijenosti u obzir se uzimaju prosječni dohodak po stanovniku, stopa nezaposlenosti, stupanj obrazovanosti stanovništva te opće kretanje stanovništva. Uzimajući u obzir navedene kriterije, Sisačko-moslavačka županija rangirana je nisko na ljestvici razvijenosti te spada u skupinu potpomognutih područja.

Urbano područje Sisak nalazi se na području koje je, unatoč visokom stupnju urbaniziranosti, uspjelo sačuvati prirodnu i kulturnu baštinu. Najvažnije lokalitete čine Odransko polje, Sunjsko polje te Lonjsko polje, koje je 1990. proglašeno parkom prirode. Zbog bogate kulturne i prirodne baštine Urbano područje Sisak povoljno je za razne grane turizma. Ostvareni prihodi od turizma mogli bi biti još veći kroz proširenje ponude te povećavanje broja smještajnih kapaciteta.

Urbano područje Sisak povoljno je za život po pitanju klime koja je topla s umjerenom količinom kiše. Zime su hladne, ljeta ugodno topla. Prevladavaju livade i oranice pogodne za razvoj poljoprivrede, no mnogo ih je zapuštenih.

Sukladno Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja MRRFEU-a i prema Odluci Gradskog vijeća Grada Siska, sastav Urbanog područja Sisak čine Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves. Grad Sisak s općinama Sunja i Martinska Ves ulazi u kategoriju većega urbanog područja jer prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. zajedno imaju više od 35 000 stanovnika. Na negativan migracijski trend utječe status Sisačko-moslavačke županije koja prema indeksu razvijenosti pripada u I. skupinu jedinica područne samouprave koje se nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne samouprave. Zbog bogate kulturne i prirodne baštine Urbano područje Sisak povoljno je za razvoj turizma, a prostrane livade i oranice pogodne su za razvoj poljoprivrede.

3. Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a

U ovom poglavlju navodi se metodologija izrade te način sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a u skladu s člankom 6. prijedloga Uredbe o zajedničkim odredbama. Prema navedenoj Uredbi, u pripremu i provedbu SRUP-a moraju biti uključeni sljedeći partneri: gradska i druga javna tijela, gospodarski i socijalni partneri, tijela koja predstavljaju civilno društvo, partneri u području okoliša i tijela odgovorna za promicanje socijalne uključenosti, temeljnih prava, prava osoba s invaliditetom, ravnopravnosti spolova i nediskriminacije. Također, opisan je sastav i uloga koordinacijskog i partnerskog vijeća u procesu izrade SRUP-a.

U svrhu pripreme i provedbe Strategije razvoja Urbanog područja Sisak osnovano je Partnersko vijeće na temelju Odluke o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak od 17. studenog 2021., klasa: 300-01/21-01/3, ur. broj: 2176/05-01/1-21-5.

Partnersko vijeće osnovano je u skladu s člankom 28. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske koji navodi da se partnersko vijeće osniva u svrhu sudjelovanja u donošenju Strategije te u njega ulaze različiti akteri. Partnersko vijeće osnovano je u skladu s Uredbom o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća⁸ prema kojoj se vijeće u svojem radu vodi načelom transparentnosti, načelom usuglašavanja, načelom jednakosti članova partnerstva te načelom ravnomjerne predstavljenosti partnera. Partnersko vijeće usklađeno je i s člankom 6. prijedloga Uredbe (EU) br. 1303/2013 o zajedničkim odredbama koji navodi da operacije koje podupiru ESI fondovi moraju biti u skladu s primjenjivim pravom Unije.

U Partnersko vijeće uključeni su predstavnici Grada Siska, Općine Sunja te Općine Martinska Ves.

Pri sastavljanju Partnerskog vijeća vodilo se računa o tome da predstavnici sastavnica urbanog područja budu iz poslovnog, javnog te civilnog sektora kako bi se obuhvatili interesi što većeg broja stanovništva urbanog područja.

Uloga je članova Partnerskog vijeća pružanje pomoći u kreiranju Strategije u skladu s najboljim interesima stanovništva Urbanog područja Sisak, primjerice kroz predlaganje projekata i utvrđivanje prioriteta razvoja urbanog područja.

U nastavku je tablica koja prikazuje sastav Partnerskog vijeća.

Tablica 5. Članovi Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak

Naziv organizacije	Član	Zamjenik člana
Grad Sisak	Kristina Ikić Baniček	Silvija Mužek
Općina Martinska Ves	Stjepan Ivoš	Maja Šikić
Općina Sunja	Grga Dragičević	Nenad Jelić
Sisačko-moslavačka županija	Darjan Vlahov	Andreja Šeperac
Regionalni koordinator SMŽ – Razvojna agencija SIMORA	Andreja Šeperac	Tatjana Puškarić
Auto Promet Sisak d.o.o.	Una Rožić	Darijo Bulat
Gradski muzej Sisak	Marijan Bogatić	Neven Peko
Galerija Striegl	Alma Trauber	Suzana Pernar
Poduzetnički inkubator Sisak – PISAK	Krunoslava Kosina-Milutinović	Silvija Pakasin

⁸ NN 103/2015.

Hrvatski zavod za zapošljavanje	Irena Bušić	Vesna Cerovski
Agencija lokalne demokracije	Paula Raužan	Barbara Marjanović
Športsko rekreacijski centar – ŠRC Sisak	Mario Stipkov	—
Hrvatska gospodarska komora	Tihomir Babić	Brankica Grd
Centar kreativne industrije - CIKS	Luka Vukelić	—
Metalurški fakultet Sisak	Ladislav Lazić	Zdenka Zovko Brodarac
Fakultet organizacije i informatike – FOI Sisak	Iva Gregurec	Marina Klačmer Čalopa
Turistička zajednica Grada Siska	Zvonimir Rajković	Mirjana Lahovsky-Žličarić

Izvor: Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak od 17. studenog 2021.

Za potrebe izrade SRUP-a osnovano je i Koordinacijsko vijeće Urbanog područja Sisak na temelju Odluke o osnivanju Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak, klasa: 910-08/20-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-11 od 17. kolovoza 2021.

Koordinacijsko vijeće sudjeluje u svim fazama izrade SRUP-a tako da predlaže projekte, utvrđuje prioritete razvoja urbanog područja te predlaže izmjene Strategije.

Članove Koordinacijskog vijeća čine načelnici jedinica lokalne samouprave i gradonačelnici te njihovi zamjenici:

1. Kristina Ikić Baniček, predsjednica Koordinacijskog vijeća
2. Marko Krička, zamjenik gradonačelnice u Koordinacijskom vijeću
3. Grga Dragičević, zamjenik predsjednice Koordinacijskog vijeća
4. Ivica Marić, zamjenik načelnika Općine Sunja
5. Stjepan Ivoš, načelnik Općine Martinska Ves
6. Maja Šikić, zamjenica načelnika Općine Martinska Ves.

U sklopu procesa pripreme Strategije, a za potrebe osiguranja participativnosti na razini svih relevantnih dionika te dvaju prethodno spomenutih vijeća, proveden je niz konzultacija.

1. Partnersko vijeće dobilo je na uvid analizu stanja Urbanog područja Sisak koja im je predstavljena na održanoj osnivačkoj sjednici te im je omogućena dostava komentara i prijedloga na prikazani nacrt analize stanja.
2. Partnerskom vijeću bio je predstavljen svaki dio dokumenta Strategije te im je dostavljen na komentiranje putem e-pošte kako bi se osigurala visoka razina participativnosti.
3. Vijeće je sudjelovalo i u određivanju projekata koji će se financirati putem mehanizma ITU.

U svrhu pripreme i provedbe SRUP-a osnovano je Partnersko vijeće koje čine predstavnici iz poslovnog, javnog te civilnog sektora Grada Siska i općina Sunja i Martinska Ves, kako bi se obuhvatili interesi što većeg broja stanovništva urbanog područja. Uloga je članova Partnerskog vijeća pružanje pomoći u kreiranju SRUP-a, kroz predlaganje projekata i utvrđivanje prioriteta razvoja urbanog područja. Za potrebe izrade SRUP-a osnovano je i Koordinacijsko vijeće Urbanog područja Sisak koje sudjeluje u svim fazama izrade dokumenta tako da koordinira izradu SRUP-a.

4. Srednjoročna vizija razvoja

U ovom poglavlju navodi se srednjoročna vizija razvoja urbanog područja koja služi kao vodič za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija u okviru upravnih područja javnih politika, odnosno stanja koje se želi postići u srednjoročnom razdoblju. U nastavku poglavlja navode se ciljevi čije provođenje pridonosi ostvarenju definirane vizije, a proizlaze iz razvojnih potreba Urbanog područja Sisak na temelju provedene analize stanja.

4.1. Vizija

U svrhu definiranja vizije Urbanog područja Sisak sagledane su pojedinačne vizije sastavnica urbanog područja, odnosno Grada Siska, Općine Sunja i Općine Martinska Ves. Razmatrana je analiza stanja, potrebe i težnje pojedinog područja te je u skladu s time utvrđena jedinstvena vizija Urbanog područja Sisak koja se planira postići do 2030., a glasi:

„Urbano područje Sisak poželjno je mjesto za život razvijene društvene infrastrukture i gospodarstva s kvalitetnom ponudom sadržaja za obitelji i mlade u zdravom okolišu.”

Za Urbano područje Sisak određene su zajedničke ideje razvoja u kojima se uvažavaju posebnosti svake sastavnice bez diskriminacije.

Vizija Urbanog područja Sisak u skladu je sa sljedećim strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine:

- strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- strateški cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- strateški cilj 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Ostvarenje utvrđene vizije Urbanog područja Sisak kroz definirane ciljeve, prioritete i mjere Strategije pridonosi postizanju navedenih strateških ciljeva NRS-a 2030.

4.2. Ciljevi

Vizija Urbanog područja Sisak ostvaruje se provođenjem četiriju konkretnih ciljeva. Analizom razvojnih potreba uočene su razvojne potrebe Urbanog područja Sisak iz kojih su utvrđena četiri SMART (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*) cilja:

- **cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak**
- **cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma**
- **cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom**
- **cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.**

Kao što nalaže kratica SMART, utvrđeni ciljevi Strategije specifični su, mjerljivi, dostižni, relevantni te vremenski određeni. Unutar ciljeva utvrđeni su prioriteti i mjere koji će biti provedeni u okviru ove Strategije.

U nastavku je prikaz prioriteta i mjera unutar svakog pojedinog utvrđenog cilja.

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak Prioritet 1.1. – Unaprjeđenje društvene infrastrukture Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport Mjera 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje Prioritet 1.2. – Poboljšanje kvalitete života i dostupnosti javnih usluga Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja Mjera 1.2.2. – Obnova parkova i spomenika kulture
Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma Prioritet 2.1. – Poticanje razvoja poduzetništva Mjera 2.1.1. – Ulaganje u poduzetničku infrastrukturu Mjera 2.1.2. – Ulaganje u poduzetničke zone Prioritet 2.2. – Poticanje razvoja poljoprivrede Mjera 2.2.1. – Poticanje poljoprivredne proizvodnje Prioritet 2.3. – Poticanje razvoja turizma Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja Mjera 2.3.2. – Obnova objekata prirodne i kulturne baštine
Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom Prioritet 3.1. – Ekološka i energetska tranzicija Mjera 3.1.1. – Razvoj i obnova javne infrastrukture, zapuštenih i zelenih površina Mjera 3.1.2. – Poticanje korištenja OIE Mjera 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija
Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave Prioritet 4.1. – Unaprjeđenje rada javne gradske uprave Mjera 4.1.1. – Digitalizacija javne uprave i građana Mjera 4.1.2. – Obnova i izgradnja infrastrukture za mobilnost građana Prioritet 4.2. – Pametan i održiv sustav javnoga gradskog prijevoza Mjera 4.2.1. – Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza Mjera 4.2.2. – Digitalizacija gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza

4.3. Ključna područja intervencije

Ključna područja intervencije Strategije Urbanog područja Sisak usmjerena su na tematska područja koja se temelje na razvojnim specifičnostima urbanog područja, njegovim razvojnim potrebama i prepoznatim izazovima te predstavljaju zajednički smjer budućeg razvoja. Multisektorski pristup planiranju razvoja urbanog područja oslanja se na provedenu analizu stanja i razvojne potrebe koje su definirali uključeni sudionici.

Područja intervencije mogu se stoga svesti pod sljedeće intervencije:

- kvaliteta života i infrastrukture (uključivo urbano područje)
- održivi gospodarski razvoj i zaštita okoliša (održivo urbano područje)
- unaprjeđenje rada javne uprave i usluga građanima (pametno urbano područje).

Područja intervencije prepoznatljiva su u sklopu ciljeva, prioriteta i mjera i usklađena su s krovnim strateškim dokumentom Republike Hrvatske – Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. (u nastavku: NRS 2030). Vizija Republike Hrvatske navedena u sklopu NRS-a 2030 opisuje državu koja je konkurentna, koja čuva svoje resurse te u kojoj svi ljudi imaju jednake prilike i jednake životne uvjete visokog standarda. Vizija Urbanog područja Sisak usklađena je s vizijom RH iz Nacionalne razvojne strategije.

NRS 2030 fokusira se na četiri glavna razvojna smjera koji se odnose na održivo gospodarstvo, otpornost na krize, zelenu i digitalnu tranziciju te ravnomjeran razvoj svih regija. U skladu s navedenim razvojnim smjerovima NRS-a 2030, u Strategiji Urbanog područja Sisak utvrđena su ključna područja intervencije u sektoru gospodarstva, u društvenoj infrastrukturi te u zaštiti okoliša.

Predmetna Strategija fokusirana je na razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva kroz poticanje razvoja poduzetništva i razvoja industrije, poglavito jačanjem poljoprivredne proizvodnje. Cilj je otvoriti nova radna mjesta te tako smanjiti nezaposlenost i iseljavanje stanovništva iz Urbanog područja Sisak. Time se izravno pridonosi ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030, točnije specifičnim ciljevima:

- SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva i
- SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Na to se nadovezuje drugo ključno područje intervencije koje se odnosi na osiguravanje povoljnog okruženja za mlade i obitelji. Cilj je povećati kvalitetu i raspon usluga društvene infrastrukture koje se nude u urbanom području kako bi se što više zadržali mladi u urbanom području te kako bi ih se potaknulo na osnivanje obitelji. Time bi se pozitivno utjecalo na stopu fertiliteta do 2030., a ujedno bi se ostvario doprinos specifičnim ciljevima NRS-a 2030:

- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i
- SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji.

Također su utvrđene intervencije u području zelene i digitalne tranzicije gdje će se nastojati zaštititi prirodni resursi urbanog područja te smanjiti negativan doprinos klimatskim promjenama. Cilj je prijeći na čistu energiju korištenjem obnovljivih izvora energije te osvješćivanjem stanovništva o važnosti recikliranja i odvajanja otpada. Dodatno je planirana ekstenzivna obnova prometnica te zgrada razne namjene. Realizacijom navedenih intervencija pozitivno će se utjecati na provedbu strateških ciljeva NRS-a 2030:

- SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

- SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- SC 10. Održiva mobilnost i
- SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.

Za Urbano područje Sisak određene su zajedničke ideje razvoja u kojima se uvažavaju posebnosti svake sastavnice uz zajedničku srednjoročnu viziju razvoja na temelju analize stanja, potreba i prepoznatih snaga sastavnica urbanog područja koja je u skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. Utvrđena su četiri konkretna cilja, sedam prioriteta i 13 mjera čijim se provođenjem pridonosi ostvarenju definirane vizije razvoja. Uz to, utvrđena su ključna područja intervencije u sektoru gospodarstva i zaštiti okoliša, poboljšanju kvalitete življenja i infrastrukture i pametnom urbanom razvoju uz doprinos ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030.

5. Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala

U ovom su poglavlju navedeni zaključci analize srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala Urbanog područja Sisak, uključujući gospodarske, socijalne i okolišne međupovezanosti iz provedene analize stanja, te su naglašeni glavni izazovi u odgovarajućem području javnih politika.

Na temelju detaljne analize stanja otkrivene su slabosti Urbanog područja Sisak u području demografije, gospodarstva i urbanog okruženja te su utvrđene razvojne potrebe urbanog područja, kao i daljnji koraci u rješavanju problema.

Analizom stanja uočene su i prednosti Urbanog područja Sisak, koje ima veliki potencijal za razvoj konkurentnog gospodarstva te za privlačenje novih stanovnika i turista. Ciljanim ulaganjima moguće je unaprijediti ponudu Urbanog područja Sisak kako bi postalo atraktivnije mjesto za život s mogućnostima zapošljavanja u nizu raznih industrija, počevši od poljoprivrede, trgovine pa sve do turizma.

Glavne prijetnje u rješavanju problema urbanog područja predstavljaju nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi, složena zakonska regulativa, kao i međusobna neusklađenost zakona, što posljedično usporava napredak urbanog područja.

U nastavku je prikaz razvojnih potreba Urbanog područja Sisak u području demografije, gospodarstva te urbanog okruženja.

RAZVOJNE POTREBE – DEMOGRAFIJA

- unaprijediti društvenu infrastrukturu obnovom postojećih i izgradnjom novih objekata koji uključuju vrtiće, škole i druge objekte za odgoj, obrazovanje i sport te ih prilagoditi osobama s invaliditetom
- obnoviti zgradu gradske knjižnice i objediniti odjele tako da knjižnica i čitaonica budu na jednom mjestu
- unaprijediti usluge socijalne skrbi i skrbi za starije i nemoćne osobe širenjem ponuđenih usluga kako bi obuhvatile više korisnika iz ranjivih skupina društva, izgraditi domove za starije i nemoćne osobe, proširiti uslugu dnevnog boravka „3 + 2” kako bi se smanjila socijalna isključenost i poboljšala kvaliteta života osoba starije životne dobi koji čine velik udio u stanovništvu Urbanog područja Sisak
- unaprijediti kvalitetu javnih usluga i ponudu društvenih i kulturnih događanja kako bi se smanjio trend iseljavanja
- obnoviti objekte kina i kazališta te ih ponovno staviti u funkciju

RAZVOJNE POTREBE – GOSPODARSTVO

- poticati daljnji razvoj poduzetništva i industrije kako bi se otvorila nova radna mjesta te smanjio trend iseljavanja radno sposobnog stanovništva
- poticati zapošljavanje kroz odgovarajuće mjere
- poticati ulaganja u turizam i povećati ponudu smještajnih kapaciteta i turističkih sadržaja (razvoj ruralnog turizma)
- obnoviti objekte kulturne i prirodne baštine, koristiti ih u turističke svrhe
- poticati daljnja ulaganja u poljoprivredu i proizvodnju

RAZVOJNE POTREBE – URBANO OKRUŽENJE

- unaprijediti javnu infrastrukturu obnovom postojećih i izgradnjom novih prometnica, daljnjom izgradnjom željeznice, izgradnjom glavnog i sekundarnog vodovoda, proširenjem ponude javnog prijevoza

- obnoviti bivša vojna i industrijska područja (tzv. *brownfield* područja) te iskoristiti lokacije za razvoj gospodarstva i turizma
- unaprijediti telekomunikacije, jačinu signala
- provesti digitalizaciju gradske uprave i građana (unaprijediti informatičku pismenost stanovništva)

Provedenom analizom stanja uočene su slabosti i razvojne potrebe Urbanog područja Sisaku segmentu demografije, gospodarstva i urbanog okruženja, ali isto su tako identificirane i prednosti i potencijal urbanog područja koje omogućuju razvoj gospodarstva, turizma, poljoprivrede i drugih razvojnih mogućnosti te predstavljaju polugu za privlačenje investicija i zadržavanje stanovnika.

6. Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija u vezi sa strateškom relevantnošću projekta

U nastavku su detaljno opisana planirana integrirana teritorijalna ulaganja, odnosno projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak te način na koji će financiranje kroz mehanizam ITU odgovoriti na definirane razvojne potrebe i potencijale urbanog područja. Nakon toga je opisan doprinos mehanizma ITU provedbi SRUP-a, odnosno koji se ciljevi i strateški projekti planiraju provoditi kroz mehanizam ITU te do koje će razine mehanizam ITU pridonijeti ostvarenju tih ciljeva. Osim toga, opisana je sektorska i teritorijalna integracija kroz mehanizam ITU, odnosno provođenje intervencija iz različitih sektora (specifičnih ciljeva ITU-a) i provođenje istog tipa intervencija na različitim lokacijama unutar urbanog područja iz jednog specifičnog cilja ITU-a. Nakon toga opisana je strateška relevantnost kroz mehanizam ITU, što se odnosi na način na koji će se osigurati postizanje strateške relevantnosti za projekte koji se planiraju financirati kroz mehanizam ITU. Uz to, u posljednjem potpoglavlju opisan je sustav provedbe mehanizma ITU, odnosno organizacijske jedinice koje su uspostavljene ili će biti uspostavljene kako bi obavljale zadatke koje delegira MRRFEU.

6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja

U nastavku su prikazani projekti od strateškog značaja za Urbano područje Sisak koji se planiraju financirati iz sredstava EU-a (strateški projekti ITU-a). Projekti su podijeljeni prema pet ciljeva politike u skladu s Uredbom (EU) 2021/1058. Prema ovoj Uredbi, putem mehanizma ITU moguća su ulaganja u sklopu sljedećih ciljeva:

- **cilj politike br. 1:** Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe te regionalne povezanosti IKT-a
- **cilj politike br. 2:** Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprječavanja rizika i upravljanja rizicima te održive urbane mobilnosti
- **cilj politike br. 3:** Povezaniya Europa jačanjem mobilnosti
- **cilj politike br. 4:** Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava
- **cilj politike br. 5:** Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.

Navedeni projekti usklađeni su sa sljedećim specifičnim ciljevima Integriranoga teritorijalnog programa 2021. – 2027. (ITP):

- specifični cilj 1.iii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja
- specifični cilj 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika
- specifični cilj 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima.

U nastavku se nalazi pregled broja strateških projekata ITU-a u korelaciji s pojedinim ciljem politike i specifičnim ciljevima ITP-a.

Tablica 6. Doprinos strateških projekata ITU-a mjerama SRUP-a i specifičnim ciljevima ITP-a

SPECIFIČNI CILJ ITP-a	BROJ STRATEŠKIH PROJEKATA	CILJ SRUP-a	MJERA SRUP-a	PROJEKTI
SC 1.iii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja	1	Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma	Mjera 2.1.2. – Ulaganje u poduzetničke zone	2.1.2.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda”
SC 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika	1	Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma	Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja Mjera 4.1.1. – Digitalizacija javne uprave i građana	2.3.1.3. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Infocentar Kupska šiklja
SC 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i	7	Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak	Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja	1.1.1.7. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Sportski kompleks Caprag 1.2.1.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Kulturni centar braće Radić 2.1.1.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a –

sigurnosti u urbanim područjima		Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma	Mjera 2.1.1. – Ulaganje u poduzetničku infrastrukturu Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja Mjera 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija Mjera 4.1.1. – Digitalizacija javne uprave i građana	Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40 2.3.1.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Interpretacijski centar Segestica – Siscia 2.3.1.2. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Perivoj Viktorovac 3.1.3.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Centar znanja i planetarij Munjara 4.1.1.2. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu
		Cilj 3. Poboľjšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom		
		Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave		

Izvor: autori

6.2. Doprinos strateških projekata ITU-a provedbi SRUP-a

U okviru SRUP-a identificirana su četiri specifična cilja:

- cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak
 - cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma
 - cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom
 - cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.
- Doprinos ispunjenju identificiranih ciljeva SRUP-a osigurat će se u cijelosti putem mehanizma ITU u programskom razdoblju 2021. – 2027.

6.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz mehanizam ITU

U prethodnim su poglavljima definirani i opisani ciljevi Strategije razvoja urbanog područja i mjere s pomoću kojih se planiraju postići. Navedeni su ciljevi sljedeći:

- cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak
- cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma
- cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom;
- cilj 4. Povećati razinu mobilnosti u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture.

Za navedene ciljeve i mjere predviđeno je da se u cijelosti provode u sklopu mehanizma ITU. U nastavku je pojašnjeno kako će se postići sektorska i teritorijalna integracija kroz mehanizam ITU.

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak

U sklopu provedbe mjere 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport te mjere 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja provest će se strateški projekt Kulturni centar braće Radić koji zainteresiranim građanima urbanog područja zadovoljava kulturne, informacijske i obrazovne potrebe te omogućuje ostvarenje prava na znanje, demokratski i osobni razvitak. Provedbom strateškog projekta 1.1.1.7. Sportski kompleks Caprag revitalizirat će se i vratiti u pogon dvorana uz Otvorene bazene Caprag koja je zatvorena za upotrebu 2015., a dodatno oštećena u potresu 2020. Svrha je projekta poticanje razvoja sportske infrastrukture te zadovoljavanja javnih potreba, unaprjeđenje kvalitete života i poboljšanje lokalnih usluga, a adekvatan i pristupačan prostor bit će namijenjen kvalitetnijoj organizaciji slobodnog vremena, s naglaskom na društvene i edukacijske aktivnosti.

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Provedbom mjere 2.1.1. – Ulaganja u poduzetničku infrastrukturu kroz aktivnost „Poticanje razvoja poduzetništva” provest će se strateški projekti Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40 i Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda”, čime će se postići integracija s aktivnostima i projektima iz mjere 3.1.2. – Poticanje korištenja OIE i 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija. Naime, u sklopu projekta Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40, trenutačno zapuštena zgrada bit će energetska i konstruktivno obnovljena te prenamijenjena u poduzetnički inkubator, čime će se pridonijeti razvoju malog i srednjeg poduzetništva. Također, provedbom projekta Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda” prenamijenit će se zapušteni prostor bivšeg kompleksa u poduzetnički akcelerator za razvoj pametne poljoprivrede te će se stvoriti preduvjeti za razvoj poduzetničke infrastrukture i poduzetničkih djelatnosti.

Provedbom projekta Infocentar Kupska šiklja integrirat će se aktivnosti mjere 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja i mjere 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja. Provedbom projekta želi se poboljšati kvaliteta urbanog života i urbane strukture

kroz zaštitu, razvoj i promicanje prirodne baštine te kroz razvoj neiskorištenih turističkih, rekreacijskih i edukativnih potencijala urbanih zelenih površina. Izgradnja nove infrastrukture bila bi ukomponirana u kombinaciji s biciklističkim i pješačkim stazama te odmorištima, kao dio cikloturističke i sportsko-rekreacijske infrastrukture koja bi omogućila više prilika za kretanje, socijalizaciju, a time i zdraviji životni stil stanovnika Urbanog područja Sisak. U sklopu mjere 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja planirana je provedba projekta Interpretacijski centar Segestica – Siscia, u cilju očuvanja i predstavljanja dragocjene materijalne i nematerijalne baštine sisačkog kraja te proširenja ponude turističkog sadržaja cijelog Urbanog područja Sisak, te projekta Perivoj Viktorovac, kojim se želi poboljšati kvaliteta urbanog života i urbane strukture kroz razvoj neiskorištenih turističkih, rekreacijskih i edukativnih potencijala urbanih zelenih površina.

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

U sklopu mjere 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija predviđena je provedba strateškog projekta Centar znanja i planetarij Munjara, koji je integriran s mjerom 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje i mjerom 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja. Provedbom projekta svim bi se zainteresiranim građanima i učenicima škola iz cijele Sisačko-moslavačke županije, ali i okolnih susjednih županija, pa čak i izvan granica Republike Hrvatske, omogućila edukacija, zanimljiv turistički sadržaj, održavanje radionica, seminara, ali i znanstveno-istraživački rad. Obnovljena zgrada bila bi energetska učinkovita. Uz predviđenu obnovu i valorizaciju teritorijalno prepoznatljivih elemenata kulturne baštine u svrhu modernizacije i obnove javne turističke infrastrukture i vrednovanja, očuvala bi se i obnovila materijalna i nematerijalna kulturna baština u turizmu te sanirala i revitalizirala *brownfield* područja.

Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture

U sklopu mjere 4.1.1. – Digitalizacija javne uprave i građana predviđen je projekt Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu koji će se integrirati s aktivnostima i projektima iz mjere 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje, mjere 3.1.2. – Poticanje korištenja OIE i mjere 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija. Naime, provedba projekta pridonijet će poboljšanju i ubrzanju internih procesa na razini gradske uprave, trgovačkih društava, ustanova i proračunskih korisnika te omogućiti modernizacija poslovanja i poboljšana komunikacija s građanima i poduzetnicima uz sanaciju *brownfield* područja.

Osim postizanja sektorske integracije, provedba navedenih mjera i projekata ima i stratešku relevantnost.

Provedbom navedenog projekata pridonijet će se zelenoj tranziciji kroz smanjenje onečišćenjate povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, uz utjecaj na povećanje kvalitete života, što će dugoročno imati utjecaja na zaustavljanje procesa depopulacije. Osim postizanja sektorske integracije, provedba navedenih mjera i projekata ima i stratešku relevantnost.

6.4. Opis strateške relevantnosti kroz mehanizam ITU

Participativnim pristupom koji je uspostavljen pri pripremi NRS-a (u vidu Radne skupine za integrirani teritorijalni razvoj, regionalnih koordinatora te baza podataka i pokazatelja) gradovima je omogućeno veće sudjelovanje u određivanju prioritetnih ulaganja do 2030.

Prikupljanje podataka, projekata i potencijalnih razvojnih pravaca urbanih područja omogućilo je transparentniji, učinkovitiji i jasnije definiran okvir djelovanja urbanih područja, kao i jasnije određivanje vrsta projekata i načina njihova povezivanja u određene cjeline ulaganja na pojedinom području, uz jasniji prikaz mogućnosti financiranja i preduvjeta koji se moraju ostvariti za pristup fondovima EU-a planiranima kroz dva operativna programa za period 2021. – 2027. (Integrirani teritorijalni operativni program i Program konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.).

Strateška relevantnost planiranih projekata osigurat će se stvaranjem svih potrebnih preduvjeta koje Grad Sisak i relevantno urbano područje moraju postići u smislu tehničkih, operativnih, ljudskih, financijskih i administrativnih preduvjeta da bi strateški projekti bili spremni za realizaciju kada se mehanizam ITU za novu financijsku perspektivnu učini dostupnim.

Strateška relevantnost projekta podrazumijeva da u njemu sudjeluje više jedinica lokalne samouprave kao korisnici ili partneri ili da projekt grada središta ili nekog drugog JLS-a ima policentrični utjecaj na razvoj šireg područja.

Među projektima Urbanog područja Sisak, koji su u planu za financiranje putem mehanizma ITU, strateški su relevantni sljedeći projekti:

1. Interpretacijski centar Segestica – Siscia
2. Sportski kompleks Caprag
3. Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40
4. Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda”
5. Infocentar Kupska šiklja
6. Centar znanja i planetarij Munjara
7. Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu
8. Kulturni centar braće Radić
9. Perivoj Viktorovac.

1. Sisak je grad impresivne povijesti i kao takav će projektom **Interpretacijski centar Segestica – Siscia** sačuvati i predstaviti dragocjenu materijalnu i nematerijalnu baštinu sisačkog kraja i naglasiti njezinu specifičnost. U kontekstu kulturne baštine, bitno je istaknuti grad Sisak koji predstavlja arheološko nalazište prapovijesnog i rimskog doba te je izrazito važno prikupiti, očuvati, obraditi i prezentirati baštinsku ostavštinu grada Siska. Kompleks Segestica u Sisku nalazi se unutar kulturno-povijesne cjeline grada Siska upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske te ima povijesno, kulturno i socijalno značenje.

Trenutačno zapuštena *brownfield* lokacija obnovila bi se, revitalizirala i energetske obnovila, a novoosnovani Interpretacijski centar prikazao bi bogatu arheološku baštinu cijelog Urbanog područja Sisak u stalnom postavu, ali i kroz tematske izložbe. Svrha je projekta osigurati ne samo obnovu nego i unaprjeđenje upravljanja industrijskom kulturnom baštinom u cilju doprinosa održivom razvoju na lokalnoj razini, a i šire. Osim očuvanja objekata industrijske baštine, stvaraju se preduvjeti ne samo očuvanja kulturne baštine nego i valorizacije industrijske i arheološke baštine u kulturno-turističke i razvojne svrhe. Cilj je projekta od zapuštenog *brownfield* područja napraviti mjesto dobrih vibracija, gdje se održavaju izložbe, predavanja, projekcije ili koncerti za sve stanovnike Urbanog područja Sisak i šire.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe
- RCO77 – Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora
- RCR77 – Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora
- RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima
- RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo).

2. Glavni je cilj projekta **Sportski kompleks Caprag** revitalizacija i vraćanje u pogon dvorane uz Otvorene bazene Caprag koja je zatvorena za upotrebu 2015., a dodatno oštećena u potresu 2020. S obzirom na svoju lokaciju, dvorana bi se izvrsno uklopila u postojeći sportski kompleks (bazeni Caprag, odbojkaško igralište, teniski tereni, pješačke staze), a nudi se i mogućnost izgradnje biciklističkih staza u okolici. Strateška relevantnost dvorane, osim pružanja novog sportskog objekta zainteresiranim rekreativcima i profesionalcima, omogućila bi i održavanje škole gimnastike za sve osnovnoškolce s Urbanog područja Sisak, a s obzirom na to da bi bila jedina gimnastička dvorana u okolici, i održavanje natjecanja te sportskih programa za djecu predškolske dobi, uključujući i podvrste gimnastike – trampoline, akrobatiku, aerobik, ritmičku gimnastiku. Uz klasično održavanje treninga u gimnastičkoj dvorani, zainteresiranim stanovnicima Urbanog područja Sisak pružila bi se mogućnost snimanja treninga i videoprijenosa treninga.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima, tj. pokazatelju rezultata RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)
- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe.

3. Svrha je projekta **Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40** zaštita bogate kulturne baštine grada Siska uz očuvanje njezine duhovne i gospodarske komponente te kulturnog identiteta, u skladu s odgovornošću i zakonskim odredbama. Kulturna baština nosi

duh starih vremena i prošlosti te predstavlja neprocjenjivo bogatstvo naroda i grada. Izrazito je važno sačuvati posebnost i raznolikost kulturnog identiteta Siska kao povijesnog grada te njegovu impresivnu prošlost prenijeti na buduće generacije kako bi bio prepoznatljiv i jedinstven uz mogućnost turističkog brendiranja. Grad Sisak uviđa važnost očuvanja svoje povijesti, tradicije i nasljeđa te mogućnost povezivanja baštine i turizma te doprinos atraktivnosti i prepoznatljivosti grada te lokalnom razvoju. Trenutačno je sredstvima Fonda solidarnosti u tijeku izrada projektno-tehničke dokumentacije te konstrukcijska obnova, a po završetku bi se projekta kroz mehanizam ITU zgrada u kulturno-povijesnoj zoni grada Siska energetske obnovila te prenamijenila u prostor za *coworking*. U prostoru za *coworking* održavale bi se radionice za odrasle – za poticanje kreativnog i kritičkog razmišljanja, vještina ključnih za komunikaciju i organizaciju vremena, definiciju i rješavanje problema, podršku u pokretanju posla, mentorstvo, mogućnost umrežavanja i poslovna savjetovanja. Planirano je provođenje programa za podržavanje žena poduzetnica (organizacija čuvanja djece i igraonica za djecu), programa za podršku samohranim majkama poduzetnicama i majkama djece s poteškoćama u razvoju te programa za studente i novoosnovana poduzeća za sve zainteresirane građane Urbanog područja Sisak.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe
- pokazatelju ostvarenja RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima
- RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo).

4. Cilj je projekta **Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda”** prenamjena zapuštenog i neodržavanog prostora bivšeg kompleksa „Vajda”. Projekt obuhvaća ulaganje u potpurnu poduzetničku infrastrukturu tipa poduzetnički akcelerator, u cilju obnavljanja peradarske proizvodnje i povezanih poljoprivrednih djelatnosti na principima inovativne („slobodan uzgoj”), održive (zelene tehnologije) i „pametne” poljoprivrede (digitalne tehnologije). Ulaganja će obuhvatiti prilagođavanje ove *brownfield* lokacije suvremenim infrastrukturnim zahtjevima, izgradnju modularne proizvodno-skladišne hale za najam poduzetnicima, manje klaonice i hladnjače te poslovne zgrade s uredima, laboratorijima za kontrolu kvalitete, prostorom za *coworking*, manjim ugostiteljskim objektom i prodajno-komercijalnim prostorima.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe

- pokazatelju ostvarenja RCO15 – Kapacitet stvorene inkubacije, tj. pokazatelju rezultata RCR18 – MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora.

5. Provedbom projekta **Infocentar Kupska šiklja** predviđa se izgradnja multimedijuskog centra sa željom prezentacije nasljeđa koje imamo, jednako kao i važnosti riječnog ušća, plovidbe rijekom, flore i faune, gastronomije brodara te načina života uz rijeku. Unutar centra omogućit će se jedinstveni doživljaj življenja uz rijeku – multimedijски centar na temu šiklje, računalne simulacije na temu šiklje, zvuk kako šiklja udara o vodu, različiti zvukovi života na rijeci, miris drva šiklje, dodir pijeska i riječnog mulja (različite vrste pijeska, igra pogađanja vrste pijeska, virtualni hologrami, igre na temu šiklje, kvizovi na temu šiklje, flore i faune).

U planu je izgradnja simulatora vožnje na šiklji, simulator šikljade te izrada maketa virtualne šiklje, izrada maketa šiklje od drva, personalizirana šiklja. Za kreiranje potpunog doživljaja bit će omogućena vožnja na pravoj šiklji te kreiranje potpunog doživljaja, od virtualnog do realnog. Nova biciklistička infrastruktura u dužini oko tri kilometra bila bi izgrađena u kombinaciji s pješačkim stazama i odmorištima.

Javni prostor kupališta Zibel te okolnog prostora uredio bi se tako da se obnove postojeći sportski tereni, dječja igrališta, urbana i parkovna infrastruktura te cestovni pristup za vozila i pješake zajedno s parkiralištem tako da se reguliraju i označe parkirališna mjesta te ugrade separatori ulja i sakupljanja otpadnih voda koje sada odlaze nepročišćene u tlo. Pristupi će postati sigurniji jer će biti primjereno dimenzionirani za dvosmjerni cestovni promet te pravilno označeni horizontalnom i vertikalnom cestovnom signalistikom. Planiraju se izvesti zelena parkirališna mjesta, s posebnim mjestima za punjenje baterija na električnim vozilima. Svakog bi se ljeta u partnerstvu s općinama Sunja i Martinska Ves organizirale ljetne sportske igre, koje bi okupljale vrtičke i osnovnoškolske skupine na natjecanjima iz nogometa, košarke i trčanja.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO77 – Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR77 – Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora
- pokazatelju ostvarenja RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetskeim svojstvima i pokazatelju ostvarenja RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo).

6. Provedbom strateškog projekta **Centar znanja i planetarij Munjara** obnovila bi se i prenamijenila zgrada gradske Munjare, odnosno prve sisačke električne centrale koja je sagrađena 1907. S obzirom na to da je predmetna zgrada upisana kao zaštićeno kulturno dobro u Registar kulturnih dobara RH, trenutačno je u provedbi projekt kojim se sredstvima Fonda solidarnosti financiraju aktivnosti izrade projektne dokumentacije za provedbu mjera zaštite kulturne baštine oštećene potresom i izvođenje radova konstrukcijske obnove. Po završetku projekta, kroz sufinanciranje u sklopu mehanizma ITU, planirana je cjelovita obnova zgrade i prenamjena u planetarij – edukativnu ustanovu u kojoj se simuliraju pojave na nebeskom svodu s pomoću projekcije na kupolasti svod. U središtu kružne dvorane bila bi smještena mehaničko-optička naprava, planetarij u užem smislu, koja prikazuje zvjezdano nebo, njegovo prividno gibanje, gibanje planeta i drugih tijela Sunčeva sustava među zvijezdama, pomrčine, kao i kružnice sfernih koordinatnih sustava za određivanje položaja na nebu. Osnivanjem planetarija

te održavanjem predavanja, tečaja i radionica sa svim odgojnim i obrazovnim ustanovama Urbano područje Sisak istaknulo bi se kao edukativno, turističko i znanstveno središte, usmjereno na rast, razvoj te znanstveni i istraživački rad. Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima, tj. pokazatelju rezultata RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)
- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe
- pokazatelju ostvarenja RCO77 – Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR77 – Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora.

7. Strateškim će se projektom **Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu**, uz transformaciju i modernizaciju poslovanja i poboljšanu komunikaciju s građanima i poduzetnicima, obnoviti i revitalizirati derutna zgrada. Cilj je projekta objedinjene svih usluga na jednom mjestu te spajanje informacijske infrastrukture gradske uprave s informacijskom infrastrukturom proračunskih korisnika te trgovačkih društava Grada Siska na jedinstvenom prostoru. Cilj je projekta sanacija zapuštenog područja i izgradnja energetske učinkovite zgrade te ulaganje u hardversku i softversku infrastrukturu, povezane baze podataka, digitalizirane interne procese, digitalno educirane kadrove i osnaženu organizacijsku strukturu. Spajanjem informacijske infrastrukture na razini Urbanog područja Sisak poboljšava se usluga za građane i poduzetnike na svim razinama. Projektom se uspostavlja središnje upravljanje i konsolidacija podataka, zahtjeva, operacija i horizontalnih procesa u svrhu unaprjeđenja transparentnosti, odgovornosti te učinkovitosti gradske uprave. Projektom bi se nastojalo postići da cijeli sustav informacijsko-komunikacijske infrastrukture bude povoljniji, odnosno jeftiniji, a pohrana podataka sigurnija i centralizirana.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima, tj. pokazatelju rezultata RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)
- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe.

8. Projektom **Kulturni centar braće Radić** predviđeno je građenje građevine javne i društvene namjene 2. skupine – Kulturni centar braće Radić, u naselju Desno Trebarjevo u Općini Martinska Ves, rodnom selu Stjepana i Antuna Radića, te opremanje građevine na kč. br. 245, k. o. Desno Trebarjevo koja je u vlasništvu Općine Martinska Ves.

Cilj je provedbe projekta unaprijeđena društvena infrastruktura prvenstveno kroz objekt koji će trajno promicati nasljeđe braće Radić. Taj cilj ostvarivat će se kroz različite programe, suradnje, edukacije, stručne skupove, predavanja i slično, ne umanjujući pritom važnost

planiranoga stalnog izložbenog postava koji će prikazivati život i rad Antuna i Stjepana Radića, ali i život sela i gradova Posavine 19. i 20. stoljeća, te organiziranje tematskih manifestacija (otvorenih ljetnih pozornica i okupljanja vlasnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava) u sve tri jedinice u sastavu Urbanog područja Sisak.

Izložbeni postav bit će otvoren svim posjetiteljima, a namjera je Centra dovesti u Desno Trebarjevo djecu osnovnih i srednjih škola gdje će ih se uz stručno vodstvo, prilagođeno njihovoj dobi, provesti kroz život i djelo braće Radić.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO77 – Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora
- pokazatelju ostvarenja RCR77 – Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora
- pokazatelju ostvarenja RCO77 – Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora
- pokazatelju ostvarenja RCR77 – Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora.

9. Projektom **Perivoj Viktorovac** uredit će se pješačko-biciklističke staze kroz prostor park-šume Viktorovac (glavna staza i sporedne, uredit će se cjelokupna parkovna oprema – stalci za bicikle, klupe, stolovi za piknik s klupama, koševi za otpatke). U planu je izgradnja dječjeg igrališta s pripadajućom opremom, odmorišta te tribina s pozornicom i nadstrešnicom. Kako bi se prostor uredio i kako bi privukao što veći broj posjetitelja, uredit će se prostor većeg i manjeg trga te obnoviti Šrederov izvor. Najveća atrakcija bit će kišni vrt kao manja retencija.

U planu je i postavljanje rasvjete na cijelom prostoru, a kako bi se posjetiteljima olakšao boravak i snalaženja u perivoju, postaviti će se informativne i edukativne ploče. Posvuda će prevladavati biljni materijal (stabla, grmovi, trave i trajnice, šumski vrt i dr.). Na prostoru perivoja svake će se jeseni održavati trodnevna manifestacija *Jesen u mom kraju*, koja će se organizirati u suradnji s općinama Sunja i Martinska Ves, a obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima Urbanog područja Sisak omogućit će se izlaganje i prodaja jesenskih plodova.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- RCO5.1.1 – Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima – jedan perivoj
- RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe – u ovom trenutku nije moguće iskazati
- RCO58 – Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora – u ovom trenutku nije moguće iskazati
- RCR64 – Godišnji broj korisnika infrastrukture namijenjene vožnji biciklom - u ovom trenutku nije moguće iskazati.

Grad Sisak poznat je kao industrijski grad te na svojem području još uvijek ima mnogo *brownfield* lokacija koje bi sredstvima mehanizma ITU prenamijenio u društvenu infrastrukturu, čime bi se odgovorilo na ključne probleme urbanog područja – trend iseljavanja

stanovništva, nedostatak odgovarajuće društvene infrastrukture, nedovoljno utilizirane *brownfield* lokacije te niska razina primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije. Provedbom strateških projekata ITU-a Urbano područje Sisak dobilo bi novu vizuru, obogatio bi se društveni i kulturni život te bi se razvili turistički potencijali. Navedeni strateški projekti Urbanom području Sisak omogućuju revitalizaciju i gospodarski procvat te razvoj poduzetništva, industrije i poljoprivrede, a stanovništvu nove i zanimljive sadržaje, kakvi još nisu viđeni na urbanom području. Promijenio bi se izgled urbanog područja, a razvoj novog, drugačijeg, svježeg i modernog nadahnuo bi razvoj sličnih projekata u budućnosti. Upravo su zajedništvo, međusobni poticaj i suradnja ključ napretka i inovacija i temelj razvoja. Nekadašnja zapuštena industrijska područja koja su stvorila i pokretala Urbano područje Sisak pretvorila bi se u mjesta nove energije, energije koja se oslanja na kreativne ideje i kulturnu i turističku dimenziju, mjesta dobrih vibracija i pozitivne energije kojima bi se utjecalo na stanovnike urbanog područja i koja bi donijela bolju budućnost. Uvođenjem kulturnih i društvenih sadržaja podignula bi se vrijednost cijele lokacije, a sadržajno raznolik urbani ambijent jedinstvenog karaktera povećao bi dobrobit građana. Kulturne manifestacije jedan su od efikasnih načina da urbano područje izgradi svoj identitet i da se razvija. Ohrabruju aktivno učešće građana, privlače industriju kao što su novoosnovana poduzeća i strane investicije te samim time razvijaju stabilnost i napredak.

6.5. Opis sustava provedbe mehanizma ITU

Urbano područje Sisak uspostaviti će provedbeni mehanizam ITU u sklopu postojeće organizacijske strukture Grada Siska pri čemu će se osigurati adekvatni operativni kapaciteti za provedbu svih delegiranih funkcija MRRFEU-a i osigurati razdvajanje pojedinih funkcija (administrativnih ovlasti pojedinih jedinica urbanog područja, uloge posredničkog tijela ITU-a te uloge korisnika). Na temelju Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Siska⁹, grad ima pet upravnih tijela:

1. Upravni odjel za upravne, imovinsko pravne i opće poslove
2. Upravni odjel za proračun i financije
3. Upravni odjel za gospodarstvo i komunalni sustav
4. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, sport, branitelje i civilno društvo
5. Upravni odjel za prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

Osim navedenih upravnih tijela posebno je ustrojena unutarnja revizija za obavljanje poslova određenih posebnim propisima, koja je izravno podređena gradonačelniku. Za potrebe delegiranja funkcija mehanizma ITU od MRRFEU-a unaprijed će se osigurati administrativni kapaciteti te će se odrediti interne procedure o postupanju u cilju nesmetanog obavljanja delegiranih funkcija u svojstvu posredničkog tijela ITU-a (u nastavku: PT ITU-a).

Posredničko tijelo ITU-a bit će uspostavljeno u sklopu Upravnog odjela za proračun i financije (u nastavku: UOPF). UOPF trenutačno obavlja funkcije propisane Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Siska. Odluku će trebati promijeniti kako bi se dodale nove odgovornosti koje se odnose na funkcioniranje PT-a ITU-a (odabir operacija/projekata, ocjena kvalitete projektnih prijedloga, rangiranje projekata na temelju ocjene kvalitete).

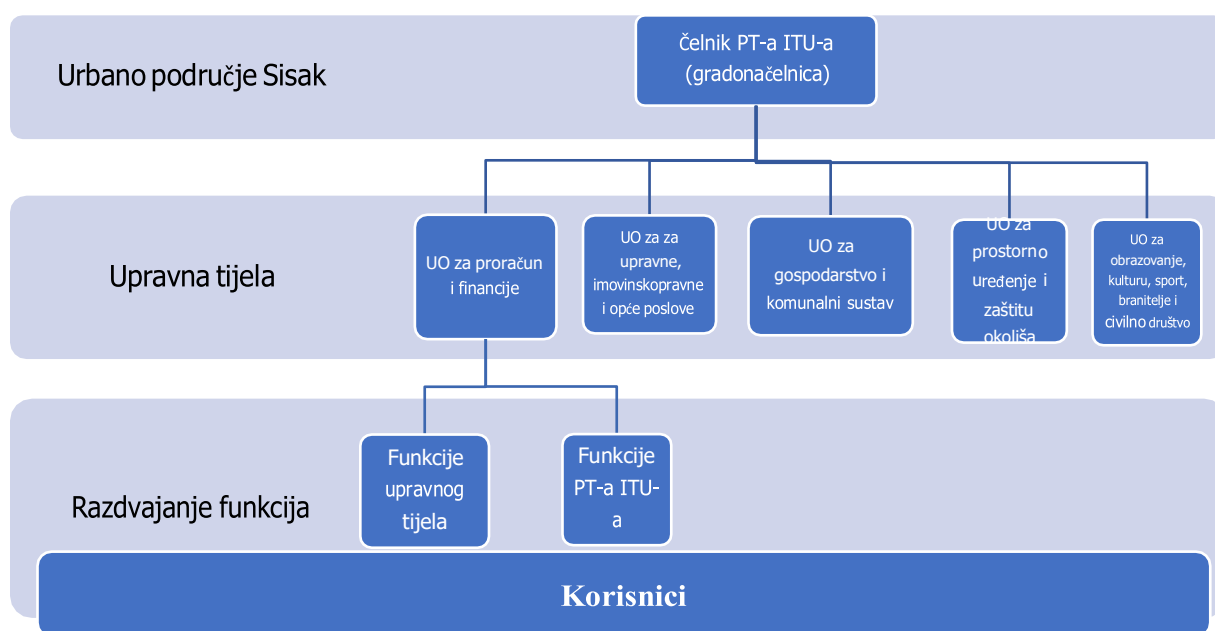
⁹ Klasa: 023-05/13-01/05, ur. broj:2176/05-02-13-4, dostupno na:
http://sisak.hr/uploads/documents/ODLUKA_O_USTROJSTVU.pdf

Svaka od navedenih delegiranih funkcija bit će predmetom Sporazuma o delegiranim funkcijama koje će potpisati MRRFEU i čelnik PT-a ITU-a. Čelnik PT-a ITU-a bit će gradonačelnik i bit će odgovoran za uspostavu PT-a ITU-a i njegovo funkcioniranje, što uključuje uspostavu procesa i jasno uspostavljanje funkcija koje će delegirati MRRFEU u vidu Priručnika o procedurama.

Pri izmjeni djelokruga rada UOPF-a osigurat će se razdvajanje funkcija u skladu s člancima 72. i 125. Uredbe (EU) br. 1303/2013 u odnosu na druga upravna tijela Grada Siska. Delegirane funkcije i njihov opseg u smislu specifičnih ciljeva ITU-a bit će predmet dogovora između Upravljačkog tijela i čelnika PT-a ITU-a.

Ostale funkcije (koje nisu uspostavljene na razini PT-a ITU-a) provodit će i koordinirati odgovarajuće službe upravljačkih tijela nadležnih ministarstava za provedbu mjera urbanog razvoja.

Slika 2. Prikaz jedinice ITU-a

Izvor: autori

Republika Hrvatska kao država članica Europske unije u skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 može poticati integrirani teritorijalni razvoj putem integriranih teritorijalnih ulaganja, putem lokalnog razvoja koji vodi zajednica ili drugim teritorijalnim alatima. Strategije koje dobivaju potporu putem više fondova ili iz više programa vode se kao integrirano teritorijalno ulaganje. Prema Uredbi (EU) 2021/1058, putem mehanizma ITU moguća su ulaganja u sklopu sljedećih ciljeva:

- **cilj politike br. 1:** Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe te regionalne povezanosti IKT-a
- **cilj politike br. 2:** Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprječavanja rizika i upravljanja rizicima te održive urbane mobilnosti
- **cilj politike br. 3:** Povezaniya Europa jačanjem mobilnosti

- **cilj politike br. 4:** Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava
- **cilj politike br. 5:** Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.

Urbano područje Sisak provodit će projekte od strateške važnosti koji će se financirati putem mehanizma ITU. Za svaki cilj politike mehanizma ITU utvrđeni su projekti na Urbanom području Sisak. Integrirana teritorijalna ulaganja najviše će pomoći urbanom području u sanaciji štete uzrokovane razornim potresom 2020.

Zbog posljedica potresa utvrđen je niz objekata kojima je potrebna obnova kako bi se vratili u prijašnje stanje te kako bi bili uporabljivi. Nadalje, utvrđena su područja u kojima je nužna izgradnja ili rekonstrukcija infrastrukture, što uključuje prometnice i željeznicu te popratnu infrastrukturu poput biciklističkih staza.

Provođenjem planiranih projekata poboljšat će se društvena infrastruktura područja, unaprijedit će se usluge socijalne skrbi i zdravstva te će se posljedično poboljšati kvaliteta života stanovnika predmetnog područja. Planirani su projekti i u području gospodarstva kojima će seosigurati povećanje zaposlenosti te održiv i konkurentan rast više sektora gospodarstva.

Provođenjem planiranih projekata te sveobuhvatnim unaprjeđenjem zajednice i prostora Urbanog područja Sisak život stanovnika predmetnog područja vratit će se u stanje koje je bilo prisutno prije potresa, a u nekim područjima stanje će se i znatno poboljšati u odnosu na stanje 2019.

Tako će se pridonijeti ostvarenju ciljeva na razini države Republike Hrvatske koji su definirani u dokumentu Nacionalne razvojne strategije do 2030. Drugim riječima, Republika Hrvatska bit će korak bliže ostvarenju vizije da postane konkurentna zemlja kvalitetnih životnih uvjeta jednake prilike za sve stanovnike.

U sklopu SRUP-a definirani su projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak koji će se financirati kroz mehanizam ITU. Provedbom planiranih projekata pridonijet će se ostvarivanju definiranih ciljeva te poboljšati uvjeti za razvoj konkurentnog gospodarstva, poduzetništva i turizma te unaprijediti infrastruktura, zdravstvo i socijalna skrb, čime će se poboljšati uvjeti života stanovnika urbanog područja.

7. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a¹⁰, Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja

U nastavku je opisana usklađenost i način doprinosa pojedinom strateškom cilju i razvojnom smjeru hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja na EU, nacionalnoj i županijskoj razini.

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak ima definirane ciljeve, mjere i prioritete koji su usklađeni s nadređenim strateškim okvirom. Provedena je analiza kako bi se provjerilo na koji način ciljevi i mjere Strategije razvoja urbanog područja pridonose ciljevima europskih i nacionalnih strateških dokumenata.

U trenutku izrade Strategije urbanog područja analizirani su sljedeći dostupni usvojeni i/ili objavljeni strateški dokumenti:

- europski zeleni plan¹¹
- Plan EU-a za gradove¹²
- Teritorijalna agenda 2030¹³
- Povelja iz Leipziga za održive europske gradove¹⁴
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine¹⁵
- Županijska razvojna strategija Sisačko-moslavačke županije 2017. – 2020.¹⁶
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.¹⁷
- Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine

7.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a

EU strateški dokumenti s kojima je usklađena Strategija razvoja urbanog područja su sljedeći:

- europski zeleni plan
- Plan EU-a za gradove
- Teritorijalna agenda 2030
- Povelja iz Leipziga za održive europske gradove.

7.1.1. Europski zeleni plan

Europski zeleni plan temeljni je strateški dokument za financijsku perspektivu 2021. – 2027. te sadrži smjernice podijeljene u sljedeće kategorije:

- klima, okoliš i poljoprivreda
- energija i mobilnost
- industrija i kružno gospodarstvo

¹⁰ Europski zeleni plan, Teritorijalna agenda 2030, Program EU-a za gradove, Povelja iz Leipziga za održive europske gradove.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52019DC0640&from=EN>

¹² https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/urban-development/agenda/pact-of-amsterdam.pdf

¹³ https://territorialagenda.eu/wp-content/uploads/TA2030_02jul2021_hr.pdf

¹⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/activity/urban/leipzig_charter.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/brochure/new_leipzig_charter/new_leipzig_charter_en.pdf

¹⁶ <https://hrvatska2030.hr/wp-content/uploads/2021/02/Nacionalna-razvojna-strategija-RH-do-2030.-godine.pdf>

¹⁷ https://www.simora.hr/userfiles/%C5%BDRS%20SM%C5%BD_kona%C4%8Dan%20prijedlog_20.6.2018.pdf

¹⁷ https://www.lpz-smz.eu/images/2021/Strategija_razvoja_ljudskih_potencijala_2021-2027.pdf

- gospodarstvo, financije i kohezija
- društvo
- međunarodni odnosi.

Europski zeleni plan sa svojim Planom ulaganja za održivu Europu i mehanizmom za pravednu tranziciju, kao i povezane sektorske politike EU-a te rad na dugoročnoj viziji za ruralna područja, nude priliku za poticanje sinergija između Teritorijalne agende i sveobuhvatnih strategija i politika EU-a.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Republika Hrvatska, kao i ostale države članice EU-a, obvezala se dati svoj doprinos preobrazbi Europe u prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. Kako bi se to postiglo, države članice obvezale su se da će do 2030. smanjiti emisije za barem 55 % u odnosu na razine iz 1990. U okviru Strategije razvoja Urbanog područja Sisak predviđen je niz mjera koje za cilj imaju povećati konkurentnost gospodarstva uvođenjem digitalizacije i prelaskom na zelene tehnologije, što će rezultirati smanjenjem emisija, otvaranjem novih radnih mjesta te poboljšanjem kvalitete života i dobrobiti stanovništva na razini navedenog urbanog područja, a posredno i Republike Hrvatske.

Dodatno, kako je namjera europskoga zelenog plana ostvariti svoju klimatsku ambiciju smanjenja emisija industrije EU-a, politika koja se zagovara nastoji prevenirati potkopavanje nelojalne konkurencije iz inozemstva. Na tom tragu Komisija predlaže mehanizam kojim bi se osiguralo da poduzeća koja uvoze u EU, čak i kad su iz zemalja s manje strogim klimatskim pravilima, moraju plaćati cijenu ugljika. Ovaj mehanizam predstavlja pozitivan signal za Urbano područje Sisak koje svojom Strategijom razvoja predviđa velik broj mjera koje imaju infrastrukturnu komponentu, a na koje će navedeni mehanizam biti primjenjiv. Tako će se omogućiti da pri njihovoj provedbi, uz zadovoljenje strateških ciljeva i politika EU-a, Urbano područje Sisak dobije najbolju vrijednost za novac u pogledu zadovoljenja kriterija utjecaja na klimatske promjene.

Štoviše, provedba Strategije razvoja Urbanog područja Sisak rezultirat će ostvarenjem temeljnih uvjeta za nastavak razvoja zelene industrije i gospodarstva općenito na navedenom području, s obzirom na to da će se predviđenim mjerama tranzicije gospodarstva na digitalno i zeleno utabati put za još ambicioznije strateške ciljeve europskoga zelenog plana u budućnosti. Potonje se prvenstveno odnosi na promidžbu uporabe obnovljivih goriva kao što je vodik u industriji i prometu.

Također, europskim zelenim planom poseban se naglasak stavlja na obnovu zgrada, pristup mobilnosti s nultim i niskim emisijama, pa čak i potporu dohotku. Strategija razvoja Urbanog područja Sisak i u tom je pogledu usklađena s navedenim, uzevši u obzir obnovu zgrada i poticanje održive mobilnosti koji su predviđeni u sklopu predviđenih mjera.

Upravo cilj 3 (Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom) predmetne Strategije u najvećoj mjeri pridonosi ostvarenju europskoga zelenog plana na lokalnoj razini. Strategija će tako pridonijeti tome da se približimo zadanim zajedničkim ciljevima Europske unije.

7.1.2. Program EU-a za gradove

Program EU-a za gradove, pokrenut 2016. Amsterdamskim paktom, započeo je ključni proces upravljanja na više razina kako bi se poboljšao položaj gradova u zakonodavstvu i kreiranju politika. Predstavlja dokument Europske unije kojim se nastoji utvrditi učinkovitiji pristup europskim politikama i zakonima te pridonijeti koheziji urbanih područja. Cilj je uključiti odgovorne osobe urbanih područja u dizajniranje politika te u implementiranje politika

Europske unije. Tako će politike EU-a postati učinkovitije te će se približiti potrebama stanovništva urbanog područja.

Prioriteti su Programa EU-a za gradove:

- inkluzija migranata i izbjeglica
- kvaliteta zraka
- urbano siromaštvo
- stanovanje
- kružna ekonomija
- poslovi i vještine lokalne ekonomije
- prilagodba klimi
- energetska tranzicija
- rješenja bazirana na prirodnim resursima
- urbana mobilnost
- digitalna tranzicija
- inovativna javna nabava.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Kako bi se ostvario puni potencijal Europske unije i ispunili njezini strateški ciljevi, Program EU-a za gradove nastoji uključiti gradove u postizanje bolje regulative, boljeg financiranja i boljeg znanja. U tom smislu, Strategija razvoja Urbanog područja Sisak izravno pridonosi tome da se ta nastojanja ostvare, s obzirom na to da će njezinom provedbom uključene jedinice lokalne samouprave biti glavni akteri i dionici nužnih pozitivnih reformi društva, uprave i gospodarstva na navedenom području.

Također, predmetna Strategija usklađena je s dokumentom Programa EU-a za gradove u nekoliko ciljeva. Predmetna Strategija ciljem 1 o razvoju društva u skladu je s prioritetom smanjenja urbanog siromaštva Programa EU-a za gradove. Nadalje, cilj 3 predmetne Strategije, koji uključuje zelenu tranziciju i, između ostalog, obnovu zgrada, usklađen je s prioritetima Programa EU-a za gradove na temu stanovanja, prilagodbe klimi te energetske tranzicije. Nadalje, predmetna Strategija svojim ciljem 4 o digitalizaciji javne uprave i građana odgovara prioritetu digitalne tranzicije Programa EU-a za gradove.

7.1.3. Teritorijalna agenda 2030

Teritorijalna agenda 2030 jedan je od strateških dokumenata Europske unije u kojem se ističe važnost strateškoga prostornog planiranja te se poziva na ojačavanje teritorijalne dimenzije sektorskih politika na svim razinama vlasti. Teritorijalnom agendom promiče se inkluzivna i održiva budućnost cijele Europe.

U Teritorijalnoj agendi ističu se sljedeći prioriteti:

- uravnotežena Europa
- funkcionalne regije
- integracija izvan granica
- zdrava okolina
- kružna ekonomija
- održive veze.

Teritorijalna agenda sadrži okvir usmjeren na djelovanje u cilju promicanja teritorijalne kohezije u Europi. Teritorijalna kohezija cilj je Europske unije uveden Ugovorom o Europskoj uniji (članak 3. UEU-a). Odnosi se na promicanje uravnoteženog i usklađenog teritorijalnog razvoja unutar i između država, regija, gradova i općina, kao i osiguravanje budućnosti za svamjesta i sve ljude u Europi, uz uvažavanje različitosti mjesta i supsidijarnosti. Omogućuje jednake prilike, koje uključuju dostupnost javnih usluga osobama i poduzećima gdje god se

nalazili. U Teritorijalnoj agendi naglašava se važnost i pruža smjer strateškom prostornom planiranju te poziva na jačanje teritorijalne dimenzije sektorskih politika na svim razinama upravljanja. Usmjerena je na promicanje uključive i održive budućnosti za sva mjesta te postizanje ciljeva održivog razvoja u Europi.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Teritorijalna agenda za fokus ima suzbijanje nejednakosti zbog kojih se Europa, države, općine i regije ne mogu dalje uspješno razvijati. Strategija razvoja Urbanog područja Sisak usklađena je s nadređenim strateškim dokumentom Teritorijalne agende s obzirom na to da će generirani gospodarski razvoj Urbanog područja Sisak utjecati na smanjenje nejednakosti u razvoju u usporedbi s ostalim područjima u Republici Hrvatskoj, ali i u odnosu na urbana područja unutar EU-a.

Dodatno, predmetna je Strategija u velikoj mjeri usredotočena na iste ciljeve i prioritete kao i Teritorijalna agenda. Kao jedan od ciljeva (cilj 3) predmetna Strategija ima zelenu tranziciju, što odgovara prioritetu zdrave okoline Teritorijalne agende u kojem se želi smanjiti utjecaj gradova i regija na klimatske promjene. Strategija urbanog područja kao jedan od ciljeva (cilj 4) ističe i potrebu za digitalnom tranzicijom, što je u skladu s prioritetom održivih veza Teritorijalne agende koji se odnosi na bolju digitalnu i fizičku povezanost.

7.1.4. Povelja iz Leipziga za održive europske gradove

Povelja iz Leipziga (dalje u tekstu: Povelja) za održive europske gradove strateški je dokument Europske unije za urbani razvoj usmjerena na razvoj i očuvanje općeg dobra. Povelja i Program EU-a za gradove navode da nacionalne i regionalne urbane politike treba ojačati kako bi se gradovi osnažili i pridonijeli dosljednoj provedbi održivoga urbanog razvoja na lokalnoj razini. Povelja je stoga poseban dokument jer se bavi razvojem gradova koji je u nadležnosti država članica te za to područje do sada nije postojala europska politika. Povelja je u skladu sa zelenom transformacijom kao ključnim ciljem Europske komisije. Poveljom su gradovi dobili veće ovlasti i samostalnost u donošenju odluka te se ističu tri dimenzije gradova:

1. pravedan grad
2. produktivan grad
3. zeleni grad.

U Povelji se također ističe potreba za digitalizacijom gradova kroz sve sektore. Novom Poveljom iz Leipziga utvrđeni su postojeći strateški smjerovi razvoja te je izložena vizija grada koji je „pravedan, zelen i produktivan” i koji se vodi načelima dobrog upravljanja:

1. urbana politika za opće dobro
2. integrirani pristup
3. građanska participacija i zajedničko stvaranje
4. upravljanje na više razina i
5. lokalizirani pristup.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak usklađena je svojim ciljevima s tri prioriteta Povelje iz Leipziga. Predmetnoj Strategiji cilj je smanjiti razlike u društvu razvojem društvene infrastrukture, razvojem usluga socijalne skrbi te poticanjem društvenih i kulturnih događanja, što je u skladu s prioritetom pravednog grada Povelje. Predmetna Strategija kao cilj ima razvoj gospodarstva i poduzetništva te povećanje zaposlenosti, što je u skladu s prioritetom produktivnog grada Povelje. Treći prioritet Povelje, zeleni grad, odnosi se na očuvanje zelenih površina, smanjenje zagađenja i povećanje energetske učinkovitosti. Predmetna Strategija u skladu je s prioritetom zelenog grada iz Povelje kroz ostvarenje cilja 3 koji se odnosi na zelenu

tranziciju obnovom zgrada i javnih zelenih površina te rekonstrukcijom infrastrukture. Strategija razvoja Urbanog područja Sisak, kao i Povelja iz Leipziga, kao cilj ističe potrebu za digitalizacijom javne uprave i građana.

Kako je utvrđeno u Novoj Povelji iz Leipziga, načela dobroga urbanog upravljanja i kvalitetnog projektiranja osiguravaju privlačna, uključiva, trajna i prilagodljiva mjesta koja ljudima mogu postati ugodnija i privlačnija za rad, život i uživanje. Tijela javne vlasti moraju proaktivno planirati visokokvalitetne i uključive projekte razvoja gradova i sela.

Provedbom predmetne Strategije tako će se pozitivno utjecati i na realizaciju Nove Povelje iz Leipziga. Drugim riječima, Strategija će pridonijeti ostvarenju vizije i načela dobrog upravljanja koji su u Povelji posebno istaknuti.

7.2. Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom Hrvatska 2030

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine ključni je strateški dokument u financijskom razdoblju 2021. – 2027. kojim se određuju smjerovi razvoja društva i gospodarstva do 2030. U NRS-u 2030 utvrđeni su sljedeći razvojni smjerovi Republike Hrvatske:

1. održivo gospodarstvo i društvo
2. jačanje otpornosti na krize
3. zelena i digitalna tranzicija
4. ravnomjeran regionalni razvoj.

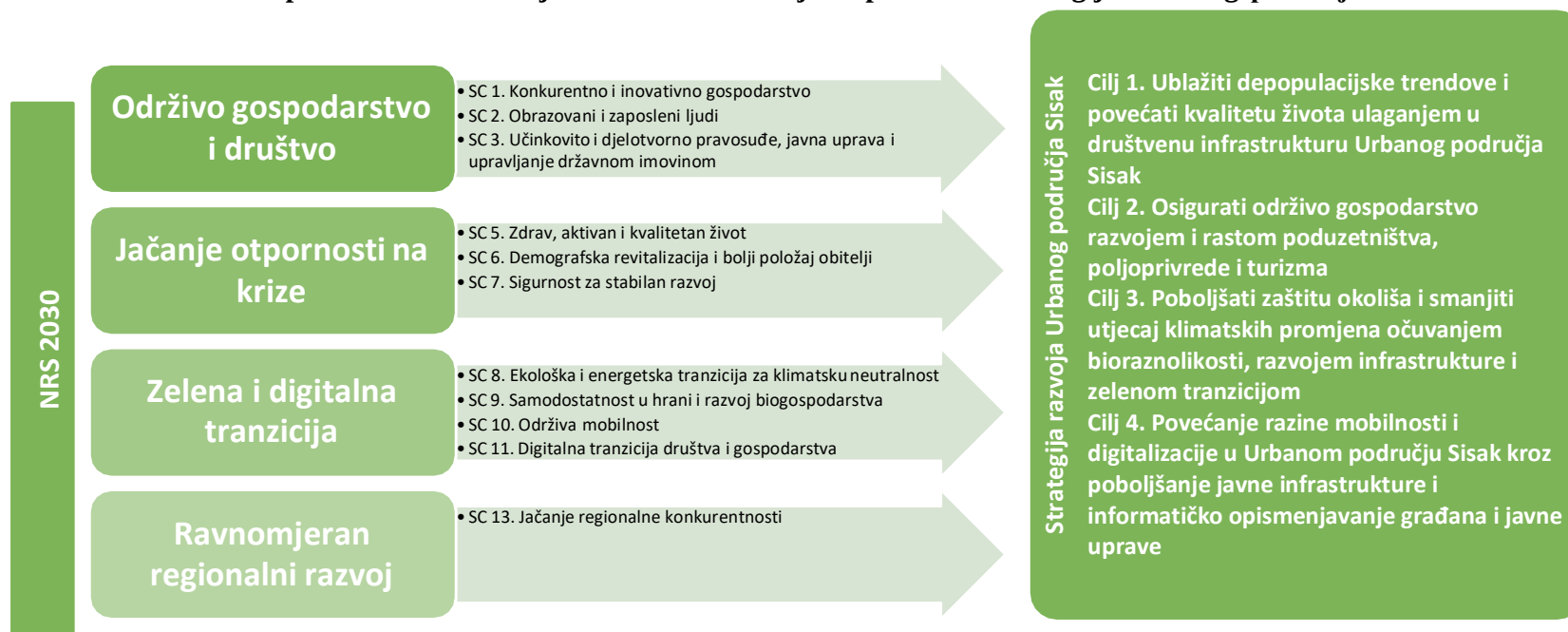
Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Strategija razvoja urbanog područja Sisak usklađena je s krovnim dokumentom Nacionalne razvojne strategije u sva četiri razvojna smjera. Predmetna Strategija usklađena je sa sljedećim najvažnijim strateškim ciljevima NRS-a 2030:

- strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- strateški cilj 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- strateški cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- strateški cilj 10. Održiva mobilnost
- strateški cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
- strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

U nastavku donosimo grafički prikaz navedenih strateških ciljeva NRS-a 2030.

Slika 3. Grafički prikaz strateških ciljeva NRS-a 2030 kojima pridonosi Strategija Urbanog područja Sisak

Predmetna Strategija odgovara ciljem 2 na strateški cilj 1 Nacionalne razvojne strategije.

Cilj 1 Strategije razvoja Urbanog područja Sisak u skladu je sa strateškim ciljevima 2, 5 i 6 NRS-a 2030, dok je cilj 2 Strategije usklađen s ciljevima 1, 2, 6, 7, 9 i 13 NRS-a 2030. Nadalje, cilj 3 predmetne Strategije u skladu je sa strateškim ciljem 8 NRS-a 2030. Predmetna Strategija svojim ciljem 4 usklađena je sa strateškim ciljevima 3, 10 i 11 NRS-a 2030.

7.3. Usklađenost s Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine

Ovim se aktom strateškog planiranja važnim za jedinice područne (regionalne) samouprave utvrđuju srednjoročni prioriteti razvoja i posebni ciljevi županije za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine, a njegovom provedbom pridonijet će se jačanju razvojnih potencijala županije. Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine definirana su tri prioriteta javnih politika županije, 11 posebnih ciljeva i ukupno 44 mjere.

Definirani su sljedeći prioriteti:

- prioritet 1. Gospodarski rast
- prioritet 2. Održivi razvoj i unaprjeđenje kvalitete života
- prioritet 3. Održivo upravljanje.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Grad Sisak, kao sjedište županije i sjedište urbanog područja u pitanju, ima najvažniju ulogu i odgovornost u provedbi županijskih strateških dokumenata, ali i Strategije razvoja Urbanog područja Sisak.

Strategijom će se dati dvojak doprinos ostvarenju prioriteta određenih Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine. Prvenstveno, budući da su navedeni prioriteti i posebni ciljevi Plana razvoja u potpunosti obuhvaćeni ciljevima i mjerama Strategije razvoja Urbanog područja Sisak, svim promjenama koje se budu uvodile u Urbanom području Sisak utoliko će se pridonositi pokazateljima ishoda Plana razvoja. Također, s obzirom na to da je sjedište navedenoga urbanog područja sjedište županije, a time nositelj i začetnik pozitivnih trendova na njezinu području, izgledno je da će se promjene osjetiti i ekonomski prelijevati i na ostatak županije, čime će se izravno pozitivno utjecati na postizanje ciljeva definiranih Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine.

Osim toga, Strategija razvoja Urbanog područja Sisak usklađena je sa strateškim dokumentom i u pogledu vizije koja Sisačko-moslavačku županiju vidi kao održivu, konkurentnu i privlačnu regiju u kojoj se znanje i inovacija spajaju s prirodom i poviješću stvarajući okruženje za dobro, ugodno i visokokvalitetno življenje.

7.4. Usklađenost sa Strategijom razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.

Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2021. – 2027. kao viziju ima obrazovane stanovnike koji su konkurentni na tržištu rada te je prisutna visoka razina zaposlenosti u županiji.

U Strategiji razvoja ljudskih potencijala utvrđena su tri posebna cilja:

1. Razvoj socijalne ekonomije i poduzetništva te jačanje socijalne kohezije
2. Povećanje razine zapošljivosti i produktivnosti radne snage te jačanje konkurentnosti i održivosti gospodarstva
3. Usklađivanje i razvoj sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak u skladu je sa strateškim dokumentom Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2021. – 2027. Strategija Urbanog područja Sisak svojim ciljem 1 razvoja društva odgovara posebnim ciljevima 1 i 3 Strategije razvoja ljudskih potencijala. Naime, namjera je Strategijom razvoja Urbanog područja Sisak poboljšati usluge socijalne skrbi, kao i ponudu društvenih događanja čime će

se poboljšati socijalna kohezija. Cilj 2 Strategije razvoja Urbanog područja Sisak u skladu je s ciljem 2 Strategije razvoja ljudskih potencijala jer se oba cilja odnose na razvoj konkurentnogi održivog gospodarstva koje će posljedično dovesti do porasta broja zaposlenih.

Ciljevi, prioriteti i mjere definirane SRUP-om usklađeni su s hijerarhijski nadređenim strateškim okvirom te pridonose strateškim ciljevima europskih i nacionalnih strateških dokumenata: europskoga zelenog plana, Programa EU- a za gradove, Teritorijalne agende 2030, Povelje iz Leipziga za održive europske gradove, Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, Plana razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine te Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.

8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju

Ovo poglavlje sadrži opis prioriteta odgovarajućih područja javnih politika u srednjoročnom razdoblju, koji su usklađeni sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala u odgovarajućem području javnih politika.

Javne politike označavaju akcije koje uključuju zajedničke interese stanovništva te se s pomoću njih rješavaju utvrđeni problemi zajednice. Na temelju utvrđenih razvojnih potreba urbanog područja moguće je definirati područja javnih politika u kojima je potrebno djelovati kako bi se ostvario napredak unutar urbanog područja.

U skladu s krovnim dokumentom Nacionalne razvojne strategije utvrđena su sljedeća područja javnih politika koje će biti prioritet u srednjoročnom razdoblju:

- razvoj poduzetništva i obrta
- politika zapošljavanja
- kulturna politika
- obrazovna politika
- zdravstvena politika
- obiteljska politika
- politika zaštite okoliša
- prometno-infrastrukturna politika
- politika razvoja informacijskog društva.

Strategijom razvoja Urbanog područja Sisak kao jedan od prioriteta ističe se razvoj održivog gospodarstva u sklopu kojeg se naglasak stavlja na razvoj poduzetništva i obrta. Cilj je potaknuti razvoj novih poduzetnika kroz poticajno poslovno okruženje te pristup financijskoj pomoći pri osnivanju poduzeća.

Politika zapošljavanja drugi je važan stup javnih politika koji se nadovezuje na razvoj gospodarstva i poduzetništva. Rastom broja poduzeća povećat će se i zaposlenost urbanog područja.

U sklopu turističke ponude urbanog područja namjera je ojačati raznovrsnu ponudu kulturne, povijesne i prirodne baštine. U području obrazovne politike naglasak je na obnovi i izgradnji novih objekata za odgoj i obrazovanje s naglaskom na rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Razvoj obrazovne politike pozitivno će se odraziti i na demografiju smanjenjem iseljavanja stanovništva s Urbanog područja Sisak te na povećanje socijalne uključenosti. U području zdravstva cilj je stanovništvu osigurati kvalitetnu i dostupnu zdravstvenu zaštitu i zdravstvenu skrb kroz modernizaciju zdravstvene infrastrukture. U sferi obiteljske politike cilj je Strategije demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji, gdje će se raditi na ublažavanju negativnih demografskih trendova te na izgradnji povoljnog okruženja za mlade i obitelji.

Predmetna Strategija kao jedno od glavnih područja akcije ističe područje zaštite okoliša putem zelene i digitalne tranzicije. Cilj je provesti energetska i ekološka tranziciju kojima će se postići klimatska neutralnost. Navedenom će cilju pridonijeti energetska obnova zgrada koje su većim dijelom stradale u potresu 2020. Obnova i izgradnja obuhvaća i područje prometne infrastrukture, gdje je potrebno provesti ekstenzivnu obnovu cesta i željeznice, kao i proširiti biciklističke i pješačke staze te povećati sigurnost cestovnog prometa. Digitalna tranzicija iznimno je važan dio predmetne Strategije jer će njezina provedba imati pozitivan utjecaj na okoliš te će se povećati informatička pismenost stanovništva i ubrzati rad javnih institucija.

Na temelju utvrđenih razvojnih potreba Urbanog područja Sisak definirano je devet područja javnih politika u kojima je potrebno djelovati kako bi se ostvario napredak unutar urbanog područja: razvoj poduzetništva i obrta, politika zapošljavanja, kulturna politika, obrazovna politika, zdravstvena politika, obiteljska politika, politika zaštite okoliša, prometno-infrastrukturalna politika i politika razvoja informacijskog društva.

9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda

U nastavku su prikazani posebni ciljevi SRUP-a povezani s razvojnim potrebama i potencijalima odgovarajućih upravnih područja javnih politika kojima se ostvaruje provedba odgovarajućega strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja, odnosno posebni ciljevi SRUP-a povezani su sa strateškim ciljevima NRS-a 2030. Za svaki pojedini posebni cilj SRUP-a odabrani su pokazatelji ishoda koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenoga posebnog cilja. Navedene su početne i ciljne vrijednosti pokazatelja učinka svakog navedenog strateškog cilja NRS-a 2030. SRUP identificira četiri posebna cilja (detaljni opis ciljeva, prioriteta i mjera nalazi se u 4. poglavlju):

- **cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak**
- **cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma**
- **cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom**
- **cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.**

Navedeni strateški ciljevi NRS-a adresiraju specifične potrebe urbanog područja i lako su mjerljivi. Pridonosit će i ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030 i pokazatelja učinka kako je navedeno u tabličnom prikazu u nastavku.

Strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo		
Pokazatelj učinka: BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u postotku prosjeka EU-a	Početna vrijednost: 65 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 75 %
Pokazatelj učinka: indeks globalne konkurentnosti (GCI)	Početna vrijednost: 63. mjesto (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: < 45. mjesta
Pokazatelj učinka: udio ukupnih ulaganja za istraživanje i razvoj (GERD)	Početna vrijednost: 0,97 % (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 3 %
Pokazatelj učinka: Europska ljestvica uspjeha u inoviranju	Početna vrijednost: 25. mjesto u EU-u (2020.)	Ciljna vrijednost 2030.: < 18. mjesta
Pokazatelj učinka: vrijednost izvoza roba i usluga u postotku BDP-a	Početna vrijednost: 52,30 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 70 %
Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma		
Pokazatelj učinka: broj poduzeća koja su primila potporu	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 10

Pokazatelj učinka: broj novih poduzetničkih zona	Početna vrijednost (n – 1): 8	Ciljna vrijednost (n + 2): 9
Pokazatelj učinka: povećanje broja gospodarstvenika u poljoprivrednom sektoru	Početna vrijednost (n – 1): 34	Ciljna vrijednost (n + 2): 35
Pokazatelj učinka: indeks turističke razvijenosti JLS-a	Početna vrijednost (n – 1): 3603	Ciljna vrijednost (n + 2): 3750

Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi

Pokazatelj učinka: obuhvat djece od 4. godine do početka obveznog obrazovanja (predškolski odgoj)	Početna vrijednost: 83 %	Ciljna vrijednost 2030.: > 97 %
Pokazatelj učinka: PISA – Program međunarodne procjene znanja i vještina učenika	Početna vrijednost: 479 bodova (čitalačka pismenost) (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek zemalja OECD-a
Pokazatelj učinka: duljina vremena koje učenici provode u nastavnom procesu (primarno i sekundarno obrazovanje)	Početna vrijednost: Primarno: 1890 sati Niže sekundarno: 2651 sat (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU-a
Pokazatelj učinka: postotak visokoobrazovanih u dobnoj skupini 30 – 31	Početna vrijednost: 33,1 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU-a
Pokazatelj učinka: stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 – 64)	Početna vrijednost: 66,70 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 75 %
Pokazatelj učinka: stopa sudjelovanja odraslih (dobna skupina 25 – 64) u cjeloživotnom obrazovanju	Početna vrijednost: 3,5 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU
Pokazatelj učinka: udio privremeno zaposlenih u ukupno zaposlenima (ugovori na određeno vrijeme)	Početna vrijednost: 18,1 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU-a

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak

Pokazatelj učinka: vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih)	Početna vrijednost (n – 1): 49,8 %	Ciljna vrijednost (n + 2): 49,9 %
Pokazatelj učinka: godišnja stopa emigracije	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n+2):
Pokazatelj učinka:	Početna vrijednost (n – 1): 3	Ciljna vrijednost (n + 2): 3

broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja		
Pokazatelj učinka: broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n + 2):
Pokazatelj učinka: broj obnovljenih/rekonstruiranih ustanova u kulturi	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 3

Strateški cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

Pokazatelj učinka: stopa totalnog fertiliteta	Početna vrijednost: 1,47 djece (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 1,8 djece
Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak		
Pokazatelj učinka: vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih)	Početna vrijednost (n – 1): 49,8 %	Ciljna vrijednost (n + 2): 49,9 %
Pokazatelj učinka: godišnja stopa emigracije	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n + 2):
Pokazatelj učinka: broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja	Početna vrijednost (n – 1): 3	Ciljna vrijednost (n + 2): 2
Pokazatelj učinka: broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n + 2):
Pokazatelj učinka: broj obnovljenih/rekonstruiranih ustanova u kulturi	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 3

Strateški cilj 7. Sigurnost za stabilan razvoj

Pokazatelj učinka: BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u postotku prosjeka EU-a	Početna vrijednost: 65 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 75 %
Pokazatelj učinka: pojava kriminala, nasilja ili vandalizma po postotku prijava	Početna vrijednost: 2,7 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: ostati najbolji u EU-u
Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave		

Pokazatelj učinka: broj novih e-usluga za građane	Početna vrijednost (n – 1): 2	Ciljna vrijednost (n + 2): 5
Pokazatelj učinka: ukupan broj prevezenih putnika na svim linijama autobusnog prijevoza (gradski, prigradski, otoci)	Početna vrijednost (n – 1): 940 783	Ciljna vrijednost (n + 1): 1 000 000

Strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

Pokazatelj učinka: emisije stakleničkih plinova (bazna godina – 1990.)	Početna vrijednost: 75,23 %	Ciljna vrijednost 2030.: 65 %
Pokazatelj učinka: stopa recikliranja komunalnog otpada	Početna vrijednost: 25,30 % (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 55 %
Pokazatelj učinka: udio obnovljenih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	Početna vrijednost: 28,02 % (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 36,40 %

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

Pokazatelj učinka: energetska učinkovitost u javnim zgradama	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 2
Pokazatelj učinka: udio energije iz OIE u konačnoj potrošnji	Početna vrijednost (n – 1): 0 %	Ciljna vrijednost (n + 2): 5 %

Strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

Pokazatelj učinka: produktivnost rada u poljoprivredi	Početna vrijednost: 6.107,00 EUR/GJR (2019.) GJR = godišnja jedinica rada	Ciljna vrijednost 2030.: 10.000,00 EUR/GJR
--	---	---

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Pokazatelj učinka: broj poduzeća koja su primila potporu	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 10
Pokazatelj učinka: broj novih poduzetničkih zona	Početna vrijednost (n – 1): 8	Ciljna vrijednost (n + 2): 9
Pokazatelj učinka: povećanje broja gospodarstvenika u poljoprivrednom sektoru	Početna vrijednost (n – 1): 34	Ciljna vrijednost (n + 2): 35
Pokazatelj učinka: indeks turističke razvijenosti JLS-a	Početna vrijednost (n – 1): 3603	Ciljna vrijednost (n + 2): 3750

Strateški cilj 13.: Jačanje regionalne konkurentnosti		
Pokazatelj učinka: regionalni indeks konkurentnosti	Početna vrijednost: 32 (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 38
Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma		
Pokazatelj učinka: broj poduzeća koja su primila potporu	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 10
Pokazatelj učinka: broj novih poduzetničkih zona	Početna vrijednost (n – 1): 8	Ciljna vrijednost (n + 2): 9
Pokazatelj učinka: povećanje broja gospodarstvenika u poljoprivrednom sektoru	Početna vrijednost (n – 1): 34	Ciljna vrijednost (n + 2): 35
Pokazatelj učinka: indeks turističke razvijenosti JLS-a	Početna vrijednost (n – 1): 3603	Ciljna vrijednost (n + 2): 3750

10. Terminski plan provedbe projekata od strateške važnosti

Ovo poglavlje prikazuje zalihu projekata koju su formirali dionici Urbanog područja Sisak tijekom pripreme SRUP-a.

Projekti su podijeljeni prema pet ciljeva politike u skladu s Uredbom (EU) 2021/1058. Prema Uredbi (EU) 2021/1058, putem mehanizma ITU moguća su ulaganja u sklopu sljedećih ciljeva:

- **cilj politike br. 1:** Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe te regionalne povezanosti IKT-a
- **cilj politike br. 2:** Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kruznoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprječavanja rizika i upravljanja rizicima te održive urbane mobilnosti
- **cilj politike br. 3:** Povezanija Europa jačanjem mobilnosti
- **cilj politike br. 4:** Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava
- **cilj politike br. 5:** Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.
-

Navedeni projekti usklađeni su sa sljedećim specifičnim ciljevima Integriranoga teritorijalnog programa 2021. – 2027. (ITP):

- specifični cilj 1.iii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja
- specifični cilj 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika
- specifični cilj 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima.

U nastavku se nalazi pregled broja projekata ITU-a urbanog područja u korelaciji s pojedinim ciljem politike i specifičnim ciljevima ITP-a.

Tablica 7. Projekti prema ciljevima politike i prema specifičnim ciljevima ITP-a

CILJ POLITIKE	BROJ STRATEŠKIH PROJEKATA
1. pametnija Europa	4
2. zelenija, otporna Europa	4
3. povezana Europa	2
4. uključiva Europa	7
5. Europa bliža građanima	13
UKUPNO	30

SPECIFIČNI CILJ ITP-a	BROJ STRATEŠKIH PROJEKATA
Specifični cilj 1.iii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja	3
Specifični cilj 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika	5
Specifični cilj 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	22
UKUPNO:	30

Izvor: autori

U nastavku su prikazani projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak koji se planiraju financirati iz sredstava EU-a uz naznaku usklađenosti pojedinog projekta s ciljevima politike prema Uredbi (EU) 2021/1058 te s navedenim specifičnim ciljevima Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027.

Cilj politike br. 1 / specifični ciljevi 1.iii i 5.i
Projekt: Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda” – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Projekt obuhvaća ulaganje u potpunu poduzetničku infrastrukturu tipa poduzetnički akcelerator, u cilju obnavljanja peradarske proizvodnje i povezanih poljoprivrednih djelatnosti na principima inovativne („slobodan uzgoj”), održive (zelene tehnologije) i „pametne” poljoprivrede (digitalne tehnologije). Ulaganja će obuhvatiti prilagođavanje ove <i>brownfield</i> lokacije suvremenim infrastrukturnim zahtjevima, izgradnju modularne proizvodno-skladišne hale za najam poduzetnicima, manje klaonice i hladnjače te poslovne zgrade s uredima, laboratorijima za kontrolu kvalitete, prostorom za <i>coworking</i> , manjim ugostiteljskim objektom i prodajno-komercijalnim prostorima.
Spremnost projekta: idejna faza
Planirano trajanje projekta: 2023. – 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 24.839.761,60 kn / 3.296.802,92 EUR
Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40 (Grad Sisak) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Bespovratnim sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije dobivena su sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije te izvođenje radova konstrukcijske obnove. Po završetku projekta planirani su cjelovita obnova i opremanje zgrade, kao i njezina energetska obnova te prenamjena u prostor za <i>coworking</i> .
Spremnost projekta: izrađena projektno-tehnička dokumentacija, radovi konstrukcijske obnove u tijeku

Planirano trajanje projekta: 4 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 17.238.085,81 kn / 2.287.887,16 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a, mehanizam ITU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i

Projekt: Infocentar Kupska šiklja (Grad Sisak) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a

Opis projekta: Provedbom projekta **Infocentar Kupska šiklja** predviđa se izgradnja multimedijuskog centra sa željom prezentacije nasljeđa koje imamo, jednako kao i važnosti riječnog ušća, plovidbe rijekom, flore i faune, gastronomije broдача te načina života uz rijeku. Javni prostor kupališta Zibel te okolnog prostora uredio bi se tako da se obnove postojeći sportski tereni, dječja igrališta, urbana i parkovna infrastruktura te cestovni pristup za vozila i pješake zajedno s parkiralištem tako da se reguliraju i označe parkirališna mjesta te ugrade separatori ulja i sakupljanja otpadnih voda koje sada odlaze nepročišćene u tlo.

Spremnost projekta: idejno rješenje

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 18.836.250,00 kn / 2.500.000,00 EUR

Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i

Projekt: Centar znanja i planetarij Munjara (Grad Sisak) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a

Opis projekta: Bespovratnim sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije dobivena su sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije te izvođenje radova konstrukcijske obnove. Po završetku projekta planirana je cjelovita obnova zgrade i prenamjena u Centar znanja i planetarij – edukativnu ustanovu u kojoj se simuliraju pojave na nebeskom svodu s pomoću projekcije na kupolasti svod.

Spremnost projekta: izrađena je projektno-tehnička dokumentacija, a izvođenje radova konstrukcijske obnove je u tijeku

Planirano trajanje projekta: 4 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 24.481.414,68 kn / 3.249.242,11 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a i mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i

Projekt: Kulturni centar braće Radić (Martinska Ves) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a

Opis projekta: Cilj je provedbe projekta unaprijeđena društvena infrastruktura prvenstveno kroz objekt koji će trajno promicati nasljeđe braće Radić. Taj cilj ostvarivat će se kroz različite programe, suradnje, edukacije, stručne skupove, predavanja i slično, ne umanjujući pritom važnost planiranoga stalnog izložbenog postava koji će prikazivati život i rad Antuna i Stjepana Radića, ali i život sela i gradova Posavine 19. i 20. stoljeća, te organiziranje tematskih manifestacija (otvorenih ljetnih pozornica i okupljanja vlasnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava) u sve tri jedinice u sastavu Urbanog područja Sisak.

Izložbeni postav bit će otvoren svim posjetiteljima, a namjera je Centra dovesti u Desno Trebarjevo djecu osnovnih i srednjih škola, gdje će ih se uz stručno vodstvo, prilagođeno njihovoj dobi, provesti kroz život i djelo braće Radić.

Spremnost projekta: izrađena kompletna projektna dokumentacija (glavni projekt), ishoda građevinska dozvola, izvršna od 11. listopada 2017., ishoda Izmjena i dopuna građevinske dozvole, izvršna od 31. prosinca 2019. (u skladu s izmjenom i dopunom glavnog projekta), osnovan Kulturni centar braće Radić kao ustanova u kulturi

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 15.069.000,00 kn / 2.000.000,00 EUR Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU
--

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
--

Projekt: Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu (Auto promet Sisak d.o.o.) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
--

Opis projekta: Cilj je projekta spajanje informacijske infrastrukture na razini Urbanog područja Sisak u cilju poboljšanja usluge urbanog područja prema građanima i poduzetnicima na svim razinama. Standardiziranjem digitalne usluge bolje bi se povezale baze podataka urbanog područja te proračunskih korisnika i trgovačkih društava. Projektom bi se nastojalo postići da cijeli sustav informacijsko-komunikacijske infrastrukture bude povoljniji, odnosno jeftiniji, a pohrana podataka sigurnija i centralizirana. Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu projekt je kojim će se spojiti informacijska infrastruktura gradske uprave s informacijskim infrastrukturom proračunskih korisnika te trgovačkih društava Grada Siska na jedinstvenom prostoru. Cilj je projekta energetska obnova zgrade te ulaganje u hardversku i softversku infrastrukturu, povezane baze podataka, digitalizirane interne procese, digitalno educirane kadrove i osnaženu organizacijsku strukturu. Spajanjem informacijske infrastrukture na razini Grada Siska poboljšava se usluga za građane i poduzetnike na svim razinama.

Spremnost projekta: idejna faza – izrada projektne dokumentacije

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 22.603.500,00 kn / 3.000.000,00 EUR

Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
--

Projekt: Sportski kompleks Caprag (Sportsko-rekreacijski centar Sisak) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a

Opis projekta: Projektom bi se derutna zgrada (*brownfield* područje) energetske obnovila i prenamijenila u gimnastičku dvoranu, a u prostoru ispred dvorane uredio bi se okoliš. Glavni je cilj projekta revitalizacija i vraćanje u pogon dvorane uz Otvorene bazene Caprag koja je zatvorena za upotrebu 2015., a dodatno oštećena u potresu 2020. Dodatnim ulaganjima omogućit će se gimnastičkom klubu Sisak bolje uvjete za treniranje i povratak natjecatelja u matični grad. Različitim programima omogućit će se rekreativno bavljenje gimnastikom osobama različite životne dobi. Svrha je projekta poticanje razvoja sportske infrastrukture te zadovoljavanja javnih potreba. Opći je cilj projekta unaprjeđenje kvalitete života i poboljšanje lokalnih usluga, a specifični je cilj projekta omogućiti lokalnom stanovništvu adekvatan i pristupačan prostor, namijenjen kvalitetnijoj organizaciji slobodnog vremena, s naglaskom na društvene i edukacijske aktivnosti.

Spremnost projekta: idejno rješenje

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 18.836.250,00 kn / 2.500.000,00 EUR

Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
--

Projekt: Interpretacijski centar Segestica – Siscia (Grad Sisak) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a

Opis projekta: Trenutačno zapuštena *brownfield* lokacija obnovila bi se, revitalizirala i energetske obnovila, a novoosnovani Interpretacijski centar prikazao bi povijest industrije cijeloga Urbanog područja Sisak u stalnom postavu, ali i kroz tematske izložbe. Svrha je projekta osigurati ne samo obnovu nego i unaprjeđenje upravljanja industrijskom kulturnom

baštinom u cilju doprinosa održivom razvoju na lokalnoj razini, a i šire. Osim očuvanja objekata industrijske baštine, stvaraju se preduvjeti ne samo očuvanja kulturne baštine nego i valorizacije industrijske i arheološke baštine u kulturno-turističke i razvojne svrhe. Cilj je projekta od zapuštenog *brownfield* područja napraviti mjesto dobrih vibracija, gdje se održavaju izložbe, predavanja, projekcije ili koncerti za sve stanovnike urbanog područja.

Spremnost projekta: izrađen glavni projekt, izvedbeni projekt i projekt opremanja

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 69.884.755,46 kn / 9.275.301,01 EUR

Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični ciljevi 5.i i 2.viii

Projekt: Perivoj Viktorovac (Grad Sisak) –STRATEŠKI PROJEKT ITU-a

Opis projekta: Projektom je predviđena revitalizacija perivoja Viktorovac, nove pješačke i biciklističke staze, uređenje dječjeg igrališta, kao i krajobrazno uređenje svih objekata oborinske odvodnje – kišni vrtovi.

Spremnost projekta: idejno rješenje

Planirano trajanje projekta: 18 mjeseci

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 22.878.919,00 kn/ 3.000.000,00 EUR

Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 1 / specifični cilj 5.i

Projekt: Sisak na dlanu (Grad Sisak)

Opis projekta: Digitalizacija gradske uprave pridonijet će poboljšanju i ubrzanju internih procesa na razini gradske uprave, trgovačkih društava, ustanova i proračunskih korisnika. Cilj je projekta digitalizacija internih poslovnih procesa, smanjenje korištenja papira i samim time očuvanje okoliša te informatizacija poslovanja. Digitalizacija je zamišljena u oba smjera – građani prema gradskoj upravi te gradska uprava prema građanima, u cilju uspostave aplikativnih rješenja za olakšani pristup dostupnim uslugama gradske uprave.

Spremnost projekta: idejna faza

Planirano trajanje projekta: 2 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 9.000.000,00 kn / 1.194.505,28 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 1 / specifični cilj 1.iii

Projekt: Uspostava razvojnog centra u području poljoprivrede (Općina Sunja)

Opis projekta: Uspostava razvojnog centra omogućila bi povećanje konkurentnosti cijelog urbanog područja. Cilj je razviti multisektorsko okruženje u kojemu će se stvarati prilike za razvoj prije svega proizvodnje, prerade i marketinga za poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti (uključujući turizam).

Spremnost projekta: idejna faza

Planirano trajanje projekta: 2020. – 2027.

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 30.000.000,00 kn / 3.981.684,25 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 2 / specifični cilj 2.viii

Projekt: Izgradnja biciklističkih staza (Grad Sisak)

Opis projekta: Rekonstrukcija i izgradnja biciklističkih staza i trakova u Aleji narodnih heroja, i ulicama Ante Kovačića, Marijana Cvetkovića, braće Kavurić, hrvatskoga narodnog preporoda te Andrije Hebranga – 3. i 4. faza

Spremnost projekta: ishođena građevinska dozvola Planirano trajanje projekta: 3 godine Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 3. faza: 937.500,00 kn; 4. faza: 1.590.000,00 kn, ukupno: 2.527.500,00 kn / 335.456,90 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 2 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju Mlinice (Općina Sunja)
Opis projekta: Postojeća zgrada mlina postaje mala hidroelektrana namijenjena proizvodnji električne energije s namjerom prodaje proizvedene električne energije u elektroenergetski sustav RH. Spremnost projekta: ishođena lokacijska dozvola, izrađen idejni projekt, izrađen idejni strojski projekt, izrađen idejni elektrotehnički projekt Planirano trajanje projekta: do 2025. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 7.000.000,00 kn / 929.059,66 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 3 / specifični cilj 5.i
Projekt: Rekonstrukcija Mlinice (Općina Sunja)
Kratki opis projekta: Cilj je ulaganja vanjsko i unutarnje uređenje zgrade mlinice radi povećanje turističkog potencijala i uređenje kupališta na rijeci Sunji. Spremnost projekta: idejna faza Planirano trajanje projekta: 2023./2024. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 1.000.000,00 kn / 132.722,81 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 3 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja sportskih terena (Općina Sunja)
Opis projekta: Cilj je ulaganja izgradnja manjih sportskih terena u okviru parka Osnovne škole u Sunji. Spremnost projekta: idejna faza Planirano trajanje projekta: 2023./2024. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.000.000,00 kn / 265.445,62 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja dječjeg vrtića u mjestu Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnja dječjeg vrtića u Općini Sunja kako bi se osigurao dovoljan broj mjesta za svu djecu vrtićke dobi. Spremnost projekta: izrađen glavni projekt, ishođena građevinska dozvola Planirano trajanje projekta: 2 godine Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 16.000.000,00 kn / 2.123.564,93 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja parkirališta kod Osnovne škole Sunja (Općina Sunja)

Opis projekta: Izgradnjom parkirališta osigurao bi se dovoljan broj parkirališnih mjesta za autobuse i kombije kojima se pruža organizirani prijevoz djece u školu, za djelatnike škole i roditelje. Spremnost projekta: ishodena građevinska dozvola, izrađen glavni građevinski projekt i elektrotehnički projekt Planirano trajanje projekta: 2 godine. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 1.337.500,00 kn / 177.516,76 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja igrališta s pratećim sadržajem kraj Osnovne škole Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnjom igrališta omogućilo bi se kvalitetnije bavljenje sportom djece i odraslih. Spremnost projekta: izrađen glavni projekt, ishodena građevinska dozvola Planirano trajanje projekta: do 2025. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 750.000,00 kn / 99.542,11 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Obrazovno-istraživački centar Velika Gradusa (Općina Sunja)
Opis projekta: Obnova stare škole i stavljanje u funkciju kao edukacijsko-istraživačkog centra za istraživače, studente, poljoprivrednike i turiste. Spremnost projekta: idejna faza, faza projektiranja Planirano trajanje projekta: do 2027. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 5.000.000,00 kn / 663.614,04 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 2.viii
Projekt: Pametne autobusne nadstrešnice (Grad Sisak)
Opis projekta: Nabava i ugradnja pametne i zelene opreme – nadstrešnica sa zaslonima. Spremnost projekta: projektni zadatak Planirano trajanje projekta: godinu dana Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.500.000,00 kn / 331.807,02 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 2.viii
Projekt: Izgradnja pješačko-biciklističkog mosta Tišina (Martinska Ves)
Opis projekta: Pješačko-biciklistički most preko rijeke Save između naselja Tišina Kaptolska i Tišina Erdedska omogućit će bolje standarde života u području ovih dvaju naselja, kao i bolju povezanost. Na mostu se planira izvođenje pješačke i biciklističke staze minimalne širine za dvosmjerni promet pješaka i biciklista. Prema idejnom rješenju most bi se trebao graditi 25 m nizvodno od kapele u Tišini Kaptolskoj. Raspon mosta (lukova) je 155 m. Spremnost projekta: izrađeno idejno rješenje i projektni zadatak, razrađen troškovnik za uslugu projektiranja, donesene su Izmjene prostornog plana Sisačko-moslavačke županije u koje je uvršten most Tišina Iskazan interes partnera na projektu: 1. Sisačko-moslavačka županija

2. Županijska uprava za ceste Sisačko-moslavačke županije
3. Hrvatske vode
Planirano trajanje projekta: 3 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 25.750.000,00 kn / 3.981.684,26 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Uređenje Parka poginulih branitelja uz izgradnju dječjeg igrališta (Općina Sunja)
Opis projekta: Plan je ulaganja uređenje Parka poginulih branitelja Sunje s dječjim igralištem.
Spremnost projekta: Idejna faza
Planirano trajanje projekta: 2023. – 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.000.000,00 kn / 265.445,62 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Uređenje javne površine – parka ispred zgrade Općine i obnova spomenika kralju Tomislavu u Sunji (Općina Sunja)
Opis projekta: Cilj je ulaganja obnova i zaštita kulturnog nasljeđa općine – spomenika kralju Tomislavu u Sunji te uređenje javne površine – parka ispred zgrade Općine.
Spremnost projekta: izrađen glavni projekt
Planirano trajanje projekta: 2023./2024.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 881.536,50 kn / 117.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja tržnice u mjestu Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnjom tržnice omogućio bi se obiteljskim poljoprivrednim proizvođačima direktan plasman proizvoda lokalnom stanovništvu, a stanovništvu opskrba domaćim proizvodima.
Spremnost projekta: idejna faza – faza projektiranja
Planirano trajanje projekta: 2 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 6.000.000,00 kn / 796.336,85 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Uređenje i obnova Parka skulptura (Grad Sisak)
Opis projekta: Uređenje i obnova jedinstvene zaštićene zbirke skulptura na otvorenom u naselju Caprag kao važnog segmenta industrijske baštine grada Siska kroz rekonstrukciju i uređenje svih prilaznih staza i komunikacija, muzeološku interpretaciju te uređenje informativnoga kulturnog centra za posjetitelje. Revitalizacija javnog prostora naselja Caprag kroz uređenje i poboljšanje komunalne infrastrukture.
Spremnost projekta: napravljeno idejno rješenje
Planirano trajanje projekta: 3 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 25.000.000,00 kn / 3.318.070,21 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
--

Projekt: Rekonstrukcija Kuće Striegl (Grad Sisak)
Opis projekta: Spomen-kuća Slave Striegla u njegovoj obiteljskoj kući u pješačkoj zoni s interaktivnim stalnim postavom Strieglava opusa i galerijskim, multimedijalnim prostorom za posjetitelje; prezentacija građanske povijesti Siska, kao i urbanog identiteta i razvoja grada kroz likovni opus u autentičnoj arhitekturi u centru grada; doprinos kvaliteti urbanog tkiva grada Siska smještajem muzejsko-galerijskog prostora u samom centru grada.
Spremnost projekta: građevinska dozvola i izvedbeni projekt sa svim troškovnicima
Planirano trajanje projekta: godinu dana
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 15.000.000,00 kn / 1.990.842,14 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Utvrda Stari grad (Grad Sisak)
Opis projekta: Obnova i uređenje utvrde Stari grad, u cilju unaprjeđenja kulturne baštine i novih zapošljavanja.
Spremnost projekta: projektno-tehnička dokumentacija za cjelovitu obnovu u visokoj fazi izrade; potrebno je financirati opremanje stalnoga muzejskog postava
Planirano trajanje projekta: 3 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 45.000.000,00 kn / 5.972.526,38 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 4. / specifični cilj 5.i
Projekt: Odgojno-obrazovni kompleks Galdovo (Grad Sisak)
Opis projekta: Izgradnja nove škole i uređenje sportskih terena. Projektom se želi povećati modernizacija ponude osnovnoškolskog obrazovanja.
Spremnost projekta: ishoda građevinska dozvola, pripreme za izvedbeni projekt
Planirano trajanje projekta: 2 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 43.868.749,00 kn / 5.822.383,57 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 2 / specifični cilj 2.viii
Projekt: Rekonstrukcija pješačkih mostova i izgradnja biciklističkih staza (Općina Sunja)
Opis projekta: Cilj je ulaganja rekonstrukcija pješačkih mostova na rijeci Sunji koji povezuju Radićevu i Savsku ulicu i izgradnja biciklističkih staza.
Spremnost projekta: ishoda lokacijska dozvola, izrađen idejni projekt, izrađen idejni strojarski projekt, izrađen idejni elektrotehnički projekt
Planirano trajanje projekta: do 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.373.367,00 kn / 315.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Prenamjena i obnova poslovnog prostora za potrebe Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac
Opis projekta: Projektom se provodi prenamjena nekadašnjeg prostora banke u prostor za smještaj Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac. U prizemlju zgrade planiran je ulazni prostor s reprezentativnim stubištem, infopult, garderobe, prostor za izložbe i predavanja te dječji odjel. Na prvom katu nalazit će se odjel za odrasle, prostori za studentski rad, dvorana za predavanja te uredski prostori. Uz postojeći stambeni dio zgrade smješteni su servisni

prostori – sanitarije te teretno dizalo i dizalo za putnike i prostor za informatičku opremu. U središnjem dijelu drugoga kata, oko galerije bit će smješteni prostori za rad i čitanje, uz odjel s periodikom, zavičajnom zbirkom i studentskom čitaonicom, dok bi uz istočno pročelje bili zasebni i izolirani prostori multimedijalne dvorane odnosno slušaonice s odjelom glazbene zbirke, zvučnih knjiga i DVD-ova. Službene prostorije – uredi nalazili bi se uz zapadnu i južnu stranu tlocrta.

Spremnost projekta: Napravljen je glavni projekt te je izdana građevinska dozvola. Izrađen je izvedbeni projekt koji se sastoji arhitektonskog, građevinskog dijela, troškovnika te strojarškog projekta. Projekt je prijavljen preko Fonda solidarnosti za izradu projektno-tehničke dokumentacije te konstruktivnu obnovu, a u planu je cjelovita obnova, opremanje i prenamjena zgrade.

Grad Sisak u postupku je nabave radova za konstruktivnu i cjelovitu obnovu, procijenjene vrijednosti 24.008.288,00 kn bez PDV-a, 30.010.360,00 kn s PDV-om – 3.983.059,26 EUR Troškovi opremanja knjižnice procijenjeni su na 8.000.000,00 kn bez PDV-a odnosno 1.061.782,47 EUR, s PDV-om 10.000.000,00 kn odnosno 1.327.228,08 EUR (prijavljeno na Ministarstvo kulture).

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 40.010.360,00 kn / 5.310.287,34 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a

Projekti navedeni u tablici 7 predstavljaju multisektorski okvir ulaganja koja pridonose svim ciljevima ITU-a, a najviše projekata pridonosi cilju 5 kroz koji je mehanizam ITU planiran u sklopu Integriranoga teritorijalnog operativnog programa za 2021 – 2027. Tablica 8 iskazuje terminski plan provedbe projekata i njihovo trajanje. Projekti u tablici izravno i neizravno pridonose ostvarenju zadanih ciljeva SRUP-a. Projekti od strateške važnosti koji izravno pridonose ostvarenju ciljeva iskazani su ispod tablice 9 s detaljima povezanim s izvorima financiranja, kratkim opisom projekta i njihovom spremnosti za financiranje. Ostali projekti neizravno pridonose ostvarenju ciljeva SRUP-a ali se nalaze u obuhvatu urbanog područja i imaju utjecaj na njegov razvoj te međusobnu interakciju sudionika urbanog područja i pridonose održivom urbanom razvoju. U nastavku je prikaz zalihe projekata urbanog područja i terminski plan njihove realizacije te tablični prikaz zalihe projekata od strateške važnosti koji pridonose ostvarenju utvrđenih posebnih ciljeva SRUP-a.

Tablica 8. Zaliha projekata urbanog područja i planirano trajanje projekata

Naziv projekta	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Interpretacijski centar Segestica – Siscia						
Centar znanja i planetarij Munjara						
Izgradnja dječjeg vrtića u Općini Sunja						
Obrazovno-istraživački centar Velika Gradusa						
Izgradnja biciklističkih staza						
Izgradnja igrališta s pratećim sadržajem kraj Osnovne škole Sunja						
Izgradnja parkirališta kod Osnovne škole Sunja						
Izgradnja sportskih terena						
Izgradnja tržnice u mjestu Sunja						
Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju Mlinice						
Rekonstrukcija Kuće Striegl						
Kulturni centar Braće Radić						
Izgradnja pješačko-biciklističkog mosta Tišina						
Odgojno-obrazovni kompleks Galdovo						
Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede „Vajda”						
Pametne autobusne nadstrešnice						
Uređenje i obnova Parka skulptura						
Prenamjena i obnova poslovnog prostora za potrebe Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac						
Rekonstrukcija Mlinica						
Rekonstrukcija pješačkih mostova i izgradnja biciklističkih staza						
Uređenje javne površine – parka ispred zgrade Općine i obnova spomenika kralju Tomislavu u Sunji						
Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40						

Naziv projekta	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Uspostava razvojnog centra u području poljoprivrede						
Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu						
Sisak na dlanu						
Uređenje Parka poginulih branitelja uz izgradnju dječjeg igrališta						
Perivoj Viktorovac						
Utvrda Stari grad						
Infocentar Kupaska šiklja						
Sportski kompleks Caprag						

Provedba projekata i trajanje pojedinih projekata navedenih u terminskom planu ovisit će o vremenu usvajanja programskih dokumenata za financiranje urbanih područja, posebice usvajanju Integriranoga teritorijalnog operativnog programa od strane Vlade Republike Hrvatske, kao i o uspostavi i operacionalizaciji tijela u sustavu provedbe mehanizma ITU za financijsko razdoblje 2021. – 2027. na temelju Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj.

11. Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe

Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje propisan je Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske¹⁸ i posebnim Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja¹⁹. Rokovi za izvještavanje propisani su člankom 49. stavkom 4. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a Izvješće se izrađuje na temelju uputa koje će gradovima središtima urbanih područja dostaviti Ministarstvo.

Cilj je praćenja provedbe SRUP-a pratiti određena odstupanja od plana provedbe SRUP-a, posebice planiranih mjera, te analiziranje, ukazivanje i otklanjanje nedostataka koji mogu utjecati na implementaciju samog SRUP-a. Cilj je vrednovanja unaprijediti kvalitetu budućih mjera i ciljeva razvoja Urbanog područja Sisak. MRRFEU je na temelju članka 48. stavka 3. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, donijelo poseban Pravilnik koji propisuje postupak i metodologiju vrednovanja politike regionalnog razvoja²⁰ koji propisuje osnovna načela vrednovanja, ciljeve, vrste i način provedbe postupaka vrednovanja. U skladu s člankom 10. stavkom 4. Pravilnika, grada koji je nositelj izrade planskog dokumenta iz članka 15. Zakona donosi odluku o početku postupka vrednovanja planskog dokumenta koji se donosi na razini urbanoga područja. Vrednovanje se odvija u skladu s planom vrednovanja koji izrađuje nositelj izrade planskog dokumenta u početnoj fazi izrade planskog dokumenta (članci 11. i 12. Pravilnika) gdje se upisuje plan svih vrsta vrednovanja SRUP. Plan vrednovanja odobrava gradonačelnik/ca.

Dana 31. prosinca 2021. donesena je Odluka o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2027. godine (klasa: 300-03/21-01/1, ur.broj: 2176/05-01/1-21-1). Člankom 3. Odluke propisane su faze postupka vrednovanja dok sam plan vrednovanja sadrži indikativan popis vrednovanja koja će se provesti, njihov sadržaji svrhovitost, vremenski raspored vrednovanja, metode koje će se primjenjivati za pojedina vrednovanja i podatke koji će se tražiti, dostupnost odnosno način prikupljanja podataka potrebnih za određena vrednovanja te okvirni proračun za provedbu plana vrednovanja. Vrednovanje će provoditi vanjski, neovisni izvršitelji/eksperti, kako bi navedeni proces i njegovi ishodi bili što objektivniji. Sam postupak vrednovanja mora biti standardiziran te je Pravilnikom definirano da postupak vrednovanja mora uključiti: organiziran pristup vrednovanju (odgovornosti za upravljanje vrednovanjem, osiguravanje adekvatnih resursa te uspostava procedura), planiranje vrednovanja (vrijeme, mjesto, osigurati prostor, materijale, ljude), ciljeve vrednovanja (što se želi postići, na koja pitanja odgovoriti, koje izazove adresirati), i rezultate vrednovanja (potkrijepljeni čvrstim dokazima i analitikom, poštujući pravila i načela vezana uz sukob interesa, uz mogućnost slobodnog iznošenja zaključaka).

Za potrebe provedbe vrednovanja uspostavljena je Upravljačka skupina vrednovanja Odlukom o imenovanju članova Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2027. godine (klasa: 300-03/21-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-1 od 31. prosinca 2021.). Navedena Upravljačka skupina ima za cilj pratiti ipo potrebi usmjeravati provedbu SRUP-a te predlagati mjere za otklanjanje određenih odstupanja od plana provedbe SRUP-a. U svrhu vrednovanja SRUP-a, Upravljačka skupina će

¹⁸ NN 147/2014, NN 123/17 i NN 118/18

¹⁹ NN 121/2015

²⁰ [121 04.11.2015 Pravilnik o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja \(gov.hr\)](#)

po provedbi pojedinih mjera/projekata procijeniti njihov doprinos ostvarenju zadanih pokazatelja ishoda SRUP-a i doprinos pokazateljima iz viših hijerarhijskih dokumenata. Upravljačka skupina će po provedbi pojedinih faza vrednovanja o rezultatima istih dostavljati informacije relevantne za donošenje odluka i zaključaka Partnerskom i Koordinacijskom vijeću.

12. Prilozi

- 12.1. Dokument provedene analize stanja (SWOT/PESTLE)
- 12.2. Sažetak rezultata prethodnog savjetovanja
- 12.3. Sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću
- 12.4. Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća i imenovanim članovima te izvještaji o provedenom konzultacijskom postupku
- 12.5. Odluka o osnivanju Koordinacijskog vijeća
- 12.6. Izvješće o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj stanovnika, površina JLS-a, prema popisu 2021.....	7
Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima u Gradu Sisku, popis 2021	8
Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima u Općini Sunja, popis 2021	9
Tablica 4. Broj stanovnika po naseljima u Općini Martinska Ves, popis 2021	9
Tablica 5. Članovi Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak	11
Tablica 6. Doprinos strateških projekata ITU-a mjerama SRUP-a i specifičnim ciljevima ITP-a.....	21
Tablica 7. Projekti prema ciljevima politike i prema specifičnim ciljevima ITP-a.....	55
Tablica 8. Zaliha projekata urbanog područja i planirano trajanje projekata.....	65

POPIS SLIKA

Slika 1. Kartografski prikaz Urbanog područja Sisak	6
Slika 2. Prikaz jedinice ITU-a.....	38
Slika 3. Grafički prikaz strateških ciljeva NRS-a 2030 kojima pridonosi Strategija Urbanog područja Sisak	45

SADRŽAJ

1.	Društvo.....	3
1.1.	Demografija	3
1.1.1.	Opće kretanje stanovništva	3
1.1.2.	Kretanja povezana sa starenjem stanovništva	3
1.1.3.	Migracijska kretanja	5
1.1.4.	Očekivani životni vijek	8
1.1.5.	Prostorna distribucija stanovništva	8
1.1.6.	Etničke skupine i manjine	11
1.2.	Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi	12
1.2.1.	Podaci o stanovništvu prema razini prihoda	12
1.2.2.	Korištenje socijalnih usluga	13
1.2.3.	Pružatelji usluga socijalne pomoći	13
1.2.4.	Stopa kriminala.....	17
1.3.	Društvena i zdravstvena infrastruktura	18
1.3.1.	Društvena infrastruktura	18
1.3.2.	Zdravstvena infrastruktura	24
1.3.3.	Socijalna infrastruktura.....	26
1.3.4.	Analiza stanovanja	27
1.4.	Obrazovanje.....	28
1.5.	SWOT analiza – društvo	31
2.	Gospodarstvo	32
2.1.	Gospodarsko okruženje	32
2.1.1.	Bruto domaći proizvod	32
2.1.2.	BDP po stanovniku	34
2.1.3.	Poduzetništvo.....	36
2.1.4.	Tržište rada.....	43
2.2.	Poduzetnička infrastruktura	47
2.2.1.	Poduzetnička infrastruktura Grada Siska	47
2.2.2.	Poduzetnička infrastruktura Općine Sunja.....	49
2.2.3.	Poduzetnička infrastruktura Općine Martinska Ves	49
2.3.	Turizam i kulturna baština	50
2.4.	SWOT analiza - gospodarstvo.....	53

3.	Urbano okruženje	55
3.1.	Kvaliteta urbanoga okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima.....	55
3.1.1.	Podaci o kvaliteti te onečišćenju zraka	55
3.1.2.	Podaci o kvaliteti i onečišćenju voda	56
3.1.3.	Podaci o onečišćenju tla.....	61
3.1.4.	Izloženost prirodnim rizicima i klimatskim opasnostima	62
3.1.5.	Podaci o zelenim površinama i zaštićenim područjima	64
3.1.6.	Gospodarenje otpadom	66
3.1.7.	Brownfield područja	67
3.2.	Primarna infrastruktura	67
3.2.1.	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	67
3.2.2.	Javni sustav grijanja	69
3.2.3.	Opskrba plinom	69
3.2.4.	Energetski sustavi, izvori, potrošnja i ušteda energije	69
3.3.	Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost.....	70
3.3.1.	Duljina, gustoća i kvaliteta cestovne mreže	70
3.3.2.	Podaci o nesrećama i sigurnosti na cestama.....	71
3.3.3.	Duljina i kvaliteta željezničke mreže	71
3.3.4.	Unutarnji vodni putevi.....	72
3.3.5.	Zračne luke.....	73
3.3.6.	Podaci o vremenu putovanja do najbližih gradova.....	73
3.3.7.	Pokrivenost širokopojasnom infrastrukturom i kućanstva s pristupom internetu	74
3.4.	Urbani prijevoz.....	75
3.4.1.	Oblici gradskog prijevoza koji postoje u gradu sjedištu urbanog područja te na cijelom urbanom području te pregled pružatelja usluga javnog prijevoza	75
3.4.2.	Vozni park urbanog područja	76
3.4.3.	Dostupnost prometnog sustava za osobe s invaliditetom	76
3.4.4.	Biciklistička infrastruktura.....	77
3.5.	SWOT analiza – urbano okruženje.....	78
4.	Okvir upravljanja razvojem.....	79

1. Društvo

U nastavku slijedi analiza društvenog aspekta Urbanog područja Sisak u vidu demografskih obilježja, socijalne uključenosti i usluge socijalne skrbi, društvene i zdravstvene infrastrukture te obrazovanja.

1.1. Demografija

1.1.1. Opće kretanje stanovništva

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku o broju stanovnika, temeljem Popisa stanovništva iz 2011. godine, na urbanom području koje obuhvaća Grad Sisak te

Općine Sunju i Martinsku Ves ukupno je 57.004 stanovnika, od čega je 29.766 žena te 27.238 muškaraca.

Na području **Grada Siska** živi 47.768 stanovnika od kojih je 22.706 muškaraca i 25.062 žene. Gledano u postocima, 52,2% ukupnog broja stanovnika su žene, dok muškarci čine 47,5% ukupnog broja stanovnika. **Općina Sunja** ima 5.748 stanovnika, od čega je 2.846 muških osoba i 2.902 ženskih osoba, što u postocima iznosi 50,59% žena i 49,5% muškaraca. Područje **Općine Martinska Ves** broji 3.488 stanovnika od kojih su 1.686 muškarci i 1.802 žene, odnosno 51,7% žena i 48,3% muškaraca. U spolnoj strukturi stanovništva prevladavaju žene, naročito u Gradu Sisku dok je u Općini Sunja broj muškaraca i žena gotovo izjednačen.

1.1.2. Kretanja povezana sa starenjem stanovništva

Tablica u nastavku prikazuje stanovništvo prema starosti i spolu za urbano područje Grada Siska, Općinu Sunja i Općinu Martinska Ves.

Tablica 1. Stanovništvo prema starosti u Gradu Sisku, Općini Sunja i Općini Martinska Ves, Popis stanovništva iz 2011. godine

	Ukupno	0-14	15-29	30-49	50-69	70-94	95 i više
Grad Sisak	47.768	6.278	8.274	13.126	13.377	6.694	19
Sunja	5.748	710	870	1.333	1.652	1.180	3
Martinska Ves	3.488	489	576	891	977	553	2

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Analizirajući podatke o starosnoj strukturi, vidljivo je da je u Gradu Sisku, kao i Općinama Sunja i Martinska Ves prisutan snažan proces starenja stanovništva. U Gradu Sisku 42,06% čine osobe starije od 50 godina, dok je onih koji su mlađi od 14 godina 13,14%. Isto tako, u Općini Martinska Ves 43,92% stanovnika je starije od 50 godina, dok je 14,02% stanovništva mlađe od 14 godina. Najstarije stanovništvo ima Općina Sunja s 49,32% stanovnika starijih od 50, dok je svega 12,35% stanovništva mlađe od 14. Ovakav nesrazmjer između broja stanovništva mlađih od 14 i onih starijih od 50 ukazuje na to da bi starost stanovništva dugoročno mogao postati još ozbiljniji problem. Isto tako, u sve tri sastavnice urbanog područja prosječna starost stanovništva je preko 43 godine uz visok indeks

starenja i visok koeficijent starosti¹. Prosječna starost stanovništva (Tablica 2.) Grada Siska je 43,5 godine, što je više od prosjeka na razini Republike Hrvatske (prema podacima DZS-a prosječna starost stanovništva RH je 41,8 godina), ali na razini Sisačko-moslavačke županije u kojoj prosječna starost stanovništva prema istom izvoru iznosi 43 godine. U Općini Martinska Ves prosjek je 44,3 godine, dok je u Općini Sunja prosjek 46,8 godina što je više i od prosjeka Županije, ali i prosjeka RH.

Što se tiče indeksa starenja stanovništva, najveći indeks na urbanom području ima Općina Sunja, no treba naglasiti da su sve tri sastavnice područja znatno iznad indeksa na nivou Županije (131,1), a naročito iznad indeksa starenja u RH koji iznosi 115,7. U Županiji koeficijent starosti iznosi 26,2 što je iznad razine RH od 24,1, a što ukazuje na starije stanovništvo u Županiji te činjenicu da stanovništvo stari.

Tablica 2. Starosna struktura Grada Siska, Općine Sunja i Općine Martinska Ves, Popis stanovništva 2011. godine

	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
Grad Sisak	43,5	141,2	26,2
Sunja	46,8	193,0	32,9
Martinska Ves	44,3	146,4	29,5

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na temelju Popisa stanovništva iz 2011. godine, mogu se pratiti i podaci za radno sposobno stanovništvo u koje spadaju stanovnici od 15 do 64 godina života. U Gradu Sisku je 32.268 stanovnika (67,6% ukupnog broja stanovnika), Općini Sunja 3.556 stanovnika (61,8%), a Martinska Ves 2.231 ili 64% ukupnog broja stanovnika.

Broj rođene djece na određenom području u nekom razdoblju odnosno broj živorođene djece na 1.000 stanovnika u jednoj godini predstavlja **natalitet**. Stopa nataliteta prikazuje broj živorođene djece u odnosu na ukupni broj stanovnika, a iskazuje se u promilima. U 2020. godini u Republici Hrvatskoj rođeno je 35 987 djece od toga 35 845 živorođene. Stopa nataliteta (živorođeni na 1 000 stanovnika) u 2020. iznosila je 8,9. Istovremeno prema Eurostatu, stopa nataliteta na razini EU (27 zemalja) iznosila je 9,1. U 2020. godini na području Sisačko-moslavačke županije živorođeno je 1201 djece, dok u Gradu Sisku 329, Sunji 23 te Martinskoj vesi 24.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku o prirodnom kretanju stanovništva Republike Hrvatske u 2020. godini, **broj umrlih osoba** porastao je u odnosu na prethodnu godinu, tj. umrlo je 5 229 osoba ili 10,1% više nego u prethodnoj godini. Od ukupnog broja umrlih osoba (57 023) u 2020. godini, 28 093 ili 49,3% odnosilo se na muške osobe i 28 930 ili 50,7% na ženske osobe. Stopa mortaliteta (umrli na 1 000 stanovnika) u 2020. iznosila je 14,1. U Sisačko-moslavačkoj županiji 2020. godine umrlo je 2.608 osoba dok je na urbanom području umrlo ukupno 910 osoba. Promatrajući navedene podatke najveći broj umrlih bio je u Gradu Sisku (765), a najmanje u Općini Martinska Ves (49).

¹Indeks starenja prikazuje postotak osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0-19 godina. Indeks veći od 40 označava da je stanovništvo zašlo u proces starenja. Koeficijent starosti prikazuje postotak osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu. Koeficijent starosti veći od 12% označava da je stanovništvo zašlo u proces starenja.

Prirodni prirast predstavlja razliku između broja živorođene djece i broja umrlih osoba. Stopa prirodnog prirasta u 2020. u Republici Hrvatskoj bila je negativna i iznosila je -5,2 (-21 178 osoba). Promatrajući urbano područje ukupno je 2020. godine rođeno 376 živorođene djece dok je umrlo 910 osoba te je prirodni prirast bio negativan (- 534 osoba). Negativan prirast zabilježen je i u Županiji (2020. godine - 1407 osoba), no Županiji bilježi negativan prirast i godinama unatrag te se isti konstantno povećava (sa -1025 u 2016. godini na -1218 u 2019. godini). Zbog posljedica pandemije COVID-om 19 broj umrlih u Europskoj uniji povećao se za 19% u odnosu na 2019. godinu, a istovremeno je se nastavlja i pad broja rođena. Navedeno je pridonijelo nastavku negativnog prirasta traje još od 2012. godine uz iznimku 2014. kad je iznosio 0.

Negativno prirodno kretanje pokazuje i **vitalni indeks** (živorođeni na 100 umrlih) koji se iskazuje u %, a koji je iznosio 62,9% u RH za 2020. godinu. U svim županijama bio je negativan prirodni prirast, a u Sisačko-Moslavačkoj županiji iznosio je 46,1%. Na urbanom području najveći vitalni indeks bilježi Općina Martinska Ves (49%), potom Grad Sisak (43%), a najmanji Općina Sunja (24%).

S obzirom na visoki indeks starenja, visoki koeficijent starosti te odnos između onih starijih od 50 i onih mlađih od 14 godina, moguće je zaključiti da je stanovništvo spomenutih područja zašlo u proces starenja. Neki od razloga za ovakve statistike je iseljavanje mladog stanovništva u potrazi za poslom te za višim standardom života. Samim time opada i natalitet urbanog područja Sisak, a nastavak ovakvog trenda neće pozitivno djelovati na prirodni priraštaj u narednim godinama.

1.1.3. Migracijska kretanja

Na razini Republike Hrvatske, Sisačko-moslavačka županija nalazi se pri vrhu po iseljavanju stanovnika iz županije. Ako se usporede dostupni podaci o broju stanovnika prema Popisu stanovništva iz 2001. i 2011. godine za Grad Sisak, Općinu Sunja i Općinu Martinska Ves, vidljivo je da je u sve tri sastavnice urbanog područja zabilježen pad broja stanovnika. Predviđa se da će budući popisi stanovništva prikazati nastavak pada broja stanovništva u svim sastavnicama urbanog područja Sisak.

Razlozi negativnog migracijskog salda mogu biti različiti, a od najčešćih ističe se nepovoljna ekonomska situacija u sastavnicama urbanog područja, slabija mogućnost zapošljavanja te posljedice pandemije COVID-19 i razornog potresa iz 2020. godine koji je prouzročio veliku štetu u cijeloj Sisačko-moslavačkoj županiji i šire. U nastavku je prikazana usporedba broja stanovnika Grada Siska te Općina Sunja i Martinska Ves na temelju Popisa stanovništva provedenih 2001. i 2011. godine.

Tablica 3. Usporedba broja stanovnika u Gradu Sisku, Općini Sunja i Općini Martinska Ves, Popisi stanovništva iz 2001. i 2011. godine

	2001.	2011.
Grad Sisak	52.236	47.768
Sunja	7.376	5.748
Martinska Ves	4.026	3.488

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Promatrajući migracijske značajke stanovništva Grada Siska, vidljivo je da 24.129 osoba od rođenja stanuje u istom naselju. U Grad Sisak je iz drugih naselja, gradova, županija i nepoznatih mjesta Republike Hrvatske doselilo 16.993 osoba. Najveći dio osoba doselio je iz drugog grada ili općine Sisačko-moslavačke županije, točnije njih 7.310. U istom razdoblju 6.638 osoba doselilo je u Grad Sisak

iz inozemstva, a najviše stanovnika doselilo je iz Bosne i Hercegovine, točnije njih 3.900, zatim iz Njemačke, Srbije te s Kosova.

Promatrajući brojke u postotcima, 50,5% stanovništva živi u Gradu Sisku od rođenja, a 49,5% stanovništva doselilo se u Grad Sisak iz drugih krajeva. 72% osoba doselilo se u Grad Sisak iz drugih područja Republike Hrvatske, dok se iz inozemstva doselilo 28% ukupnog broja doseljenog stanovništva. Unutar broja doseljenika iz inozemstva, 59% doseljenika došlo je iz Bosne i Hercegovine, 18,7% iz Njemačke, 9% iz Srbije itd.

U Općini Sunja 1.816 stanovnika od rođenja živi u istom naselju. Najveći broj stanovnika doselio je u Općinu iz nekog drugog područja Republike Hrvatske (2.116), dok je jedan dio stanovnika došao iz inozemstva (1.816), najviše iz Bosne i Hercegovine (814). Najveći broj stanovnika Općine Martinska Ves živi u istom naselju Općine od rođenja, točnije njih 2.151, dok je dobar dio stanovnika doselio iz drugih krajeva Republike Hrvatske (1.184). Manji broj stanovnika doselio je u Općinu iz inozemstva (153), ponajviše iz Njemačke (66) te Bosne i Hercegovine (54).

U nastavku je prikaz stanovništva Grada Siska te Općina Sunja i Martinska Ves prema migracijskim obilježjima.

Tablica 4. Stanovništvo Grada Siska prema migracijskim obilježjima, Popis stanovništva iz 2011. godine

Grad Sisak	
Ukupno	47.768
Od rođenja stanuje u istom naselju	
24.129	
Doseljeni u mjesto stanovanja s područja RH	
Ukupno	16.993
Iz drugog naselja istog grada ili općine	4.399
Iz drugog grada ili općine iste županije	7.310
Iz druge županije	5.270
Nepoznato mjesto u RH	14
Doseljeni u mjesto stanovanja iz inozemstva	
Ukupno	6.638
Bosna i Hercegovina	3.900
Njemačka	1.240
Srbija	595
Slovenija	188
Kosovo	65
Ostale zemlje	650
Nepoznato	8

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Tablica 5. Stanovništvo Općine Sunja prema migracijskim obilježjima, Popis stanovništva iz 2011. godine

Sunja	
Ukupno	5.748

Od rođenja stanuje u istom naselju	
1.816	
Doseljeni u mjesto stanovanja s područja RH	
Ukupno	2.116
Iz drugog naselja istog grada ili općine	939
Iz drugog grada ili općine iste županije	832
Iz druge županije	345
Nepoznato mjesto u RH	-
Doseljeni u mjesto stanovanja iz inozemstva	
Ukupno	1.816
Bosna i Hercegovina	814
Njemačka	118
Srbija	773
Slovenija	18
Kosovo	4
Ostale zemlje	89
Nepoznato	-

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Tablica 6. Stanovništvo Općine Martinska Ves prema migracijskim obilježjima, Popis stanovništva 2011. godine

Martinska Ves	
Ukupno	3.488
Od rođenja stanuje u istom naselju	
2.151	
Doseljeni u mjesto stanovanja s područja RH	
Ukupno	1.184
Iz drugog naselja istog grada ili općine	410
Iz drugog grada ili općine iste županije	563
Iz druge županije	211
Nepoznato mjesto u RH	-
Doseljeni u mjesto stanovanja iz inozemstva	
Ukupno	153
Bosna i Hercegovina	54
Njemačka	66
Srbija	9
Slovenija	4
Kosovo	-
Ostale zemlje	20

Nepoznato

-

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Prema podacima DZS-a o migracijama stanovništva Republike Hrvatske u 2020. godini, najveći negativan međužupanijski migracijski saldo (više iseljenih nego doseljenih) bio je u Sisačko-moslavačkoj županiji (-368). Prema istom izvoru o doseljenom i odseljenom stanovništvu za 2020. godinu na razini gradova i općina više je osoba odselilo, nego doselilo u sve sastavnice urbanog područja Sisak. Iz urbanog područja Sisak tako je ukupno odselilo 1.180 osoba, dok su u istom razdoblju doselile 1.032 osobe. Iz Grada Siska i iz Općine Sunja najviše je osoba odselilo u inozemstvo (35,8%), dok je najveći broj osoba iz Općine Martinska Ves otišao u drugi grad ili općinu unutar Sisačko-moslavačke županije (55,3%). Doseljeno stanovništvo u Gradu Sisku najvećim je dijelom iz inozemstva (29,8%), a u Općine Sunja i Martinska Ves najveći broj osoba došao je iz drugog grada ili općine Sisačko-moslavačke županije (45%).

Tablica 7. Doseljeno i odseljeno stanovništvo u Gradu Sisku, Općini Sunja i Općini Martinska Ves u 2020. godini

	Doseljeno stanovništvo	Odseljeno stanovništvo
Grad Sisak	912	977
Sunja	83	147
Martinska Ves	37	56

Izvor: www.dzs.hr, Statistika u nizu; Stanovništvo – pregled po županijama i općinama, preuzeto 3. studenoga 2021. godine

1.1.4. Očekivani životni vijek

Prema Eurostatu, prosječno očekivano trajanje života pri rođenju za EU-27 u 2019. godini je iznosilo 81,3 godine za oba spola, odnosno 78,5 godina za muškarce i 84,0 godine za žene. Prema podacima za 2020. godinu zbog Covid-19 pandemije očekivano trajanje života u padu je u većini zemalja pa tako i u RH. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2020. godini vrijednost očekivanog trajanja života u RH za oba spola blago je pala u odnosu na 2019. godine i to sa: 78,5 godina na 77,8 godina zbog porasta smrtnosti uzrokovane pandemijom Covid-19. Za muškarce je očekivano trajanje života palo sa 75,4 na 74,7 godina, a za žene je palo s 81,5 godina na 80,9 godina.

Sukladno podacima dostupnima u Procjeni stanovništva Republike Hrvatske Državnog zavoda za statistiku iz 2020. godine, očekivani životni vijek stanovnika Sisačko-moslavačke županije je 76,2 godine. Prosječni životni vijek muškaraca u županiji je 72,6 godine, a za žene 80,2 godina. Zbog nedostupnih podataka za područja općina i gradova nije moguće utvrditi očekivani životni vijek za stanovnike konkretnog urbanog područja.

1.1.5. Prostorna distribucija stanovništva

Prostorna distribucija stanovništva pokazuje raspored stanovništva na urbanom području. Na području živi 57.004 stanovnika na 835,32 km² što čini prosječnu gustoću stanovnika od 68,82

stanovnika na km2. Prosječna gustoća stanovnika, za usporedbu u RH je 75,7 stanovnika na km2, u Županiji svega 38,6 stanovnika po km2 dok je za EU 28 iznosi 116 stanovnika po km2.

Na urbanom području najveću gustoću stanovnika ima Grad Sisak s 113,18 stanovnika na km2, a najmanju Općina Sunja sa svega 19,93 stanovnika po km2. Međutim vidljiva je i velika razlika u prostornoj distribuciji stanovnika po naseljima unutar ubranog područja.

Grad Sisak podijeljen je na 35 naselja. Najmnogoljudnije naselje je Sisak s 33.322 stanovnika, zatim naselje Budaševo s 1.644 stanovnika dok najmanji broj stanovnika ima naselje Suvoj (41).

Općina Sunja ima sveukupno 40 naselja. Najveće je naselje Sunja, ujedno i administrativno središte Općine, sa 1.412 stanovnika, a potom slijede naselja Greda Sunjska s 366 stanovnika te Bobovac sa 330 stanovnika. Najmanje naselje u Općini je naselje Kladari sa svega sedam stanovnika.

Općina Martinska Ves podijeljena je na 16 naselja, a većina stanovništva smještena je u istoimenom naselju Martinska Ves koje broji 683 stanovnika. Najslabije je naseljeno naselje Lijevo Željezo sa devet stanovnika. Navedeno ukazuje na nejednaku prostornu distribuciju stanovnika.

U tablicama u nastavku dani su podaci o gustoći naseljenosti svih naselja u Gradu Sisku te u Općinama Sunja i Martinska Ves.

Tablica 8. Broj stanovnika po naseljima u Gradu Sisku, Popis stanovništva iz 2011. godine

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Blinjski Kut	277	Novo Pračno	452
Budaševo	1.664	Novo Selo	633
Bukovsko	89	Novo Selo Palanječko	519
Crnac	545	Odra Sisačka	823
Čigoč	98	Palanjek	318
Donje Komarevo	325	Prelošćica	525
Gornje Komarevo	506	Sela	963
Greda	858	Sisak	33.322
Gušće	385	Stara Drenčina	226
Hrastelnica	897	Staro Pračno	895
Jazvenik	146	Staro Selo	110
Klobučak	69	Stupno	484
Kratečko	199	Suvoj	41
Letovanci	56	Topolovac	897
Lonja	111	Veliko Svinjičko	275
Lukavec Posavski	132	Vurot	103
Madžari	237	Žabno	511
Mužilovčica	77	-	-

Izvor: *www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine*

Tablica 9. Broj stanovnika po naseljima u Općini Sunja, Popis stanovništva iz 2011. godine

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Bestрма	86	Krivaj Sunjski	120
Bistrač	40	Mala Gradusa	20
Blinjska Greda	35	Mala Paukova	39
Bobovac	330	Novoselci	38
Brđani Cesta	135	Papići	56
Brđani Kosa	103	Petrinjc	183
Crkveni Bok	117	Pobrđani	22
Čaplјani	37	Radonja Luka	31
Četvrtkovac	232	Selišće Sunjsko	37
Donja Letina	30	Sјеverovac	33
Donji Hrastovac	217	Slovinci	152
Drljača	277	Staza	220
Gornja Letina	71	Strmen	135
Gradusa Posavska	89	Sunja	1.412
Greda Sunjska	366	Šaš	307
Ivanjski Bok	35	Timarci	119
Jasenovčani	41	Vedro Polje	119
Kinjačka	213	Velika Gradusa	87
Kladari	7	Vukoševac	21
Kostreši Šaški	71	Žreme	65

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Tablica 10. Broj stanovnika po naseljima u Općini Martinska Ves, Popis stanovništva iz 2011. godine

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Bok Palanječki	138	Ljubljaniа	31
Desni Dubrovčak	115	Mahovo	269
Desno Trebarjevo	334	Martinska Ves	683
Desno Željezno	170	Setuš	157
Jezero Posavsko	70	Strelečko	537
Lijeva Luka	233	Tišina Erdedska	305
Lijevo Trebarjevo	59	Tišina Kaptolska	259
Lijevo Željezno	9	Zirčica	119

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Analizom broja stanovnika po naseljima jasno se uočava trend pada broja stanovnika i trend napuštanja seoskih sredina te preseljenje u gradske sredine.

1.1.6. Etničke skupine i manjine

Prema popisu stanovništva 2011. godine u Sisačko-moslavačkoj županiji žive brojne nacionalne manjine, među kojima se posebno ističe srpska (12,8%), bošnjačka (1.43%), romska (0,85%), te češka (0.34%) nacionalna manjina.

Prema nacionalnom sastavu, većinu stanovništva Grada Siska čine Hrvati (84,97% ukupnog stanovništva). Na drugom mjestu su pripadnici srpske manjine (6,43%), a slijede ih Bošnjaci (3,45%), Romi (1,36%) te ostale nacionalnosti. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, u Općini Sunja od ukupno 5.748 stanovnika njih 74,18% su Hrvati. Slijede pripadnici srpske manjine (22,27%), dok Romii pripadnici ostalih nacionalnosti u postotku manjem od 1%. Gledajući nacionalni sastav Općine Martinska Ves, većinsko stanovništvo čine Hrvati (98,51%) iza kojih slijede pripadnici srpske manjine (0,54%) te Bošnjaci (0,32%) i ostale nacionalnosti u postotku manjem od 1%.

U tablici u nastavku prikazan je sastav stanovništva Grada Siska te Općina Sunja i Martinska Ves prema nacionalnoj pripadnosti.

Tablica 11. Stanovništvo prema narodnosti u Gradu Sisku, u Općini Sunja i Općini Martinska Ves, Popis stanovništva iz 2011. godine

	Grad Sisak	Sunja	Martinska Ves
Ukupno	47.768	5.748	3.488
Hrvati	40.590	4.264	3.436
Albanci	179	12	-
Austrijanci	-	-	-
Bošnjaci	1.646	24	11
Bugari	1	-	-
Crnogorci	29	-	-
Česi	96	3	-
Mađari	22	2	3
Makedonci	53	4	-
Nijemci	15	2	2
Poljaci	6	1	-
Romi	648	28	2
Rumunji	-	-	2
Rusi	9	1	-
Rusini	2	-	-
Slovaci	13	1	-
Slovenci	61	1	1
Srbi	3.071	1.280	19
Talijani	10	-	-
Turci	1	-	-
Ukrajinci	20	3	-
Vlasi	-	-	-
Židovi	5	-	-

Ostali	44	6	1
Regionalna pripadnost	5	-	-
Izjasnili se u smislu vjerske pripadnosti	504	42	3
Neraspoređeno	9	1	-
Ne izjašnjavaju se	615	72	2
Nepoznato	114	1	6

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine preuzeto 26. listopada 2021. godine

Populacija koja je u posebnom riziku od siromaštva je romska populacija. Najveći broj pripadnika romske nacionalne manjine živi na području Grada Siska (648 pripadnika). Rizik od siromaštva proizlazi iz činjenice otežanog zapošljavanja zbog niske razine obrazovanja ali i predrasuda poslodavaca oko Roma. Romska populacija ima otežan pristup obrazovanju i brojne zdravstvene rizike uslijed nepovoljnih stambenih uvjeta te je njihovo preživljavanje većim dijelom oslonjeno na socijalne pomoći i potpore.

U Urbanom području Sisak prisutan je snažan trend starenja stanovništva te općenite depopulacije predmetnog područja. Uz već duže prisutne nepovoljne ekonomske situacije, dodatan povod za iseljavanje stanovništva dale su posljedice COVID-19 pandemije i razoran potres u 2020. koji je prouzročio veliku štetu u cijeloj Sisačko-moslavačkoj županiji. Kako bi se zaustavio taj izrazit depopulacijski trend potrebne su ozbiljne intervencije u vidu promjene demografske politike, saniranja posljedica razornog potresa, kao i jačanja gospodarstva i stvaranju novih prilika na tržištu rada.

1.2. Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi

1.2.1. Podaci o stanovništvu prema razini prihoda

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku o Popisu stanovništva 2011. godine u Sisačko-moslavačkoj županiji od ukupnog broja stanovnika (172.439) prihode od stalnog rada ostvarivalo je 49.526 stanovnika. Prihode od povremenog rada 3.004 stanovnika, prihode od poljoprivrede 4.606, starosnu mirovinu 21.903, ostale mirovine 25.719, prihode od imovine 265, socijalne naknade 8.275 i ostale prihode 4.331. Povremenu potporu drugih primalo je 2.993 stanovnika dok je bez prihoda bilo 57.318 osoba. Istovremeno na urbanom području Sisak od ukupno 57.004 stanovnika prihode od samostalnog rada ostvarivalo je 17.852 stanovnika, prihode povremenog rada 821 osoba, prihode od bavljenja poljoprivredom 668, starosnu mirovinu 7.788, ostalu mirovinu 1.702. Pravo na socijalnu naknadu ostvarivala je 1.896 osoba. Ostale prihode i povremenu potporu imale su 2.286 osobe dok su bez prihoda bile 17.626 osoba. Podaci o stanovništvu prema razini prihoda pokazuju da na urbanom području Grada Siska, Općine Sunja i Općine Martinska Ves prihode od stalnog rada ostvaruje 31,3% ili 17.852 stanovnika, prihode od mirovina (starosne ili ostale) 29,41% ili 16.770 stanovnika dok je 30,9% stanovnika (17.626) bilo bez ikakvih prihoda. Dakle, gotovo je identičan udio stanovnika koji je ostvario prihode od rada kao i udio stanovnika koji je bio bez prihoda ili je ostvario prihode od mirovina. Istovremeno 1896 stanovnika (30,9%) primalo je neki oblik socijalnih naknada.

Zbog nedostatka službenih pokazatelja o siromaštvu na razini urbanog područja, može se iskazati samo nacionalna stopa rizika od siromaštva, a koja je 2011. godine iznosila 20,9% dok je na razini Republike

Hrvatske prema podacima Državnog zavoda za statistiku prema pokazateljima siromaštva i socijalne isključenosti u 2020.g. stopa rizika od siromaštva iznosila 18,3%. Prema istom izvoru udio osoba u RH u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za 2020. godinu iznosio je 23,2%. Prag rizika od siromaštva u 2020.g. za jednočlano kućanstvo iznosio je 35.124,00 kn na godinu, dok je za kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina iznosio 73.761,00 kn na godinu.

Slijedom navedenog, na području Urbanog područja Sisak postoji određena skupina ljudi koja živi ispod granice siromaštva. Razlog tome je nepovoljna financijska slika društva, gotovo identičan udio stanovništva koji živi od samostalnog rada, mirovina ili je bez prihoda, značajna nezaposlenost te starosna slika društva u kojoj je vidljivo da je velik dio stanovništva starije životne dobi što znači da nije u mogućnosti ostvarivati prihode.

1.2.2. Korištenje socijalnih usluga

S obzirom na starosnu strukturu Urbanog područja Sisak prema Popisu stanovništva iz 2011. godine potrebno je obratiti pozornost na broj osoba koje su u nekoj mjeri ovisne o tuđoj pomoći u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Stoga su nastavku prikazani podaci o stanovništvu koje ima određene teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti te koristi pomoć druge osobe.

Tablica 12. Stanovništvo s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti prema potrebi za pomoći druge osobe i korištenju pomoći druge osobe, po spolu, Popis 2011. godine

	Sisak			Sunja			Martinska Ves		
Spol	sv.	m	ž	sv.	m	ž	sv.	M	ž
Ukupno	9.211	4.503	4.708	1.438	663	775	841	381	460
Osoba treba pomoć druge osobe	2.510	966	1.544	466	149	317	292	103	189
Osoba koristi pomoć druge osobe	2.185	847	1.338	380	127	253	248	85	163

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 26. listopada 2021. godine

Prema navedenim podacima vidljivo je da postoji određeni broj osoba koje su u nekoj mjeri ovisne o tuđoj pomoći u obavljanju svakodnevnih aktivnosti kao i broj osoba koje koriste pomoć. Uzimajući u obzir ukupan broj stanovnika u odnosu na broj stanovnika s teškoćama kojima je potrebna pomoć možemo zaključiti da 19,3% stanovnika Grada Siska treba ili koristi pomoć druge osobe, 25,01% stanovnika Općine Sunja odnosno 24,3% u Općini Martinska Ves. Iz podataka je vidljivo da je velik dio osoba kojima je potrebna pomoć uspješno koristi pomoć druge osobe. U Gradu Sisku pokrivenost je 87%, u Sunji je 81,54%, a u Općini Martinska Ves pokrivenost je 84,93%. Unatoč povoljnim brojkama, svakako je cilj povećati postotak pokrivenosti tako da pomoć dođe do svake osobe kojoj je pomoć i potrebna. Navedena potreba posebno je postala uočljiva nakon snažnog potresa koji je pogodio ovo područje u 2020. godini gdje je trebalo brzo i adekvatno reagirati pogotovo u onim područjima koji su dislocirani.

1.2.3. Pružatelji usluga socijalne pomoći

Društvena briga za socijalnu sigurnost pojedinaca te socijalno osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina vrši se uslugama socijalne skrbi.

Grad Sisak svake godine donosi Program javnih potreba u socijalnoj skrbi i zdravstvu, a u cilju sprečavanja socijalne isključenosti građana lošijeg socijalnog statusa, jačanje izvaninstitucionalne skrbi, poticanja različitih oblika partnerstva s privatnim i civilnim inicijativama, jačanja koncepta međugeneracijske solidarnosti, poticanja svojih građana na uključivanje u preventivne zdravstvene programe i aktivnosti te promicanje zdravih načina življenja. Program se utvrđuju aktivnostima kojima će se zadovoljiti potreba građana u javnom zdravlju, a usmjerene su na prevenciju bolesti i očuvanje zdravlja te poboljšanje kvalitete života. Provođenjem aktivnosti spomenutog programa smanjuje se socijalna isključenost stanovnika te se poboljšava njihov, relativno nizak, životni standard budući je postoje kategorije stanovništva o kojima je potrebno skrbiti (stare i nemoćne osobe, samci, teže bolesni, osobe s invaliditetom i dr.). Za provedbu Programa u 2021. godinu („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br. 33/2020.) osigurana su sredstva 10.426.900,00 kuna za aktivnosti:

- Gradsko društvo Crvenog križa Sisak (javne ovlasti i redovne djelatnosti, Služba traženja, Savjetovalište za djecu i mlade s problemima u ponašanju, Služba za socijalne djelatnosti Gradskog društva Crvenog križa Sisak),
- Pomoć u kući,
- Udruga osoba s invaliditetom i udruge u području socijalno-humanitarne djelatnosti,
- Naknada za troškove stanovanja,
- Pučka kuhinja,
- Pomoć za ogrjev,
- Potpora obiteljima za novorođeno dijete,
- Naknada troškova smještaja u predškolske ustanove,
- Sufinanciranje programa za djecu s teškoćama u razvoju i naknada roditelju njegovatelju ili njegovatelju,
- Sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja,
- Uskrsnice za umirovljenike i nezaposlene,
- Program „Dnevni boravak 3+2“,
- Jednokratna pomoć i posmrtna potpora,
- Školski džeparac,
- Socijalna samoposluga,
- Usluge provođenja gradskih programa,
- Ostale aktivnosti,
- Ostale aktivnosti udruga.

Gradsko društvo Crvenog križa Sisak prikuplja i raspoređuje humanitarnu pomoć, provodi osposobljavanje građana u pružanju prve pomoći, vodi službu traženja za razdvojene članove obitelji tijekom oružanih sukoba, migracija i sličnih okolnosti te provodi aktivnosti Savjetovališta za djecu i mlade s problemima u ponašanju u sklopu Odjela za mlade s ciljem poboljšanja zdravstvene kulture i promicanja nenasilja, ali i nudi usluge savjetovanja djece i njihovih roditelja. Crveni Križ vodi brigu o osobama starije životne dobi kojima pruža pomoć u njihovim domovima te provodi programe za pomoć socijalno ugroženim građanima kao što su humanitarne akcije. Program Pomoć u kući trenutno ima 90 korisnika. Centar vodi brigu o osobama koje su pod međunarodnom zaštitom te trenutno skrbe o dvije peteročlane obitelji i o četiri osobe koji žive u Gradu Sisku.

Udruga osoba s invaliditetom i udruge u području socijalno-humanitarne djelatnosti rade na poboljšanju kvalitete života osoba s invaliditetom te starijih i nemoćnih osoba. Buduće aktivnosti udruga koje se bave socijalno-humanitarnom djelatnošću bit će sufinancirane iz proračuna prema mogućnostima u danom trenutku.

Grad Sisak u svom proračunu osigurava sredstva za podmirenje troškova stanovanja samcima ili kućanstvima koji koriste zajamčenu minimalnu naknadu. Trenutno ovu uslugu koristi 350 građana. Isto tako Grad za korisnike minimalne naknade osigurava pomoć u ogrjevu koja je u 2021. godini osigurana za oko 500 korisnika. Grad Sisak daje naknadu od 3.500 kuna za svako novorođeno dijete te se godišnje podijeli oko 360 takvih naknada. Za oko 260 djece godišnje Grad Sisak sudjeluje u plaćanju vrtićkih programa, dok su neki roditelji u potpunosti oslobođeni plaćanja programa. Sufinanciraju se programi edukacije i rehabilitacije djece predškolske dobi u ustanovama koje se nalaze izvan mjesta njihova prebivališta. Roditelj njegovatelj ili njegovatelj koji živi na području Grada Siska ima pravo na mjesečnu naknadu koju isplaćuje Grad Sisak. Grad provodi dodatne aktivnosti humanitarne i socijalne djelatnosti u sklopu gradskih programa.

Umirovljenici i nezaposlene osobe koje su u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje imaju pravo na jednokratnu naknadu u obliku uskrsnice te ovu uslugu koristi 14.500 korisnika. U programu „Dnevni boravak 3+2“ Doma za starije i nemoćne osobe Sisak sudjeluje do 50 korisnika za koje su organizirane razne kreativne i sportske aktivnosti kao i zdravstvene usluge kojima se korisnike želi osnažiti kako bi što duže ostali živjeti u vlastitim domovima.

Na području Grada Siska Caritas Sisačke biskupije i Dobrotvorno društvo Merhamet – Crveni polumjesec Sisak vode dvije pučke kuhinje te evidenciju korisnika kojih trenutno ima oko 300.

Jednokratnu pomoć koristi oko 400 socijalno ugroženih građana godišnje kojima je također osigurana pomoć putem socijalne samoposluge. Evidentirano je oko 100 građana koji mjesečno koriste uslugu socijalne samoposluge. Jednokratna novčana naknada isplaćuje se i učenicima osnovnih i srednjih škola koji žive na području Grada Siska kako bi se poboljšao školski standard. Pravo na jednokratnu novčanu naknadu ostvaruje oko 4.000 učenika.

Posmrtna potpora osigurana je za pogreb osobe koja nema članova uže obitelji te za neidentificirane preminule osobe. Centar za žene Adela vodi Sklonište za djecu i žene žrtve obiteljskog nasilja koje financira Grad Sisak, a skrbi za oko 40 korisnika godišnje.

U sklopu integriranih teritorijalnih ulaganja Grad Sisak planira provesti obnovu i prenamjenu prostora jedne zgrade oštećene u potresu, a koja je u vlasništvu Grada, kako bi se osposobio Centar za pružanje podrške ranjivim skupinama Grada Siska.

Općina Martinska Ves u proračunu za 2021. godinu u okviru Programa javnih potreba u društvenim djelatnostima za 2021. godinu² izdvojila je sredstva za Program socijalne zaštite koji obuhvaća:

- Pomoći obiteljima (zbrinjavanje socijalno ugroženih stanovnika, stanovanje, prehrana, ostale naknade u naravi),
- Pomoći udrugama,
- Sigurna kuća,
- Rad ustrojstvenih oblika Crvenog križa,
- Rad HGSS-a,
- Program Zaželi.

Općina Martinska Ves osigurava pomoć obiteljima u obliku jednokratne pomoći socijalno ugroženim obiteljima i roditeljima koju koristi 21 korisnik, pomoći u slučaju elementarnih nepogoda, naknada za mirovine, uskrsnice za 799 umirovljenika, isplate stipendija i školarina te sufinanciranja prijevoza.

² Izvor: www.martinskaves.hr, I. izmjene i dopune Programa javnih potreba u društvenim djelatnostima za 2021. godinu, preuzeto 29. listopada 2021.

Jednokratnu novčanu potporu dobiva 141 učenik osnovne škole, 87 srednjoškolaca te 41 student s područja Općine Martinska Ves. Prema dostupnim podacima Općine Martinska Ves samo jedan korisnik koristi sufinanciranje troška smještaja u vrtiću, dok 25 korisnika prima novčanu potporu za novorođeno dijete. Novčana potpora za prvo i drugo dijete iznosi 4.000,00 kuna, dok za treće i svako sljedeće dijete potpora iznosi 5.000,00 kuna. Usluge socijalne zaštite koristi 1.115 osoba. Iz proračuna se također sufinancira nabava ogrjeva, troškovi vode i električne energije za socijalno ugrožene građane kao i odvoz komunalnog otpada. Izdvaja se određena suma novaca za prehranu za učenike, za maturalac te za sufinanciranje cijene dječjeg vrtića i financiranje troškova pokopa za socijalne slučajeve. Određeni dio sredstava iz proračuna Općine Martinska Ves uplaćuje se udrugama građana i humanitarnim organizacijama poput Hrvatske gorske službe spašavanja i Crvenog križa. Za sve navedene aktivnosti Općina Martinska Ves u proračunu za 2021. godinu osigurala je 2,9 milijuna kuna. Posebno se ističe provedba programa

„Zaželi“ od 2019. godine za koji je u 2021. godini osigurano 486.860,00 kuna. Program „Zaželi“ ukupne vrijednosti 1.531.648,00 kuna sufinanciran je sredstvima iz Europskog socijalnog fonda, a zaposleno je 10 žena za rad i brigu o socijalno ugroženim skupinama stanovništva.

Općina Sunja u proračunu za 2021. godinu izdvojila je sveukupno 409.200,00 kuna za Program javnih potreba u socijalnoj skrbi za 2021. godinu³ putem kojeg je osigurana pomoć obiteljima i kućanstvima. U 2021. godini zabilježeno je 137 korisnika Centra za socijalnu skrb. Program javnih potreba u socijalnoj skrbi obuhvaća sljedeće stavke:

- Naknada za novorođenčad,
- Jednokratne novčane pomoći,
- Pomoć za stanovanje / odvoz smeća,
- Podmirenje pogrebnih troškova,
- Pomoć u paketima Crvenog križa,
- Tekuća donacija za ginekološku ambulantu,
- Pomoć za ogrjev,
- Sufinanciranje boravka u dječjem vrtiću,
- Sufinanciranje prehrane učenika OŠ Sunja,
- Stipendije za učenike srednjih škola i redovite studente,
- Pomoć u kući starijim osobama.

Općina Sunja sufinancira troškove dječjeg vrtića obiteljima koje imaju dvoje ili više djece, djeci samohranih roditelja te djeci s poteškoćama u razvoju. Nadalje, Općina sufinancira troškove prehrane u osnovnoj školi djeci iz obitelji s troje ili više djece, dok su stipendije za učenike srednjih škola i studente osigurane za osobe iz socijalno ugroženih obitelji. Za osnovno obrazovanje djeci, učenicima i studentima osigurano je 89.800,00 kuna, dok je za Program javnih potreba u osnovnom školstvu izdvojeno dodatnih 52.000,00 kuna. Iz proračuna Općine izdvojeno je 20.000,00 kuna za aktivnost Pomoć u kući za starije i nemoćne osobe.

Općina Sunja je za 2021. godinu osigurala sredstva za udruge društvenog usmjerenja koje nisu obuhvaćene Programom javnih potreba Općine za 2021. godinu. Iznos koji je namijenjen spomenutim udrugama ukupno iznosi 60.000,00 kuna, a bit će raspodijeljen sljedećim udrugama:

- Hrvatska žena Sunja,
- Udruga HVIDR Općine Sunja,
- Udruga umirovljenika Općine Sunja,
- Dječji zbor Lastavice,

³ Izvor: www.glasila.hr, Službeni vjesnik 2020., broj 79, preuzeto 29. listopada 2021.

- Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Općine Sunja za održavanje društvenih manifestacija.

Temeljem gore navedenih podataka o socijalnim uslugama koje su u nadležnosti JLS-a vidljivo je da postoji razvijen sustav s raznim oblicima pomoći i potpora. Međutim, navedeni se programi također mogu dodatno unaprijediti posebno kad su u pitanju osobe starije životne dobi. Postoje brojni primjeri dobre prakse u JLS-ovima na nivou Republike Hrvatske vezano za organizaciju dnevnih boravaka starijih osoba, razne edukacije te društvene aktivnosti u cilju poboljšavanja kvalitete života i slobodnog vremena stanovnika.

1.2.4. Stopa kriminala

Što se tiče sigurnosti stanovnika, Policijska uprava sisačko-moslavačka svojim djelokrugom nadležnosti pokriva prostor Sisačko-moslavačke županije. Sjedište je u Gradu Sisku te sveukupno ima jedanaest policijskih postaja: Sisak, Sunja, Kutina, Dvor, Glina, Hrvatska Kostajnica, Petrinja, Gvozd, Novska i dvije postaje prometne policije u Kutini i Sisku. Općina Martinska Ves nema vlastitu policijsku postaju.

U 2020. godini, prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova Policijske uprave Sisačko-moslavačke od 27. siječnja 2021., zabilježeno je 2.177 kaznenih djela koja uključuju kaznena djela protiv sigurnosti cestovnog prometa koja čine 98% od ukupnog broja kaznenih djela. U 2019. godini prijavljeno je 1.825 kaznenih djela što pokazuje da je u 2020. godini došlo do povećanja kaznenih djela od 19,3%. I u 2019. godini zabilježena kaznena djela velikim dijelom (97%) se odnose na kaznena djela protiv sigurnosti cestovnog prometa. Koeficijent razriješenosti kaznenih djela u 2020. godini iznosi 80% što je za 2% više u odnosu na 2019. godinu kada je razriješeno 78% prijavljenih kaznenih djela.

U nastavku se nalazi tablica usporedbe broja kaznenih djela u 2019. godini i 2020. godini na razini Sisačko-moslavačke županije.

Tablica 13. Kaznena djela u razdoblju od 2019. do 2020. god.

Kaznena djela	2019.	2020.
Ukupno	1825	2177
Ukupno (bez kaznenih djela protiv sigurnosti cestovnog prometa)	1770	2144

Izvor: Izvješće o stanju sigurnosti i rezultatima rada Policijske uprave Sisačko-moslavačke u 2020. godini, preuzeto 27. listopada 2021. godine

Promatrajući podatke o broju kaznenih djela na području Grada Siska te Općina Sunja i Martinska Ves u periodu 2017.-2021. godine vidljivo je povećanje svih oblika kaznenih djela u 2021. u odnosu na 2017. godinu. Naime, na području Grada Siska 2017. godine izvršeno je 348 kaznenih djela, 2018. godine 421, 475 djela u 2019. godini, 539 u 2020. godini te 544 u 2021. godini što u promatranom razdoblju iznosi povećanje za 63,9%. Na području Općine Martinska Ves broj kaznenih djela povećavao se sa 6 u 2017. godini na 47 u 2020. godini, no u 2021. godini zabilježen je pad na 28 kaznenih djela. Na području Općine Sunja broj kaznenih djela u promatranom periodu se zadržao na istoj razini odnosno 40-tak godišnje.

Za očekivati je da su i posljedice potresa 2020. godine koji je zadesio promatrano područje svakako utjecale na broj izvršenih kaznenih djela odnosno nisu pridonijele smanjenju stope kriminaliteta.

S obzirom na nepovoljnu ekonomsku situaciju Urbanog područja Sisak, očekivano relativno veći broj stanovnika živi ispod granice siromaštva. Isto tako, obzirom na starost stanovništva, prisutan je veći broj ljudi kojima je potrebna pomoć u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Kako bi se pomoglo najranjivijim i marginaliziranim društvenim skupinama Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves imaju dobro razvijenu socijalnu skrb koja se očituje u izravnim intervencijama predmetnih jedinica lokalne samouprave, kao i u vidu izdvajanja dijela financijskih sredstava proračuna u svrhu financiranja aktivnosti organizacija civilnog društva koje se bave socijalnom skrbi. Međutim, postojeći programi potpora i pomoći uvijek se mogu dodatno unaprijediti i obogatiti primjerima dobre prakse drugih JLS-ova.

1.3.1. Društvena infrastruktura

U Gradu Sisku djeluju brojne ustanove u kulturi – domovi kulture, knjižnice, arhiv, muzej i samostalna galerija. Dom kulture Kristalna kocka vedrine javna je ustanova u kulturi Grada Siska, čiji je osnivač Grad Sisak. Ima obrazovnu, kulturnu i društvenu funkciju za Grad, a programska djelatnost se oslanja na organizacijske jedinice: Gradsko kazalište Sisak – Kazališna družina, Kreativno učilište te Filmski centar i kino. Zgrada Doma kulture Kristalna kocka vedrine te zgrada Kazališta 21 trenutno se obnavljaju sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije, nakon posljedica katastrofalnog potresa krajem 2020. godine, no svoje djelovanje trenutno vrše na izmještenim lokacijama, s ciljem omogućavanja građanima nastavka glazbeno-scenskih programa, koncerata, izložbi, tribina, kreativnih radionica za djecu i mlade. Gradsku galeriju Striegl osniva Grad Sisak u rujnu 2003. godine kao javnu gradsku ustanovu koja obavlja muzejsko-galerijsku djelatnost. Izložbena djelatnost Gradske galerije Striegl obuhvaća:

- izložbe tematsko-monografskog karaktera vezane uz valorizaciju, prezentaciju, kontekstualizaciju, aktualizaciju te interpretaciju stvaralaštva Slave u suradnji s privatnim i javnim zbirkama te muzejsko-galerijskim ustanovama na području Republike Hrvatske i Europe
- tematske izložbe umjetnika koji su Strieglu suvremenici, koji su generacijski i po vremenu i načinu stvaranja srodni Slavi Strieglu kao i umjetnika čiji opusi su utjecali na Strieglovo stvaralaštvo, a koje izborom radova kao i specifičnim temama iz sasvim novih i drugačijih uglova promatranja izravno i neizravno pozicioniraju Strieglovo stvaralaštvo
- tematske godišnje cikluse grupnih izložbi "Suvremena umjetnička produkcija" koji predstavljaju temom aktualni, kurirani izbor radova suvremenih hrvatskih umjetnika
- tematske samostalne izložbe umjetnika koji su svojim stvaralaštvom, rođenjem, mjestom života i rada vezani uz lokalno područje Siska i okolice – prezentacija recentnih ciklusa i ostvarenja; presjeci radova
- tematske samostalne izložbe umjetnika koji čine suvremenu umjetničku scenu u Hrvatskoj – srednja i mlada generacija umjetnika, izložbe koje u jednom segmentu promoviraju suvremenu umjetničku produkciju na način da kroz suvremene umjetničke forme i koncepte interpretiraju i aktualiziraju i dio Strieglvih umjetničkih vizija

- izložba međugalerijske i međumuzejske suradnje – izložba kao rezultat suradnje s drugim galerijama i muzejima s područja Republike Hrvatske i Europe.

Gradska galerija Striegl obuhvaća i programske aktivnosti:

- kreiranja, formiranja i osmišljavanja galerijskog programa kroz suradnju s drugim galerijskim i muzejskim ustanovama i stručnim suradnicima na području Sisačko-moslavačke županije i Republike Hrvatske, te razvijanja stručne međugalerijske suradnje sa susjednim europskim zemljama
- kreiranje i osmišljavanje vlastite programske produkcije s ciljem razvijanja specifične kulturne prepoznatljivosti, prezentaciju najnovijih saznanja i istraživanja s područja povijesti umjetnosti, kustoske prakse, te filozofije i teorije umjetnosti
- razvijanje produkcijskog segmenta galerijskog programa koji se tiče realizacije privremenih i stalnih umjetničkih projekata u javnom prostoru Grada Siska (privremene umjetničke intervencije, site-specific radovi, performansi, produkcija novih skulptorskih radova u sklopu Parka skulptura Željezara Sisak).

Gradski muzej Sisak kao središnja ustanova u kulturi Grada Siska, ima cilj razviti sve segmente muzejske djelatnosti, sačuvati i predstaviti dragocjenu materijalnu i nematerijalnu baštinu sisačkog kraja, naglasiti njihove specifičnosti, od razdoblja prapovijesti do suvremenosti.

Primarna djelatnost Gradskog muzeja Sisak je razvijanje svih segmenata muzejske djelatnosti te čuvanje i predstavljanje dragocjene materijalne i nematerijalne baštine sisačkog kraja. Područje djelovanja Gradskog muzeja je Grad Sisak s pripadajućim naseljima, a nadležnost muzeja su objekti od muzejske i arheološke važnosti. Objekti visoke muzeološke vrijednosti dio su stalnog postava sisačkog muzeja te se u nekoliko zbirki nalaze u muzeju kao stalno otvorena izložba.

Djelatnosti domova kulture uključuju scenske, glazbene, filmske, galerijske, obrazovne i knjižničarske te nakladničke djelatnosti. Isto tako, Gradski muzej Sisak sa svojom bogatom arheološkom i povijesnom zbirkom pokriva muzeološku djelatnost. U Gradu Sisku također djeluju brojne kulturno-umjetničke udruge koje se okupljaju oko Zajednice kulturno-umjetničkih udruga Grada Siska.

Grad Sisak ima i izrazito kvalitetnu mrežu knjižnica o kojima skrbi Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac Sisak, a sastoji se od narodnih i gradskih knjižnica koje imaju status ustanova, kao i knjižnica u osnovnim i srednjim školama, visokoškolskoj ustanovi, muzeju te drugim ustanovama i poduzećima. Dvije knjižnice u Sisku imaju uspostavljene dječje odjele i odjele za mlade u kojima mogu kvalitetno provoditi svoje vrijeme, ali su knjižnice iznimno aktivne i u organizaciji različitih kulturnih i društvenih događanja.

Objekte poput odgojno-obrazovnog kompleksa Galdovo te gradske knjižnice koja je pretrpjela velika oštećenja u potresu je potrebno obnoviti. Nakon potresa velik dio knjižnične građe morao je biti premješten te se knjižnica trenutačno nalazi na više lokacija. Knjižnica je važan dio društvene infrastrukture, stoga je njena obnova jedan od prioriteta.

U Općini Sunja nalazi se samostalna ustanova Narodna knjižnica i čitaonica Sunja s knjižnim fondom od 14500 svezaka koja se uz svoje redovne djelatnosti bavi i promicanjem kulturnog stvaralaštva: organiziranjem izložbi likovnih radova, kreativnih radionica za djecu, književnih večeri te raznih edukativnih, stručnih i prigodnih predavanja. U samom naselju Sunja nalazi se i kino i kazališna dvorana „Sven Lasta“. Općina potiče udruživanje građana u svrhu očuvanja kulturne baštine i poticanja kulturnog amaterizma te na njenom području, prema podacima iz Registra udruga Republike Hrvatske, djeluju:

- KUD „Sunjanka“ Sunja,
- KUD „Seljačka sloga“ Bobovac,
- Udruga kulturne baštine „Timarci“,
- Zavičajno društvo bivših učenika Osnovne škole "Brđani" Brđani Cesta,
- Hrvatsko-norveško društvo prijateljstva Sunja,
- KUD „Slovinci“,
- Udruga za očuvanje kulturne baštine „Bobovac“,
- Udruga Sunjanke iz Sunje,
- Udruga „Hrvatska žena“ Sunja,
- KUD „Seljačka sloga“ Greda Sunjska,
- Vokalni ansambl „Magdalene“
- Udruga umirovljenika Općine Sunja,
- Udruga građana Sjeverovac,
- Dječji zbor Lastavice.

Knjižnica i čitaonica Martinska Ves osnovana je 2000. godine uz pomoć Županijske matične službe Narodne knjižnice i čitaonice Sisak. Kako je navedeno na službenim stranicama Knjižnice⁴, svoje djelovanje usmjerava prema cilju da postane kulturno i informacijsko središte Općine Martinska Ves. Knjižnica okuplja korisnike svih dobi, a ponajviše djecu i mlade kojima nudi slikovnice, knjige, društvene igre i korištenje računala, a od 2005. godine dva puta tjedno djeluje i igraonica za djecu od 3 do 5 godina. U osnovnoj školi djeluje školska knjižnica. Na području Općine društveni život odvija se u Društvenom domu u naselju Martinska Ves te pomoć udruga koje se bave kulturnim i sl. aktivnostima: Mažoretkinje Martinska Ves "Martinčice", OSS KUD Braće Radić – Desno Trebarjevo, KUD „Martinčani“ Martinska Ves, Kulturno-umjetničko društvo „Tišinčani“ Tišina Erdedska, Tamburaški orkestar Janko Stjepušin Martinska Ves, Udruga za obnovu i očuvanje stare „Podravske iže“.

Kulturni centar braće Radić od 2017. godine djeluje kao ustanova - čuvar tradicije, običaja, nošnji, pjesama i plesova martinske Posavine, čija je djelatnost promocija nasljeđa braće Radić koja se temelji na:

- Izdavačko – informativnoj djelatnosti,
- Edukativnoj djelatnosti,
- Organiziranju i održavanju kulturno-umjetničkih radionica, predstava, koncerata, predavanja, izložbi i sličnih manifestacija,
- Suradnja s drugim ustanovama iz područja kulture, obrazovanja i srodnim organizacijama,
- Organiziranju i koordiniranju stručnih i znanstvenih istraživanja,
- Domaćoj i međunarodnoj suradnji s udrugama, pojedincima i ustanovama na području kulture i audiovizualne djelatnosti,
- Prodaji suvenira i promotivnih materijala.⁵

Sport i rekreaciju na razini Grada Siska organizirani su u Zajednici sportskih udruga Grada Siska koja djeluje kao dio Zajednice športskih udruga i saveza Sisačko-moslavačke županije. Zajednica okuplja oko 80 sportskih udruženja, a njezin je cilj doprinosti razvitku i promicanju raznih sportova na

⁴ <https://www.knjiznica.hr/martinska-ves>

⁵ Statut Kulturnog centra braće Radić, objavljen u Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije, 8. rujna 2017. godine.

području Grada, poticati vrhunska sportska stvaralaštva, stvarati uvjete za postizanje vrhunskih sportskih rezultata, razvijati sportske aktivnosti djece i mladih, te poticati sportsko- rekreativne aktivnost građana i osoba s invaliditetom, ali i odgojnu ulogu sporta. Sportske udruge natječu se u 39 sportova u organizaciji nacionalnih sportskih saveza, a po rezultatima se posebno ističu odbojka, plivanje, rukomet, košarka, hokej, hrvanje, karate, kuglanje, streličarstvo, ronjenje, sportski ribolov, nogomet. Treninzi i natjecanja održavaju se u sportskim objektima Športsko rekreacijskog centra Sisak koji uključuje gradski stadion, bazen, kuglanu i klizalište, te u sportskoj dvorani Brezovica, dvorani Zeleni brijeg kao i u dvoranama osnovnih škola na području Grada. Financijska sredstva za ostvarivanje javnih potreba u sportu osiguravaju se u proračunu Grada Siska.

PUNOPRAVNI ČLANOVI ZAJEDNICE SPORTSKIH UDRUGA GRADA SISKI

NOGOMET:

1. HNK "SEGESTA" SISKI
2. NK "METALAC" SISKI
3. ŠNK "FRANKOPAN" GALDOVO
4. NK "BSK" BUDAŠEVO
5. NK "TŠK 1932" TOPOLOVAC
6. NK "ZELENI BRIJEG"
7. NK "HAJDUK" SELA
8. NK "AŠK" STARO PRAČNO
9. NK "MLADOST" GREDA
10. NK "POSAVINA" PRELOŠČICA
11. MNK "SISCIA" SISKI

EKIPNI SPORTOVI:

12. ODBOJKAŠKI KLUB "SISKI"
13. RUKOMETNI KLUB "SISKI"
14. ŽENSKI RUKOMETNI KLUB "SISKI"
15. KOŠARKAŠKI KLUB "SISKI"
16. VATERPOLO KLUB "SISCIA"
17. KLUB HOKEJA NA LEDU "SISKI"
18. RAGBI KLUB "SISKI"
19. BASEBALL KLUB "SISKI STORKS"
20. ODBOJKAŠKI KLUB "QUIRIN" SISKI
21. KLUB SJEDUĆE ODBOJKE "SISKI"

22. HOKEJSKI KLUB SISCIA

POJEDINAČNI SPORTOVI:

- 23. PLIVAČKI KLUB SISAK JANAF
- 24. HRVAČKI ŠPORTSKI KLUB "SISAK"
- 25. ŠPORTSKI GIMNASTIČKI KLUB "SOKOL"
- 26. ŠAHOVSKO DRUŠTVO "SISAK"
- 27. KARATE KLUB "SISAK"
- 28. KARATE KLUB "TIGAR"
- 29. KARATE KLUB "CROATIA"
- 30. KICKBOXING KLUB "CROATIA"
- 31. KUGLAČKI KLUB "SISCIA"
- 32. KUGLAČKI KLUB "JEDINSTVO"
- 33. KUGLAČKI KLUB "ZANATLIJA"
- 34. STRELIČARSKI KLUB "SISAK"
- 35. ŠPORTSKI ATLETSKI KLUB "SISAK"
- 36. STOLNOTENISKI KLUB "SISAK"
- 37. STRELJAČKI KLUB "HVIDR-A SISAK"
- 38. RONILAČKI KLUB "SISAK"
- 39. ŠPORTSKI PLESNI KLUB "TOP-STEP"
- 40. KLUB SINKRONIZIR. PLIVANJA "SISAK"
- 41. KAJAK KANU KLUB "ODRA"
- 42. ŠPORTSKA RIBOLOVNA UDRUGA "SMUĐ"
- 43. KARATE KLUB KONDURA
- 44. BICIKLISTIČKI KLUB RODA

PRIDRUŽENI ČLANOVI ZAJEDNICE SPORTSKIH UDRUGA GRADA SSKA:

- 45. ŠKOLSKI ŠPORTSKI SAVEZ GRADA SSKA
- 46. UDRUGA KINEZIOLOGA SISAK
- 47. UDRUGA LAĐARA "SISAK"
- 48. HRVATSKO PLANINARSKO DRUŠTVO "SISAK"

- 49. BODY BUILDING KLUB "SISAK"
- 50. KICKBOXING KLUB "SISAK"
- 51. KICKBOXING KLUB DRAGON & SOKOL
- 52. AIKIDO KLUB BOKUSEKI SISAK
- 53. PLESNA UDRUGA "DIJAMANT"
- 54. AEROKLUB "SISAK"
- 55. BADMINTON KLUB "ZVRK SISAK"
- 56. SISAČKI SPORTSKI SAVEZ GLUHIH
- 57. SP. I REKR. DRUŠTVO SLIJEPIH SISAK
- 58. ŠPORTSKO-REKREACIJSKI CENTAR SISAK
- 59. PIKADO KLUB JAGERBAR BUDAŠEVO
- 60. UDRUGA UMIROVLJENIKA SISAK
- 61. PLESNA UDRUGA STARDANCE
- 62. UDRUGA STUDENTSKE ORGANIZACIJE
- 63. HRVATSKI JEDRILIČARSKI KLUB SISCIA

PRIVREMENI ČLANOVI ZAJEDNICE SPORTSKIH UDRUGA GRADA SSKA:

- 64. CURLING KLUB SISAK 17.12.2018. 17.12.2020.
- 65. NOGOMETNI KLUB DINAMO ODRA 12.09.2018. 12.09.2020.
- 66. KLIZAČKI KLUB ZIBEL 12.09.2018. 12.09.2020.
- 67. TRIATLON KLUB SISAK
- 68. STRELJAČKI KLUB OSOBA S INVALIDITETOM „CENTAR“.

Na području Općine Sunja sportsko-rekreativne aktivnosti stanovnika odvijaju se u sportskoj dvorani Osnovne škole Sunja, prostorijama klubova te na igralištu u dvorištu stare škole u Sunji. Tijekom ljetnih mjeseci djeca i mladi za sportske aktivnosti, posebno odbojku na pijesku, koriste obalu rijeke Sunje. Prema podacima iz Registra udruga Republike Hrvatske na području Općine aktivne su brojne udruge i društva za različite sportove i sportske aktivnosti: Športski nogometni klub „Mladost“ Bobovac, Streljački klub „Osa“ Timarci, Nogometni klub „Slunjski“, Pikado klub Royal, Odbojkaški klub „Sunja“, Turističko-sportsko-rekreativna udruga Adrenalin park Sunja, Športsko ribolovno društvo „Štuka“ Bobovac, Športsko ribolovna udruga „Kormoran“ Crveni bok, Športsko ribolovna udruga „Som“ Ivanjski bok, Pikado klub „Sloga“ Greda Sunjska, Športsko ribolovna udruga „Bjelka“ Sunja, Odbojkaški klub „Sunja“, Pikado klub „Medo“ – Sunja i dr.

Općina Martinska u Proračunu osigurava sredstva za rad športskih udruga i to u vidu: pomoći u podmirivanju financijskih obaveza u svezi s redovnim funkcioniranjem kluba/udruge, odigravanjem utakmica, održavanjem športskih objekata i opreme, osposobljavanjem i školovanjem stručnih športskih radnika te troškova vezanih uz športsko rekreacijske aktivnosti građana. Pored navedenog sredstva se osiguravaju i za izgradnju te opremanje dječjih igrališta. U 2021. godini za program sportskih aktivnosti planirano je 160.000,00 kuna od čega za provedbu aktivnosti i programa udruga 60.000 kuna, te za uređenje igrališta 100.000,00 kuna. Na području Općine Martinska Ves djeluju sljedeće udruge: Nogometni klub "Mahovo", Nogometni klub "Martinska ves", Rekreacijsko športsko ribolovno društvo "Štuka" Martinska Ves", Lovačko društvo "Srna" Trebarjevo desno te Lovačko društvo "Prepelica".

Prema podacima o društvenoj infrastrukturi te planovima daljnjeg razvoja može se zaključiti da je dostignuta visoka razina razvoja i to ponajviše na području Grada Siska s obzirom na to da se i radi o najvećoj JLS, međutim uvijek postoji potreba za unaprijeđenjem postojećih kapaciteta te aktivnosti posebno na području obje općine. Ipak, u svim segmentima društvenog razvoja treba posebno istaknuti i vrednovati značajnu ulogu civilnog sektora te s tim u vezi i podržavati i poticati rad športskih kulturnih udruga i društava te njihov doprinos cjelokupnom životu zajednice.

1.3.2. Zdravstvena infrastruktura

U Republici Hrvatskoj usluge zdravstvene skrbi organizirane su na tri razine (primarna, sekundarna i tercijarna). Na području Sisačko-moslavačke županije postoje tri ispostave Doma zdravlja, po jedan u Sisku, Petrinji i Kutini. Sekundarna zdravstvena zaštita provodi se u Općoj bolnici „Dr. Ivo Pedišić“ u Sisku s Odjelom za pulmologiju i produženo liječenje u Petrinji, Neuropsihijatrijskoj bolnici „Dr. Ivan Barbot“ u Popovači i Lječilištu Topusko. Ostale zdravstvene usluge pokrivaju Zavod za hitnu medicinu Sisačko-moslavačke županije, Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije, Gradske ljekarne Sisak te privatne liječničke ordinacije. Najveću ulogu u zbrinjavanju pacijenata ima županijska bolnica - Opća bolnica „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak, smještena na tri lokacije sa sveukupno šest zgrada od čega su dvije lokacije u Sisku. Od ukupnog kapaciteta 426 kreveta 393 se nalaze u Sisku. Međutim, objekti su i prije potresa 2020. godine zahtijevali ulaganja u sanaciju i modernizaciju, a potresom je znatno oštećena zgrada bolnice, dok je u funkciji ostala novija zgrada ginekologije. Sisačko-moslavačka županija kao osnivač OB „Dr. Ivo Pedišić“, Sisak sredstvima Fonda solidarnosti EU obnavlja u Sisku zgradu stare interne, nove interne, pedijatrije, tzv. Lječilišta Jodno i gradi novu zgradu kuhinje. Također, iako u Sisku djeluju brojne ordinacije opće i obiteljske medicine zbog oštećenja potresom izmještene su na druge lokacije. Mreža dentalne medicine je dobro pokrivena doktorima u domovima zdravlja te u privatnim ordinacijama. U sklopu Doma zdravlja Sisak djeluju ginekološka ambulanta te pedijatrija.

1.3.2.1. Dom zdravlja Sisačko-moslavačke Županije

Sjedište ustanove u Sisku, Ulica kralja Tomislava 1. Privremeno smješteni u Kutini.

Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije obavlja djelatnost ugovorene sa HZZO na razini primarne zdravstvene zaštite, djelatnosti na razini specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, iz djelokruga medicine rada, ljekarničke djelatnosti, poslovi u okviru povećanog zdravstvenog standarda (specijalistički pregledi) i djelatnosti zdravstvene zaštite tražitelja azila (osoba smještenih u Prihvatilištu u Kutini). Ima ispostave u Kutini i Petrinji.

Osnovne djelatnosti su: obiteljska medicina, zdravstvena zaštita predškolske djece, zdravstvena zaštita žena, dentalna zdravstvena zaštita, patронаžna zdravstvena skrb, medicinsko-biokemijska dijagnostika, dentalna protetika, oralna kirurgija, palijativna zdravstvena skrb, medicina rada.

1.3.2.2. Opća Bolnica „Dr. I. Pedišić“ Sisak

Sjedište bolnice je u Sisku, J.J.Strossmayera 59.

Djelatnost bolnice je interna medicina, infektologija, neurologija, pedijatrija, kirurgija, urologija, ortopedija i traumatologija, otorinolaringologija, oftalmologija i optometrija, ginekologija i opstetricija, dugotrajno liječenje i palijativna skrb. Bolnica u skladu sa Mrežom javne zdravstvene službe ima ugovoreno 407 kreveta. Ustanova zapošljava 1125 djelatnika od čega su 833 zdravstveni, a 292 nezdravstveni djelatnici.

Nakon potresa na lokaciji u Strossmayerovoj ulici u upotrebi su ostale samo zgrade Ginekologije, Patologije i objekt dispanzera, izvan upotrebe su ostale sve ostale zgrade (stara i nova interna, kirurgija, pedijatrija, citologija, ljekarnička kuhinja). Na lokaciji Jodnog izvan upotrebe je bio odjel za dermatologiju i venerologiju.

Dio objekata je vraćen u funkciju, dok se drugi dio obnavlja.

U Proračunu Grada Siska za 2021. godinu osigurano je 100.000,00 kuna koji će biti raspodijeljeni udrugama u zdravstvu te zdravstvenim ustanovama kao dodatna potpora. Programi koji se financiraju uključuju aktivnosti promicanja aktivnog stila života te programe zdravstvenih ustanova poput programa Odjela za ginekologiju Opće bolnice „dr. Ivo Pedišić“ u Sisku koji provode tečajeve za trudnice.

Na području Općine Sunja djeluju dvije ordinacije obiteljske medicine, dvije ordinacije dentalne medicine kao i jedan tim hitne pomoći - ispostava Sunja u sklopu Zavoda za hitnu medicinu Sisačko-moslavačke županije. Za sve ostale potrebe stanovništvo je primorano odlaziti u obližnje veće gradove, najčešće Sisak.

1.3.2.3. Zavod za Javno Zdravstvo Sisačko-Moslavačke Županije

Sjedište ustanove je u Sisku, Ulica kralja Tomislava 1. Zavod je privremeno izmješten na više lokacija, a djeluje na području cijele županije.

Cilj djelovanja Zavoda je zaštita zdravlja pojedinca i zajednice kroz programe preventivne zdravstvene zaštite kao i unapređivanje znanja, stavova, te promjena loših, a usvajanje zdravih navika djece, mladih i odraslih osoba o zdravlju. Zaštita od zaraznih bolesti, higijenski ispravna voda za piće, kontrolirane namirnice, kvalitetan zrak potrebni su svima bez obzira u kojem mjestu u Županiji žive i rade.

Djelatnost obavlja kroz rad službi za epidemiologiju, medicinsku mikrobiologiju i parazitologiju, služba za školsku i sveučilišnu medicinu i službe za zdravstvenu ekologiju. Provodi javnozdravstvene aktivnosti vezano uz prevenciju svih vrsta ovisnosti te promicanje zdravog načina života.

1.3.2.4. Zavod za Hitnu Medicinu Sisačko-Moslavačke Županije

Zavod obavlja djelatnost hitne medicine i sanitetskog prijevoza na području Sisačko-moslavačke županije kroz 10 organizacijskih jedinica-ispostava.

Sjedište Ustanove je u Sisku, Ulica 1. svibnja 20.

Rad medicinsko-prijavno-dojavne jedinice organiziran je tijekom 24 sata u sjedištu Ustanove, u kojoj sve pozive zaprimaju dva dispečera u jednoj smjeni. Rad je organiziran s pet timova u ovoj jedinici. Osim navedenog, rad se organizira kroz 18 timova sanitetskog prijevoza, te ugovorenih 35 tima T1 i 15 timova T2. Na dan 31.12.2021. godine bilo je zaposleno 250 djelatnika i to 36 liječnika, 126 medicinskih sestara/tehničara, 86 vozača i 10 nezdravstvenih radnika.

1.3.2.5. Gradske Ljekarne Sisak

Sjedište ustanove je u Sisku, S.i A. Radića 28.

Gradske Ljekarne Sisak zdravstvena su ljekarnička ustanova u vlasništvu Sisačko-moslavačke županije. Ustanova je nastala iz nekadašnjeg OUR-a za Ljekarništvo Medicinskog centra Sisak, iz kojeg se izdvojila 1989.godine, nastavljajući tako kontinuitet Ljekarništva u Gradu Sisku, a koje po pisanim nalazima datira još od 1836. godine.

Danas Ljekarnička ustanova broji 8 Ljekarničkih jedinica od kojih se 4 jedinice nalaze u Gradu Sisku, te po jedna jedinica u Hrvatskoj Dubici, Jasenovcu, Lekeniku i Sunji.

Broj zaposlenih djelatnika je 36.

U Općini Martinska Ves djeluje jedan tim obiteljske medicine te jedan tim dentalne medicine. Područje cijele Općine pokriva jedna Ljekarna u naselju Martinska Ves. Ostale zdravstvene usluge stanovnici Općine obavljaju u Domu zdravlja Sisak, ispostavi Martinska Ves, u Zavodu za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije, Općoj bolnici „dr. Ivo Pedišić“ u Sisku ili u drugim gradovima RH. Također na području općina ne djeluje niti jedan dom za starije i nemoćne osobe

Sve institucije zdravstvene zaštite u Sisačko-moslavačkoj županiji nalaze se u većim gradovima te zdravstvene usluge nisu jednako dostupne svom stanovništvu. Iako je broj i raspored timova u određenoj djelatnosti primarne razine zdravstvene zaštite utvrđen Mrežom javne zdravstvene službe (Mreža) na način da dostupnost zdravstvenoj zaštiti bude podjednaka svom stanovništvu, zbog raspršenosti stanovništva u ruralnim krajevima i dalje postoje oni koji su izoliraniji zbog čega im je pristup zdravstvenim uslugama otežan. Velik je nedostatak liječnika specijalista svih profila, manjak kadra medicinskih sestara, manjak zdravstvene njege i fizikalne terapije u kući te slabo razvijen sustav palijativne skrbi.

1.3.3. Socijalna infrastruktura

U Gradu Sisku postoji nekoliko Domova za starije i nemoćne osobe, što državnih, što prihvatnih. Grad ne financira boravak u domovima, ali kroz program Dnevni boravak „3+2“ sufinancira izvaninstitucionalni oblik skrbi u Domu za starije i nemoćne osobe Sisak.

U stambenom dijelu su jednokrevetne i dvokrevetne sobe u kojima je smješteno 109 korisnika. Polupokretne osobe smještene su u polustacionaru čiji je kapacitet 60 ležajeva. Teško pokretne i nepokretne osobe smještene su u stacionaru u kojem se pruža neprekidna zdravstvena njega za 71 korisnika.

Dom ima sljedeće odjele:

- Poslovi socijalnog rada i radne terapije
- Odjel računovodstva, pravnih i administrativnih poslova
- Odjel zdravstvene i pojačane njege korisnika
- Odjel za skrb osobama oboljelim od Alzheimerove demencije i drugih demencija
- Odjel prehrane
- Odjel pomoćno tehničkih poslova

U naselju Sunja ne postoji niti jedna ljekarna. Općina nema Dom za starije i nemoćne osobe što nije idealno za Općinu sa većinski starim stanovništvom kojem je u velikoj mjeri potrebna tuđa pomoć i skrb.

1.3.4. Analiza stanovanja

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku i Popisa stanovništva iz 2011. godine u Gradu Sisku evidentirano je ukupno 18.203 kućanstava od kojih je 90,3% u privatnom vlasništvu ili suvlasništvu. Preostalih 1.765 kućanstava spada pod određenu vrstu podstanarstva jer stanari nisu vlasnici stambene jedinice u kojoj žive. Evidentirana su dva beskućnika u 2011. godini.

U Općini Sunja također prednjači privatno vlasništvo ili suvlasništvo kućanstava u kojem osoba živi (80,9%), isto kao i u Općini Martinska Ves u kojoj je udio privatnog vlasništva ili suvlasništva 95,5%. Pandemija bolesti COVID-19 koja je započela 2020. godine te razoran potres koji je pogodio Sisačko-moslavačku županiju i okolicu u prosincu 2020. godine ostavili su utjecaj na brojke po pitanju broja stanovnika te po pitanju uporabljivih i neuporabljivih stambenih jedinica kao i broja jedinica koje su zaista u uporabi. Potres je uzrokovao znatna oštećenja obiteljskih kuća i povijesnih dijelova u Sisku te obiteljskih kuća u širem okruženju dok su naknadna podrhtavanja manjeg intenziteta i dalje uzrokuju štete i gubitke. U nastavku je prikaz broja stambenih jedinica podijeljen prema osnovi njihova korištenja.

Tablica 14. Privatna kućanstva prema osnovi korištenja stambene jedinice u Gradu Sisku, Općini Sunja i Općini Martinska Ves, Popis 2011. godine

	Ukupno	Privatno vlasništvo ili suvlasništvo	Najmoprimac sa slobodno ugovorenim najamninom	Srodstvo s vlasnikom ili najmoprimcem stana	Najmoprimac sa zaštićenom najamninom	Najam dijela stana (podstanar)	Ostale osnove korištenja	Beskućnik
Grad Sisak	18.203	16.436	467	632	442	153	71	2
Sunja	2.238	1.811	18	45	23	3	338	-
Martinska Ves	1.18	1.127	8	43	1	1	-	-

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 28. listopada 2021.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za područje građevinarstva, u 2019. godini u Općini Martinska Ves površina završenih stambenih zgrada iznosila je 164 m², dok je površina završenih

nestambenih zgrada iznosila 271 m². U Gradu Sisku u istoj godini izgrađeno je 2.510 m² stambenog prostora te 5.521 m² nestambenog prostora. U spomenutoj godini u Općini Sunja izgrađeno je 130 m² stambenog prostora, dok je površina nestambenog prostora ostala nepromijenjena u odnosu na 2018. godinu.

Prema podacima iz Izvješća o tržištu nekretnina Grada Siska za 2020. godinu koje je izdao Upravni odjel za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, vidljiv je pad ukupnog prometa nekretnina na području Grada Siska u 2020. godini u usporedbi s 2019. godinom. Zabilježen je pad kupoprodaje stanova i obiteljskih

Društvena infrastruktura važna je komponenta standarda unutar zajednice koja utječe na kvalitetu života određenog područja. Iz dostupnih podataka vidljivo je da tri sastavnice urbanog područja imaju različito razvijenu društvenu infrastrukturu što utječe i na migracije stanovništva. Situaciju dodatno narušavaju posljedice razornog potresa 2020. godine koji je oštetio infrastrukturu u cijeloj Sisačko-moslavačkoj županiji te u susjednim županijama. Što se sigurnosti stanovnika tiče, Urbano područje Sisak relativno je sigurno, no obzirom da se zabilježena kaznena djela većinom odnose na kaznena djela protiv sigurnosti cestovnog prometa, očigledna je potreba za obrazovanjem stanovništva o sigurnosti u prometu. U Urbanom području Sisak uz institucionalne oblike kulturnih i sportskih sadržaja, djeluju brojna kulturna i sportska udruženja koja doprinose podizanju kvalitete života zajednice. Društvenu infrastrukturu potrebno je unaprijediti u cilju poboljšanja kvalitete života stanovnika urbanog područja, posebno na području Općina.

1.4. Obrazovanje

U Gradu Sisku prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, u strukturi prevladavaju osobe sa završenom srednjom školom, točnije njih 23.691 ili 57,1%. Slijede osobe sa završenom osnovnom školom, 16,8 % ili 7.005 osoba, dok je visoko obrazovanje steklo je 6.381 osoba, od čega je više žena, odnosno 2.859. Broj osoba koje nisu završile nijedan stupanj školskog obrazovanja je 789 ili 1,9%.

Slična je situacija u Općini Sunja, najveći broj osoba ima završenu srednju školu, njih 2.045 (40,6%). Slijedi ih 1.760 osoba s najviše završenom osnovnom školom, visoko obrazovanje steklo je tek 4,4% ili 221 osoba, dok je 300 osoba odnosno 6% bez škole.

I u Općini Martinska Ves najveći udio čine osobe sa srednjom školom (41,8% ili 1.254 osoba), slijedi 39,5% osoba sa osnovnom školom, dok je broj osoba sa završenim stupnjem visokog obrazovanja 134 ili 4,5%. S druge strane, 36 stanovnika Općine ili njih 1,2% nema završenu niti osnovnu školu.

⁶ Izvor: www.sisak.hr, Izvješće o tržištu nekretnina Grada Siska za 2020. godinu, preuzeto 28. listopada 2021.

Detaljan prilaz sastava stanovništva prema najviše završenoj školi u sastavnicama urbanog područja Sisak slijedi u nastavku.

Tablica 15. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi i spolu u Gradu Sisku, Općini Sunja i Općini Martinska Ves, Popis 2011.

Obrazovna područja	Spol	Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Grad Sisak	sv.	41.490	789	7.005	23.691	6.381
	m	19.527	129	2.751	12.883	2.859
	ž	21.963	660	4.254	10.808	3.522
Općina Sunja	sv.	5.038	300	1.760	2.045	221
	m	2.472	43	820	1.255	97
	ž	2.566	257	940	790	124
Općina Martinska Ves	sv.	2.999	36	1.254	1.185	134
	m	1.431	7	484	724	64
	ž	1.568	29	701	530	70

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 27. listopada 2021.

U Gradu Sisku aktivna su dva dječja vrtića: Sisak Stari i Sisak Novi s pripadajućim brojem objekata te devet osnovnih škola. Grad ima šest srednjih škola: Gimnazija Sisak, Ekonomska škola Sisak, Tehnička škola Sisak, Srednja škola Viktorovac Sisak, Industrijsko-obrtnička škola Sisak, Strukovna škola Sisak.

Grad Sisak kontinuiranim naporima nastoji osigurati adekvatne uvjete za učenike s posebnim potrebama kao i pomoćnike u nastavi. Provedbom projekta "Rukom pod ruku – faza III" financiran je u sklopu javnog poziva „Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama, faza III“ u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. osigurani su pomoćnici za 116 učenika u razdoblju od 21.08.2017. do 20.08.2021. godine. Navedena je usluga osigurana učenicima i u školskoj godini 2021./2022. također uz pomoć sredstava iz Europskog socijalnog fonda. Trenutačno su u srednjim školama u sklopu projekta Sisačko-moslavačke županije „Učimo zajedno“ zaposlena 2 pomoćnika u nastavi.

U Gradu Sisku djeluje i dom „Dječji dom Vrbina“ čija djelatnost uključuje sljedeće socijalne usluge djeci i mladima od 7 do 21 godine života:

- Usluga smještaja (do 30 korisnika),
- Usluga poludnevnog boravka,
- Usluga cjelodnevnog boravka,
- Usluga organiziranog stanovanja uz povremenu podršku,
- Usluga organiziranog stanovanja uz sveobuhvatnu podršku,
- Usluga savjetovanja i pomaganja primarnih, udomiteljskih i posvojiteljskih obitelji,

- Usluga savjetovanja i pomaganja pojedincu, djeci i mladima nakon izlaska iz skrbi i djeci smještenoj u udomiteljskim obiteljima.

Štićenici doma su morali biti premješteni u Općini Lekenik jer je zgrada Doma pretrpjela veliku štetu u potresu krajem 2020. godine. Potrebno je obnoviti zgradu što prije kako bi se štićenici vratili u prijašnji smještaj. Strukovna škola Sisak neuporabljiva je zbog potresa kao i Gimnazija Sisak i Ekonomska škola Sisak koje zbog oštećenja od potresa nastavu održavaju na drugim lokacijama. Isto tako, Glazbena škola Frana Lhotke Sisak također je neuporabljiva zbog štete nastale potresom.

U Sisku djeluje samo jedan fakultet i to Metalurški fakultet (Sveučilište u Zagrebu) sa sljedećim studijskim programima: Preddiplomski i Diplomski sveučilišni studij Metalurgija, Preddiplomski i Diplomski sveučilišni studij Sigurnost, zdravlje na radu i radni okoliš, Preddiplomski sveučilišni stručni izvanredni studij Ljevarstvo. Također, postoji mogućnost da se u suradnji s postojećim sveučilištima organizira nastava na novo otvorenim studijskim programima. Postoji velika potreba i interes za širenjem ponude fakulteta te za ustanovama za obrazovanje odraslih na području Grada Siska i okolice. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za školsku godinu 2018./2019.⁷, u Gradu Sisku zabilježeno je 1.578 studenata upisanih na stručni i sveučilišni studij što uključuje visoke škole, veleučilišta, fakultete i umjetničke akademije.

U Općini Sunja djeluje dječji vrtić „Bambi“ s jaslicama, a Općina pomaže samohranim roditeljima i roditeljima djece s teškoćama u razvoju u sufinanciranju cijene dječjeg vrtića. Djeca invalida Domovinskog rata besplatno pohađaju vrtić. U godini 2020./2021. ukupno 72 djece pohađa dječji vrtić. Na području Općine postoji potreba za dogradnjom postojećeg i/ili izgradnjom novog vrtića kako bi se osigurao dovoljan broj mjesta u vrtiću za svu djecu kojoj je takva briga potrebna.

Na području Općine postoji i osmogodišnja osnovna škola koju u godini 2021./2022. pohađa 245 učenika, koja nažalost nema uređeno igralište što bitno umanjuje mogućnost bavljenja sportom za djecu i odrasle tog područja.

S područja Općine Sunja srednju školu polazi 160 srednjoškolaca koja svakodnevno putuju u obližnja mjesta, najviše u Grad Sisak jer u Općini nema niti jedne srednje škole. Isto tako, studenti putuju na fakultet svaki dan ili se moraju preseliti iz mjesta prebivališta kako bi pohađali fakultet. U školskoj godini 2018./2019. zabilježena su 73 studenta s područja Općine Sunja upisana na stručni i sveučilišni studij.

Prema najnovijim podacima na području Općine Martinska Ves nije evidentiran nijedan dječji vrtić. Aktivna je jedna osmogodišnja osnovna škola u naselju Desna Martinska Ves s 27 djelatnika. U školskoj godini 2021./2022. školu pohađaju 102 učenika.

Općina Martinska Ves u proračunu za 2021. godinu izdvojila je sredstva za program odgoja i obrazovanja u vrijednosti 2.780.000,00 kuna kojima su pokrivene aktivnosti Male škole, osnovnog školstva te predškolskog odgoja.⁸ Na području Općine ne postoji srednja škola ni ustanova visokog obrazovanja. U školskoj godini 2018./2019. zabilježena su 43 studenta s područja Općine Martinska Ves koji su upisani na stručni i sveučilišni studij.

Zbog posljedica potresa 2020. godine mnoge zgrade proglašene su neuporabljivima na području cijele Sisačko-moslavačke županije. Na području Sisačko-moslavačke županije ukupno 66 učenika u osnovnoj školi te 15 učenika srednjih škola zatražilo je premještaj u drugu školu zbog potresa. Nastoji se spriječiti

⁷ https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/SI-1645.pdf

⁸ Izvor: www.martinskaves.hr, I. izmjene i dopune Program javnih potreba u društvenim djelatnostima za 2021. godinu, preuzeto 29. listopada 2021.

odlazak učenika iz urbanog područja Sisak koji bi posljedično uzrokovao odlazak radnog stanovništva iz područja koje je već sada u procesu starenja te bi regija sve više zaostajala u razvoju u odnosu na druge regije Republike Hrvatske.

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine, na čitavom Urbanom području Sisak najviše je osoba sa završenom srednjom školom. U Gradu Sisku trenutno su aktivna dva dječja vrtića, devet osnovnih škola i šest srednjih škola. Od sveučilišnih ustanova u Gradu Sisku djeluje samo Metalurški fakultet u Sisku pa stoga postoji velika potreba i interes za širenjem ponude sveučilišta te za ustanovama za obrazovanje odraslih na području Grada Siska i okolice, a kako bi se mladi zadržali na urbanom području. U Općini Sunja djeluje jedan vrtić dok na području Općine Martinska Ves vrtića nema. Općina Sunja ima jednu osnovnu školu, dok Općina Martinska Ves ima jednu osnovnu školu te jednu područnu osnovnu školu u kojoj se ujedno provode i aktivnosti Male škole i predškolskog odgoja. Ni jedna općina na svom području nema srednju školu kao ni visokoobrazovnu ustanovu. Postoji velika potreba za obnovom odgojno-obrazovnih ustanova koje su oštećene u potresu krajem 2020. godine.

1.5. SWOT analiza – društvo

DRUŠTVO	
SNAGE	SLABOSTI
• Na urbanom području provode se programi u socijalnoj skrbi i zdravstvu • Značajan rad udruga i drugih organizacija socijalne skrbi u pomaganju najpotrebitijim stanovnicima • Iskustvo korištenja EU fondova kroz projekte „Zaželi“ i zapošljavanje marginaliziranih skupina društva • Sufinanciranje troškova predškolskih ustanova, troškova prehrane osnovnoškolcima, naknade za njegovatelje, stipendije za studente iz socijalno ugroženih obitelji • Dnevne migracije unutar urbanog područja Sisak ukazuju na povezanost većih gradova i okolnih mjesta • Dug životni vijek stanovništva, pretežito staračko stanovništvo	• Trend iseljavanja stanovništva • Povećan indeks starenja stanovništva • Povećan rizik od siromaštva zbog posljedica potresa • Relativno nizak životni standard • Neravnomjerna naseljenost unutar urbanog područja • Nedovoljna uključenost rizične skupine stanovništva u sustav socijalne skrbi, neinformiranost o socijalnim uslugama u zajednici • Nedovoljan broj domova za starije i nemoćne osobe i dnevnog boravka za starije sukladnosti trendu starenja stanovništva • Nedostatak smještajnih kapaciteta za osobe s tjelesnim invaliditetom koje su ovisne o tuđoj pomoći • Potreba za izgradnjom novih i ulaganjem u postojeće vrtiće i škole (dotrajalost opreme i zgrada) • Nerazvijena mreža visokoobrazovnih i srednjoškolskih ustanova

	• Gradska knjižnica oštećena u potresu, podijeljena na više lokacija • Nedostatak adekvatne infrastrukture za djecu i odrasle s invaliditetom • Neusklađenost obrazovnog sustava i potražnje na tržištu rada • Obrazovne ustanove nedovoljno koriste sredstva iz EU fondova • Nedostatak osnovnih zdravstvenih usluga i specijalističkih ambulanti, dotrajalog zdravstvene opreme i objekata • Nedostatak odgovarajuće društvene infrastrukture
PRILIKE	PRIJETNJE
• Razvoj međunarodne suradnje ustanova, udruga i pojedinaca • Razvoj međunarodne suradnje između škola putem Erasmus+ projekata • Mogućnost korištenja sredstava iz EU fondova za razvoj urbanog područja • Usklađivanje obrazovnih programa s potrebama na tržištu rada na državnoj razini	• Starenje stanovništva i iseljavanje • Smanjena društvena aktivnost kao posljedica pandemije COVID-19 te posljedica potresa • Politička nestabilnost na razini države uzrokuje neadekvatno provođenje mjera razvoja urbanog područja • Složenost zakona za provođenje mjera i projekata i međusobna neusklađenost zakona • Klimatske promjene koje utječu na zdravlje i život stanovnika

2. Gospodarstvo

U ovome poglavlju slijedi prikaz gospodarske strukture urbanog područja Sisak koji uključuje analizu generalnog poslovnog okruženja, poduzetničke infrastrukture te turizma i kulturne baštine.

2.1. Gospodarsko okruženje

2.1.1. Bruto domaći proizvod

Bruto domaći proizvod (BDP) prikazuje kretanje ali i doprinos u nacionalnom gospodarstvu. Prema uvriježenoj metodologiji najniža razina u Republici Hrvatskoj za koju se BDP izračunava jesu županije. Opća gospodarska kretanja u Republici Hrvatskoj moguće je pratiti temeljem osnovnih makroekonomskih podataka.

Promatrajući BDP Hrvatske u zadnjih 5 godina, jasno se može iščitati trend rasta koji je prekinut pandemijom COVID-19. U sljedećoj tablici te na pripadajućem grafikonu jasno je vidljiv taj trend.

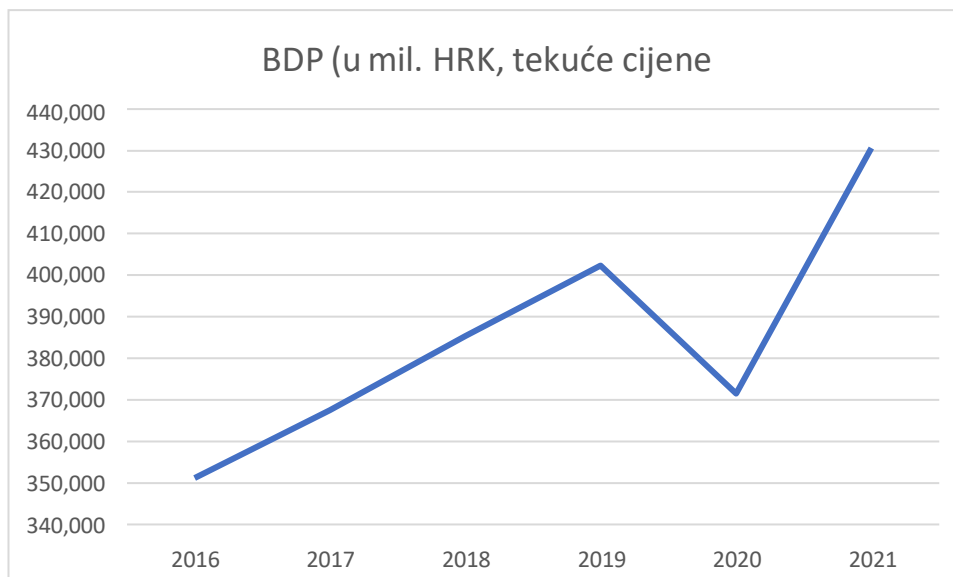
Tablica 16. BDP Republike Hrvatske u razdoblju 2016. – 2020.

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021
--------	-------	-------	-------	-------	-------	------

BDP (u mil. HRK, tekuće cijene)	351.197	367.501	385.377	402.332	371.517	430.621
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Izvor: HNB, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

Grafikon 1. BDP Republike Hrvatske u razdoblju 2016. – 2021.

Izvor: HNB, vlastita obrada, preuzeto 29 rujna 2022.

Promatrajući BDP na regionalnoj razini odnosno razini Sisačko-moslavačke županije, a prema dostupnim informacijama, može se zaključiti da BDP županije prati nacionalni BDP. Naime, Sisačko-moslavačka županija višestruko je deprivirano područje s jednim od najnižih indeksa razvijenosti u odnosu na ostatak Republike Hrvatske. Sisačko-moslavačka županija s indeksom 68,1 nalazi se na 15. mjestu od 20 županija (BDP po stanovniku, prosjek 2016.-2018., indeksi RH=100). Među najsiromašnijim je županijama u Republici Hrvatskoj s najnižim BDP-om po stanovniku, najvećim ograničenjima u pružanju usluga i najvišim stopama rizika od siromaštva. Stopa rizika od siromaštva u RH iznosila je 19,2 % u 2021. godini, Sisačko-moslavačka županija nalazi se u regiji Panonska Hrvatska koja ima najveće stope rizika od siromaštva Demografska slika Sisačko-moslavačke županije obilježena je izrazito nepovoljnim socijalnim i ekonomskim kretanjima.

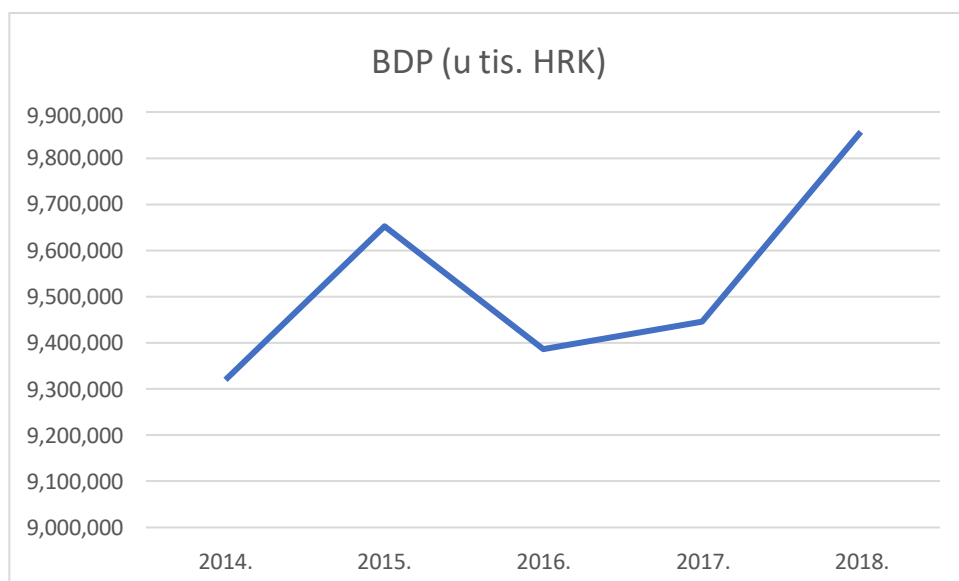
Iz sljedeće tablice te pripadajućeg grafikona mogu se izvući ti zaključci. U promatranom razdoblju 2014. do 2018. godine BDP po glavi stanovnika Sisačko-moslavačke županije porastao je za 5,45%.

Tablica 17. BDP Sisačko-moslavačke županije u razdoblju 2014. – 2018.

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
BDP (tis. HRK)	9.319.742	9.652.291	9.386.582	9.446.190	9.856.908

Izvor: DZS, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

Grafikon 2. BDP Sisačko-moslavačke županije u razdoblju 2014. – 2018.

Izvor: DZS, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

S obzirom na pandemiju bolesti COVID-19, u 2020. godini, očekivano, zabilježen je pad BDP-a od 8%, a čemu su pridonijeli i ostali nepovoljni makroekonomski pokazatelji hrvatskog gospodarstva, poput industrijske proizvodnje, prometa u trgovini na malo, noćenja u turizmu.

2.1.2. BDP po stanovniku

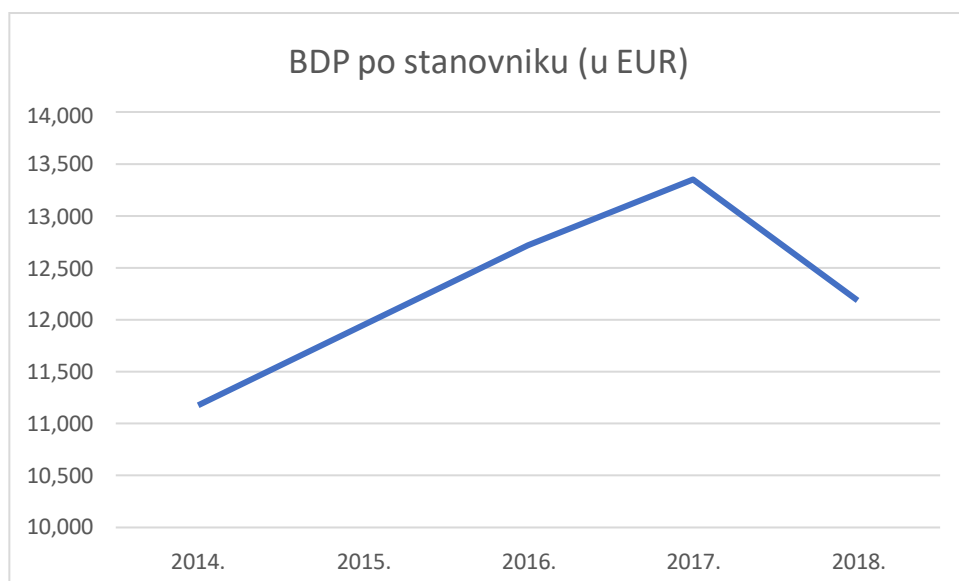
Promatrajući sljedeću tablicu u kojoj su vrijednosti BDP po stanovniku na razini Republike Hrvatske za referentno razdoblje 2016.-2020. može se izvući zaključak da je pandemija COVID-19 zaustavila rast koji je do tada bio izrazito stabilan. Uspoređujući 2016. sa 2017. godinom stopa rasta iznosila je 6,43% godišnje, 2017/2018. godišnji rast je bio 6,09%, dok je 2018. na 2019. godinu rast iznosio 4,74%. Međutim u 2020. godini dolazi do pada BDP-a iz već navedenih razloga za čak 9,54%. Sve navedeno vidljivo i iz grafikona niže.

Tablica 18. BDP po stanovniku RH u razdoblju 2016.-2020.

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
BDP po stanovniku (u EUR)	11.324	12.101	12.896	13.678	12.408

Izvor: HNB, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

Grafikon 3. BDP po stanovniku RH u razdoblju 2016.-2020.

Izvor: HNB, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

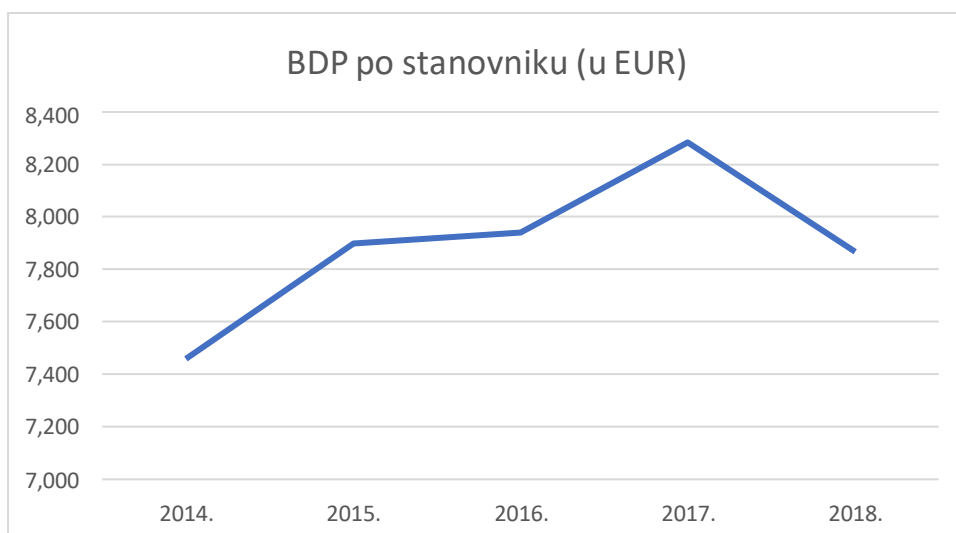
Promatrajući isti pokazatelj na regionalnoj razini Sisačko-moslavačke županije u razdoblju 2014.-2018. za koje postoje informacije koje su predočene niže u tablici i grafikonu, može se zaključiti da je BDP po stanovniku Sisačko-moslavačke županije ispod prosjeka Republike Hrvatske.

Tablica 19. BDP po stanovniku u Sisačko-moslavačkoj županiji u razdoblju 2014.-2018.

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
BDP po stanovniku (u EUR)	7.459	7.899	7.939	8.284	7.868

Izvor: DZS, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

Grafikon 4. BDP po stanovniku u Sisačko-moslavačkoj županiji u razdoblju 2014.-2018.

Izvor: DZS, vlastita obrada, preuzeto 17. prosinca 2021.

U 2021. godini na razini Sisačko-moslavačke županije zabilježeno je 52.003 zaposlenih osoba od čega je 20.416 osoba bilo zaposleno kod poduzetnika u privatnom sektoru.

Promatrajući podatke o vanjskotrgovinskoj razmjeni koji se prikupljaju na razini županija, vidljivo je da je Sisačko-moslavačka županija u 2019. godini bila među uspješnijim županijama u kontekstu odnosa uvoza i izvoza robe. U 2019. godini iz Sisačko-moslavačke županije više se dobara izvezio nego što se uvezilo, odnosno izvezeno je robe u vrijednosti 3.546.657.000 kuna dok je uvezeno robe u iznosu od 2.130.745.000 kuna. Sličan je rezultat ostvaren i 2020. godine, odnosno ukupna vrijednost izvoza bila je 3.182.083.000 kuna, a uvoza 2.153.948.000 kuna⁹.

2.1.3. Poduzetništvo

Urbano područje Sisak spada u prostorna područja sa skromnim udjelom broja poduzetnika u RH.

Tijekom 2021. godine na razini Sisačko-Moslavačke županije zabilježeno je 2.536 poduzetnika, što Županiju po broju poduzetnika smješta tek na 13. mjesto. Prvi po broju poduzetnika u Sisačko-moslavačkoj županiji bio je Grad Sisak (924 poduzetnika) kod kojih je u 2021. godini bilo zaposleno ukupno 7.009 osoba, a 2020. godine njih 6.225¹⁰.

Općina Sunja u 2021. godini imala je 52 poduzetnika koji su zapošljavali 209 osoba, a 2020. godine 163 osobe.

Općina Martinska Ves 2021. imala je evidentirano 28 poduzetnika sa 205 zaposlenih, dok je 2020. godine bilo 193 zaposlenih¹¹.

Prema podacima DZS, prosječna neto plaća poduzetnika na razini Sisačko-moslavačke županije u pravnim osobama u 2020. godini iznosila je 6.222,00 kuna što čini 92% nacionalnog prosjeka (6.763 kune).

⁹ Izvor: www.dsz.hr, preuzeto 28. listopada 2021. godine

¹⁰ Izvor: HGK, www.fina.hr, preuzeto 30. rujna 2022. godine

¹¹ Izvor: HGK www.fina.hr, preuzeto 30. rujna 2022. godine

Ukupni prihodi poduzetnika u 2019. godini iznosili su preko 10,9 milijardi kuna te je zabilježen dobitak od preko 348 milijuna kuna. Ako se usporede brojke iz 2019. godine i 2018. godine, vidljivo je da je u 2019. godini u poslovanju poduzetnika bio prisutan nominalni rast.

Međutim, potres koji je zadesio urbano područje Sisak i okolicu krajem 2020. godine imao je razorne posljedice koje su se odrazile i na poduzetništvo u vidu daljnjeg smanjenja broja poduzetnika.

Tablica 20. Uspješnost poduzetnika u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2021. godini

Opis	Sisačko-moslavačka županija ¹²
Broj poduzetnika	2.536
Broj zaposlenih	20.416
Prosječna mjesečna neto plaća	6.222
Ukupni prihodi (u tisućama)	13.350.000
Ukupni rashodi (u tisućama)	12.780.000
Dobitak/gubitak razdoblja (u tisućama)	483.000

Izvor: www.fina.hr, preuzeto 13. prosinca 2021. godine

Promatrajući urbano područje, u Gradu Sisku u 2019. godini najuspješnije poduzeće bilo je MLIN I PEKARE d.o.o. s ukupnih prihodom od 665.302.000,00 kuna i s 1.477 zaposlenih. Na drugom mjestu bilo je ABS SISAK d.o.o. s ukupnim prihodom od 346.550.000,00 kuna i 122 zaposlenih. Navedena poduzeća našla su se i na rang listi Top 10 poduzetnika sa sjedištem u Sisačko-moslavačkoj županiji po ukupnom prihodu u 2019. godini gdje je poduzeće MLIN I PEKARE d.o.o. zasjelo na drugo mjesto, dok je poduzeće ABS SISAK zauzelo peto mjesto.

Godine 2020. nastupa pandemija COVID-19 koja za sobom donosi ozbiljne probleme u gospodarstvu koje su osjetili i najuspješniji poduzetnici ovoga područja. Kada se usporede podaci iz Tablice 21. i Tablice 22. vidljivo je da su 3 najjača poduzeća iz 2019. godine uspjela održati tu svoju poziciju i u 2020. godini, ali s ozbiljnijim promjenama u broju zaposlenih i ukupnom prihodu kod nekih. Stoga, dok je vodeće poduzeće MLIN I PEKARE d.o.o. u 2020. godini zabilježilo rast ukupnog prihoda i broja zaposlenih, poduzeću ABS SISAK d.o.o. ukupni su prihodi pali na 164.993.000,00, a broj zaposlenih se smanjio za 54. S druge strane, treće plasirano poduzeće RUDMAN d.o.o. u 2019. godini imalo je ukupan prihod od 139.670.000,00 kuna i 11 zaposlenih, a 2020. godine ostvarilo je ukupan prihod od 110.863.000,00 kuna, ali i jednu novozaposlenu osobu.

Tablica 21. Rang lista TOP 10 poduzetnika sa sjedištem u Gradu Sisku po ukupnom prihodu u 2019. godini

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihodi ¹³
1	MLIN I PEKARE D.O.O.	1.477	665.302
2	ABS SISAK D.O.O.	122	346.550
3	RUDMAN D.O.O.	11	139.670
4	AUTO KUĆA CINDRIĆ D.O.O.	36	79.014
5	CESTE SISAK D.O.O.	134	73.949
6	OPTIPLAST D.O.O.	62	63.356

¹² Iznosi u tisućama kuna.

¹³ Isto.

7	APPLIED CERAMICS D.O.O.	110	52.516
8	SISAČKI VODOVOD D.O.O.	155	50.659
9	INA VATROGASNI SERVISI D.O.O. ZA VATROGASTVO	226	47.388
10	GRADSKE LJEKARNE SISAK	37	45.269

Izvor: www.fina.hr, preuzeto 13. prosinca 2021. godine

Tablica 22. Rang lista TOP 10 poduzetnika sa sjedištem u Gradu Sisku po ukupnom prihodu u 2021. godini

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihodi ¹⁴
1	MLIN I PEKARE D.O.O.	1.641	822.706.863
2	ABS SISAK D.O.O.	141	466.983.376
3	INA VATROGASNI SERVISI D.O.O. ZA VATROGASTVO	247	88.122.171
4	KEFO d.o.o.	26	82.714.113
5	APPLIED CERAMICS D.O.O.	137	79.534.941
6	CESTE SISAK D.O.O.	140	78.813.185
7	AUTO KUĆA CINDRIĆ D.O.O.	36	75.183.051
8	RUDMAN d.o.o.	11	71.577.771
9	OPTIPLAST D.O.O.	60	65.918.608
10	SISAČKI VODOVOD D.O.O.	121	57.408.549

Izvor: HGK i www.fina.hr, preuzeto 30. rujna 2022. godine

Disruptivnost 2020. godine očitija je na području Općine Sunja (Tablica 23. i Tablica 24.) gdje je 2019. godine vodeću poziciju imalo poduzeće DAVOR VRBANEK s 48 zaposlenih i ukupnim prihodom od 29.038.000,00 kuna, a slijedili su ga poduzeće ROBUR d.o.o. s 17.268.000,00 kuna i 10 zaposlenih te GRGIĆ INTERIJERI d.o.o. s 22 zaposlena i ukupnim prihodom od 9.576.000,00 kuna.

U 2020. godini poduzeće DAVOR VRBANEK ostaje na vodećoj poziciji, drugo mjesto zauzima poduzeće GRGIĆ INTERIJERI d.o.o., dok poduzeće ROBUR d.o.o. 2020. godine uopće nije dospjelo na Rang lista TOP 10 poduzetnika sa sjedištem u Općini Sunja po ukupnom prihodu u 2020. godini. Također, još tri poduzeća nisu dospjela na rang listu u 2020. godini – CSP ADAPTACIJA d.o.o., CATTUS SISCIA d.o.o. i BORASI d.o.o. iako su na listi 2019. godine.

Tablica 23. Rang lista TOP 10 poduzetnika sa sjedištem u Općini Sunja po ukupnom prihodu u 2021. godini

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihodi ¹⁵
1	GME ELEKTROTEHNIKA I GRAĐENJE D.O.O.	44	29.712.448

¹⁴ Isto.

¹⁵ Isto.

2	SIMGRO d.o.o.	25	17.946.312
3	GRGIĆ INTERIJERI D.O.O.	20	7.458.403
4	BAJIĆ ŠUMARSTVO J.D.O.O.	1	5.314.150
5	CSP ADAPTACIJA D.O.O.	7	5.085.932
6	KOMUNALAC SUNJA D.O.O.	39	5.055.991
7	FERT - MONT OBRT	4	4.293.115
8	KERA-MONT D.O.O.	11	2.822.096
9	VITOCOMMERCE D.O.O.	5	2.786.119
10	DALVO INTERIJERI D.O.O.	3	2.748.074

Izvor: HGK i www.fina.hr, preuzeto 30. rujna 2022. godine

U Općini Martinska Ves u 2019. godini najuspješnije poduzeće gledajući ukupni prihod bilo je MAXAM DETINES d.o.o. s 14.447.000,00 kuna i 51 zaposlenim, zatim MAXAM HRVATSKA d.o.o. s 35.336.000,00 kuna i dvoje zaposlenih te POŽGAJEC d.o.o. s 31.231.000,00 kn i 46 zaposlenih. U 2020. godini sva su tri poduzeća zadržala svoje pozicije, od kojih prva dva poduzeća broje rast ukupnog prihoda i broja zaposlenih, dok je poduzeće POŽGAJEC d.o.o. zabilježilo pad ukupnog prihoda no blagi rast broja zaposlenih.

Za razliku od Općine Sunja, u Općini Martinska Ves sva poduzeća koja su se u 2019. godini našla na rang listi top 10 poduzetnika, nalaze se na istoimenoj listi i u 2020. godini uz manje promjene u redoslijedu. U nastavku slijede Tablice 25. i Tablica 26. s detaljnijim prikazom top 10 poduzeća u 2019. i 2020. godini obzirom na ukupan prihod.

Tablica 24. Rang lista TOP 10 poduzetnika sa sjedištem u Općini Martinska Ves po ukupnom prihodu 2021. godine

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihodi
1	MAXAM DETINES D.O.O.	65	107.704.069
2	POŽGAJEC D.O.O.	32	32.522.651
3	ŠAREC, OBRT, MARIO ŠAREC	54	15.339.078
4	TELEMONT SISAK USLUŽNI OBRT VL NENO SADAK	35	12.094.722
5	GOOD WOOD	11	8.903.078
6	KELEČIĆ D.O.O.	7	8.798.776
7	PILANA JURAČAK D.O.O.	11	7.849.104
8	MATLEKOVIĆ J.D.O.O.	15	3.030.241
9	INHIBITOR SISAK D.O.O.	1	2.875.271
10	ŽIRČICA HRAST D.O.O.	2	2.448.983

Izvor: HGK i www.fina.hr, preuzeto 30. rujna 2022. godine

Promatrajući broj poduzeća u Gradu Sisku obzirom na veličinu poduzeća, u 2019. godini od sveukupno 866 poduzeća najviše poduzeća bavilo se sljedećim djelatnostima:

- Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala (N=209),
- Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (N=116),
- Prerađivačka industrija (N=116),

- Građevinarstvo (N=100).

Na području Grada Siska dominiraju mikro poduzeća, zatim slijede mala, a najmanje je velikih poduzeća i to samo 2 u djelatnosti prerađivačke industrije.

Ta situacija nastavila se u 2020. godini te je od navedenih četiri djelatnosti jedino stručna, znanstvena i tehnička djelatnost doživjela pad broja poduzeća, a ukupan broj poduzeća se povećao na 868.

U nastavku slijedi detaljniji prikaz broja tvrtki u Gradu Sisku prema veličini poduzeća u 2019. i 2020. godini.

Tablica 25. Raspodjela poduzeća na mikro, mala, srednja i velika poduzeća u Gradu Sisku u 2019. godini

DJELATNOST	MIKRO	MALO	SREDNJE	VELIKO	UKUPNO
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	19	0	0	0	19
Rudarstvo i vađenje	2	0	0	0	2
Prerađivačka industrija	90	21	3	2	116
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	13	1	0	0	14
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	8	3	1	0	12
Građevinarstvo	87	12	1	0	100
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	192	17	0	0	209
Prijevoz i skladištenje	23	8	1	0	32
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	85	2	0	0	87
Informacije i komunikacije	32	2	0	0	34
Poslovanje nekretninama	16	2	0	0	18
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	112	4	0	0	116
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	26	2	0	0	28
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	1	0	1
Obrazovanje	10	0	0	0	10
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	17	1	0	0	18
Umjetnost, zabava i rekreacija	9	0	0	0	9
Ostale uslužne djelatnosti	39	2	0	0	41
BROJ TVRTKI	866				

Izvor: FINA, obrada HGK ŽK Sisak, preuzeto 17. studenoga 2021.

Tablica 26. Raspodjela poduzeća na mikro, mala, srednja i velika poduzeća u Gradu Sisku u 2020. godini

DJELATNOST	MIKRO	MALO	SREDNJE	VELIKO	UKUPNO
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	21	0	0	0	21
Rudarstvo i vađenje	3	0	0	0	3
Prerađivačka industrija	88	25	3	2	118
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	9	1	0	0	10
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	7	3	1	0	11
Građevinarstvo	97	14	1	0	112
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	188	22	1	0	211
Prijevoz i skladištenje	24	7	1	0	32
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	81	3	0	0	84
Informacije i komunikacije	34	2	0	0	36
Poslovanje nekretninama	17	1	0	0	18
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	108	4	0	0	112
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	21	2	0	0	23
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	1	0	1
Obrazovanje	10	0	0	0	10
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	17	1	0	0	18
Umjetnost, zabava i rekreacija	6	0	0	0	9
Ostale uslužne djelatnosti	40	2	0	0	42
BROJ TVRTKI	868				

Izvor: www.fina.hr, preuzeto 13. prosinca 2021. godine

U Općini Sunja u 2020. godini poslovala su 44 poduzeća u sljedećim djelatnostima:

- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (N=10),
- Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala (N=10),
- Prerađivačka industrija (N=4).

Bitno je naglasiti da svih 44 poduzeća pripadaju kategoriji mikro poduzeća, što je i vidljivo u Tablici 27.

Tablica 27. Raspodjela poduzeća na mikro, mala, srednja i velika poduzeća u Općini Sunja u 2020. godini

DJELATNOST	MIKRO	MALO	SREDNJE	VELIKO	UKUPNO
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	10	0	0	0	10
Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0	0
Prerađivačka industrija	4	0	0	0	4
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0	0	0	0
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1	0	0	0	1
Građevinarstvo	8	2	0	0	10
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	10	0	0	0	10
Prijevoz i skladištenje	1	0	0	0	1
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2	0	0	0	2
Informacije i komunikacije	2	0	0	0	2
Poslovanje nekretninama	0	0	0	0	0
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2	0	0	0	2
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	0	0	0	1
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0
Obrazovanje	0	0	0	0	0
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	0	0	0	0
Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0	0	0	0
Ostale uslužne djelatnosti	1	0	0	0	1
BROJ PODUZEĆA	44				

Izvor: www.fina.hr, preuzeto 13. prosinca 2021. godine

Općina Martinska Ves 2020. godine imala je svega 22 poduzeća i to prema djelatnostima:

- Prerađivačka industrija (N=10),
- Građevinarstvo (N=5),
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (N=3).

Najviše je mikro poduzeća, no za razliku od Općine Sunja, na području Općine Martinska Ves djeluju i 3 mala poduzeća te jedno srednje poduzeće, sve unutar prerađivačke industrije. Na području Općine ne djeluje niti jedno veliko poduzeće. U nastavku slijedi Tablica 30. s detaljnim prikazom poduzeća u Općini Martinska Ves obzirom na veličinu u 2020. godini.

Tablica 2828. Raspodjela poduzeća na mikro, mala, srednja i velika poduzeća u Općini Martinska Ves u 2020. godini

DJELATNOST	MIKRO	MALO	SREDNJE	VELIKO	UKUPNO
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3	0	0	0	3
Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0	0

Prerađivačka industrija	6	3	1	0	10
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0	0	0	0
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0	0	0	0	0
Građevinarstvo	4	1	0	0	5
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	1	0	0	0	1
Prijevoz i skladištenje	0	0	0	0	0
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1	0	0	0	1
Informacije i komunikacije	1	0	0	0	1
Poslovanje nekretninama	0	0	0	0	0
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	0	0	0	0	0
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0	0	0	0	0
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0
Obrazovanje	1	0	0	0	1
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	0	0	0	0
Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0	0	0	0
Ostale uslužne djelatnosti	0	0	0	0	0
BROJ PODUZEĆA	22				

Izvor: www.fina.hr, preuzeto 13. prosinca 2021. godine

2.1.4. Tržište rada

Urbano područje Sisak prostorno je područje sa skromnim udjelom broja poduzetnika u RH stoga je u 2020. godini u Gradu Sisku 13.065 stanovnika bilo zaposleno u pravnim osobama. Isto tako, u Općini njih 324 bilo je zaposleno u pravnim osobama, a u Općini Martinska Ves 204 osobe.

Zbog posla su prisutne dnevne migracije ljudi unutar urbanog područja Sisak prema većim, razvijenijim gradovima poput Grada Siska, ali i prema većim gradovima izvan urbanog područja Sisak.

Na području Općine Sunja zabilježene dnevne migracije prema Gradu Sisku, Petrinji, Hrvatskoj Dubiciji Hrvatskoj Kostajnici kao i prema Zagrebu.

Dnevne migracije s područja Općine Martinska Ves usmjerene su poglavito prema Zagrebu, Gradu Sisku te Ivanić Gradu.

Tablica 29. Zaposleni u pravnim osobama po NKD-u u razdoblju 2019. – 2020. godine

Djelatnost (NKD 2007.)	Područja	2019	2020
Ukupno	Sisak	11.925	13.065
	Sunja	335	324

	Martinska Ves	193	204
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Sisak	111	125
	Sunja	42	41
	Martinska Ves	-	-
Rudarstvo i vađenje	Sisak	-	-
	Sunja	-	-
	Martinska Ves	-	-
Prerađivačka industrija	Sisak	2.091	1.590
	Sunja	-	5
	Martinska Ves	66	140
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	Sisak	358	303
	Sunja	14	14
	Martinska Ves	-	-
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	Sisak	339	391
	Sunja	38	35
	Martinska Ves	-	-
Građevinarstvo	Sisak	459	648
	Sunja	28	41
	Martinska Ves	4	-
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	Sisak	1.978	2.989
	Sunja	58	37
	Martinska Ves	66	9
Prijevoz i skladištenje	Sisak	610	642
	Sunja	4	19
	Martinska Ves	-	-
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Sisak	156	221
	Sunja	3	7
	Martinska Ves	1	-
Informacije i komunikacije	Sisak	96	153
	Sunja	-	-
	Martinska Ves	-	1
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Sisak	252	273
	Sunja	2	1
	Martinska Ves	-	-
Poslovanje nekretninama	Sisak	43	45
	Sunja	-	-
	Martinska Ves	-	-

Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	Sisak	285	289
	Sunja	7	6
	Martinska Ves	4	-
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Sisak	438	491
	Sunja	-	-
	Martinska Ves	-	-
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	Sisak	1.440	1.513
	Sunja	45	37
	Martinska Ves	10	11
Obrazovanje	Sisak	1.236	1.273
	Sunja	61	46
	Martinska Ves	32	33
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Sisak	1.691	1.726
	Sunja	15	15
	Martinska Ves	4	4
Umjetnost, zabava i rekreacija	Sisak	208	242
	Sunja	-	-
	Martinska Ves	1	2
Ostale uslužne djelatnosti	Sisak	134	151
	Sunja	18	20
	Martinska Ves	5	4

Izvor: www.dsz.hr, preuzeto 28. listopada 2021. godine

Prema podacima o investicijama poduzetnika podijeljenih po područjima djelatnosti, u 2019. godini najviše se investiralo u prerađivačku industriju te u trgovinu na veliko i na malo (popravak motornih vozila i motocikala). Djelatnosti s najvećim udjelom zaposlenosti gledaju se kao djelatnosti koje najviše utječu na prosperitet promatranog područja.

U Gradu Sisku 2019. godine najveći udio zaposlenosti imale su sljedeće djelatnosti¹⁶:

- Prerađivačka industrija (N=2.091),
- Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla (1.978 zaposlenih),
- Prijevoz i skladištenje (N=610),
- Građevinarstvo (N=459).

Od gore navedenih djelatnosti, 2020. godine u Gradu Sisku zabilježen je pad zaposlenosti u prerađivačkoj industriji, dok ostale tri djelatnosti bilježile su rast zaposlenosti.

S druge strane, u Općini Sunja je 2019. godine najveći broj zaposlenih bio u:

- Trgovini na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla (N=58),

¹⁶ Djelatnosti prema NKD-u 2007.

- Poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (N=42).

Unutar obje navedene djelatnosti u 2020. godini Općina Sunja bilježi pad zaposlenosti. U Općini Martinska Ves najveći udio zaposlenih u 2019. godini bio je u:

- Prerađivačkoj industriji (N=66),
- Trgovini na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla (N=66).

U 2020. godini Martinska Ves bilježi porast zaposlenosti u prerađivačkoj industriji (N=140), te pad zaposlenosti u trgovini na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla (N=9).

Velik udio stanovništva u urbanom području Sisak zaposlen je u javnom sektoru. U Gradu Sisku 2019. godine najviše zaposlenih bilo je u sljedećim djelatnostima:

- Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (N=1.691),
- Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje (N=1.440),
- Obrazovanje (N=1.236).

U 2020. godini na području Grada Siska zabilježen je porast zaposlenosti u sve tri gore navedene djelatnosti.

U Općini Sunja u 2019. godini najviše zaposlenih bilo je u obrazovanju (N=61), javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju (N=45) te u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (N=15), no za razliku od Grada Siska zabilježen je pad zaposlenosti u svim gore navedenim djelatnostima osim u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi gdje broj zaposlenih stagnira.

Općina Martinska Ves 2019. godine unutar djelatnosti obrazovanja bilježi 32 zaposlenih, u javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju bilježi 10 zaposlenih, a u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi bilježi 4 zaposlena te taj broj ostaje nepromijenjen i u 2020. godini dok prethodne dvije djelatnosti bilježe blagi rast.

U sve tri jedinice lokalne samouprave urbanog područja Sisak 2020. godine zabilježen je blagi porast nezaposlenih u odnosu na 2019. godinu. S druge strane, u sve tri jedinice je 2021. godine zabilježen pad nezaposlenosti što se može objasniti činjenicom da je velik broj nezaposlenih zapravo odselio s područja zbog devastacije koju je uzrokovao potres krajem 2020. godine.

Važno je spomenuti da se stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj ne računa za jedinice lokalne samouprave već se mogu pratiti samo podaci o broju nezaposlenih osoba evidentiranih pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Po broju nezaposlenih osoba, prema evidenciji HZZ-a, Statistika on line, prednjači Grad Sisak s obzirom na najveći broj stanovnika. U strukturi nezaposlenih u svim sastavnicama urbanog područja (Sisak, Sunja, Martinska Ves) prednjače žene.

Tablica 30. Nezaposlenost u razdoblju 2019. – 2021. godine

GODINA	PODRUČJE	NOVOPRIJAVLJENI			NEZAPOSLENE OSOBE		
		UKUPNO	M	Ž	UKUPNO	M	Ž
2019.	Sisak	346	161	185	2.481	1.064	1.417
	Martinska Ves	*	*	*	147	59	88
	Sunja	33	16	17	376	186	190

2020.	Sisak	299	127	172	2.588	1.149	1.439
	Martinska Ves	*	*	*	151	66	85
	Sunja	17	7	10	393	195	198
2021.	Sisak	238	111	127	2.022	914	1.108
	Martinska Ves	*	*	*	119	54	65
	Sunja	33	5	28	311	129	182

Izvor: HZZ, Statistika on-line, <https://statistika.hzz.hr/>, pregledano 10. prosinca 2021. (* podaci nisu dostupni)

Prema najnovijim dostupnim podacima, u 2019. godini BDP po stanovniku u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosio je 71.958,00 kn, što Sisačko-moslavačku županiju svrstava na 14 mjesto od 21 županije u Republici Hrvatskoj. Urbano područje Sisak spada u prostorna područja sa skromnim udjelom broja poduzetnika u RH, a potres koji je zadesio ovo područje i okolice krajem 2020. godine imao je razorne posljedice koje su se odrazile i na poduzetništvo u vidu daljnjeg smanjenja broja poduzetnika. Urbano područje Sisak bilježi visoku nezaposlenost, koja se 2021. godine umanjila, no većinski zbog iseljavanja stanovništva potaknuto razornim potresom krajem 2020. godine.

2.2. Poduzetnička infrastruktura

Poduzetnička infrastruktura sukladno Zakonu o unaprjeđenju poduzetničke infrastrukture (NN br. 93/13, 114/13, 41/14, 57/18 i 138/21.) obuhvaća poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije. Svrha razvoja i unaprjeđenja poduzetničke infrastrukture je poticanje gospodarskog rasta kroz planiranje i pravodobnu izgradnju poduzetničke infrastrukture koja je nadalje u funkciji ravnomjernog regionalnog razvoja Republike Hrvatske, bržeg rasta poduzetništva i povećanja investicija i zaposlenosti unutar područja na kojem se poduzetnička infrastruktura planira, odnosno gradi. U nastavku se daje pregled poduzetničke infrastrukture urbanog područja Siska te Općina Sunjai Martinska Ves.

2.2.1. Poduzetnička infrastruktura Grada Siska

Poduzetničku infrastrukturu Grada Siska čine poduzetničke zone: Komunalna zona, Barutana, Tanina – Gorički, Južna industrijska zona, Južna industrijska zona – Novo Pračno.

Komunalna zona prema podacima iz Jedinstvenog registra poduzetničke infrastrukture¹⁷ osnovana je 2003. godine, smještena je uz sjeverozapadni ulaz u Sisak između velikih stambenih četvrti, riječne luke, robnog i carinskog terminala kao i glavnog gradskog kolodvora. Zona je potpuno komunalno opremljena. Obuhvaća 21,6 ha odnosno 37 parcela, od kojih je raspoloživa samo jedna parcela. U zoni posluje 37 poduzetnika.

¹⁷ <http://reg.mingo.hr/pi/public/#>, preuzeto 14.01.2022.

Poslovna zona Tanina – Gorički nalazi se u neposrednoj blizini gradskog središta i važne gradske prometnice, osnovana je 2006. godine, a zauzima 5,2 ha odnosno 48 parcela koje su sve zauzete. Zona je namijenjena proizvodnim, poslovnim, uslužnim i ugostiteljskim djelatnostima, a trenutku u njoj posluje 18 poslovnih subjekata.

Južna industrijska zona djeluje od 2006. godine, prostire se na 41,1 ha odnosno 15 parcela. Nastala je na području Željezare, a neke od djelatnosti za koje je izrazito povoljna su industrijska proizvodnja, djelatnost obnove okoliša i iskorištavanje postojećih resursa. Namijenjena je proizvodnoj, poslovnoj i industrijskoj djelatnosti te na njoj trenutno djeluje 47 poslovnih subjekata.

Južnu industrijsku zonu – Novo Pračno čini 15 parcela površine 14,5 ha. Raspoloživo je još 10 parcela. Modernom prometnicom povezana je s Južnom industrijskom zonom. Prikladna je za proizvodna ulaganja te za obavljanje poslovne i industrijske djelatnosti.

Od 2006. godine djeluje i zona Barutana, površine 13,1 ha. Od ukupno 7 parcela raspoloživo je 5. Zauzima područje bivše vojarne, a okružena je gradskim četvrtima, Južnom industrijskom zonom i važnim cestovnim prometnicama. Namijenjena je razvoju malih i srednjih poduzeća, a u blizini zone se nalazi glavni željeznički kolodvor koji čini iznimno važan faktor u obavljanju industrijske djelatnosti, kao i prijevoza putnika i teretne robe u Gradu Sisku.

Na području Grada Siska djeluju dva poduzetnička inkubatora:

Centar kreativnih industrija (CIKS) obuhvaća 950 m² i predstavlja najmlađi prostor poduzetničke poslovne infrastrukture. Otvoren je 2021. godine u svrhu unaprjeđenja poslovne infrastrukture u Gradu i povećavanja opsega i dostupnosti usluga poduzetnički potpornih institucija u području kreativne industrije. Očekuje se da će navedenu infrastrukturu koristiti dvije poduzetničko potporne institucije te više od sto poduzetnika kao korisnici CIKS-a. Predviđeno je 9 uredskih jedinica za inkubaciju ukupno 30 poduzetnika te co-working prostor za 32 poduzetnika uz inkubaciju od 5 godina. Uz to, postoji još i Laboratorij za multimedijalnu produkciju i Laboratorij za 3D produkciju. Rekonstrukcija, odnosno prenamjena prostora u CIKS financirana je sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

U Sisku od 2014. godine djeluje Poduzetnički inkubator Sisak – PISAK, projekt društveno odgovorne kompanije Applied Ceramics koji je nastao sa željom stvaranja okruženja koje će svojim znanjima, kvalitetom i umrežavanjem omogućiti razvoj malog i srednjeg poduzetništva, start up tvrtki te razvoj dobrih poduzetničkih ideja. PISAK se prostire na preko 3.000 m² uređenog i opremljenog poslovnog prostora u kojem je inkubirano 55 poduzetnika i 2 visokoškolske ustanove koji kontinuirano koriste usluge PISAKA, od uredskog prostora, virtualnog ureda, savjetovanja poduzetnika, poslovne edukacije i sl. te su im na raspolaganju 5 poslovnih i konferencijskih sala. PISAK danas predstavlja prvi i najveći privatni poduzetnički inkubator u RH.

Grad Sisak od 2016. godine provodi program Sisački poduzetnik/ca te poduzetnicima uključujući i žene poduzetnice u suradnji s poslovnim bankama omogućuje pristup kreditnim sredstvima za realizaciju razvojnih projekata kroz sufinanciranje kamate na kredite čija stopa ovisi o vrsti projekta odnosno ulaganja. Sisačko-moslavačka županija, u sklopu programa „HBOR-subvencija kredita“, osigurava mikro, malim i srednjim subjektima malog gospodarstva s područja Sisačko-moslavačke županije subvenciju kamatne stope u visini do 1,00 postotnog poena, odnosno do nule.

Subvencija se odobrava na prethodno odobrene HBOR-ove kredite po programima: Poduzetništvo mladih, žena i početnika, Investicije privatnog sektora i Obrtna sredstva do iskorištenja potencijala.

2.2.2. Poduzetnička infrastruktura Općine Sunja

Općina Sunja razvija gospodarstvo na svom području osnivanjem gospodarskih zona i izgradnjom komunalne infrastrukture.

U Jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture Općina Sunja upisala je dvije poduzetničke zone: Sajmište i Vajda.

Poslovno poduzetnička zona Sajmište obuhvaća 10,33 ha te je opremljena infrastrukturom: strujom, vodom, telefonom, djelomično cestom i odvodnjom. Zona je predviđena za skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda, preradu drveta te hladnjače. U zoni djeluje sedam poduzetnika¹⁸.

Poduzetnička zona Vajda površine 5,44 ha, namijenjena je za djelatnost prerade poljoprivrednih proizvoda. Pored zone postoji infrastruktura: struja, voda, telefon, cesta i željeznica. Ministarstvo državne je tijekom 2020. godine odlučivalo o darovanju zemljišta za ovu zonu Općini.

Prostornim planom uređenja Općine planirane su još i poduzetnička zona Cvijetnjak površine 13,8 ha kao pretežito industrijska, Greda Sunjska površine 2,10 ha kao pretežito industrijska te Kinjačka kao poljoprivredna površine 0,60 ha¹⁹. U rujnu 2020. godine Općinsko vijeće donijelo je Odluku o osnivanju Poslovno poduzetničke zone u Sunji u ulice Sajmište.

Poduzetnicima s područja Općine Sunja na raspolaganju je „SIMORA“, županijska razvojna agencija koja priprema i izrađuje razvojne projekte i koordinira aktivnosti na povlačenju sredstava, kako iz fondova Europske unije, tako i domaćih izvora.

2.2.3. Poduzetnička infrastruktura Općine Martinska Ves

Poduzetnička zona Mahovo osnovana 2007. godine jedina je poduzetnička zona u Općini Martinska Ves. Zauzima površinu 128,9962 ha te je županijskim cestama 3120 i 3121 koje idu u pravcu sjever- jug lijevom i desnom obalom Save dobro prometno povezana sa Siskom. Prostornim planom Općine u zoni su predviđene: proizvodno-poslovne namjene, poljoprivredna namjena te sportsko—rekreacijska zona. Prema dostupnim podacima²⁰ u zoni posluje poduzeće MAXAN DETINES d.o.o. koji zapošljava 36 radnika. Do poduzetničke zone postoji asfaltirana pristupna cesta obnovljena 2011. godine dok je unutar zone makadamski put. Projekt vodoopskrbe Poduzetničke zone „Mahovo“ je izrađen, a planira se daljnji razvoj zone, posebice njene energetske i komunalne infrastrukture.

Općina Martinska Ves poduzetnicima u zoni omogućuje povoljni komunalni doprinos od: 1 kn/m³. Također za gospodarske objekte namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji utvrđeni iznos umanjuje se za 60% dok za gradnju poslovnog objekta postoji i mogućnost obročne otplate.

¹⁸ Program razvoja poduzetničkih zona na području Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2015. – 2020. godine.

¹⁹ Izvješće o stanju u prostoru Općine Sunja za razdoblje 2017.-2020. godine.

²⁰ <https://www.martinskaves.hr/poslovne%20zone.htm>, preuzeto 14.01.2022.

Poduzetnička infrastruktura odnosi se na postojanje poduzetničkih zona i potpornih institucija koje omogućavaju i olakšavaju obavljanje poduzetničkih aktivnosti. Poduzetnička infrastruktura Grada Siska, Općina Sunja i Martinska Ves sastoji se od nekoliko poduzetničkih zona, od koji su neke u funkciji, a neke još uvijek u planiranju. Za potpuno stavljanje zona u funkciju potrebno je cjelokupno komunalno i infrastrukturno opremanje poduzetničkih zona sukladno planiranim namjenama. Postoje potpore za poduzetnike, no uvijek postoji potreba za njihovom unaprjeđenjem sukladno potrebama poduzetnika i tržišta rada.

Turistički sektor urbanog područja Sisak još uvijek je nedovoljno razvijen, posebice u odnosu na potencijal samog područja koje je bogato kulturnom i prirodnom baštinom.

„Holandska kuća“, nekadašnje žitno skladište sagrađeno oko 1860. godine, realizacijom projekta „Info centar industrijske baštine – Holandska kuća“ dobila je svoju novu namjenu. Jedinstven je to primjer prenamijene na hrvatskom, ali i europskim nivou. Na svojih šest etaža „Holandska kuća“ obuhvaća multimedijalni postav izložbe industrijske baštine, zbirku starih uređaja za reprodukciju zvuka sisačkog kolekcionara Veljka Krakera, galeriju velikog sisačkog akademskog slikara Slave Striegla te multimedijalne prostore za održavanje stručnih skupova i projekcija.

Realizacija Projekta svakako doprinosi očuvanju objekata industrijske baštine na području Grada Siska, ali njegov utjecaj je daleko širih razmjera, te stvara preduvjete ne samo očuvanja kulturne baštine već i valorizacije bogate industrijske baštine Grada Siska u kulturno - turističke i razvojne svrhe.

Realizacija Projekta svakako doprinosi očuvanju objekata industrijske baštine na području Grada Siska, ali njegov utjecaj je daleko širih razmjera, te stvara preduvjete ne samo očuvanja kulturne baštine već i valorizacije bogate industrijske baštine Grada Siska u kulturno - turističke i razvojne svrhe. Dodijeljena bespovratna sredstva Projektu su dala „vjetar u leđa“, no realizacija aktivnosti Centra ne završavaju realizacijom Ugovora. Baš naprotiv, „život“ Centra industrijske baštine tek počinje.

U kontekstu kulturne baštine, bitno je istaknuti Grad Sisak koji predstavlja arheološko nalazište prapovijesnog i rimskog doba. Uz zaštićenu kulturnu i arhitektonsku zonu centra grada posebno se ističe Stari grad, renesansna utvrda s kraja 16. stoljeća, koja svjedoči o bojama protiv Osmanlija. O prikupljanju, čuvanju, obradi i prezentaciji baštinske ostavštine Grada Siska, između ostalih, sudjeluje Gradski muzej Sisak koji djeluje na nekoliko lokacija i čiji izložbeni i čuvanički prostori su djelomično oštećeni u razornom potresu 2020. godine. Među brojnim spomenicima kulturne baštine posebno se ističe perivoj Viktorovac, poznato šetalište koje za stanovnike Grada Siska ima važno povijesno, kulturno i socijalno značenje, a upisano je u Registar kulturnih dobara RH kao nepokretno kulturno dobro. Tijekom godina pokretano je više akcija za stavljanje cjelokupnog parka u funkciju, no potrebne su daljnje aktivnosti za cjelokupno uređenje i unaprjeđenje. U sisačkom naselju Caprag nalazi se jedinstvena zbirka skulptura na otvorenom koje predstavljaju industrijsku baštinu Grada Siska.

U Gradu djeluje Dom kulture Kristalna kocka vedrine koji predstavlja mjesto okupljanja i druženja za Sišćane i okolicu. U Domu kulture nalazi se jedino kino i kazalište u Gradu, no, kao i mnogi drugi ranije spomenuti spomenici kulture, Dom kulture oštećen je u razornom potresu 2020. godine.

Na obnovu dugo godina čeka i spomenik NOB-a Zastava slavnoga Antuna Augustinčića. U Gradu Sisku nalazi se niz drugih spomenika žrtvama Domovinskog rata, poput spomenika poginulim hrvatskim

braniteljima na Trgu dr. Franje Tuđmana te spomen-sobe poginulim braniteljima koja je smještena u zgradi odsjeka za poslove obrane u Sisku.

Grad Sisak poznat je i po velikim slikarima i umjetnicima poput Slave Striegla čija su djela izložena u prostoru Gradske galerije Striegl osnovane 2003. godine. Gradska galerija Striegl je djelovala u sada bivšem prostoru od 2003.-2007., da bi sve do kraja 2019. godine djelovala u unajmljenim prostorima. Prostor koji je bio i jest u procesu adaptacije je rodna kuća Slave Striegla koja se prenamjenjuje u muzejsko-galerijski prostor. Kuća Striegl se nalazi u samom centru Grada i predstavlja doprinos kvaliteti urbanog tkiva Grada Siska smještajem muzejsko-galerijskog prostora u samom centru Grada. Prostor Galerije bio je usred adaptacije kada je zadobio dodatna oštećenja u potresu 2020. godine te mu je potrebna ekstenzivna obnova. Kao oblik brownfield investicije pridonosi urbanoj regeneraciji Grada kroz obnovu i prenamjenu postojećeg objekta i infrastrukture nastale krajem 19. st.

U Gradu Sisku mnogo je drugih objekata kulturne i prirodne baštine kojima je potrebna obnova zbog štete pretrpljene u potresu, poput parne dizalice Granik, društvenog doma Budaševo te etno sela Ušće.

Općina Sunja bogata je kulturnim dobrima poput tradicijskih kuća i okućnica od kojih se ističe kulturno-povijesna seoska cjelina Greda Sunjska smještena blizu Parka prirode Lonjsko polje. U naselju su prisutne tradicionalne drvene kuće te katnice od opeke građene početkom 20. stoljeća. Naselje ima karakterističnu izduženu formu uz cestu.

Općina Sunja poznata je u Republici Hrvatskoj i šire po svojoj narodnoj nošnji, autohtonoj vrsti lovačkog psa Posavski gonič, spilji Gradusa te po gastronomiji u kojoj se ističe posavski kulen.

Turistički potencijal Općine Sunja: očuvana kulturna i bogata prirodna baština, biološka raznolikost Sunjskog polja i područja uz rijeku Savu te sjeverni obronci Zrinske gore, seoska gospodarstva s uzgojem zdrave hrane predstavljaju potencijal za razvoj selektivnih oblika turizma: izletničkog, seoskog, lovnog i ribolovnog, cikloturizma i dr.

U Općini Martinska Ves od kulturnih dobara ističe se niz tradicijskih kuća poznatih za ovo područje te Crkva sv. Martina iz 17. stoljeća. U crkvi se čuva vrijedan barokni inventar te poznate orgulje vrsnog zagrebačkog graditelja orgulja Mije Heferera. Naselje Bok Palanječki čini kulturno-povijesnu cjelinu zbog svoje povijesne matrice s kraja 18. stoljeća te se odlikuje tradicionalnim drvenim kućama sagrađenima na izduženim parcelama. U Naselju se nalazi i poznata kapela sv. Petra i Pavla.

Općina Martinska Ves zahvaljujući geografskom položaju te izrazito zanimljivim prirodnim vrijednostima kao što su: vode, šume, zaštićeno područje u kategoriji značajni krajobraz „Odransko polje“ ima veliki potencijal za razvoj svih tipova turizma: izletničkog, seoskog, lovnog i ribolovnog.

Urbano područje Sisak nalazi se na području koje je, unatoč urbaniziranosti, uspjelo sačuvati prirodne predjele od ljudskih intervencija i devastacije koji danas predstavljaju temeljne elemente prirodne baštine i krajobraznih vrijednosti.

Najznačajnije lokalitete čine: Odransko polje, Sunjsko polje te Lonjsko polje koje je 1990. proglašeno parkom prirode.

Iako Urbano područje Sisak ima velik turistički potencijal, turizam ne ostvaruje dovoljno značajne gospodarske učinke, prvenstveno zbog premalih smještajnih kapaciteta.

Smještajni kapaciteti raspoređeni su u seljačka domaćinstva, domaćinstva građana, hotele, trgovačka društva i obrte. Sisak u 2020. godini broji samo 1 hotel, dok Općina Sunja i Općina Martinska Ves nemaju nijedan hotel.

Što se tiče smještajnih kapaciteta u domaćinstvima, u 2020. godini Sisak broji 3 seoska domaćinstva i 7 privatnih iznajmljivača, Općina Sunja samo 1 domaćinstvo građana dok je Općina Martinska Ves imala ukupno 3 domaćinstva, od kojih jedno u seljačkim domaćinstvima i dva u domaćinstvima građana.

U Gradu Sisku je 2020. godine bilo prisutno 9 trgovačkih društava, 4 obrta te dva kampa. Uspoređujući podatke od 2020. do 2021. godine, vidljiv je blag porast u smještajnim kapacitetima samo u Gradu Sisku dok su kapaciteti u Općini Sunja i Martinska Ves ostali nepromijenjeni.

Tablica 31. Smještajni kapaciteti u domaćinstvu u 2020. i 2021. godini

Subjekti		Martinska				Martinska	
		Sisak	Ves	Sunja	Sisak	Ves	Sunja
		2020.			2021.		
Seljačka Domaćinstva	Broj Subjekata	3	1	0	3	1	0
	Broj kreveta	6	6	0	26	6	0
Domaćinstva građana	Broj subjekata	7	2	1	8	2	1
	Broj kreveta	30	6	6	34	6	6
Ukupno subjekata		10	3	1	11	3	1
Ukupno kreveta		36	12	6	60	12	6

Izvor: Turistička zajednica Grada Siska, preuzeto 1. prosinca 2021. g.

Tablica 32. Smještajni kapaciteti u 2020. - hoteli, trgovačka društva, obrti

Subjekti		Sisak	Sunja	Martinska Ves
Hoteli	Broj subjekata	1	0	0
	Broj kreveta	89	0	0
Trgovačka društva	Broj subjekata	9	0	0
	Broj kreveta	133	0	0
Obrti	Broj subjekata	4	0	0
	Broj kreveta	46	0	0

Izvor: Turistička zajednica Grada Siska, preuzeto 1. prosinca 2021. g.

Tijekom 2019. godine Grad Sisak ostvario je 11.577 dolazaka turista i 25.429 noćenja, Općina Martinska Ves imala je 96 dolazaka i 271 noćenje, a u Općini Sunja zabilježeno je 53 dolaska i 191 noćenje. U 2020. i 2021. godini zbog COVID-19 pandemije te zbog potresa dolazi do pada posjeta i noćenja u cijelom urbanom području Sisak te se broj dolazaka i noćenja prepolovio u odnosu na 2019. godinu.

Tablica 33. Broj dolazaka i noćenja u razdoblju 2019. – 2021.

Godina	Dolasci			Noćenja		
	Sisak	Sunja	Martinska Ves	Sisak	Sunja	Martinska Ves
2019.	11.311	53	96	25.429	191	271
2020.	4.211	104	57	12.077	385	146
2021.	3.490	47	66	10.129	168	136

Izvor: Turistička zajednica Grada Siska, preuzeto 1. prosinca 2021. g.

Iz Tablice 36. razvidno je da su 2019. godine na čitavom ubranom području većinu činili strani turisti i posjetitelji, 2020. godine u Sisku je bilo više domaćih gostiju za razliku od Općina Sunja i Martinska Ves gdje su većinu činili stranci da bi tijekom 2021. godine strani turisti ostvarili više posjeta i Gradu Siskui na području općina.

Tablica 34. Podrijetlo posjetitelja u razdoblju 2019. – 2021.

Godina	Domaći			Strani		
	Sisak	Sunja	Martinska Ves	Sisak	Sunja	Martinska Ves
2019.	5.205	4	1	6.367	49	95
2020.	2.528	18	7	1.631	86	50
2021.	1.640	3	3	1.850	44	63

Izvor: Turistička zajednica Grada Siska, preuzeto 1. prosinca 2021. g.

Urbano područje Sisak ima velik turistički potencijal, naročito u vidu kulturnih znamenitosti, prirodnih značajki te seoskog turizma, no turizam ne ostvaruje dovoljno značajne gospodarske učinke, prvenstveno zbog premalih smještajnih kapaciteta. Dodatne otegotne okolnosti uzrokovala je pandemija bolesti COVID-19, kao i potres krajem 2020. godine čije su se posljedice odrazile na cjelokupno društvo pa tako i na gospodarstvo.

2.4. SWOT analiza - gospodarstvo

GOSPODARSTVO	
SNAGE	SLABOSTI

• Značajna industrijska uloga urbanog područja – industrijska postrojenja • Mlin i pekare d.o.o. i ABS Sisak d.o.o. među Top 10 poduzetnika Sisačko-moslavačke županije • Snažne industrije na urbanom području: prerađivačka industrija, građevinarstvo, trgovina na veliko i malo, prijevoz i skladištenje, poljoprivreda • Riječna luka za pretovar nafte i brodogradilišno pristanište • Bogata kulturna i prirodna baština • Arheološko nalazište iz rimskog doba na području Grada Siska • Mogućnosti razvoja turizma • Veliki broj opremljenih postojećih i planiranih poduzetničkih zona uz glavne prometne smjerove • Postojanje potpornih institucija za poduzetnike (poduzetnička infrastruktura) • Povoljni poduzetnički krediti s povlaštenim kamatama za poduzetnike • Razvoj investicijskog okruženja s ciljem poticanja ulaganja i jačanja poduzetničke kulture • Postojanje raspoloživih i neiskorištenih gospodarskih kapaciteta koji se brzo mogu staviti u funkciju • Postojanje preradbenih kapaciteta za poljoprivredu i prehrambenu industriju	• Propast glavne industrije, Željezare Sisak • Posljedice koje je na gospodarstvo ostavio potres 2020. godine te pandemija bolesti COVID-19 • Nedovoljan broj poduzetnika • Nedostatak poduzetničkog inkubatora na području općina • Slab interes za poticajne mjere za poduzetnike • Pad broja zaposlenih kao posljedica pandemije COVID-19 i razornog učinka potresa • Nedovoljno iskorišten potencijal za razvoj selektivnih oblika turizma • Nedovoljni smještajni kapaciteti za razvoj turizma • Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura područja • Neobnovljeni uništeni gospodarski objekti • Nedovoljno razvijena poduzetnička klima • Neravnomjerna gustoća naseljenosti i broja zaposlenih • Nedovoljno razvijen zdravstveni turizam • Slaba povezanost obrazovno-istraživačkih institucija i gospodarstva te nedovoljna razina ulaganja u istraživanje i razvoj • Zastarjeli tehnološki procesi • Niska razina korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije
PRILIKE	PRIJETNJE
• Gospodarske prilike za rast BDP-a • Pogodno tlo za razvoj turizma i dolazak gostiju iz RH i inozemstva • Mogućnosti korištenja sredstava iz EU fondova za razvoj gospodarstva i turizma • Domaća i strana poticanja razvoja poduzetništva • Nacionalni sustav poticanja poduzetništva • Program društvene i gospodarske revitalizacije područja SMŽ pogođenih potresom • Poticati razvitak novih industrija temeljenih na suvremenim	• Odlazak radno sposobnog stanovništva • Složena zakonska regulativa za poslovna ulaganja, neusklađeni zakonski propisi • Pandemija bolesti COVID-19 koja je narušila gospodarske aktivnosti • Smanjivanje interesa za tradicionalna zanimanja • Demografski nepovoljni trendovi – značajno smanjenje stanovništva do 2050 • Nefleksibilan i neadekvatan model obrazovnog sustava koji ne odgovara potrebama gospodarstva

tehnologijama i sa što višim stupnjem dodane vrijednosti • NPOO - sredstva EU fondova na raspolaganju za projekte • Razvoj znanstvenoistraživačkih i IT centara povezanih s potrebama i u suradnji s gospodarskim sektorom • Usklađivanje obrazovnog sustava sa potrebama tržišta rada	• Nezainteresiranost poslodavca za zapošljavanje radnika starije dobi • Nedovoljno poticanje stvaranja vlastitih proizvoda više dodane vrijednosti – orijentacija na jednostavne proizvode s malom dodanom vrijednošću i niskim plaćama
---	--

3. Urbano okruženje

U nastavku je prikazana analiza urbanog okruženja koja uključuje analizu kvalitete urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima, analizu primarne infrastrukture, infrastrukture za povezanost i mobilnost te analizu urbanog prijevoza.

3.1. Kvaliteta urbanoga okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima

Urbani okoliš svakog područja ima svoje specifičnosti te ima opterećenja vezano za kvalitetu zraka, kvalitetu vode za pića, zbrinjavanje otpada i otpadnih voda, buke, nedostatka javnih i zelenih površina, prekomjerne i neravnomjerne urbanizacije te nepoštivanja prostora uopće.

U nastavku su prikazani podaci koji se odnose na onečišćenje zraka, vode i tla, podaci o zelenim površinama, zaštićenim područjima, prirodnoj baštini i podaci o bio-raznolikosti, gospodarenju otpadom, izloženosti prirodnim rizicima te podaci o tzv. brownfield područjima na Urbanom području Sisak.

3.1.1. Podaci o kvaliteti te onečišćenju zraka

Kvaliteta zraka na području Grada Siska mjeri se na dvije automatske mjerne postaje: postaji AMP Sisak-1 u naselju Caprag (u nastavku: AMP Sisak-1) u okviru državne mreže za praćenje kvalitete zraka te na automatskoj mjernoj postaji AMP Sisak-2 u naselju Galdovo (u nastavku: AMP Sisak-2) u okviru lokalne mreže za praćenje kvalitete zraka. Kako spomenute mjerne stanice, uz Kutinu-1 i Vatrogasni dom (K2)-Kutina, predstavljaju jedine mjerne stanice u Sisačko-moslavačkoj županiji, rezultati ispitivanja zraka na stanicama AMP Sisak-1 i AMP Sisak-2 moguće je primijeniti na cjelokupno urbano područje Sisak.

U **Izvešću o stanju kvalitete zraka u Gradu Sisku za 2019. godinu**²¹ navodi se da na mjernim postajama AMP Sisak-1 i AMP Sisak-2 koncentracije NO₂²² i SO₂²³ nisu prekoračile graničnu vrijednost za satno

²¹ Izvor: <https://sisak.hr/wp-content/uploads/2010/08/Izve%C5%A1%C4%87e-o-stanju-kvalitete-zraka-u-Gradu-Sisku-za-2019..pdf>

²² Dušikov dioksid.

²³ Sumporov dioksid.

vrijeme usrednjavanja niti jedan put, dok je na mjernoj postaji AMP Sisak-1 H₂S²⁴ prekoračio satnu vrijednost 8 puta. Na istim mjernim postajama koncentracije SO₂ i H₂S nisu prekoračile granične vrijednosti za dnevno vrijeme usrednjavanja niti jedan put, dok je koncentracija lebdećih čestica bila prekoračena 8 puta. Podaci ukazuju da koncentracije onečišćujućih tvari NO₂ i SO₂ nisu prekoračile prag upozorenja u 2019. godini.

Prema zaključku iz istog dokumenta, zrak na području Grada Siska za 2019. godinu klasificiran je kao zrak I. kategorije²⁵ u odnosu na NO₂, SO₂, CO²⁶ i benzen s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi i kategorije u odnosu na H₂S s obzirom na kvalitetu življenja (tzv. dodijavanje mirisom).

Podaci u **Izvešću o stanju kvalitete zraka u Gradu Sisku za 2020. godinu**²⁷ također pokazuju da na mjernim postajama AMP Sisak-1 i AMP Sisak-2 onečišćujućih tvari NO₂, SO₂ i H₂S nisu prekoračile graničnu vrijednost za satno vrijeme usrednjavanja niti jedan put. Koncentracije SO₂ nisu prekoračile granične vrijednosti za dnevno vrijeme usrednjavanja niti jedan put, dok je na mjernoj postaji AMP Sisak-1 koncentracija H₂S bila prekoračena 17 puta, a koncentracija lebdećih čestica 9 puta u 2020. godini.

Maksimalne dnevne 8-satne srednje vrijednosti onečišćujuće tvari CO u 2020. godini nisu prekoračile graničnu vrijednost, kao ni onečišćujuće tvari NO₂ i benzena. Koncentracije onečišćujućih tvari NO₂ i SO₂ nisu prekoračile prag upozorenja u 2020. godini. Slijedom iznijetih podataka, zrak na području Grada na AMP Sisak-2 klasificiran je kao zrak I. kategorije u odnosu na NO₂, SO₂, CO i benzen s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi i I. kategorije u odnosu na H₂S s obzirom na kvalitetu življenja (dodijavanje mirisom).

U emisiji onečišćujućih tvari u zrak najveću ulogu imaju djelatnosti koje su prema NKD 2007 svrstane u područje C – prerađivačka industrija i u usporedbi s kojom su ostale djelatnosti, u smislu emisija u zrak, zanemarive. Također, u ukupnoj emisiji onečišćujućih tvari u zrak najviše se ispušta SO₂ zatim slijede NO₂, CO te lebdeće čestice (PM₁₀).

3.1.2. Podaci o kvaliteti i onečišćenju voda

Pitanje kvalitete i ispravnosti vode promatra se u kontekstu ljudske potrošnje te je regulirano Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju²⁸ kojim su preuzete su odredbe Direktive Vijeća 1998/83/EZ od 3. studenoga 1998. godine o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (u daljnjem tekstu „Direktiva“) i Direktive Komisije (EU) 2015/1787 od 6. listopada 2015. godine o izmjeni priloga II. i III. Direktivi Vijeća 98/83/EZ o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 260, 7. 10. 2015.). Zakonom se uređuje zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju, obveze pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (u nastavku: JIVU), načini postupanja i izvještavanja u slučaju odstupanja od parametara za provjeru sukladnosti vode za ljudsku potrošnju, monitoring (praćenje) i druge službene kontrole zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u cilju zaštite ljudskog

²⁴ Sumporovodik.

²⁵ I. kategorija - čisti ili neznatno onečišćen zrak - nisu prekoračene granične vrijednosti kakvoće zraka (GV) niti za jednu onečišćujuću tvar.

²⁶ Ugljikov monoksid.

²⁷ Izvor: <https://sisak.hr/wp-content/uploads/2010/08/Izve%C5%A1%C4%87e-o-stanju-kvalitete-zraka-u-Gradu-Sisku-za-2020..pdf>

²⁸ Narodne novine broj 56/13, 64/15, 104/17, 115/18, 16/20

zdravlja od nepovoljnih utjecaja bilo kojeg onečišćenja vode za ljudsku potrošnju i osiguravanja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju na području RH.

U nastavku će biti prikazani podaci iz Izvještaja o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u RH za 2020. godinu²⁹ (u nastavku: Izvještaj HZJZ), a koji će prikazati podatke na razini Sisačko-moslavačke županije, dok će podaci o kvaliteti vode na urbanom području biti prikazani kroz Godišnje izvješće o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju za 2020. godinu koje je izradilo trgovačko društvo Sisački vodovod d.o.o.

Javnu vodoopskrbu u RH obavljaju pravne osobe koje su registrirane za obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe. Lokalna vodoopskrba podrazumijeva lokalne vodovode o kojima uglavnom skrbe grupe građana ili lokalne samouprave. Individualna vodoopskrba podrazumijeva upotrebu individualnih zdenaca, cisterni /gusterni o kojima brigu vode građani pojedinci za vlastite potrebe.

Na području Sisačko-moslavačke županije u segmentu javne vodoopskrbe smješteno je 11 vodovoda na koje je priključeno 152.517 stanovnika, što čini 88,4% priključenosti te se prema navedenom parametru Sisačko-moslavačka županija nalazi ispod prosjeka RH koji iznosi 91,5%.

U segmentu lokalne vodoopskrbe, na području Sisačko-moslavačke županije smješteno je 27 vodovoda na koje je priključeno 4.560 stanovnika, što čini 2,64% priključenosti te se prema navedenom parametru Sisačko-moslavačka županija nalazi iznad prosjeka RH koji iznosi 1,45%.

U pogledu zona opskrbe³⁰ 2020. godine u RH je bilo definirano ukupno 507 zona, od čega 291 u javnoj vodoopskrbi i 216 u lokalnoj vodoopskrbi. U lokalnoj vodoopskrbi veći je broj zona opskrbe koje opskrbljuju > od 50 stanovnika, nego broj zona opskrbe koje opskrbljuju < od 50 stanovnika, dok u Sisačko-moslavačkoj situacija prati navedenu statistiku te postoje 24 zone opskrbe koje opskrbljuju više od 50 stanovnika.

Sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodi za ljudsku potrošnju³¹ sve pravne osobe koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe obvezne su izraditi godišnji izvještaj o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju za prethodnu godinu i dostaviti ga HZJZ-u do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Pravna je osoba dužna obavijestiti javnost putem sredstava javnog informiranja o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju, posebice u slučajevima kada voda nije zdravstveno ispravna. U slučaju kada se utvrdi da voda nije zdravstveno ispravna, pravna osoba mora dati potrošačima i odgovarajuće preporuke, osim ako Stručno povjerenstvo ne ocijeni da je prekoračenje vrijednosti takvo da ne može imati utjecaj na ljudsko zdravlje. Svi javni isporučitelji u slučajevima kada voda nije zdravstveno ispravna obavještavaju javnost. Većina JIVU-a javnost izvještava putem internetskih stranica, a neki JIVU-i korisnike obavještavaju i putem računa za vodu, lokalnih novina, godišnjih izvještaja i slično.

Grad Sisak smješten je na ušću rijeka Odre u Kupu i Kupe u Savu. Gornji tok Kupe je vodozaštitno područje. Zbog izrazito ravničarskog terena sve tri rijeke u okolici Siska teku sporo i imaju malen pad. S druge strane, sve tri rijeke imaju sklonost plavljenju okolnih terena. Rijeka Odra, na čiji vodostaj utječe Kupa, plavi Odransko polje, dok Sava i Lonja plave Lonjsko polje koje zajedno sa Sunjskim poljem čini prirodnu cjelinu. Odransko polje i Lonjsko polje skupa sa Sunjskim poljem predstavljaju zaštićena

²⁹ Preuzeto 15. prosinca 2021. godine sa internetske stranice: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2021/11/IZVJE%C5%A0TAJ-O-ZDRAVSTVENOJ-ISPRAVNOSTI-VODE-ZA-LJUDSKU-POTRO%C5%A0NJU-U-REPUBLICI-HRVATSKOJ-ZA-2020.pdf>

³⁰ Zona opskrbe je zemljopisno definirano područje unutar kojega voda namijenjena za ljudsku potrošnju dolazi iz jednog ili više izvora te unutar kojega se kvaliteta vode može smatrati otprilike ujednačenom.

³¹ Narodne novine broj 104/17

područja. Područje Grada Siska te Općina Sunja i Martinska Ves predstavlja područje bogato vodama koje je sklono plavljenju.

Rijeka Kupa je značajna za stanovnike urbanog područja Sisak i u kontekstu vodoopskrbe jer iz njezinog vodotoka Sisački vodovod d.o.o. crpi vodu za vodno-komunalnu infrastrukturu kojoj pripadaju Grad Sisak te Općine Sunja i Martinska Ves.

U pogledu tehnologije obrade vode, a što je važno za postizanje adekvatne kvalitete vode, važno je istaknuti da se voda, po zahvaćanju iz otvorenog vodotoka rijeke Kupe, nakon prolaska kroz grubu rešetku kojom se uklanjaju mehaničke nečistoće, cjevovodom doprema do bubnjastog mikro-sita koje služi za uklanjanje finijih mehaničkih nečistoća. Nakon toga slijedi postupak daljnjeg pročišćavanja te primarne i sekundarne dezinfekcije vode. Po provedbi postupka sekundarne dezinfekcije vode koja se vrši u vodospremi Sv. Trojstvo, voda se magistalnim cjevovodom doprema lokalnom distributeru, nakon čega slijedi dokloriranje klorovim dioksidom te distribucija putem vodoopskrbne mreže do potrošača.

Dezinfekcija vode provodi se kao opća mjera sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti u cilju osiguravanja zdravstveno ispravne vode za ljudsku potrošnju u vodoopskrbnim sustavima. Kao dezinfekcijsko sredstvo najčešće se upotrebljava natrijev hipoklorit, zatim elementarni klor te klorini dioksid. U upotrebi je također kombinacija elementarnog klora i natrijeva hipoklorita te kombinacija klorovog dioksida i natrijevog hipoklorita.

Opskrbu pitkom vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda još od 1955. godine obavlja Sisački vodovod d.o.o., u suvlasništvu Grada Siska, Općine Sunja, Općine Martinska Ves, Općine Lekenik te Grada Petrinja.

Temeljem podataka iz Sisačkog vodovoda d.o.o., Godišnje izvješća o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju za 2020. godinu ³², u 2020. godini isporučeno je 4.642.846 m³ vode, od čega je stanovništvu, ustanovama i u turističke svrhe isporučeno 2.075.902 m³, od čega veći dio otpada na stanovništvo.

Ukupna dužina građevina za javnu opskrbu vodom kojom upravlja predmetno trgovačko društvo iznosi 514 km, a radi se o primjerima cijevi od 80 do 800 mm. Na području Grada Siska u 2020. rekonstruirano je 724 m mreže, a novoizgrađeno 2.272 m mreže. U istoj je godini, zabilježeno ukupno 567 kvarova, od čega se pretežiti dio 432 odnosi na kvarove na priključcima, a ostatak na vodovodnu mrežu.

Prema Izvještaju o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju za 2020. godinu rezultati ispitanih pokazatelja u analizi A ukazuju da su svi uzorci vode namijenjene ljudskoj potrošnji udovoljavali odredbama Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analize, monitoringu i planovima sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te načinu vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (NN 125/17., 39/20.).

Tablica 35. Rezultati ispitivanja Odjela kontrole kvalitete vode Sisačkog vodovoda za 2020. godinu

³² Preuzeto 15. prosinca 2021. godine sa internetske stranice: <https://sisackivodovod.hr/wp-content/uploads/2021/02/Godi%C5%A1nji-izvje%C5%A1taj-o-kvaliteti-vode-za-ljudsku-potro%C5%A1nju-2020.pdf>

Vrsta uzorka i analize	Pregledano uzoraka	Neispravno uzoraka		Fizikalno-kemijski neispravno		Mikrobiološki neispravno		Fizikalno-kemijski i mikrobiološki neispravno	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Voda prije dokloriranja iz magistralnog cjevovoda	253	17	6,7	17	6,7	0	0	0	0
Voda poslije dokloriranja - izlaz u vodoopskrbnu mrežu	253	17	6,7	17	6,7	0	0	0	0
Voda iz vodoopskrbne mreže	817	0	0	0	0	0	0	0	0
Voda iz vodospreme	307	34	15	34	15	0	0	0	0
Ostalo (kvarovi, pritužbe i sl.)	12	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO analiza A	1642	0	0	0	0	0	0	0	0

Izvor: Godišnji izvještaj o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju 2020., Sisački vodovod d.o.o.

Tijekom 2020. godine provedeno je 1.642 ispitivanja vode za ljudsku potrošnju (analiza A) na području Grada Siska i Općina Sunja i Martinska Ves, od kojih je 817 provedeno na mjestu potrošnje (slavini). Isto tako, 12 uzoraka uzeto je nakon izgradnje dezinfekcije i ispiranja novog cjevovoda prema 9 pritužbi potrošača, a u dva navrata zajedničkim uzorkovanjem s Državnim inspektoratom.

Ispitivanje sirove vode rijeke Kupe pokazalo je da od 307 uzoraka, njih 146 nije udovoljavalo odredbama Pravilnika zbog koncentracije iznad MDK³³. S druge strane, od 12 uzoraka uzetih za potrebu analize specifičnih parametara iz B analize kojom su se određivali fenoli, olovo, živa, bakar i poliklorirani bifenili, svi su udovoljavali odredbama Pravilnika.

Tablica 36. Rezultati ispitivanja Zavoda za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije za 2020. godinu

Vrsta uzorka i analize	Pregledano uzoraka	Neispravno uzoraka	Fizikalno-kemijski neispravno	Mikrobiološki neispravno	Fizikalno-kemijski i mikrobiološki neispravno
		Broj	Broj	Broj	Broj

³³ MDK je maksimalno dozvoljena koncentracija prema parametrima boja, mutnoća, amonijak, utrošak KMnO₄ i mikrobiološkim parametrima kojima se utvrđuje zdravstvena ispravnost vode za ljudsku potrošnju.

Analiza - spec. parametri iz B analize	12	0	0	0	0
B analiza	1	1	1	1	1
Ukupno	12	1	1	1	1

Izvor: Godišnji izvještaj o kvaliteti vode za ljudsku potrošnju 2020., Sisački vodovod d.o.o.

Obaveznim testiranjem vode na vodocrpilištu na parametre skupine B koje se obavlja jednom godišnje, utvrđeno je da uzorak ne udovoljava odredbama Pravilnika obzirom na koncentraciju iznad MDK. Međutim, potrebno je naglasiti da se ovdje radi o vodi za koju je uzorak uzet na vodocrpilištu tase isti uzorak ne smije izjednačavati sa uzrocima vode koja je prerađena za ljudsku uporabu. U tom smislu u 2020. godini nije bilo nesukladnosti u kvaliteti vode za ljudsku potrošnju.

Na području Općine Sunja izgrađeno je 69,5 km vodovodne mreže na koju je priključeno 1.096 priključaka građana i 60 privrednih subjekata. Mrežom upravlja Sisački vodovod d.o.o. Prosječna potrošnja pitke vode po stanovniku iz ovog vodoopskrbnog sustava iznosi oko 54 m³ godišnje.

Južni dio Općine Sunja, vodu dobiva iz vodoopskrbnog sustava Hrvatska Kostajnica koji je vezan na izvorište „Pašino vrelo“. Distributer vode za ovaj dio Općine je JP Komunalac d.o.o. Hrvatska Kostajnica. Magistralni vodovod dug je 6.208 m, opskrbni cjevovod 8.138 m, a izvedena su 74 kućna priključka. Prosječna potrošnja pitke vode po priključku iz ovog vodoopskrbnog sustava u zadnje četiri godine iznosi 34,5 m³ godišnje. Pojedina naselja još uvijek se opskrbljuju se vodom iz lokalnih izvorišta i bunara.

Stanovnici Općine Martinska Ves pitku vodu dobivaju iz regionalnog vodovoda „Sisak – Petrinja“ kojim upravlja „Sisački vodovod“ d.o.o. Javna vodoopskrbna mreža na području Općine iznosi 65.250 m. Izgrađenu vodoopskrbu mrežu ima 15 naselja u kojima je na mrežu spojeno 961 domaćinstvo ili 81,4 % od ukupno 1180 domaćinstava Općine. Potrošnja pitke vode po priključku, prema dostupnim podacima iznosi cca 90 m³/godišnje.

Nijedno naselje na području Sisačko-moslavačke županije nema izgrađen cjeloviti kanalizacijski sustav s pripadajućim pročišćivačima otpadnih voda. Prema podacima u Izvješću o stanju okoliša Grada Siska za razdoblje 2013. do 2018. godine³⁴, niti jedno naselje na području Grada nema u cijelosti izgrađen kanalizacijski sustav. Postojećim sustavima pokriveni su dijelovi stambenih i gospodarskih zona, a prigradska naselja i izdvojena naselja uglavnom nemaju izgrađene kanalizacijske sustave, već se služe septičkim jamama s odvodom u vodotoke ili melioracijski sustav, a recipijenti su vodotoci i melioracijski kanali. Stupanj opskrbljenosti stanovništva kreće se od 0% do 70%. Stupanj opskrbljenosti veći od 50% bilježe gradovi: Sisak, Petrinja, Hrvatska Kostajnica, Novska, Kutina te Općine Martinska Ves i Sunja.

Ukupna dužina kompletnog kanalizacijskog sustava iznosi oko 140 km. Kanalizacijski sustav Grada Siska je mješovitog tipa i sastoji se od više podsustava, od kojih svaki ima svoj ispušt u rijeku Odru, Kupu ili Savu. Podsustavi su: 1. Podsustav sjevernog područja, 2. Podsustav južnog područja te 3. Podsustav Galdovo s izgrađenom vakuumskom odvodnjom koja se preko crpne stanice spaja na postojeći sustav Starog Siska.

³⁴ Preuzeto 15. prosinca 2021. godine sa internetske stranice: <https://sisak.hr/wp-content/uploads/2019/11/20.-Prijedlog-zaklju%C4%8Dka-o-ustvajanju-Izvje%C5%A1%C4%87a-o-stanju-okoli%C5%A1a-Grada-Siska-za-razdoblje-od-2013.-do-2018.-godine.pdf>

U Općini Sunja ni jedno naselje nema izgrađen sustav odvodnje ni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Oborinske vode s prometnih, krovnih i drugih površina odvođe grabama i kanalima u recipijent, a otpadne vode ispuštaju u septičke jame ili direktno u grabe i kanale iz kojih se procjeđuju u tlo i onečišćuju podzemne vode.

Općina Martinska Ves nema izgrađenu kanalizaciju, a otpadne vode se odvođe u sabirne ili septičke jame ili se izravno upuštaju u okolno tlo.

3.1.3. Podaci o onečišćenju tla

Sjeverni dio Sisačko-moslavačke županije kojem pripadaju Grad Sisak i Općina Sunja karakteriziraju poplavna područja rijeka Kupe i Save. Najčešće naslage u poplavnom području Kupe su glina i pijesak, a zbog svojih sedimentoloških karakteristika aluvijalne doline izrazito su podložne klizištima ako ih aktiviraju potresi visokog stupnja, što je bio slučaj sa klizištima uzrokovanih potresima krajem 2020. godine.

Spomenuti potres uzrokovan je Petrinjsko-pokupskim rasjednim sustavom koji je otprije prepoznat kao glavni seizmogeni izvor na ovom području u Europskoj bazi podataka o seizmogenim izvorima. Taj se rasjedni sustav proteže u smjeru SZ – JI u duljini od oko 30 km te je odgovoran za glavni potres 29. prosinca 2020. godine, ali i za većinu prethodnih i naknadnih potresa na tom području u 2020. i 2021.³⁵ godini. Stoga na urbanom području Sisak postoji visok rizik od potresa i klizišta koji mogu imati ozbiljne posljedice za navedeno područje.

Prema službenim podacima, na području Grada Siska evidentiran je veći broj klizišta od kojih su neka u prošlosti sanirana. Klizišta koja su aktivna ili moguća su:

- Južne padine prema rijeci Kupi u naselju Vurot sve do naselja Stara Drenčina
- Južne padine prema rijeci Kupi u zapadnom dijelu naselja Stara Drenčina
- Zapadna padina prema rijeci Kupi uz Petrinjsku ulicu u Sisku
- Zapadna padina prema rijeci Kupi iza Ul. Hrvatskih domobrana u Sisku
- Sjeverozapadna padina prema rijeci Kupi na kraju Ul. Dr. Ive Stipčića u Sisku
- Sjeveroistočna padina prema rijeci Kupi iza Vinogradske ulice
- Južna padina prema Perivoju Viktorovac iza Vinogradske ulice i sam Perivoj Viktorovac u Sisku
- Sjeveroistočna padina prema rijeci Kupi uz Ul. Antuna Grahovara u Sisku (uz gradsko groblje)
- Sjeverne padine prema rijeci Savi naselja Donje i Gornje Komarevo
- Južne padine prema potoku Blinja naselja Donje i Gornje Komarevo
- Sjeverni dijelovi naselja Madžari (padine)
- Dijelovi (padine) naselja Staro Selo (Panoga, Trnjani, Kljajići, Čačalska Kosa).

Prema Izvješću o stanju okoliša u RH iz 2014. godine, sadržaj organskog ugljika u tlu kreće se od 2,4 do 6,2%. Približno pola područja Grada Siska nalazi se u kategoriji tla koja sadrži 2,4 – 4,2% organskog ugljika u tlu, dok se preostali dio nalazi unutar područja gdje se njegov udio kreće od 4,2 do 6,2%. Poljoprivredna tla imaju veći gubitak organske tvari zbog primjene agrotehničkih mjera i poljoprivredne proizvodnje od primjerice šumskih tala na kojima nema intenzivnog gospodarenja tlom.

³⁵ Potres u Hrvatskoj iz prosinca 2020: Brza procjena šteta i potreba, Vlada RH

Na području Grada su kao glavni sektorski pritisci na tlo prepoznati poljoprivreda, industrija, promet i otpad.

Prema podacima navedenima u Programu zaštite okoliša Grada Siska za razdoblje od 2019. do 2022. godine, u Gradu se provodilo ispitivanje kakvoće tla s obzirom na sadržaj štetnih tvari prema tadašnjem Pravilniku o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja štetnim tvarima. Do 2008. godine provedena su ispitivanja tala na 31 mjernom mjestu na širem području Grada, a obuhvaćala su određivanje sadržaja i koncentracije štetnih tvari: teških metala (kadmij, živa, olovo, nikal, krom, vanadij i cink) te policikličkih aromatskih ugljikovodika (PAU). U 2008., 2009. i 2010. godini provedena su ispitivanja kakvoće tla u zaštićenim područjima Sisačko-moslavačke županije na devet mjernih lokacija, s obzirom na sadržaj i koncentraciju teških metala, policikličkih aromatskih ugljikovodika te pesticida. Broj lokacija je 2012. godine smanjen na pet. Na području Grada nalaze se dvije lokacije (Greda, Mužilovčica). Na temelju provedenih ispitivanja zaključeno je sljedeće:

- Na ispitivanim mjernim mjestima tlo u Gradu nije onečišćeno ispitivanim teškim metalima (kadmij, živa, olovo, arsen, nikal, krom, vanadij i cink), jer njihova koncentracija ne prekoračuje propisane dozvoljene koncentracije. Izuzetak čini sadržaj kadmija na dva mjerna mjesta (u Ulici T. Bakača Erdödyja i kod DVD), koji prekoračuje dozvoljene količine kadmija u tlu te u Fistrovićevoj ulici glede sadržaja kroma. Ovo prekoračenje moguća je posljedica blizine lokacije nekadašnjeg odlagališta otpada Grada.
- Rezultati preliminarnih ispitivanja prisutnosti policikličkih aromatskih ugljikovodika (PAU) ne pokazuju prekoračenje dopuštenih vrijednosti.
- Izmjerene koncentracije onečišćujućih tvari u tlima u zaštićenim područjima na teritoriju Grada uglavnom su unutar graničnih vrijednosti za I. i II. grupu tala (iznimke su As, Ni i Cr). Budući da je broj uzoraka sa svake lokacije premalen, statistička je analiza nemoguća te podaci mogu poslužiti samo kao referentne vrijednosti za neke buduće analize.

Prema zadnjim dostupnim podacima, na području Urbanog područja Sisak, kao i u cijeloj Sisačko-moslavačkoj županiji u 2019. godini nisu zabilježeni obveznici Registra onečišćavanja okoliša koji emitiraju onečišćujuće tvari. Iz prijašnjih Izvješća o kakvoći tla za razdoblje do 2018. godine vidljivo je da je tlo nije onečišćeno teškim metalima te da su sve koncentracije onečišćujućih tvari unutar graničnih vrijednosti. Na kakvoću tla najviše utječu poljoprivreda, industrija, otpad i promet.

3.1.4. Izloženost prirodnim rizicima i klimatskim opasnostima

Sukladno podacima iz dokumenta Procjena rizika od velikih nesreća za Sisačko-moslavačku županiju³⁶, područje Sisačko-moslavačke županije je pod visokim rizikom od ekstremnih temperatura, epidemijai pandemija, potresa, požara otvorenog tipa te pod vrlo visokim rizikom od poplava uzrokovanih izlivanjem kopnenih voda. Grad Sisak je ujedno označen kao lokacija pod visokim rizikom od industrijskih nesreća.

Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Sisak temeljem Procjene rizika od katastrofa RH detaljno obrađuje samo katastrofe označene kao vrlo visoko i visoko rizične za promatrano područje. To su: poplave (vrlo visok rizik), ekstremne temperature, epidemije i pandemije, potresi i požari otvorenog

³⁶Preuzeto 15. prosinca 2021. godine sa internetske stranice; https://www.smz.hr/images/stories/okolis/2020/Procjena_rizika_od_velikih_nesreca_za_podrucje_SMZ.pdf

tipa (visok rizik). Procjena rizika od velikih nesreća uz navedene obrađuje još i industrijske nesreće te sušu kao rizike koji su određeni kao prijetnja. U nastavku se donosi pojašnjenje za svaki pojedini rizik:

1. Poplave

Poplave na urbanom području nastaju uslijed pojave prekomjernih padalina u jesenskom razdoblju te topljenja snijega i ekstremnih količina oborina u vrijeme početka proljetnog perioda. Ugroženi su stambeni objekti, prometnice te poljoprivredne površine koje se nalaze u blizini vodotoka. Primarni sustav zaštite od poplave podizanjem nasipa je na zadovoljavajućoj razini, a obilne oborine, iako predstavljaju potencijalnu opasnost, nisu više toliko izražene.

U okolici Siska rijeke teku sporo, imaju malen pad, zavojite su i mirne zbog izrazito ravničarskog terena, no sklone su plavljenju okolnog terena. Visok vodostaj Kupe utječe na vodostaj Odre, koja plavi Odransko polje. Sava i Lonja plave Lonjsko polje. Područja Odranskog i Lonjskog polja su zaštićena.

Područjem Općine Sunja protječe rijeka Sava sa svojim pritokama: Sunjom, Blinjom, Kinjačkom i Gradusom, pa bez obzira na izgrađene vodoprivredne objekte za zaštitu od visokih voda, postoji stalna opasnost od poplava. Dio površine Općine nalazi se u prirodnoj retenciji Sunjskog polja.

Prostor Općine Martinska Ves niski je poplavni prostor omeđen tokovima Odre i Lonje, sa Savom u središnjem dijelu, te je dio najnižeg prostora u središnjem dijelu Hrvatske. Odra na zapadu i Lonja na istoku Općine imaju blagi pad korita, što uzrokuje sporo otjecanje vode, česte poplave i dugo zadržavanje vode. Periodična su naplavljivanja u Odranskom polju. Vodotoci na području Općine Martinska Ves pripadaju vodnom području sliva rijeke Save. Vodne površine su za područje Općine Martinska Ves značajne, jer velik dio prostora Općine predstavlja prirodnu retenciju u kojoj se voda duže ili kraće zadržava.

Ekstremne temperature

Toplinski valovi predstavljaju sve veću opasnost za stanovništvo, uzrokujući zdravstvene probleme i povećani broj smrtnih slučajeva te zbog toga predstavljaju javnozdravstveni problem. Globalno zatopljenje kao posljedica klimatskih promjena moglo bi povećati učestalost toplinskih valova na urbanom području. Posebno ugrožene skupine društva su mala djeca, kronični bolesnici, starije i nemoćne osobe, osobe koje rade na otvorenom prostoru (građevinski radnici, osobe zadužene za održavanje cesta i javnih površina i sl.). Nepovoljan učinak mogu uzrokovati toplinski valovi koji traju duže vrijeme.

Prema podacima DHMZ, RH apsolutno maksimalna zabilježena temperatura zraka u Sisku ubraja se među najveće u Hrvatskoj i iznosi 39,8°C. Apsolutno minimalna zabilježena temperatura iznosi -25°C. Iz navedenog proizlazi apsolutna amplituda temperature zraka koja iznosi 64,8°C.

Sunja pripada klimatskom tipu s izrazito kontinentalnim odlikama podneblja, s prosječnom godišnjom temperaturom zraka između 12°C i 15°C. Srednja temperatura zraka za najtopliji mjesec (srpanj) uz Unu iznosi oko 21°C, a u brdskim krajevima oko 20°C. Srednja temperatura zraka za najhladniji mjesec (siječanj) je oko -1°C. Prosječna godišnja količina padalina iznosi od 1 000-1 250 mm.

2. Potresi

Područje Sisačko – moslavačke županije ugroženo je intenzitetom potresa jačine 7 do 8 °MCS ljestvice. Potresi imaju primarne i sekundarne učinke. Primarni učinci su rušenje zgrada, štete na infrastrukturi, ljudi su zarobljeni u srušenim zgradama, kvarovi komunalnih usluga, dok su sekundarni učinci požari, poplave, klizanja tla, bolesti i drugo. Vrijeme nastanka potresa ne može se predvidjeti s razumnom

sigurnošću, zato se potresna opasnost ublažava isključivo prevencijom. Jedina razumna zaštita od potresa je gradnja objekata u skladu s potresnom opasnošću.

Potresom 2020. godine u Sisačko-moslavačkoj županiji direktno je pogođeno oko 50.000 ljudi i to najviše ranjive skupine društva: siromašni i nezaposleni, starije osobe, djeca i mladi, osobe s invaliditetom i etničke manjine. Pogođena su i područja Grada Siska te Općine Sunja i Martinska Ves.

Po seizmičkim karakteristikama područje Općine Sunja pripada VI (istočni dio), odnosno VII (zapadni dio) MCS skale s linijom razgraničenja koja u smjeru sjever - jug prolazi istočno od naselja Sunja.

Područje Općine Martinska Ves pripada području s vršnim ubrzanjem od 0,14 – 0,16 g, gdje je g ubrzanje polja sile teže i iznosi 0,98 – 1,47 m/s². Ubrzanje odgovara potresu granične jačine 7° MCS ljestvice.

S obzirom da je posljednji jak potres uzrokovao primarne i sekundarne učinke te ostavio značajne štetne posljedice na infrastrukturi urbanog područja, od izuzetne je važnosti provesti investicije koje će osigurati povrat u prijašnje stanje javne i privatne infrastrukture te isto učiniti sukladno najnovijim smjernicama zaštite okoliša, održivosti i energetske učinkovitosti.

3. Epidemije i pandemije

Iako su u službenim analizama koje se odnose na rizik od epidemija i pandemija, one prepoznate kao jedna od problematičnijih rizika, fokus je, do pandemije korona-virusa, stavljen na epidemiju gripe. Međutim, pojavom pandemije korona-virusa u veljači 2020. godine epidemija gripe je u padu te su na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donesene mjere za suzbijanje pandemije, a koje su na snazi i na urbanom području Sisak. Očekuje se da će utjecaj pandemije trajati još neko vrijeme te da će identificirane mjere biti i dalje u provedbi, uz potrebne modifikacije koje će ovisiti o stanju i razmjerima pandemije.

3.1.5. Podaci o zelenim površinama i zaštićenim područjima

Javne zelene površine su parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta, zelene površine uz ceste u naselju (uz stambene objekte i uz javne objekte), uređene obale rijeka (osim obalnog pojasa kao javnog dobra kojim upravljaju Hrvatske vode), jezera, potoka, prirodne i uređene plaže, šetališta, kao i drugi oblici vrtnog i parkovnog oblikovanja te slične površine.

Za održavanje javnih zelenih površina u Gradu Sisku zaduženo je poduzeće Komunalac Sisak d.o.o. Njihova djelatnost uključuje redovito održavanje oko 1.270.000 m² javno zelenih površina, a najveći dio otpada na održavanje travnjaka koji se sveukupno protežu na oko 900.000 m². Isto tako, poduzeće je zaduženo za održavanje 35 sportsko-rekreacijskih igrališta, 67 dječjih igrališta na području Grada Siska i prigradskih naselja³⁷.

U Općini Sunja djelatnost održavanja javnih zelenih površina obavlja poduzeće Komunalac Sunja d.o.o. što uključuje košnju, šišanje živica, održavanje stabala, sadnju cvijeća, lukovica i dr. te održavanje dječjih igrališta i dijelova javnih cesta, kad se ti dijelovi ne održavaju kao javne ceste prema posebnom

³⁷ Izvor: <https://komunalac-sisak.hr/>, pregledano 10. prosinca 2021.

zakonu.³⁸ Javne zelene površine prema Evidenciji o komunalnoj infrastrukturi Općine čine oko 17.000 m², a odnose se na Park u ulici Matije Gupca i Zemljište za sport i rekreaciju u ulici Ljudevita Posavskog.

Na području Općine Martinska Ves javne zelene površine održava vlastiti pogon Općine. Prema Evidenciji o komunalnoj infrastrukturi- javne zelene površine³⁹, obuhvaćaju ukupno 53.718 m² i to: staro i novo nogometno igralište u k.o. Lijeva Luka, dva nogometna igrališta u k.o. Martinska Ves lijeva te zemljište za sport i rekreaciju u k.o. Martinska Ves lijeva.

Jedan od temeljnih resursa razvoja Urbanog područja Sisak jest njegova prirodna baština.

Samo na području Grada Siska zabilježeno je 2.100.000 m² zelenih površina što je 63 m² po stanovniku. Izrazito značajna za predmetno područje su Odransko polje, Sunjsko polje te Lonjsko polje koje zajedno s Mokrim poljem tvori Park prirode Lonjsko polje. Odransko polje je manje poznato zaštićeno područje koje obuhvaća prirodne i kultivirane predjele na sjevernom dijelu Grada Siska i područja Općina Martinska Ves i Lekenik, ukupno 9.401,79 ha.

Na području Grada Siska proglašeno je 8 NATURA 2000 područja, od čega 2 područja značajna za očuvanje ptica i 6 područja značajnih za očuvanje ciljnih staništa i vrsta. Zbog velike površine značajnih stanišnih tipova, kao i staništa pogodnih za ciljne vrste ptica, čak 71,24 % površine Grada nalazi se unutar područja ekološke mreže.

Isto tako, Sunjsko polje je preventivno zaštićen značajni krajobraz koji čini prirodnu cjelinu s Lonjskim poljem, a obuhvaća područje uz rijeku Sunju i njezine pritoke te se prostire na 20.270,25 ha. Odransko i Sunjsko polje zaštićeni su kao značajni krajobrasi, a njihova je značajnost u bogatoj, ali ugroženoj florii fauni.

Na tom području obitavaju vrste poput orla štekavca (*Haliaetus albicilla*) i crne rode (*Ciconia nigra*) te biljke poput kockavice (*Fritillaria meleagris*), četverolisne raznorotke (*Marsilea quadrifoliata*) i zvjezdastog šaša (*Carex echinata*). Lokalno stanovništvo na području Odranskog i Sunjskog polja bavi se ekstenzivnim stočarstvom, posebice uzgojem udomaćene pasmine konja hrvatski posavac koji je primjeren za zaprege i terapijsko jahanje.

Lonjsko polje je 1990. godine proglašeno parkom prirode. Obuhvaća lijevu obalu rijeke Save te se prostire na 50.650 ha. Park prirode Lonjsko polje jedno je od najznačajnijih zaštićenih područja u Europi te ujedno predstavlja Ramsarsko močvarno područje. Područje parka prirode Lonjsko polje važno je stanište za ptice te je uvršteno među sedam oglednih primjera Međunarodne Unije za zaštitu prirode (IUCN) koji predstavljaju najbolje planiranje zaštite prirode u ruralnim područjima Srednje i Istočne Europe. Značajnost Lonjskog polja nije samo u prirodnoj baštini već i kulturnoj. Park prirode Lonjsko polje pripada kulturnom krajoliku 1. kategorije prema stupnju očuvanosti izvornih naseobinai arhitektonskih struktura, krajobrazne, prostorne i morfološke kvalitete krajolika, zastupljenosti, brojnosti i očuvanosti naselja i povijesne arhitekture.

Unatoč bogatoj prirodnoj baštini, na urbanom području ista nije u dovoljnoj mjeri monetizirana za potrebe poboljšanja uvjeta za daljnji razvoj turizma, tradicijskih djelatnosti i poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva, a pojedini lokaliteti nisu u funkciji.

³⁸ Izvor: <https://www.komunalac-sunja.hr/>, pregledano 10. prosinca 2021. i 10. siječnja 2021.

³⁹ Izvor: <https://www.martinskaves.hr/>, pregledano 10. siječnja 2021.

3.1.6. Gospodarenje otpadom

Sve JLS na urbanom području donijele su Plan gospodarenja otpadom do 2022. godine za svoje područje. Sakupljanje i zbrinjavanje otpada na području Grada Siska obavlja komunalno poduzeće Gospodarenje otpadom Sisak d.o.o. (100% vlasništvo Grada). Isto društvo temeljem Sporazuma o zajedničkoj provedbi mjera gospodarenja otpadom od 26. veljače 2019. godine skuplja i zbrinjava otpad u Općinama Sunja i Martinska Ves, a otpad odlaže u odlagalištu Gorčica⁴⁰. Odlagalište je I. kategorije, površine oko 12 359 m², kapaciteta 500 000 t, na koju se godišnje odloži 13 000-18 000 t otpada. U potpunosti je sanirano. U sklopu odlagališta otpada »Goričica« se nalazi reciklažno dvorište gdje se mogu odložiti pojedine opasne komponente izdvojene iz komunalnog otpada, metalni otpad, gume, glomazni otpad.

U Gradu Sisku tijekom 2020. sakupljeno je 11.235,44 t miješanog komunalnog otpada, a 4.512,97 t otpada je oporabljeno. Uspostavljena su dva reciklažna dvorišta na kojima se sakuplja staklo, papir, plastika, glomazni otpad, EE otpad, ulja i masti te akumulatori i baterije. Grad ima i jedno mobilno reciklažno dvorište, a na području Grada u pomoću 142 »zeleni otoka« sakuplja se korisni otpad (papir, staklo, plastika i dr.). Unatoč postojanju službenog odlagališta neopasnog otpada na području Grada Siska i dalje postoje nelegalne lokacije tzv. divlja odlagališta, najčešće slučajno odabrani prostori radi lake dostupnosti i teže kontrole.

Na području Općine Sunja postavljena su 3 zelena otoka i 76 mini zelena otoka na kojima se sakuplja papir, plastika, staklo, metal i tekstil. Reciklažno dvorište u Sunji, financirano EU sredstvima započelo je s radom početkom veljače 2021. godine. a kojima se sakupljaju papir, staklo i plastika.

Za sva naselja na području Općine Martinska Ves tvrtka Gospodarenje otpadom Sisak d.o.o. pruža javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, javnu uslugu prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada, odvojeno prikupljanje papira, metala, tetrapaka, stakla, plastike i tekstila, te krupnog (glomaznog) otpada. Tijekom 2020., prema Izvješću o provedbi Plana gospodarenja otpadom Općine Martinska Ves za 2020. godinu, prikupljeno je 424 tone miješanog komunalnog otpada, 11 tona papira i kartona, 36 tona miješane ambalaže., 4,7 t biorazgradivog otpada te 19 t krupnog otpada. Za osobe slabijeg imovinskog stanja Općina Martinska Ves financira sakupljanje i odvoz otpada. Na području Općine Martinska Ves nema aktivnog legalnog odlagališta komunalnog otpada. Sustav selektivnog sakupljanja otpada organiziran je putem »zelenih otoka«.

Selektivnom prikupljanju otpada uvelike će doprinijeti reciklažno dvorište u Općini Martinska Ves, u naselju Martinska Ves, a za koje joj je u svrhu izrade projektne izrada projektne dokumentacije odobreno financiranje od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost gdje sufinanciranje fonda iznosilo do 80% učešća.

Unatoč činjenici da je na urbanom području organiziran odvoz komunalnog otpada kao i odvojeno prikupljanje vrijednih sastojaka otpada putem zelenih otoka i reciklažnog dvorišta problem divljih odlagališta i dalje postoji. Na primjer, području Grada Siska postoji više od 30 divljih odlagališta otpada koji se redovito uklanja provedbom različitih komunalnih i drugih akcija.

⁴⁰ Izvješće o provedbi planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave Sisačko-moslavačke županije u 2017. godini.

3.1.7. Brownfield područja

Brownfield podrazumijeva područja zemljišta koja su neiskorištena u potpunosti, napuštena ili neiskorištena (u mirovanju), vojne i industrijska područja te trgovačke objekti odnosno lokacije koje imaju stvarne ili primijećene probleme zagađenja/onečišćenja kao i lokacije koje zahtijevaju intervencije da bi se ponovo stavile u funkciju. Brownfield područja često imaju dobar položaj u urbanom području s dobrom prometnom dostupnošću što je potrebno maksimalno iskoristiti. Nedostaci su često nesređeni imovinsko-pravni odnosi, velika ulaganja i ekstenzivna dokumentacija potrebni za obnovu brownfield područja.

Na urbanom području Sisak nalazi se nekoliko brownfield lokacija među koje se ubrajaju bivša vojarnai tvornica Segestica Siscia koje je potrebno obnoviti i prenamijeniti. Primjer kvalitetno iskorištenog brownfield područja je bivše industrijsko područje Željezare Sisak koje je danas poznato kao Južna industrijska zona Sisak na površini od 66,8 hektara.

Na području Općine Sunja nalazi se niz brownfield područja: bivša tvornica „Vajda“, prostor bivše policijske stanice u Sunji, prostor u Čapljanima te prostor bivše ložione u Sunji. Spomenuta područja potrebno je obnoviti i prenamijeniti zbog njihovog dobrog prometnog položaja te postojeće infrastrukture poput priključaka struje i vode.

Prostor bivše tvornice Vajda i policijska stanica u vlasništvu su Republike Hrvatske, dok je Općina Sunja vlasnik prostora u Čapljanima, a Hrvatske željeznice vlasnik su prostora bivše ložione.

Na području Općine Martinska Ves nema evidentiranih brownfield područja.

Urbano područje Sisak uglavnom ima čisti zrak I. kategorije te pripada području bogato vodom koje se sklono plavljenju. Zbog svojih sedimentoloških karakteristika aluvijalne doline urbano područje Sisak izrazito je podložno klizištima i potresima visokog stupnja što je i potvrđeno potresima krajem 2020. godine. Jedan od temeljnih resursa razvoja urbanog područja Sisak jest njegova prirodna baština. Samo na području Grada Siska zabilježeno je 2.100.000 m² zelenih površina što iznosi 63 m² po stanovniku. Na području Općine Sunja nalaze se brownfield područja koja je potrebno obnoviti i prenamijeniti zbog njihovog dobrog prometnog položaja te postojeće infrastrukture poput priključaka struje i vode.

3.2. Primarna infrastruktura

3.2.1. Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

U nastavku su prikazani podaci o pokrivenosti vodoopskrbnim sustavima, broju stanovnika priključenih na vodoopskrbni i kanalizacijski sustav, kao i potrošnji vode po stanovniku, dok su podaci o kvaliteti vode za piće iskazani u odjeljku 3.1.2. Podaci o kvaliteti i onečišćenju voda.

Na većem dijelu Sisačko-moslavačke županije stupanj priključenosti stanovništva na javnu vodoopskrbu je zadovoljavajući, u gradskim središtima je vrlo visok dok je u izoliranim naseljima najniži. Naselja i kućanstva koja nisu priključena na sustav javne vodoopskrbe opskrbljuje se vodom putem tzv. lokalnih vodovoda ili iz vlastitih zdenaca, cisterni itd. i ti sustavi nemaju odgovarajući kontrole kakvoće i održavanja. Prema podacima iz Županijske razvojne strategije za razdoblje 2017. –

2020. godine u Županiji samo 90 od ukupno 453 naselja ima potpunu ili djelomično riješenu opskrbu pitkom vodom. Stupanj opskrbljenost stanovništva vodom je nejednak i kreće se od 15 % do 100 %.

Na službenim stranicama Sisačkog vodovoda⁴¹ navedeno je da dužina javne vodoopskrbne mreže na području Grada Siska, prigradskih naselja, te Općina Martinska Ves i Sunja iznosi 481 km.

Na području Grada Siska na vodovodnu mrežu priključeno je 18.031 domaćinstava, na području Martinske Vesi priključeno je njih 433 dok je na području Sunje priključeno 718 domaćinstava. Potrošnja pitke vode po stanovniku iznosi 4 – 5 m³/mj.

U Općini Martinska Ves javna vodoopskrbna mreža duga je 65.250 m. U 15 naselja koja imaju izgrađenu vodoopskrbnu mrežu 81,4% domaćinstva ili njih 961 od ukupno 1180 spojeno je navodovod. Potrošnja pitke vode po priključku, prema podatku opskrbljivača iz 2015. godine, iznosila jecca 90 m³/godišnje odnosno 7,5 m³/mj.

Na području Općine Sunja 16 naselja vodu za piće koristi iz vodovoda Petrinja – Sisak. Sisački vodovod d.o.o. upravlja sa 69,5 km vodovodne mreže na koju je priključeno 1.096 priključaka građana i 60 privrednih subjekata. Prosječna potrošnja pitke vode po stanovniku iz ovog vodoopskrbnog sustava iznosi oko 54 m³ godišnje. Južni dio Općine Sunja, pitku vodu dobiva iz vodoopskrbnog sustava Hrvatska Kostajnica kojim upravlja JP Komunalac d.o.o. Hrvatska Kostajnica. Na ovom dijelu izgrađen je magistralni cjevovod dužine 6.208 m, opskrbni dužine 8.138 m te ima 74 priključaka za kućanstvo. Prosječna potrošnja pitke vode iz ovog sustava po priključku iznosi 34,5 m³ godišnje odnosno 2,9 m³/mj. Ostala naselja Općine Sunja opskrbljuju se pitkom vodom iz lokalnih izvorišta i bunara.

Prema podacima Sisačkog vodovoda, unatoč tome što je razvoj kanalizacijskog sustava na području Siska započeo još početkom 20. stoljeća, do danas Grad Sisak i okolica nemaju cjeloviti sustav odvodnje otpadnih i oborinskih voda.

Kanalizacijski sustav mješovitog je tipa te se sastoji od nekoliko zasebnih podsustava koji unutar slivnog područja sakupljaju oborinske i otpadne vode i direktno ih odvođe u 9 većih ispusta – 1 u rijeku Odru, 2 u rijeku Savu i 6 u rijeku Kupu. Na urbanom području Sisak 70% stanovništva spojeno je na kanalizacijski sustav, a ostalo stanovništvo koristi septičke vodopropusne jame.

Niti jedna jedinica lokalne samouprave na urbanom području nema u cijelosti izgrađen kanalizacijski sustav s pripadajućim pročišćivačima otpadnih voda.

Sukladno podacima iz Strategije razvoja Grada Siska za 2015. – 2020. godinu, na području Grada Siska 70% stanovništva spojeno je na kanalizacijsku mrežu, dok je na području Općina Sunja i Martinska ves, prema podacima komunalnog društva, priključeno 0 kućanstava.

Potrebno je ugraditi uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kako bi se spriječilo ispuštanje otpadnih voda u rijeke. Također, potrebno je izgraditi magistralni cjevovod te sekundarni vodovod u određenim dijelovima urbanog područja Sisak kako bi se osigurala kvalitetna opskrba stanovništva pitkom vodom.

Postojeće stanje nedovoljne izgrađenosti i priključenosti stanovništva na sustav javne odvodnje generira značajne pritiske na okoliš. Uslijed nepostojanja sustava odvodnje, odnosno uslijed neadekvatnog pročišćavanja prikupljenih otpadnih voda dolazi do negativnih utjecaja na vode u podzemlju i druga vodna tijela.

⁴¹ www.sisackivodovod.hr, preuzeto 28. listopada 2021.

3.2.2. Javni sustav grijanja

Djelatnost proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom za krajnje kupce kućanstva i poslovne objekte u Gradu Sisku obavlja HEP-Toplinarstvo d.o.o., koje je s udjelom od 80% u sektoru toplinarstva najveći distributer energije u Republici Hrvatskoj. Prema podacima sa mrežne stranice tvrtke⁴² na dan 30.12.2020. godine ukupan broj korisnika ove usluge bio je 4.153 od čega 4.068 kućanstava te 85 poslovnih prostora. U Gradu Sisku dužina vrelovodne mreže iznosila je 21,7 km, parovodne 8,4 km, sa 183 toplinske stanice. Tijekom 2020. godine ukupno je krajnjim kupcima isporučeno 47.883 kWh ogrjevnog topline te 88.60 kWh tehnološke pare.

Području Općine Martinska Ves nema sustava javnog grijanja

3.2.3. Opskrba plinom

Na Urbanom području Sisak za distribuciju prirodnog plina za kućanstvo i poduzetništvo zaduženo je poduzeće Montcogim-Plinara d.o.o. Sjedište poduzeća nalazi se u Svetoj Nedelji, a jedno od njihovih distributivnih područja djeluje na području Grada Siska, Općine Sunja, Općine Martinska Ves i Općine Lekenik. Prema dostupnim podacima, 2019. godine na području Grada Siska u pogonu je bilo oko 55 km distributivne srednjetačne mreže, 4,5 km niskotlačne mreže te 12 km visokotlačne mreže. Prema podacima preuzetim iz dokumenta Procjena rizika od velikih nesreća za područje Sisačko-moslavačke županije, tijekom 2018. godine utrošeno je 4.400.000 m³ plina. U istom razdoblju na plinsku mrežu bilo je priključeno 1.684 potrošača od čega 1.454 kućanstava te 230 poduzetnika.

Plinski distributivni sustav za područje Grada Siska nije u cijelosti izgrađen, a opskrbljuje se iz postojećeg magistralnog visokotlačnog plinovoda Kozarac – Sisak koji opskrbljuje industrijske potrošače Siska i Petrinje i iz mreže lokalnih transportnih plinovoda.

Područjem Općine Sunja ne prolaze naftovodi ni plinovodi. Na području Općine Sunja nema izgrađen plinske distributivne mreže, na području Općine Martinska Ves plinovodni sustav ne postoji i nema izgrađene plinske mreže.

3.2.4. Energetski sustavi, izvori, potrošnja i ušteda energije

Za urbano područje Sisak za proizvodnju električne energije značajna je Termoelektrana Sisak koja je jedna od najvećih baznih termoelektrana Hrvatske elektroprivrede. Distribuciju električne energije provodi HEP ODS d.o.o. Elektra Sisak sa svojim terenskim jedinicama.

U Gradu Sisku električna se mreža prostire duž 495 km na kojima se nalazi preko 210 trafostanica. Na području Grada Siska prolaze značajni elektroenergetski koridori i nalaze se objekti od državnog i lokalnog značaja.

Područje Općine Sunja uključeno je u elektroopskrbni sustav preko transformatorskog postrojenja TS 35/20 kV Kostajnica. Općinom prolazi dvo-sistemski dalekovod 220 kV dužine 1,9 km i dalekovodi 110 kV dužine 9,2 i 1,4 km. Niskonaponska mreža pokriva područje od 165 km sa 87 trafostanica.

⁴² <https://www.hep.hr/toplinarstvo/o-hep-toplinarstvu/osnovni-podaci/1531> preuzeto 10.01.2021.

Općina Martinska Ves uključena je u elektroopskrbni sustav preko transformatorskog postrojenja TS 35(20)/10 kV „Sisak 1“. Područje pokriva 28 trafostanica, 2,5 km priključnog dalekovoda i 60 km niskonaponske mreže.

Spomenuti potres u prosincu 2020. godine uzrokovao je brojne štete na infrastrukturi posebno niskonaponskoj mreži ali i pokazao da u određenim područjima Županije od kojih neka i na ovom urbanom području još uvijek mreža nije dostatna te da je postojeći sustav potrebno unaprjeđivati i modernizirati.

U planu je i izrada projektne dokumentacije za prenamjenu postojeće zgrade mlina u hidroelektranu kojom bi se proizvodila električna energija za opskrbu ostalih dijelova RH.

Do danas Urbano područje Sisak nema cjelovit sustav odvodnje otpadnih i oborinskih voda te su potrebna ulaganja u sustav odvodnje, kao i u vodoopskrbu odnosno vodovodnu mrežu do svakog kućanstva. Predmetno područje ima donekle razvijen sustav opskrbe električnom energijom, ali i nedovoljno izrađenu plinsku distributivnu mrežu te su potrebna ulaganja u proširenje i modernizaciju ovih sustava što se posebno pokazala kao potreba u vrijeme nakon potresa kada je i postojeća mreža oštećena. U planu je i prenamjena postojeće zgrade mlina u hidroelektranu.

3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost

3.3.1. Duljina, gustoća i kvaliteta cestovne mreže

Prometna infrastruktura važna je za razvoj nekog područja, mobilnost ljudi i roba te smanjenje izoliranosti. Podaci o prometnoj infrastrukturi ukazuju na razinu prometne povezanosti unutar nekog područja ali i povezanost sa širim okruženjem.

Urbano područje Sisak dobro je pokriveno mrežom prometnica koje većim dijelom udovoljavaju potrebama lokalnog stanovništva. Međutim, na nekim dionicama stanje prometnica nije zadovoljavajuće, primjerice oštećen je kolnik, te je potrebno uložiti sredstva u poboljšanje kvalitete cestovne infrastrukture kao i sigurnog odvijanja prometne i pješačke komunikacije.

Grad Sisak na povoljnom je prometnom položaju te je relativno dobro povezan s ostatkom Republike Hrvatske. Glavni cestovni pravci na području Grada prate korita rijeka Save i Kupe. Duljina državnih cesta, prema Izvješću o stanju u prostoru na području Grada Siska za razdoblje od 2017. do 2020. godine, na području Grada iznosi 77,7 km, a duljina lokalnih cesta 224 km. Grad je preuzeo dio javnih cesta kategoriziranih kao županijske i lokalne ceste koje su postale nerazvrstane u ukupnoj duljini od 131 km. Ukupna duljina svih vrsta cesta na području Grada Siska iznosi 302,6 km dok gustoća iznosi 0,716 km/ km².

Autocesta A11 Zagreb-Velika Gorica-Sisak proteže se samo do Lekenika, izgradnjom do Siska poboljšati će se povezanost ovog dijela Hrvatske s postojećom mrežom cestovne infrastrukture. Zbog potresa 2020. godine donesena je odluka o ukidanju naplate cestarine što smanjuje troškove prometovanja do Grada Zagreba te povećava kvalitetu i blizinu povezanosti s urbanim područjem.

Kroz Općinu Martinska Ves prolaze županijske ceste 3120 te 3121 koje se pružaju u pravcu sjever-jug duž Save te županijske ceste 3041 i 3274 čime je Općina dobro povezana s Gradom Siskom. Ukupna

duljina županijskih cesta je 46,3 kilometara, dok je ukupna duljina lokalnih cesta 9,7 km. Cestovna gustoća, računajući dužinu svih vrsta cesta, osim nerazvrstanih, u odnosu na površinu Općine iznosi 0,445 km/km² dok je cestovna gustoća na području Županije u prosjeku niža te iznosi 0,358 km/km². Sve ceste na području Općine su u prihvatljivom stanju za prometovanje. Općina upravlja i održava 324,5 km nerazvrstanih cesta (ulica i poljskih putova) od kojih je 20 km asfaltirano. U naselju Martinska Ves izgrađen je most koji povezuje naselja s jedne i druge obale rijeke Save. Međutim, naselja Desni Dubrovčak i Lijevi Dubrovčak te Tišina Erdedska i Tišina Kaptolska povezana su samo skelom.

Općina Sunja ima povoljan prometni položaj s razvijenim prometnicama lokalnog, županijskog i državnog značenja. Područjem Općine prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“ br. 17/20.) prolazi državna cesta duljine 14,2 km te 5 županijskih cesta duljine cca 65 km. Naselja su međusobno povezana sa 13 lokalnih cesta duljine 30-tak km. Ukupna duljina svih cesta u Općini je 110,7 km. Cestovna gustoća, ako se računaju sve ceste, osim nerazvrstanih, kroz površinu Općine u km² iznosi 0,384 km/km².

Međutim, još uvijek je prisutan velik broj nerazvrstanih cesta kao i poljskih puteva. Potrebna je modernizacija nerazvrstanih cesta radi povećavanja sigurnosti u prometu. Također je potrebno izgraditi nove ceste na nekoliko pravaca, poput brze ceste Gradusa Posavska – Kinjačka – Blinjski Kut – Sisak te mosta Kratečko-Selišće Sunjsko kako bi se Općina bolje povezala s Gradom Siskom.

3.3.2. Podaci o nesrećama i sigurnosti na cestama

Nadzor i upravljanje cestovnim prometom Ministarstvo unutarnjih poslova obavlja na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske. Stanje sigurnosti cestovnog prometa na područjima policijskih uprava ovisi o gustoći prometa i značajkama prometnih smjerova.

Prema podacima iz Biltena o sigurnosti cestovnog prometa 2020.⁴³ MUP-a Republike Hrvatske na području policijske uprave Sisačko-moslavačke u 2020. godini dogodilo se 1257 prometnih nesreća (za 8% manje nego 2019.) od čega je 13 nesreća s poginulim osobama, a 293 nesreće s ozlijeđenim osobama. U 2020. godini na području Policijske uprave registrirano je gotovo 78 tisuća vozila te 85 tisuća vozača. Iste godine prijavljena su 33 kaznena djela u prometu koja su i razriješena, a što je u odnosu na godinu ranije smanjenje od 40%.

Na urbanom području Grada Siska i općina u 2020. godini prema istom izvoru dogodilo se ukupno 490 prometnih nesreća (postaja Sunja 29, postaja Sisak 461) od čega 362 nesreće te 128 nesreća s nastradalim osobama (od čega su 4 osobe poginule).

3.3.3. Duljina i kvaliteta željezničke mreže

Prva željeznička pruga u Hrvatskoj, koja je puštena u promet 1862. godine, povezivala je Sisak i Zidani Most, a sinergija riječnog i željezničkog prometa bila je pretpostavka snažnog industrijskog razvoja ovog područja u 20. stoljeću. Unutar administrativnih granica Grada prolazi jedna međunarodna pruga M502 (Novska – Sisak – Zagreb) u dužini od 25,09 km te pruga lokalnog karaktera L210 (Sisak Caprag – Petrinja) u dužini od 3,49 km, koja je izvan prometa. Gustoća željezničkih pruga iznosi 0,06 km/km².

⁴³ <https://www.mup.hr/> preuzeto 10. siječnja 2022.

U ožujku 2020. godine putnički kolodvor nakon rekonstrukcije od 7 godina konačno je otvoren, no razorni potres krajem godine ponovo je oštetio kolodvorsku zgradu.

Prema podacima Strategije razvoja Grada Siska 2015.-2020., na području Grada postoje i industrijski kolosijeci za potrebe pristaništa na rijeci Kupi, tvornice Segestica, Siscia i Herbos, bivše željezare te INA Rafinerije nafte Sisak i termoelektrane.

U 2019. godini broj putnika u željezničkom prijevozu iznosio je 690.246, dok je utovareno 447.276 tona robe, a istovareno 130.455 tona robe.

Željeznički promet na prostoru Općine Martinska Ves nije razvijen (područjem Općine ne prolaze željezničke pruge niti su u planu izgradnje).

Područjem Općine Sunja prolaze međunarodna željeznička pruga M502 (Zagreb Glavni kolodvor - Sisak – Novska) u dužini od 23.900 m sa željezničkim kolodvorom u Sunji te regionalna željeznička pruga R102 (Sunja – Volinja – državna granica s BiH) dužine 2,7 km. Gustoća željezničkih pruga (duljina pruga/površina Općine) iznosi 0,092 km/km², dok je županijski prosjek 0,039 km/km². Željeznička pruga Općinu povezuje s gradovima Siskom i Novskom ta sa susjednom Bosnom i Hercegovinom.

Željezničku prugu R102 potrebno je obnoviti, produžiti do Novog Grada (BiH) te uspostaviti carinarnicu na granici.

3.3.4. Unutarnji vodni putevi

Grad Sisak nalazi se na obali rijeke Save te ima riječnu luku zahvaljujući kojoj se veći teret doprema se do Siska brodom, a dalje prema Zagrebu putuje cestom ili željeznicom.

Područje lučke uprave Sisak dijeli se na dva bazena: bazen Crnac i bazen Galdovo na rijeci Savi. Bazen Crnac služi za utovar i istovar nafte i naftnih derivata, dok bazen Galdovo služi kao brodogradilišno pristanište za tehnički nadzor plovila.

Kroz središte Općine Martinska Ves prolazi rijeka Sava, a na granicama je omeđena rijekama Odrom i Lonjom. Viseći most spaja Desnu i Lijevu Martinsku Ves te na taj način povezuje lijevu i desnu obalu Save. U Općini su u uporabi dvije skele za prijevoz putnika. Jedna skela povezuje naselja Desni Dubrovčak i Lijevi Dubrovčak, dok druga skela povezuje naselja Tišina Kaptolska i Tišina Erdedska. Na području Općine Martinska Ves rijeka Sava plovna je u dužini od 40,8 km u kategoriji državnog plovnog puta II.

Sjevernu granicu Općine Sunja u dužini od 42,75 km čini rijeka Sava koja je na cijelom dijelu plovna i predstavlja međunarodni vodni put IV. klase sa planiranim pristaništima u mjestima Bistrač i Strmen. Prema Prostornom planu uređenja Općine u svrhu turističkog razvoja planirana je izgradnja drvenih pristana za čamce i manje turističke brodove u svim naseljima na obalama Save te pristane za plutajuće mlinove. Veliku važnost imaju skelni prijelazi i to prema naseljima u Općini Sunja (prijelazi Selište Sunjsko-Kratečko i Gradusa Posavska-Lukavec Posavski). Prema podacima sa službene stranice Županije u 2017. godine na skelnom prijelazu iz Grada prema Općini Sunja prevezeno je 7546 osoba i 6366 vozila.

3.3.5. Zračne luke

Zračne luke iznimno su važan segment prometnog povezivanja urbanog područja te se stoga prate podaci o razvijenosti infrastrukture, broju putnika kao i prevezenog tereta u zračnom prometu.

Sisačko-moslavačka županija ne raspolaže infrastrukturom zračnog prometa pa tako ni Grad Sisak ni Općine Sunja i Martinska Ves nemaju vlastitu zračnu luku, već se kao i ostala okolna mjesta oslanja na zagrebačku međunarodnu Zračnu luku Franjo Tuđman udaljenu 40-ak kilometara. Ova zračna luka danas je glavna međunarodna luka u Hrvatskoj, a započela je raditi kao aerodrom još 1962. godine. Danas predstavlja glavno čvorište tvrtke Croatia Airlines, iz nje koje prometuju brojni nacionalni, regionalni, ali i svjetski poznati avioprijevoznici, uz sezonske charter letove⁴⁴. Od 2012. godine pod upravom je francuskog konzorcija ZAIC. U 2017. godini u promet je pušten suvremeni putnički terminal. Zračnom lukom danas je Zagreb izravno povezan s 46 destinacija, a u redovnom prometu leti 30 zrakoplovnih kompanija.

Tablica u nastavku prikazuje podatke o broju putnika, letova i teretu u razdoblju 2018.-2021. godine.

Tablica 39. Statistika broja putnika, letova i tereta Zračne luke Franjo Tuđman 2018.-2021. godine

Godina	Broj putnika	Broj letova	Teret (t)
2018.	3.336.310	43.688	13.675
2019.	3.434.531	45.061	12.684
2020.	924.823	21.510	9.848
2021.	1.404.478	29.605	10.781

Izvor: www.zagreb-airport.hr; Statistika, preuzeto 12.01.2022.

Iz navedenih podataka razvidno je da kao posljedica pandemije bolesti COVID-19 u 2020. godini došlo do drastičnog pada putničkog i teretnog prometa, a sve iz razloga ograničenog broja leta odnosno obustave rada brojnih kompanija kako na regionalnoj tako i na nacionalnoj razini.

Na području Grada Siska locirano je uzletište kod Šašine Grede predviđeno kao športska zračna luka (padobranska škola i trenažni letovi), te za potrebe poljoprivrede. Uz ovo uzletište Prostornim planom uređenja predviđeno i uređenje heliodroma u krugu bolnice u Sisku, te na području Pogorelca.

Na područje Općine Sunja nema izgrađenih objekata za zračni promet kao ni na području Općine Martinska Ves.

3.3.6. Podaci o vremenu putovanja do najbližih gradova

Sisačko-moslavačka županija nalazi se u središnjem dijelu Republike Hrvatske te predstavlja prometno središte, a zahvaljujući povoljnom prometno-geografskom položaju jako dobro je povezana s ostalim dijelovima Republike Hrvatske kao i susjednim zemljama.

Grad Sisak nalazi se u središnjem dijelu Sisačko-moslavačke županije te graniči s općinama: Martinska Ves, Velika Ludina, Lipovljani, Jasenovac, Sunja, Donji kukuruzari i Lekenik te gradovima: Popovača,

⁴⁴ <https://www.esky.hr/aerodromi/ap/zag/zagreb-pleso> preuzeto 12.01.2022.

Kutina i Petrinja. Sisak je od Kutine udaljen 44,3 km, od Petrinje 13,7 km, od Zagreba 59 km, od Karlovca 100, od Rijeke 212 km, Varaždina 134 km, od Pule 315 km, od Čakovca 151 km, od Zadra 275 km, od Splita 399 km, od Dubrovnika 655 km, od Osijeka 244 km, te od Vukovara 256 km. Od većih gradova u susjednim europskim zemljama Sisak je udaljen: Ljubljana 202 km, Beč 429 km, Budimpešta 400 km, Sarajevo 336 km, Beograd 355 km, Sofija 746 km, München 604 km.

Općina Martinska Ves smještena je u sjevernom dijelu Sisačko-moslavačke županije, a županijskim cestama Ž3120 i Ž3121 koje idu u pravcu sjever-jug lijevom i desnom obalom Save relativno je dobro povezana s Gradom Siskom. Općina je od Grada Siska udaljena 15 km, a od Općine Sunja 42,9 km.

Općina Sunja nalazi se između gradova Siska, Hrvatske Kostajnice, Općina Majur i Hrvatska Dubica, Jasenovac i Donji Kukuruzari. Općinsko središte Sunja od sjedišta urbanog područja Grada Siska udaljena je 28 km, a od sjedišta Općine Martinska Ves 42,9 km. Od Grada Popovače 52 km, Hrvatske Dubice 27 km, Hrvatske Kostajnice 15 km.

3.3.7. Pokrivenost širokopojasnom infrastrukturom i kućanstva s pristupom internetu

Telekomunikacijski promet na nivou Sisačko-moslavačke županije dobro je razvijen, odvija se javnim komunikacijama u nepokretnoj mreži, pokretnoj mreži i sustavu radio-komunikacija. Na cijelom području omogućeno je korištenje širokopojasnog pristupa Internetu.

Na području Grada Siska ukupno je 47.316 stanovnika u 18.203 kućanstava. Više od 42% kućanstava koristi širokopojasni pristup, a više od 85% tih kućanstava ima ugovoren pristup brzinama do 30 Mbit/s ili manjim. Prema dostupnim podacima korisnici kategorije kućanstva koji koriste brzine veće od 100 Mbit/s su zanemarivi (0,01%), iako je na području centra Grada dostupna i HFC i FTTH tehnologija koje omogućuju ultrabrz pristup brži od 100 Mbit/s. Na području Grada Siska djeluje i čitav niz gospodarskih subjekata i javnih ustanova koje zbog ograničenja dostupne infrastrukture pristupne telekomunikacijske nepokretne mreže većim dijelom koriste niže brzine širokopojasnog pristupa. Mali je broj korisnika koji koriste brzine širokopojasnog pristupa od 30 Mbit/s ili veće.

Telekomunikacijski promet Općine Sunja odvija se putem tranzitno-pristupne telefonske centrale Sisak, udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS) i pripadajućim pristupnim mrežama sve povezano suvremenim svjetlovodnim sustavima prijenosa. Prema podacima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, za potrebe analogne i digitalne telekomunikacijske mreže postavljene su 4 bazne stanice na 4 lokacije, 3 antenska stupa te na jednom unutarnjem antenskom sustavu u zatvorenom prostoru. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika Općine iznosi 0,107.

Na području Općine Martinska Ves postavljeno je 5 UPS-a s pristupnim mrežama koji su povezani s glavnom centralom AXE Sisak. Postavljena je bazna stanica BS za mobilnu mrežu (098) u naselju Desno Trebarjevo. Usluge telekomunikacija potrebno je proširiti kako bi se poboljšale usluge brzog Interneta ISDN-a.

Sve tri sastavnice Urbanog područja osigurale su besplatni pristup Internetu svojim stanovnicima na javnim prostorima uspješnom prijavom na poziv WiFi4EU za bespovratna sredstva Europske unije.

Prema podacima Popisa stanovništva 2011. godine unutar Urbanog područja Sisak od ukupno 21.621 privatnih kućanstava njih 50,5% ili 10.913 kućanstva posjeduje osobno računalo. Ukupno se 9.946 kućanstava (46%) koristi Internetom.

Uspoređujući broj kućanstava Urbanog područja Sisak koja posjeduju osobno računalo te kućanstava koja se koriste Internetom, vidljivo je da 91,1% kućanstava koja posjeduju računalo imaju i pristup Internetu. Iz podataka je vidljivo da polovica kućanstava urbanog područja Sisak koristi osobna računala i Internet, što je niski postotak s obzirom na važnost komunikacijsko-informacijskih tehnologija u društvu, pa tako i u svakodnevnom životu stanovnika. Međutim, važno je uzeti u obzir dobni sastav stanovništva urbanog područja Sisak u kojem prevladava radno stanovništvo te stanovništvo starije životne dobi koje se u velikom broj slučajeva ne zna služiti ili se slabo služi računalima i Internetom.

U nastavku je tablični prikaz broja privatnih kućanstava u urbanom području Sisak te broj kućanstava koja posjeduju osobno računalo te se koriste Internetom.

Tablica 37. Privatna kućanstva prema posjedovanju osobnog računala i korištenju Interneta u Gradu Sisku, Općini Sunja i Općini Martinska Ves, Popis 2011. godine

	Ukupan broj privatnih kućanstava	Kućanstvo posjeduje osobno računalo	Kućanstvo se koristi internetom
Grad Sisak	18.203	9.833	9.035
Sunja	2.238	601	479
Martinska Ves	1.180	479	432

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, preuzeto 5. studenoga 2021. godine

3.4. Urbani prijevoz

U nastavku su prikazani podaci o urbanom prijevozu koji uključuju oblike gradskog prijevoza, pregled pružatelja usluga gradskog prijevoza, kvalitativne i kvantitativne podatke vezane uz vozni park, kao i intermodalnu infrastrukturu i dostupnost za osobe invaliditetom. Podaci o pokrivenosti prometnim mrežama dati su u poglavlju 3.3. Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost, odjeljcima 3.3.1., 3.3.3., 3.3.4. te 3.3.5.

3.4.1. Oblici gradskog prijevoza koji postoje u gradu sjedištu urbanog područja te na cijelom urbanom području te pregled pružatelja usluga javnog prijevoza

U Gradu Sisku posluje poduzeće Auto promet Sisak d.o.o., u 100%-tnom vlasništvu Grada. Prijevoz putnika se organizira u gradskom, prigradskom i međužupanijskom prometu, a za održavanje voznog reda na 33 autobusne linije s 276 polazaka dnevno, na raspolaganju su 44 autobusa. Gradski promet je organiziran na užem i širem gradskom području. Na užem gradskom području (Željezara, Tomićev put i Zeleni brijeg) prijevoz se organizira sa 5 autobusnih linija i 151 polazaka dnevno.

U širem gradskom području (u okvirima administrativnih granica Grada Siska) prijevoz putnika se odvija sa 24 autobusnih linija dnevno, te ugovorni prijevoz sa jednom linijom, a tu je još i ugovorni prijevoz učenika osnovnih škola. U prigradskom i međužupanijskom prometu prometuju po dvije linije.

Prema podacima Društva preuzetim s mrežne stranice⁴⁵ tijekom 2019. godine ukupno je prevezeno 1.447.703 putnika, a tijekom 2020. godine 940.783 putnika što znači da je ukupni broj prevezenih putnika manji za 36% u odnosu na 2019. godinu. Pad broja putnika uzrokovan je demografskim kretanjem i iseljavanjem stanovništva te pojavom i znatno povećanim rizikom prijenosa bolesti COVID-19 te Odluka Stožera civilne zaštite RH o obustavama javnog prometa tijekom godine.

Poduzeće Auto promet Sisak d.o.o. ne obuhvaća područje Općine Sunja ni Općine Martinska Ves.

Na području Općine Martinska Ves nema ugovorenog gradskog prijevoza, već međugradski promet u sklopu kojeg prometuje prijevoznik Maluks promet d.o.o., prijevoznika tvrtka koja se bavi inozemnim tuzemnim prijevozom putnika. Autobus prolazi kroz pet naselja Općine te prometuje do Grada Siska. Međugradski prijevoz organiziran je prioritarno za prijevoz učenika, stoga je broj polazaka i odlazak dnevno reducirano, pogotovo za vrijeme školskih praznika.

Na području Općine Sunja gradski prijevoz je vrlo rijedak te prometuju samo dvije autobusne linije dnevno što nije dovoljno za kvalitetan i redovit prijevoz putnika te nije u skladu s potrebama dnevnih migracija stanovništva.

3.4.2. Vozni park urbanog područja

Vozni park poduzeća Auto promet Sisak d.o.o. čini 44 autobusa od čega 10 gradskih i 34 za ostale linije, a s ukupno 2.813 mjesta (316 sjedećih i 358 stajaćih na gradskim linijama te 1.552 sjedećih i 587 stajaćih mjesta na ostalim linijama). Ukupna snaga voznog parka je 10.268kW. Vozni park u odnosu na 2019. godinu istog je kapaciteta.

Prosječna starost autobusa je 4,77 godina. Od 44 autobusa njih 11 ima mehaničku rampu za ulaz osoba s invaliditetom. Četiri autobusa imaju normu motora nižu od EURO norme 6 te ih je potrebno zamijeniti novijim autobusima EURO norme 6.

Postojeći vozni park karakterizira veliki broj prijeđenih kilometara te visok udio starijih autobusa koji se koristi u pružanju usluge.

Auto promet Sisak d.o.o. u 2019. godini obnovio je vozni park s 20 novih autobusa s niskom emisijom CO₂ na dizel gorivo. Putem bespovratnih EU sredstava nabavljeno je dodatnih 9 novih autobusa (5 ih je isporučeno a četiri će biti isporučena do kraja 2022. godine) kako bi povećali kvalitetu pružanja usluge te smanjili negativan utjecaj na okoliš primjenom novih ekoloških normi.

3.4.3. Dostupnost prometnog sustava za osobe s invaliditetom

Na cjelokupnom području Grada Siska putem Auto prometa Sisak d.o.o. organiziran je prijevoz umirovljenika, osoba starijih od 65 godina, invalida, nezaposlenih osoba i korisnika prava na socijalnu skrb, po povlaštenoj cijeni.

Prema Odluci o sufinanciranju troškova javnog prijevoza za određene kategorije građana, korisnici s prebivalištem na području Grada Siska ostvaruju pravo na prijevoz u javnom prometu na području Grada Siska po cijeni od 3,00 kn za vožnju u jednom smjeru. Slijepe osobe sa pratnjom ne plaćaju prijevoz, dok nezaposlene osobe imaju pravo na 40 besplatnih vožnji tijekom mjeseca. Uz navedene

⁴⁵ <https://www.auto-promet-sisak.hr/> preuzeto 12.01.2022.

kategorije, pravo na besplatan prijevoz imaju i umirovljenici sa mirovinom do 2.500,00kn, osobe starije od 65 godina bez prihoda i osobe starije od 65 godina korisnici nacionalne naknade.

U 2020. godini prevezeno je ukupno 258.462 putnika iz posebnih kategorija putnika što u odnosu na 2019. godinu čini smanjenje od 38%. U ukupnom broju od 258.462 putnika dominiraju nezaposlene osobe starije od 65 godina (116.797), zatim umirovljenici (54.542) pa nezaposlene osobe (72.382). Međutim, 1,16% putnika ili njih 3.004 činili su invalidi, 3,93% osobe koje ostvaruju pravo iz soc. osnova, a 0,61% putnika ili njih 1.592 bile su slijepe ili slabovidne osobe.

Općina Martinska Ves ima aktivan program u suradnji s Caritasom u sklopu kojeg je moguće organizirati prijevoz za osobe starije životne dobi za obavljanje svakodnevnih aktivnosti poput odlaska liječniku.

3.4.4. Biciklistička infrastruktura

Cikloturizam se može definirati kao turizam posebnih interesa, koji kao glavno prijevozno sredstvo koristi bicikl za dolazak do destinacije ili se rekreativno koristi tijekom boravka turista u destinaciji te predstavlja oblike turističkih aktivnosti s najvećom perspektivom razvoja i dostupan je cijele godine.

Sisačko-moslavačka županija prilično je dobro premrežena biciklističkim stazama od kojih su neke povezane s međunarodnim biciklističkim rutama (EUROVELO transeuropske rute). Prema podacima iz Operativnog plana razvoja cikloturizma u Sisačko-moslavačkoj županiji 2017.-2020. godine, u Županiji se nalazi 1000 km uređenih biciklističkih ruta i to oko 434 km županijskih te više od 500 km lokalnih ruta. Urbanim područjem Siska prolazi nekoliko biciklističkih ruta nacionalnog, županijskog i lokalnog karaktera i to:

- Cikloturistička nacionalna ruta Sava – 124 km
- Cikloturistička županijska ruta SMŽ 01 – 228 km
- Cikloturistička županijska ruta SMŽ 02 – 49 km
- Lokalna ruta PPLP 03 – 29 km
- Lokalna ruta PPLP 04 – 20 km
- Cikloturistička ruta LR1 - Zelena dolina – 41,5 km
- Cikloturistička ruta LR2 - Kotar šuma – 34 km
- Cikloturistička ruta LR3 - Obalama rijeke Kupe – 27,2 km.

Grad Sisak je poznat po atraktivnim biciklističkim rutama. Unatrag nekoliko godina Grad je radio na razvoju cikloturizma te na unapređenju ovog vida turističke ponude: uveden je sustav javnih bicikala, skate park, postavljene su servisne stanice za bicikle te nove generacije stalaka za bicikle, omogućen je najam klasičnih i električnih bicikala po Gradu, uređene su biciklističke staze, uređene su nove lokacije stajališta gradskih bicikla – bazen Caprag te ledene dvorane Zibel i dr.

U Općinama Martinska Ves i Sunja ne postoje zasebno izvedene biciklističke staze već se biciklistički promet odvija u okviru prometnica.

Kako bi se poboljšala i unaprijedila turistička ponuda urbanog područja Siska potrebno je i dalje raditi na razvoju različitih selektivnih oblika turizma poput cikloturizma što uključuje izgradnju te označavanje novih i postojećih biciklističkih staza, proširenje mreže staza izvan grada odnosno unutar i između Općina Sunja i Martinska Ves te povezivanje na urbanom području budući biciklističke staze postaju sve značajniji čimbenik privlačenju posjetitelja i turista na određeno područje.

Predmetno područje dobro je pokriveno mrežom prometnica, no na nekim dionicama stanje prometnica nije zadovoljavajuće, neke prometnice potrebno je izgraditi, a neke i obnoviti, prisutna su oštećenja kolnika te je potrebno uložiti sredstva u poboljšanje cesta naročito lokalnih. Sagledavši

3.5. SWOT analiza – urbano okruženje

URBANO OKRUŽENJE	
SNAGE	SLABOSTI
• Dobra prometna povezanost s ostatkom RH te povoljan položaj na cestovnim prometnim koridorima i na unutarnjim plovnim putevima • Riječna luka na Savi služi za pretovar nafte i kao brodogradilišno pristanište • Blizina zračne luke u Zagrebu • Urbano područje dobro pokriveno sustavom telekomunikacija • Bogata bioraznolikost • Bogata prirodna baština: Odransko polje, Sunjsko polje, Park prirode Lonjsko polje • Prisutnost zaštićenih vrsta flore i faune • Uzgoj pasmine konja hrvatski posavac • Pitka voda iz rijeke Kupe koju koristi urbano područje Sisak te uspostavljen sustav vodoopskrbe i odvodnje • Organizirano prikupljanje i razvrstavanje otpada • Relativno dobra kvaliteta zraka, tla i vode	• Nezadovoljavajuće stanje prometne infrastrukture, velik broj nedovršenih i nerazvrstanih cesta • Neadekvatno organiziran javni prijevoz; slaba pokrivenost naselja • Oštećene prometnice nakon potresa • Nedovoljna iskorištenost željezničkog prometa • Slaba pokrivenost Internetom, posebice manjih naselja u urbanom području • Nedovoljna informatička pismenost stanovništva • Urbano područje nije u potpunosti pokriveno sustavom kanalizacije • Nerazvijen javni sustav grijanja i nedostatna plinska mreža • Nedovoljno iskorištena i zaštićena prirodna baština • Postojeći sustav vodoopskrbe i odvodnje ne jamči dostatnu pokrivenost, ispod je prosjeka RH te onečišćuje okoliš • Visoka izloženost javne i privatne infrastrukture prirodnim rizicima zbog neadekvatne gradnje • Djelomična onečišćenje tla, vode i zraka na urbanom području • Nedovoljno utilizirane brownfield lokacije
PRILIKE	PRIJETNJE

• Mogućnost financiranja projekata izgradnje javne i privatne infrastrukture putem EU fondova • Mogućnost jačanja ljudskih kapaciteta kroz korištenje fondova EU-a • Javne politike na razini EU-a podupiru zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju	• Neriješeni imovinsko-pravni odnosi • Složena zakonska regulativa za poslovna ulaganja, neusklađeni zakonski propisi • Prirodne nepogode koje narušavaju infrastrukturu • Petrinjsko-pokupski rasjed podložen seizmološkoj aktivnosti; rizik od potresa i klizišta • Pandemija bolesti COVID-19 koja je ukazala na neadekvatnu infrastrukturu
--	--

4. Okvir upravljanja razvojem

Urbano područje Sisak čine sljedeće sastavnice: Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves. Gradom Siskom upravlja gradonačelnica (izvršna vlast) , a Gradsko vijeće je predstavničko tijelo. Na čelu Općina Sunja i Martinska Ves su načelnici te svaka općina ima svoje Općinsko vijeće i jedinstveni upravni odjel.

Urbano područje Sisak razvija se u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske kojim se potiče ravnomjeran razvoj svih dijelova RH. Spomenuti Zakon provodi se u skladu s autonomijom koju jedinice lokalne i regionalne samouprave imaju prema Ustavu Republike Hrvatske.

Izvešće o provedenom postupku prethodnog vrednovanja Analize stanja urbanog područja Sisak

Veljača 2022.

ECO SOLUTIONS d.o.o. Zagreb

Bednjanska 10, 10000 Zagreb

Tel: +385 1 6463 190 | GSM: +385 98 298 365

Web: ecosolutions.hr |

OIB: 68538090291 | IBAN: HR8923400091110779965

1. Kratki sažetak

Prethodno vrednovanje ili vrednovanje tijekom izrade provodi se tijekom izrade planskog dokumenta.

Prethodno vrednovanje pomaže kako bi se osiguralo da je planski dokument u što većoj mjeri relevantan i koherentan, a zaključci ovog vrednovanja integriraju se u planski dokument tijekom izrade.

Prethodno vrednovanje je usmjereno prvenstveno na analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala te pruža relevantnim dionicima prethodnu prosudbu o tome jesu li razvojna pitanja ispravno utvrđena, jesu li predložena strategija i ciljevi relevantni, je li vidljiva koherentnost u odnosu na nadređene politike i smjernice, jesu li očekivani učinci realni i sl.

Vrednovanje tijekom izrade pruža potrebnu osnovu za praćenje i buduće vrednovanje, tako da osigurava oblikovanje jasnih i mjerljivih ciljeva te pokazatelja za praćenje ostvarenja ciljeva.

Postupak prethodnog vrednovanja prati pojedine faze izrade Strategije:

- prvo privremeno izvješće odnosi se na procjenu kompletnosti analize stanja i SWOT analize,
- drugo privremeno izvješće odnosi se na definiranje vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera, odabira strateških projekata, analizu predloženih indikatora, kvalitetu predloženih implementacijskih procedura kao te koherentnost strategije s nadređenim strateškim dokumentima,
- završno izvješće koje se temelji na završnoj verziji Strategije.

2. Uvod

Odlukom od 24.svibnja 2019. godine, a na temelju članka 39. zakona o sustavu državne uprave (narodne novine, br.150/11, 12/13, 93/16, 104/16), ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije donosi odluku kojom se Grad Sisak s okolnim područjem utvrđuje područjem za moguće proširenje provedbe mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) u financijskom razdoblju 2021. – 2027.

Grad Sisak s okolnim područjem mora ispuniti sljedeće preduvjete:

- Definirati i uspostaviti urbano područje Sisak sukladno važećem Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske,
- Izraditi Akt strateškog planiranja urbanog područja sukladno Smjernicama Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i odredbama važećeg Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i zakona o strateškom planiranju,
- Definirati paket mjera koje treba provesti putem ITU mehanizama,
- Pripremiti popis projekata iz područja urbanog razvoja koje će predložiti za financiranje kroz ITU mehanizam.

Sustav urbanog područja Sisak čine Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves i iste 11.kolovoza. 2021 godine sklapaju sporazum o suradnji tijekom izrade i provedbe strategije razvoja urbanog područja (SURP) Grada Siska za financijsko razdoblje 2021. - 2027.

Na temelju Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027., verzija 2.0, gradonačelnica Grada Siska donosi 17. kolovoza. 2021. odluku o osnivanju Koordinacijskog vijeća urbanog područja Sisak, a isto je zaduženo za izradu i provedbu urbanog područja Sisak (SURP).

Gradsko vijeće Grada Siska, 31. kolovoza. 2021. godine na temelju članka 38. stavka 5. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN broj 123/17), članka 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN broj 147/14, 123/17, 118/18) i članka 15. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 – pročišćeni tekst, 4/20 i 8/21) donosi odluku o pokretanju postupka izrade Strategije razvoja urbanog područja Sisak za razdoblje 2021. - 2027.

Obveza većih urbanih područja je izrada strategije razvoja urbanog područja (SRUP-a), u okviru mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU).

U skladu s člankom 48. Zakona o regionalnom razvoju (NN 147/14, 123/17, 118/18), planski dokumenti politike regionalnoga razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe.

Vrednovanje se obavlja temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/15) i Smjernica za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje (Verzija 2.0, veljača 2021.).

Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade SRUP-a, a završava prije njenog usvajanja. Grad nositelj izrade SURP-a organizira izradu prethodnog vrednovanja SRUP-a, koje provodi nezavisno stručno tijelo.

Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je poboljšanje kvalitete SRUP-a, a time ujedno i kvalitete cjelokupnog procesa programiranja.

Vrednovanje treba doprinijeti postizanju nužne povezanosti SRUP-a s drugim lokalnim, županijskim i nacionalnim strateškim razvojnim dokumentima kao i onima na razini EU-a. Prethodno vrednovanje je iterativan i interaktivan proces koji se obavlja istovremeno uz pripremu SRUP-a. Prethodno vrednovanje je usmjereno prvenstveno na analizu snaga, slabosti i razvojnog potencijala te pruža relevantnim dionicima prethodnu prosudbu o tome jesu li razvojna pitanja ispravno utvrđena, jesu li predložena strategija i ciljevi relevantni, je li razvidna koherentnost u odnosu na nadređene politike i smjernice, da li su očekivani učinci realni i sl.

Izvešće o provedenom postupku prethodnog vrednovanja Analize stanja urbanog područja Sisak 2021. – 2027. sastoji se od sljedećih cjelina:

1. Kratki sažetak
2. Uvod
3. Kontekst vrednovanja
4. Metodološki pristup
5. Opis planskog dokumenta,
6. Opis vrednovanja, analiza i preporuke
7. Zaključak

3. Kontekst vrednovanja

Ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije 24. svibnja 2019. godine, donosi: "Odluku kojom se grad Sisak s okolnim područjem utvrđuje područjem za moguće proširenje provedbe mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja u financijskom razdoblju 2021. - 2027."

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije 28. listopada 2020. godine očituje se na prijedlog obuhvata urbanog područja Grada Siska i utvrđuje kako je dostavljeni prijedlog obuhvata urbanog područja Grada Siska u skladu s trenutno važećim Smjernicama.

Sama uloga i korištenje Integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam) od velikog su značaja za razvoj mnogih urbanih i ruralnih područja u zemljama članicama Europske Unije. Cilj ITU mehanizma je promicanje održivog urbanog razvoja, jačanje uloge gradova kao pokretača gospodarskog razvoja i suradnje između jedinica lokalne i regionalne samouprave te razvoj administrativnih kapaciteta gradova, a sastoji se od skupa aktivnosti koje se u gradovima mogu financirati iz tri različita fonda: Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda te Europskog socijalnog fonda.

Prvi korak u korištenju sredstava namijenjenih za ITU područje je definiranje obuhvata urbanog područja. Urbano područje također može uključivati i okolna ruralna područja što je u skladu s općim ciljem rješavanja izazova urbanih područja uz istovremeno promicanje ruralno-urbanih veza kao i s odredbama Teritorijalne agende EU-a 2020 koja naglašava važnost urbanog-ruralnih veza za ravnomjerni teritorijalni razvoj što je nama vrlo bitno.

Na osnovu toga, urbano područje Sisak (SURP) uspostavljeno je odlukama gradskog vijeća Grada Siska i općinskih vijeća Općine Sunja i Općine Martinska Ves sporazumom o suradnji u kolovozu. 2021. godine.

Za izradu i donošenja Strategije urbanog područja Sisak 17. studenog 2021. godine osnovao je Partnersko vijeće za urbano područje Sisak čiji članovi su stručnjaci iz područja gospodarstva, civilnog sektora, društvenih djelatnosti i javnog sektora. Zajedno s radnom skupinom koju su činili djelatnici gradske uprave, pripremali su poglavlja Strategije.

Strategija razvoja urbanog područja Sisak 2021. – 2027. (SRUP) je planski dokument politike regionalnog razvoja kojim se određuju osnovni smjerovi razvoja, odnosno strateški ciljevi i prioriteti održivog društveno – gospodarskog razvoja obuhvatnog područja, pripremljen na načelu partnerstva. Sredstvo je za usmjeravanje financijskih sredstava namijenjenih razvoju urbanog područja.

SRUP je rezultat partnerskih konzultacija, a temelji se na detaljnoj i multisektorskoj analizi postojećeg stanja koja ispituje gospodarsku i društvenu situaciju te stanje u okolišu/prostoru na ciljanom području SRUP-a. Potrebno je naglasiti da osim sektorske SRUP ima i teritorijalnu dimenziju. To se odražava u pristupu analizi stanja koja osim što daje pregled postojećeg stanja i budućih kretanja u ciljanim sektorima, također jasno definirati gdje su problemi locirani u prostoru.

Analiza stanja SRUP-a daje detaljnu sliku urbanog područja i postavlja temelje za dubinsko razumijevanje postojećeg stanja vezano za demografiju, gospodarstvo i ulaganja, društvene činjenice, prirodne resurse, graditeljsku baštinu, raspoloživost infrastrukture, kvalitetu i zaštitu okoliša.

Iz analize stanja proizlazi SWOT analiza za svako od prethodno definiranih područja. SWOT analiza pojašnjava informacije dobivene analizom stanja, utvrđivanjem snaga, slabosti, prilika i prijetnji te prepoznavanjem razvojnih potreba i potencijala urbanog područja.

Nakon analitičkog dijela u kojem su prepoznate prioritetne potrebe i potencijali, „promjena“ koja se želi postići na razini urbanog područja izražava se u obliku vizije i hijerarhije ciljeva. Osim toga, u strateškom dijelu strategije definirani su pokazatelji za ostvarivanje ciljeva.

U skladu s člankom 48. Zakona o regionalnom razvoju, planski dokumenti politike regionalnoga razvoja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, provedbe te nakon provedbe. Vrednovanje se obavlja temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja.

4. Metodološki pristup

Vrednovanje je obavljeno temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/15) i Smjernica za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje (MRRFEU, Verzija 2.0, veljača 2021.).

Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade SRUP-a i prema planu vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja Sisak u razdoblju od 2021.-2027. godine, a završava prije njenog usvajanja.

U skladu s evaluacijskim pitanjima, izvršitelj vrednovanja pregledava i ocjenjuje nacрте SRUP-a istovremeno dok ih priprema tim za izradu strategije, daje mišljenje tijekom izrade SRUP-a i preporuke tijekom cijelog postupka strateškog planiranja. S druge strane, tim za izradu strategije razmatra dobivene preporuke i koristi ih kako bi poboljšao nacрте SRUP-a, do izrade konačnog nacрта.

Evaluacijska izvješća o zaprimljenim nacrtima Strategije izrađena su primjenjujući obvezne kriterije vrednovanja:

- *važnost (relevantnost)* – primjerenost ciljeva intervencije s obzirom na društveno-ekonomske probleme koje intervencija treba riješiti, provjerava se jesu li ciljevi i prioriteti planskog dokumenta utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima odnosno do koje mjere su ciljevi programa opravdani u odnosu na potrebe
- *djelotvornost (efektivnost)* – se određuje kao postizanje ciljeva. Ciljevi se mogu kvantitativno izraziti u smislu očekivanih rezultata, uspoređuje se što je ostvareno u odnosu na planirano odnosno do koje mjere su ciljevi ostvareni te do koje mjere se očekuje da će se ostvariti (ovisno o vrsti vrednovanja)
- *usklađenost (koherentnost)* – uključuje unutarnju i vanjsku usklađenost planskog dokumenta, odnosno logiku strategije; utvrđuje se jesu li odabrani prioriteti i mjere komplementarni i povezani; je li planski dokument u skladu s relevantnim nacionalnim odnosno regionalnim strategijama/dokumentima (ovisno o planskom

dokumentu). Vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost između ciljeva planskog dokumenata s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane. Unutarnja usklađenost podrazumijeva usklađenost ciljeva planskog dokumenta. Unutarnja povezanost implicira da postoji hijerarhija ciljeva, s time da hijerarhijski niži ciljevi logično doprinose ostvarenju viših ciljeva.

Također, prilikom vrednovanja uzeti su u obzir i neobvezni tj. dodatni kriteriji:

- *učinkovitost (efikasnost)* – je ostvarivanje rezultata uz minimalni trošak ili maksimiziranje rezultata za određenu razinu resursa,
- *dosljednost (konzistentnost)* – jasnoća i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike,
- *komplementarnost* – mjera u kojoj intervencija podržava druge javne politike,
- *održivost* - ocjenjuje mjeru u kojoj je izgledno da će učinci intervencije trajati nakon što ona završi, odnosno razmatra se jesu li rezultati, uključujući institucionalne promjene, trajni te može li se pretpostaviti da će biti trajni
- *jednakost* – do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, regije, rodnu pripadnost i sl.
- *prihvatljivost* - pozitivna ili negativna percepcija dionika i javnosti u odnosu na intervenciju.

5. Opis planskog dokumenta

Strategija razvoja urbanog područja Sisak 2021. – 2027. sadrži četiri glavna poglavlja.

Poglavlje jedan odnosi se na društvo i analizu s društvenog aspekta urbanog područja Sisak u vidu demografskih obilježja, socijalne uključenosti i usluge socijalne skrbi, društvene i zdravstvene infrastrukture te obrazovanja.

U potpoglavlju demografija dat je prikaz općeg kretanja stanovništva, kretanja povezana sa starenjem stanovništva, migracijska kretanja, očekivani životni vijek stanovništva, prostorna distribucija stanovništva, etničke skupine i manjine.

U potpoglavlju socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi izneseni su podaci o: stanovništvu prema razini prihoda, o korištenju socijalnih usluga, pružateljima usluga socijalne pomoći, stopi kriminala

Potpoglavlje društvena i zdravstvena infrastruktura opisana je društvena infrastruktura kroz domove kulture, knjižnice, arhiv, muzej i samostalnu galeriju kroz njihove djelatnosti. Kroz zdravstvenu infrastrukturu dat je prikaz broja domova zdravlja, bolnica i domova za starije na urbanom području Sisak. U istom potpoglavlju data je i analiza stanovanja.

Potpoglavlje obrazovanje daje podatke o broju osoba sa završenom osnovnom školom, sa završenom srednjom školom i broj osoba s visokim obrazovanjem, te broj ustanova za obrazovanje.

Na kraju prvog poglavlja napravljena je SWOT analiza – društvo, gdje je tabelarno prikazano kojim snagama se raspolaže na urbanom području i koje su slabosti. Isto tako navedene su prilike koje se mogu iskoristiti u pisanju vizije i ciljeva SRUP-a, a to su:

- Razvoj međunarodne suradnje ustanova, udruga i pojedinaca

- Razvoj međunarodne suradnje između škola putem Erasmus+ projekata
- Mogućnost korištenja sredstava iz EU fondova za razvoj urbanog područja
- Usklađivanje obrazovnih programa s potrebama na tržištu rada na državnoj razini

Kako su navedeni ciljevi tako su navedene i prijetnje za ostvarenje ciljeva.

Poglavlje dva – gospodarstvo daje prikaz gospodarske strukture urbanog područja Sisak koji uključuje analizu generalnog poslovnog okruženja, poduzetničke infrastrukture, te turizma i kulturne baštine.

Prvo potpoglavlje daje prikaz: bruto društvenog proizvoda za urbano područje i BDP po stanovniku. Daje se prikaz o stanju u poduzetništvu i stanju na tržištu rada.

Drugo potpoglavlje opisuje poduzetničku infrastrukturu i to za urbano područje Siska te općina Sunja i Martinska Ves.

Treće potpoglavlje prikazuje stanje u turizmu i kulturnoj baštini, kroz smještajne kapacitete, najznačajnije turističke lokalitete i lokalitete s opisom kulturne baštine.

Četvrto potpoglavlje je SWOT analiza za gospodarstvo, gdje je tabelarno prikazano kojim snagama se raspolaže na urbanom području i koje su slabosti. Isto tako navedene su prilike koje se mogu iskoristiti u pisanju vizije i ciljeva SRUP-a, a to su:

- Gospodarske prilike za rast BDP-a
- Pogodno tlo za razvoj turizma i dolazak gostiju iz RH i inozemstva
- Mogućnosti korištenja sredstava iz EU fondova za razvoj gospodarstva i turizma

Kako su navedeni ciljevi tako su navedene i prijetnje za ostvarenje ciljeva.

Poglavlje tri – urbano okruženje, prikazuje analizu urbanog okruženja koja uključuje analizu kvalitete urbanog okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima, analizu primarne infrastrukture, infrastrukture za povezanost i mobilnost te analizu urbanog prijevoza.

SWOT analiza poglavlja tri tabelarno prikazuje snage i slabosti urbanog okruženja, kao i prilike koje se mogu iskoristiti u pisanju vizije i ciljeva SRUP-a, a to su:

- Mogućnost financiranja projekata izgradnje javne i privatne infrastrukture putem EU fondova
- Mogućnost jačanja ljudskih kapaciteta kroz korištenje fondova EU-a
- Javne politike na razini EU-a podupiru zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju

Kako su navedeni ciljevi tako su navedene i prijetnje za ostvarenje ciljeva.

Poglavlje četiri – okvir upravljanja razvojem govori o strukturi upravljanja za Grad Sisak, Općinu Sunja i Općinu Martinska Ves. Urbano područje Sisak razvija se u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske

6. Opis vrednovanja, analiza i preporuke

Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je osigurati visoku kvalitetu strategije te nalaženje optimalnog načina korištenja raspoloživih resursa za dostizanje razvojnih ciljeva.

Temelji se na analizi postojećeg stanja, koja je obuhvatila aktualne podatke o stanju u društvu, gospodarstvu i kvalitetu urbanog okruženja, a obuhvaća kvantitativni i kvalitativni opis trenutne situacije. Slijedi SWOT analiza - obzirom na opširnost analize postojećeg stanja, izrađivač je izradio pojedinačne SWOT analize za svako od definiranih područja (društvo, gospodarstvo, urbano okruženje) te opću SWOT analizu.

Ukratko, u analitičkom dijelu Strategije, izrađivač je definirao i identificirao potrebe, potencijale i prioritete na koje se treba usmjeriti u promatranom vremenskom periodu.

U ocjeni kvalitete strukture i sadržaja Analize stanja, evaluacijski tim se vodio slijedećim evaluacijskim temama prema planu i opisu poslova vrednovanja, a to su:

- Analiza usklađenosti sadržaja
- Analiza kvalitete sadržaja
- Provjera i verifikacija podataka i izvora podataka navedenih u pojedinim poglavljima
- Provjera i verifikacija izvora podataka korištenih u dokumentu analize stanja
- Vrednovanje kvalitete izrađenih SWOT analiza

Kao i evaluacijskim pitanjima:

- prepoznaje li analiza stanja ključne probleme u svakom od relevantnih sektora?
- temelji li se analiza na relevantnim i pouzdanim izvorima podataka?
- jesu li podaci iz analize na zadovoljavajući način interpretirani i jesu li doveli do bitnih zaključaka
- je li analiza stanja interpretirana s obzirom na trendove i u odnosu na nacionalni i EU kontekst?

Opća ocjena analize

Provedena analiza obuhvatila je sva važnija područja Analize stanja urbanog područja Sisak, uključujući socio-ekonomsko stanje počevši s poglavljem Društvo, a sa potpoglavljima: Demografija, Socijalno uključivanje i usluge socijalne skrbi, Društvena i zdravstvena infrastruktura, Obrazovanje i SWOT analiza-društvo. Slijedeće poglavlje Gospodarstvo sa potpoglavljima: Gospodarsko okruženje (Ukupni BDP, BDP po stanovniku, Poduzetništvo, Tržište rada), Poduzetnička infrastruktura, Turizam i kulturna baština, SWOT analiza-gospodarstvo. Treće potpoglavlje Urbano okruženje sa potpoglavljima: Kvaliteta urbanoga okoliša, izloženost ekološkim rizicima i klimatskim opasnostima, Primarna infrastruktura, Infrastruktura za mobilnost i internetsku povezanost, Urbani prijevoz i SWOT analiza – urbano okruženje. Zadnje četvrto poglavlje odnosi se na Okvir upravljanja razvojem.

Prikupljeni podaci su dovoljno detaljno obrađeni kada god je to bilo moguće ovisno o kvaliteti primarnih i sekundarnih podataka.

Analizom su obuhvaćene relevantne informacije. Glavnina prikupljenih i obrađenih podataka kvantitativne je prirode. Primarni podaci obrađeni su odgovarajućim metodama deskriptivne statistike. Informacije kvalitativne prirode su nastale na temelju obrađenih podataka ili su preuzete iz izvora/dokumenata u kojima su primarni podaci obrađeni i izneseni objektivni sudovi o uočenom problemu ili zatečenom stanju, odnosno uskom grlu razvoja.

Područja analize (sadržaji poglavlja i potpoglavlja) kao i redoslijed njihove obrade usklađeni su u potpunosti sa Smjernicama.

Tekst analize stanje pisan je na razumljiv način. Prikupljeni podaci ispravno su interpretirani te su izneseni objektivni stavovi i zaključci.

Preporuka 1

Za donošenje buduće Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2022. godine bilo bi poželjno obuhvatiti podatke od zadnjeg popisa stanovništva, jer podaci korišteni u Analizi stanja su 10 godina unatrag, u odnosu na godinu izrade Analize stanja urbanog područja i usvajanja dokumenta. U tom smislu podaci variraju. Dio podataka odnosi se na razdoblje koje neposredno prethodi godini izrade Strategije, dok je dio podataka nešto stariji pa time ne oslikava najvjernije realno stanje u promatranom području analize. Smjernice preporučuju koje bi sve podatke bilo poželjno prikupiti tijekom analize stanja, no dio podataka se ne prikuplja putem službenih institucija, već se o nekim pojavama provode povremena istraživanja, a izvješća/dokumentacija koriste se kao izvori podataka relevantnih za Strategiju. U tom smislu učinjen je napor kako bi se prikupili najvjerodostojniji podaci te ugradile napomene vezane za izvor i starost podataka.

Preporuka 2

Predlaže se dopuna skupine nalaza PRILIKE koji su sadržani u SWOT tablicama.

Zaključak

U pripremi osnovne analize korišteni su javno dostupni i pouzdani izvori podataka: DZS, FINA, HZZ, HZMO, te službeni dokumenti Grada Sisak, Općine Sunja i Općine Martinska Ves. Analitičke podloge za izradu Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske, kao i službeni dokumenti i izvješća različitih drugih ministarstava i javnih tijela. Spomenuti izvori podataka smatraju se pouzdanima i najčešće korištenima pri izradi ovakvih i sličnih dokumenata na području RH i šire.

Osnovna analiza obuhvatila je i analizu institucionalnih kapaciteta koji prikazuju stanje i planove u razvoju ljudskih resursa u okviru upravljanja razvojem.

Prikupljanjem i analizom prikupljenih podataka sigurno su uočeni brojni problemi, ali i na niz pozitivnih činjenica. Navodi u SWOT tablicama uglavnom proizlaze iz analize prikupljenih podataka te se podudaraju s analiziranim urbanim područjem razvoja. Osim izravne poveznice između podataka sadržanih u osnovnoj analizi i navoda u SWOT tablicama, spomenuta tablica dodatno je oplemenjena navodima i prijedlozima za unaprjeđenje putem konzultacija s članovima/icama radnih skupina i Partnerskog vijeća.

Identificirane snage, slabosti, prilike i prijetnje uglavnom su ispravno raspoređene u odgovarajuće skupine nalaza. Kako je već prije spomenuto izrađivač je u SWOT tablice ugradio sve za finalnu verziju dokumenta. Navedeni nalazi korisni su za utvrđivanje ključnih potencijala za razvoj Urbanog područja Sisak.

Nalazi sadržani u SWOT tablici mogu poslužiti kao korisna osnova za daljnju razradu ciljeva, prioriteta i mjera Strategije razvoja Urbanog područja Sisak. Dobro su uočene prilike i prijetnje, odnosno temelje se na prepoznatim vanjskim pozitivnim i negativnim trendovima i okolnostima u kontekstu kojih će se razvojna strategija implementirati.

Na temelju cjelokupnog procesa prethodnog vrednovanja, te provedenog vrednovanja i konačne ocjene preporučuje se usvojiti predloženu analizu stanja urbanog područja Sisak 2021. – 2027. te nastaviti s izradom Strategije razvoja urbanog područja Sisak.

**Završno izvješće
o vrednovanju
Strategije razvoja Urbanog područja Sisak
za financijsko razdoblje 2021. 2027.**

Studeni 2023.

ECO SOLUTIONS d.o.o. Zagreb

Zavrtnica 36, 10000 Zagreb

Tel: +385 1 6463 190 | GSM: +385 98 298 365

Web: ecosolutions.hr |

OIB: 68538090291 | IBAN: HR8923400091110779965

Sadržaj

1. Kratki sažetak	1
2. Uvod	2
3. Kontekst vrednovanja.....	3
4. Metodološki pristup	5
5. Opis planskog dokumenta	6
6. Odgovori na evaluacijska pitanja	9
6.2. Ocjena strategije	11
6.3. Ocjena provedbenih mehanizama - finansijskog i institucionalnog okvira, strateški projekti, praćenje provedbe i komunikacijska strategija	15
6.4. Horizontalna načela	18
7. Zaključci i preporuke	19

1. Kratki sažetak

Postupak vrednovanja Strategije, sukladno Pravilniku o postupku i metodologiji vrednovanja politike Regionalnog razvoja (NN 121/15), pokrenut je donošenjem Odluke o početku postupka vrednovanja u prosincu 2021. godine. Odluku o početku postupka vrednovanja SRUP-a Sisak koja sadržava Plan vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak u razdoblju od 2021.-2027. godine, s detaljnijim opisom faza vrednovanja, sadržaja, svrhe, vremenskog perioda, metoda i potrebnih podataka i načina prikupljanja te okvirnim proračunom za provedbu plana vrednovanja te Odluku o imenovanju članova Koordinacijskog vijeća kao Upravljačko tijelo za provedbu vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021.-2027. godine – skupina zaposlenika Grada Siska koja upravlja postupkom vrednovanja, daje podršku i pruža povratnu informaciju izvršiteljima vrednovanja, sudjeluje u raspravama tijekom vrednovanja i u mogućnosti je pravovremeno koristiti odnosno primijeniti rezultate vrednovanja.

Prethodno vrednovanje kao proces je pratio pojedine faze izrade Strategije:

- prvo privremeno izvješće odnosilo se na procjenu kompletnosti osnovne i SWOT analize,
- završno izvješće koje se temelji na završnoj verziji Strategije.

Najvažniji rezultati vrednovanja:

- Sveobuhvatna analiza stanja obuhvaća opis stanja u svim sektorima relevantnim za društveno – gospodarski razvoj. Izvedeni zaključci nakon sveobuhvatne analize stanja pružaju vrlo solidnu bazu za razvoj strategije, relevantni su i opravdani. Širok broj ljudi okupljen u tim koji su sudjelovali u izradi Strategije izradili su sveobuhvatni i iscrpni dokument, a time su jasno pokazali da dobro poznaju situaciju na urbanom području Sisak.
- Strategija je dobro postavljena, ima logičnu strukturu, oslanja se na analizu postojećeg stanja i SWOT analizu te uzima u obzir specifičnosti koje su proizašle iz analitičkog dijela. Ciljevi su definirani strateški, a koncentriraju se oko osnovnih elemenata razvoja urbanog područja. Prioriteti su dobro prepoznati i opravdani glavnim nalazima analize. Strategija je specifična za urbano područje Sisak, koncentrira se na područja gdje je moguće ostvariti dodanu vrijednost kroz ulaganja putem ITU mehanizma i u kojima se mogu postići konkretni rezultati te ima kvalitetan potencijal ostvarivanja doprinosa Strategiji financijskom razdoblju 2021. 2027. - podjednako za sva tri prioriteta - pametan, održiv i uključiv rast. Predviđene mjere prezentirane su na način iz kojeg je vidljiva logika intervencije, odnosno način koji će voditi ostvarenju prioriteta, prioriteti ostvarenju strateških ciljeva, a ciljevi doprinijeti ostvarenju vizije.
- Sinergija i povezanost strateških ciljeva - posloženi su na način da su jasno razgraničeni i daju značajan doprinos u ovoj Strategiji, nema preklapanja među mjerama, no komplementarni su, obuhvaćaju rješavanje istog problema kroz različite aspekte i jasno se nadopunjavaju.
- Vanjska koherentnost jasno je iskazana - izrađivač je vrlo precizno i pregledno utvrdio povezanost ciljeva i prioriteta Strategije sa strateškim dokumentima više i niže razine, te se jasno naznačuje povezanost s trenutnim izvorima EU sredstava kroz ITU mehanizam.

- U poglavljima koja se odnose na provedbu Strategije, jasno je vidljiva svijest o važnosti jasne institucionalne strukture za provedbu Strategije, a dodjela financijskih sredstava po ciljevima Strategije prati raspodjelu sredstava sukladno sredstvima ITU mehanizma.
- Na temelju relevantnosti i koherentnosti strategije, kao i pozitivne ocjene provedbenih mehanizama može se zaključiti da se očekuje ostvarenje predloženih ciljeva i prioriteta u planiranom razdoblju te se pozitivno ocjenjuje efektivnost Strategije.
- Najvažnije preporuke evaluacijskog tima odnose se na potrebu što detaljnije razrade akcijskog plana te razradu pokazatelja učinaka i ishoda, a sukladno danim sugestijama. Navedeno je važno kako bi se što lakše i transparentnije mogla pratiti provedba Strategije te kako bi se olakšalo prepoznavanje prioritetnih projekata koje mogu odmah krenuti u implementaciju, imajući na umu relativno kratki rok za provedbu.

2. Uvod

Izrada i prethodno vrednovanje (ex ante evaluacija) strategija razvoja urbanih područja određeni su Zakonom o regionalnom razvoju (NN 147/14) i podzakonskim i provedbenim aktima donesenih krajem 2015. godine¹.

U skladu sa Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanog područja, Strategija razvoja Urbanog područja Sisak podliježe postupku vrednovanja. Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade Strategije te se razlikuju slijedeće vrste vrednovanja i odgovarajućih izvješća o vrednovanju:

- 1. privremeno izvješće
- 2. privremeno izvješće i
- završno izvješće.

Vrednovanje se obavlja temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja (NN 121/15).

Osnovna svrha prethodnog vrednovanja je poboljšanje kvalitete Strategije, a time ujedno i kvalitete cjelokupnog procesa planiranja. Programi kohezijske politike u razdoblju od 2021. do 2027. snažno su usmjereni na rezultate, što dodatno ojačava ulogu vrednovanja u osiguravanju da Strategija jasno izražava svoju intervencijsku logiku i doprinosi Strategiji Europa 2020 i Operativnim programima. Vrednovanje treba doprinijeti postizanju nužne povezanosti Strategije s drugim lokalnim, županijskim i nacionalnim strateškim razvojnim dokumentima kao i onima na razini EU.

Završni izvještaj o vrednovanju Strategije obuhvaća slijedeće segmente:

- Kontekst i proces vrednovanja
- Metodološki pristup
- Opis planskog dokumenta, mjera i proračuna
- Odgovori na evaluacijska pitanja
- Zaključci i preporuke.

3. Kontekst vrednovanja

Urbano područje Sisak ustrojeno je sukladno Zakonu o regionalnom razvoju ("Narodne novine" broj 147/14), pri čemu je Grad Sisak središte urbanog područja, a suglasnost za pristupanje urbanom području Sisak (SURP) uspostavljeno je odlukama gradskog vijeća Grada Siska i općinskih vijeća Općine Sunja i Općine Martinska Ves sporazumom o suradnji u kolovozu. 2021. godine.

Grad Sisak je temeljem Zakona o regionalnom razvoju te Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i pripadajućim dodacima koje je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije donijelo u rujnu 2015. godine, odnosno propisane metodologije, pokrenuo postupak izrade Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje 2021. - 2027. godine.

Ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije 24. svibnja 2019. godine, donosi: "Odluku kojom se grad Sisak s okolnim područjem utvrđuje područjem za moguće proširenje provedbe mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja u financijskom razdoblju 2021. - 2027."

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije 28. listopada 2020. godine očituje se na prijedlog obuhvata urbanog područja Grada Siska i utvrđuje kako je dostavljeni prijedlog obuhvata urbanog područja Grada Siska u skladu s trenutno važećim Smjernicama.

Sama uloga i korištenje Integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam) od velikog su značaja za razvoj mnogih urbanih i ruralnih područja u zemljama članicama Europske Unije. Cilj ITU mehanizma je promicanje održivog urbanog razvoja, jačanje uloge gradova kao pokretača gospodarskog razvoja i suradnje između jedinica lokalne i regionalne samouprave te razvoj administrativnih kapaciteta gradova, a sastoji se od skupa aktivnosti koje se u gradovima mogu financirati iz tri različita fonda: Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda te Europskog socijalnog fonda.

Prvi korak u korištenju sredstava namijenjenih za ITU područje je definiranje obuhvata urbanog područja. Urbano područje također može uključivati i okolna ruralna područja što je u skladu s općim ciljem rješavanja izazova urbanih područja uz istovremeno promicanje ruralno-urbanih veza kao i s odredbama Teritorijalne agende EU-a 2020 koja naglašava važnost urbanog-ruralnih veza za ravnomjerni teritorijalni razvoj što je nama vrlo bitno.

Za izradu i donošenja Strategije urbanog područja Sisak 17. studenog 2021. godine osnovao je Partnersko vijeće za urbano područje Sisak čiji članovi su stručnjaci iz područja gospodarstva, civilnog sektora, društvenih djelatnosti i javnog sektora. Zajedno s radnom skupinom koju su činili djelatnici gradske uprave, pripremali su poglavlja Strategije.

Strategija razvoja urbanog područja Sisak 2021. – 2027. (SRUP) je planski dokument politike regionalnog razvoja kojim se određuju osnovni smjerovi razvoja, odnosno strateški ciljevi i prioriteti održivog društveno – gospodarskog razvoja obuhvatnog područja, pripremljen na načelu partnerstva. Sredstvo je za usmjeravanje financijskih sredstava namijenjenih razvoju urbanog područja.

SRUP je rezultat partnerskih konzultacija, a temelji se na detaljnoj i multi sektorskoj analizi postojećeg stanja koja ispituje gospodarsku i društvenu situaciju te stanje u okolišu/prostoru na

ciljanom području SRUP-a. Potrebno je naglasiti da osim sektorske SRUP ima i teritorijalnu dimenziju. To se odražava u pristupu analizi stanja koja osim što daje pregled postojećeg stanja i budućih kretanja u ciljanim sektorima, također jasno definirati gdje su problemi locirani u prostoru.

Analiza stanja SRUP-a daje detaljnu sliku urbanog područja i postavlja temelje za dubinsko razumijevanje postojećeg stanja vezano za demografiju, gospodarstvo i ulaganja, društvene činjenice, prirodne resurse, graditeljsku baštinu, raspoloživost infrastrukture, kvalitetu i zaštitu okoliša.

Sama Strategija temelji se na analizi postojećeg stanja, koja je obuhvatila aktualne podatke o stanju u društvu, gospodarstvu i kvalitetu urbanog okruženja, a obuhvaća kvantitativni i kvalitativni opis trenutne situacije. Slijedi SWOT analiza - obzirom na opširnost analize postojećeg stanja, izrađivač je izradio pojedinačne SWOT analize za svako od definiranih područja (društvo, gospodarstvo, urbano okruženje) te opću SWOT analizu. Ukratko, u analitičkom dijelu Strategije, izrađivač je definirao i identificirao potrebe, potencijale i prioritete na koje se treba usmjeriti u promatranom vremenskom periodu. Strateški dio Strategije, putem vizije i hijerarhije ciljeva definira način promjene koja se želi postići, odnosno definira okvir i smjernice za daljnji razvoj urbanog područja temeljem utvrđena tri strateška cilja i sedam prioriteta. Strategija uključuje i trinaest mjera potrebnih za provedbu ciljeva i prioriteta budući da mjere daju okvir za identificiranje i provedbu razvojnih i strateških projekata.

Nakon opisa strateškog okvira strategije i definiranja povezanosti i usklađenosti sa strateškim dokumentima višeg i nižeg reda, slijedi dio Strategije vezan uz provedbu - financijski i institucionalni okvir, prikaz strateških projekata i način praćenja provedbe, odnosno definiranje pokazatelja učinaka i pokazatelja ishoda, sustav izvještavanja o provedbi, komunikacijsku strategiju, opis konzultacija s partnerskim vijećem tijekom izrade Strategije, uključenost horizontalnih načela te opis postupaka vrednovanja strategije.

U postupku izrade i donošenja Strategije, temeljem Zakona o zaštiti okoliša, proveden je postupak ocjene o potrebi strateške procjene o utjecaju na okoliš, donošenjem Odluke kojom se utvrđuje da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš.

Sukladno Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanog područja, Strategija podliježe postupku vrednovanja koje se obavlja temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja (NN 121/15). Postupak vrednovanja Strategije, sukladno Pravilniku, pokrenut je donošenjem Odluke o početku postupka vrednovanja u prosincu 2021. godine. Ustrojena je i Upravljačka skupina za provedbu vrednovanja, te je izrađen opis poslova za provedbu vrednovanja koji su utvrđeni Planom vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja Sisak.

Proces prethodnog vrednovanja je pratio pojedine faze izrade Strategije te su uslijedile sljedeće isporuke rezultata prethodnog vrednovanja:

- Prvo privremeno izvješće odnosilo se na procjenu kompletnosti osnovne i SWOT analize, a temeljilo se na nacrtu Strategije (dio koji se odnosi na Osnovnu analizu i SWOT analizu), dobivenog od koordinatora izrade kao i prijedloga Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije. Izvješće je pripremljeno i proslijeđeno izrađivaču Strategije i Upravljačkoj skupini za vrednovanje Strategije 28. veljače 2022. godine.
- Drugo privremeno izvješće odnosilo se na analizu vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera, odabira strateških projekata, analizu predloženih indikatora, kvalitetu predloženih implementacijskih procedura kao i analizu partnerskih procesa te koherentnost strategije s nadređenim strateškim dokumentima.

U procesu su poštivani principi neovisnosti, interaktivnosti i objektivnosti.

U listopadu 2023. godine evaluacijski tim zaprimio je završni nacrt Strategije, na kojem se temelji predmetno, završno izvješće o prethodnom vrednovanju.

4. Metodološki pristup

Vrednovanje je obavljeno temeljem Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/15) i Smjernica za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje (MRRFEU, Verzija 2.0, veljača 2021.).

Prethodno vrednovanje provodi se tijekom svih faza izrade SRUP-a i prema planu vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja Sisak u razdoblju od 2021.-2027. godine, a završava prije njenog usvajanja.

U skladu s evaluacijskim pitanjima, izvršitelj vrednovanja pregledava i ocjenjuje nacрте SRUP-a istovremeno dok ih priprema tim za izradu strategije, daje mišljenje tijekom izrade SRUP-a i preporuke tijekom cijelog postupka strateškog planiranja. S druge strane, tim za izradu strategije razmatra dobivene preporuke i koristi ih kako bi poboljšao nacрте SRUP-a, do izrade konačnog nacрта.

Evaluacijska izvješća o zaprimljenim nacrtima Strategije izrađena su primjenjujući obvezne kriterije vrednovanja:

- *važnost (relevantnost)* – primjerenost ciljeva intervencije s obzirom na društveno-ekonomske probleme koje intervencija treba riješiti, provjerava se jesu li ciljevi i prioriteti planskog dokumenta utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima odnosno do koje mjere su ciljevi programa opravdani u odnosu na potrebe
- *djelotvornost (efektivnost)* – se određuje kao postizanje ciljeva. Ciljevi se mogu kvantitativno izraziti u smislu očekivanih rezultata, uspoređuje se što je ostvareno u odnosu na planirano odnosno do koje mjere su ciljevi ostvareni te do koje mjere se očekuje da će se ostvariti (ovisno o vrsti vrednovanja)

- *usklađenost (koherentnost)* – uključuje unutarnju i vanjsku usklađenost planskog dokumenta, odnosno logiku strategije; utvrđuje se jesu li odabrani prioriteti i mjere komplementarni i povezani; je li planski dokument u skladu s relevantnim nacionalnim odnosno regionalnim strategijama/dokumentima (ovisno o planskom dokumentu). Vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost između ciljeva planskog dokumenata s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane. Unutarnja usklađenost podrazumijeva usklađenost ciljeva planskog dokumenta. Unutarnja povezanost implicira da postoji hijerarhija ciljeva, s time da hijerarhijski niži ciljevi logično doprinose ostvarenju viših ciljeva.

Također, prilikom vrednovanja uzeti su u obzir i neobvezni tj. dodatni kriteriji:

- *učinkovitost (efikasnost)* – je ostvarivanje rezultata uz minimalni trošak ili maksimiziranje rezultata za određenu razinu resursa,
- *dosljednost (konzistentnost)* – jasnoća i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike,
- *komplementarnost* – mjera u kojoj intervencija podržava druge javne politike,
- *održivost* - ocjenjuje mjeru u kojoj je izgledno da će učinci intervencije trajati nakon što ona završi, odnosno razmatra se jesu li rezultati, uključujući institucionalne promjene, trajni te može li se pretpostaviti da će biti trajni
- *jednakost* – do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, regije, rodnu pripadnost i sl.
- *prihvatljivost* - pozitivna ili negativna percepcija dionika i javnosti u odnosu na intervenciju.

5. Opis planskog dokumenta

Navedeni strateški dokument počeo se izrađivati u ljeto 2021. godine, zajedničkim sudjelovanjem svih gradova i općina uključenih u Urbano područje Sisak, kao i predstavnika poslovnog sektora, partnerskih institucija i udruga. Kvaliteti dokumenta pridonijeli su članovi Koordinacije, Radnog tima, Partnerskog vijeća, te radne skupine za vrednovanje tvrtke ECO SOLUTIONS d.o.o., Zagreb.

Prema sadržaju, Strategija razvoja Urbanog područja Sisak, za razdoblje 2021. do 2027. godine, sastoji se od dvanaest cjelina. Nakon uvoda te dijela koji se odnosi na teritorijalnu pokrivenost, odnosno teritorijalni obuhvat i kontekst, te metodologiju definiranja obuhvata, slijedi analiza stanja koja je obuhvatila slijedeće segmente - društvo, gospodarstvo i urbano okruženje. Prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala dano je u 4. dijelu Strategije – Srednjoročna vizija razvoja, obzirom na analizu postojećeg stanja.

Ukratko, u analitičkom dijelu Strategije, izrađivač je definirao i identificirao potrebe, potencijale i prioritete na koje se treba usmjeriti u promatranom vremenskom periodu. Strateški dio Strategije, putem vizije i hijerarhije ciljeva definira način promjene koja se želi postići.

U svrhu definiranja vizije Urbanog područja Sisak sagledane su pojedinačne vizije sastavnica urbanog područja, odnosno Grada Siska, Općine Sunja i Općine Martinska Ves. Razmatrana je analiza stanja, potrebe i težnje pojedinog područja te je sukladno tome utvrđena jedinstvena vizija Urbanog područja Sisak koja se planira postići do 2030. godine, a koja glasi:

„Urbano područje Sisak je poželjno mjesto za život razvijene društvene infrastrukture i gospodarstva s kvalitetnom ponudom sadržaja za obitelji i mlade u zdravom okolišu.“

Kao što kratica SMART cilja nalaže, utvrđeni ciljevi Strategije su specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni te vremenski određeni. Unutar ciljeva utvrđeni su prioriteti i mjere koje će biti provedeni u okviru ove Strategije.

U nastavku je prikaz prioriteta i mjera unutar svakog pojedinog utvrđenog cilja.

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak

Prioritet 1.1. – Unaprjeđenje društvene infrastrukture

Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport

Mjera 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje

Prioritet 1.2. – Poboljšanje kvalitete života i dostupnosti javnih usluga

Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja

Mjera 1.2.2. – Obnova parkova i spomenika kulture

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Prioritet 2.1. – Poticanje razvoja poduzetništva

Mjera 2.1.1. – Ulaganje u poduzetničku infrastrukturu

Mjera 2.1.2. – ulaganje u poduzetničke zone

Prioritet 2.2. – Poticanje razvoja poljoprivrede

Mjera 2.2.1. – Poticanje poljoprivredne proizvodnje

Prioritet 2.3. – Poticanje razvoja turizma

Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja

Mjera 2.3.2. – Obnova objekata prirodne i kulturne baštine

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

Prioritet 3.1. – Ekološka i energetska tranzicija

Mjera 3.1.1. – Razvoj i obnova javne infrastrukture, zapuštenih i zelenih površina

Mjera 3.1.2. – Poticanje korištenja OIE

Mjera 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija

Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u urbanom području Siska kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave

Prioritet 4.1. – Unaprjeđenje rada javne gradske uprave

Mjera 4.1.1. – Digitalizacija javne uprave i građana

Mjera 4.1.2. – Obnova i izgradnja infrastrukture za mobilnost građana

Prioritet 4.2. – Pametan i održiv sustav javnog gradskog prijevoza

Mjera 4.2.1. – Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza

Mjera 4.2.2. – Digitalizacija gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza

U petom poglavlju su navedeni zaključci analize srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala Urbanog područja Sisak, uključujući gospodarske, socijalne i okolišne međupovezanosti iz provedene analize stanja te su naglašeni glavni izazovi u odgovarajućem području javnih politika.

Na temelju detaljne Analize stanja otkrivene su slabosti Urbanog područja Sisak u području demografije, gospodarstva i urbanog okruženja na temelju kojih su utvrđene razvojne potrebe urbanog područja kao i daljnji koraci u rješavanju problema.

Analizom stanja su uočene i prednosti Urbanog područja Sisak koje ima veliki potencijal za razvoj konkurentnog gospodarstva te za privlačenje novih stanovnika i turista. Ciljanim ulaganjima moguće je unaprijediti ponudu Urbanog područja Sisak kako bi ono postalo atraktivnije mjesto za život s mogućnostima zapošljavanja u nizu raznih industrija počevši od poljoprivrede, trgovine pa sve do turizma.

Glavne prijetnje u rješavanju problema urbanog područja predstavljaju nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi, složena zakonska regulativa kao i međusobna neusklađenost zakona što posljedično usporava napredak urbanog područja.

Šesto poglavlje detaljno opisuje planirana integrirana teritorijalna ulaganja, odnosno projekti od strateškog značaja za Urbano područje Sisak te način na koji će financiranje kroz ITU mehanizam odgovoriti na definirane razvojne potrebe i potencijale urbanog područja. Nakon toga je opisan doprinos ITU mehanizma provedbi SRUP-a, odnosno koji se ciljevi i strateški projekti planiraju provoditi kroz ITU mehanizam te do koje razine će ITU mehanizam doprinijeti ostvarenju tih ciljeva. Osim toga, opisana je sektorska i teritorijalna integracija kroz ITU mehanizam, odnosno provođenje intervencija iz različitih sektora (ITU specifičnih ciljeva) i provođenje istog tipa intervencija na različitim lokacijama unutar urbanog područja iz jednog ITU specifičnog cilja. Nakon toga opisana je strateška relevantnost kroz ITU mehanizam, što se odnosi na način na koji će se osigurati postizanje strateške relevantnosti za projekte koji se planiraju financirati kroz ITU mehanizam. Uz to, u posljednjem podglavlju, opisan je sustav provedbe ITU mehanizma, odnosno, organizacijske jedinice koje su uspostavljene ili će biti uspostavljene kako bi obavljale zadatke koje delegira MRRFEU.

U sedmom poglavlju opisana je usklađenost i način doprinosa pojedinom strateškom cilju i razvojnom smjeru hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja na EU, nacionalnoj i županijskoj razini.

Osmo poglavlje sadrži opis prioriteta odgovarajućih područja javnih politika u srednjoročnom razdoblju, a koji su usklađeni sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala u odgovarajućem području javnih politika.

U nastavku kroz deveto poglavlje su prikazani posebni ciljevi SRUP-a povezani s razvojnim potrebama i potencijalima odgovarajućih upravnih područja javnih politika kojima se ostvaruje provedba odgovarajućeg strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja odnosno povezani su posebni ciljevi SRUP-a sa Strateškim ciljevima NRS 2030. Za svaki pojedini posebni cilj SRUP-a odabrani su pokazatelji ishoda koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja. Navedene su početne i ciljne vrijednosti pokazatelja učinka svakog navedenog strateškog cilja iz NRS 2030.

Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja tema je desetog poglavlja koje prikazuje zalihu projekata koja je formirana od strane dionika Urbanog područja Grada Siska tijekom pripreme SRUP-a.

Poglavlje jedanaest govori o Institucionalnom okviru za praćenje i vrednovanje koji je propisan Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i posebnim Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Rokovi za izvještavanje propisani su člankom 49. stavak 4. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a Izvješće se izrađuje temeljem uputa koje će gradovima središtima urbanih područja dostaviti Ministarstvo.

Cilj praćenja provedbe SRUP-a je pratiti određena odstupanja od plana provedbe SRUP-a, posebice planiranih mjera, te analiziranje, ukazivanje i otklanjanje nedostataka koje mogu utjecati na implementaciju samog SRUP-a. Cilj vrednovanja je unaprijediti kvalitetu budućih mjera i ciljeva razvoja Urbanog područja Sisak.

6. Odgovori na evaluacijska pitanja

6.1. Ocjena analize - osnovne i SWOT-a

U ocjeni kvalitete strukture i sadržaja Analize stanja, evaluacijski tim se vodio slijedećim evaluacijskim pitanjima:

- prepoznaje li analiza stanja ključne probleme u svakom od relevantnih sektora?
- temelji li se analiza na relevantnim i pouzdanim izvorima podataka?
- jesu li podaci iz analize na zadovoljavajući način interpretirani i jesu li doveli do bitnih zaključaka
- je li analiza stanja interpretirana s obzirom na trendove i u odnosu na nacionalni i EU kontekst?

Analiza društveno - ekonomskog stanja urbanog područja pripremljena je detaljno tijekom, te je nakon donošenja Smjernica za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje te priloga Smjernicama, u potpunosti usklađena s predloženim sadržajem Postojećeg stanja (Analiza stanja i Prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala), kao i indikativnim sadržajem analize stanja. Sukladno Smjernicama, Strategija sadržava isključivo sažetak analize stanja, dok je cjelovita analiza stanja dana u prilogima. Izrađivač je poštivao navedeno na način da sažetak predstavlja tekstualni dio Analize stanja, dok priloge čine grafovi, tablice, popisi, dodatni dokumenti i izvještaji i sl. Struktura analize je zadovoljavajuća i prati predloženu strukturu Smjernica, te je većina nalaza i preporuka evaluacijskog tima dana u 1. privremenom izvješću o vrednovanju, koje se odnosilo na procjenu kompletnosti osnovne i SWOT analize, uvrštena u završnu verziju Strategije. Evaluacijski tim je u 1. privremenom izvješću dao konkretne komentare na sadržaj svakog od poglavlja analize što je tim za izradu strategije u većini slučajeva prihvatio i prepravio tekst prema uputama. Opisi situacije i zaključci u analizama su uglavnom potkrijepljeni podacima, pokazateljima i argumentima.

Poglavlje „Teritorijalni obuhvat urbanog područja“ opisuje teritorijalni obuhvat te metodologiju i kriterije određivanja obuhvata urbanog područja. Ocjenjujemo kako je ovaj prvi korak u postupku strateškog planiranja proveden u skladu sa zakonskom regulativom, te je primijenjena metodologija za definiranje obuhvata urbanih područja u RH. Izabrani kriteriji, osim obveznih (postotak dnevnih migracija prema centru aglomeracije i prostorni kontinuitet),

uključuju i dodatan kriterij - održivost prometnog i infrastrukturnih sustava, što se ocjenjuje kao pozitivno.

Poglavlje „Teritorijalni kontekst urbanog područja“ govori o Urbanom području Sisak koje ima povoljan položaj na raskrižju prometnih pravaca. Nalazi se u Sisačko-moslavačkoj županiji, ujedno jednoj od najvećih hrvatskih županija, koja graniči sa Zagrebačkom županijom, Bjelovarsko-bilogorskom županijom, Požeško-slavonskom županijom, Brodsko-posavskom županijom Karlovačkom županijom te sa Bosnom i Hercegovinom. Sisačko-moslavačka županija svojim položajem povezuje srednju i jugoistočnu Europu. I ovo poglavlje se ocjenjuje kao pozitivno jer su navedeni podaci i opis odgovarajući.

Poglavlje „Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a“ navodi se metodologija izrade te način sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a sukladno članku 6. prijedloga Uredbe o zajedničkim odredbama. Prema navedenoj Uredbi, u pripremu i provedbu SRUP-a trebaju biti uključeni sljedeći partneri: gradska i druga javna tijela, gospodarski i socijalni partneri, tijela koja predstavljaju civilno društvo, partnere u području okoliša i tijela odgovorna za promicanje socijalne uključenosti, temeljnih prava, prava osoba s invaliditetom, ravnopravnosti spolova i nediskriminacije. Također, opisan je sastav i uloga Koordinacijskog i Partnerskog vijeća u procesu izrade SRUP-a. Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „Srednjoročna vizija razvoja“ za Urbano područje Sisak, određuje zajedničke ideje razvoja u kojima se uvažavaju posebnosti svake sastavnice uz zajedničku srednjoročnu viziju razvoja temeljem analize stanja, potreba i prepoznatih snaga sastavnica urbanog područja koja je u skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. godine. Utvrđena su četiri konkretna cilja, sedam prioriteta i 13 mjera čijim provođenjem se doprinosi ostvarenju definirane vizije razvoja. utvrđena su ključna područja intervencije u sektoru gospodarstva i zaštiti okoliša, poboljšanju kvalitete življenja i infrastrukture i pametnom urbanom razvoju uz doprinos ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030. Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala“ u kojem su provedenom analizom stanja uočene slabosti i razvojne potrebe Urbanog područja Sisak u segmentu demografije, gospodarstva i i urbanog okruženja, ali isto tako, identificirane su i prednosti i potencijal urbanog područja koje omogućuju razvoj gospodarstva, turizma, poljoprivrede i drugih razvojnih mogućnosti te predstavljaju polugu za privlačenje investicija i zadržavanje stanovnika. Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija vezano uz stratešku relevantnost projekta“ definirani su projekti od strateškog značaja za Urbano područje Sisak koji će se financirati kroz ITU mehanizam. Provedbom planiranih projekata doprinijet će se ostvarivanju definiranih ciljeva te te poboljšati uvjeti za razvoj konkurentnog gospodarstva, poduzetništva i turizma te unaprijediti infrastruktura, zdravstvo i socijalna skrb čime će se poboljšati uvjeti života stanovnika urbanog područja. Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „ Usklađenost s EU strateškim dokumentima, nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja“ – Ciljevi, prioriteti i mjere definirane SRUP-om

usklađeni su sa hijerarhijski nadređenim strateškim okvirom te doprinose strateškim ciljevima europskih i nacionalnih strateških dokumenata i to:

- Europski zeleni plan,
- Urbane Agende,
- EU Teritorijalne Agende 2030,
- Povelje iz Leipziga za održive europske gradove,
- Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030 godine,
- Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine, te
- Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021, - 2027.

Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju“ – Temeljem utvrđenih razvojnih potreba Urbanog područja Sisak definirano je devet područja javnih politika u kojima je potrebno djelovati kako bi se ostvario napredak unutar urbanog područja: razvoj poduzetništva i obrta, politika zapošljavanja, kulturna politika, obrazovna politika, zdravstvena politika, obiteljska politika, politika zaštite okoliša, prometno-infrastrukturna politika i politika razvoja informacijskog društva. Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda“ – Za 13 posebno navedenih strateških ciljeva koji su povezani sa Strateškim ciljevima NRS 2030. prikazani su pokazatelji učinka. Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

Poglavlje „Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja“

Projekti navedeni u Tablici 7. predstavljaju multi-sektorski okvir ulaganja koja doprinose svim ITU ciljevima a najviše projekata doprinosi cilju 5. kroz koji je ITU mehanizam planiran u sklopu Integriranog Teritorijalnog Operativnog Programa za 2021 – 2027.

Tablica 8. iskazuje terminski plan provedbe projekata i njihovo trajanje. Projekti u tablici izravno i neizravno doprinose ostvarenju zadanih ciljeva SRUP-a.

Projekti od strateškog značaja koji izravno doprinose ostvarenju ciljeva iskazani su ispod Tablice 9. s detaljima vezanim uz izvore financiranja, kratkim opisom projekta i njihovom spremnosti za financiranje.

Ostali projekti neizravno doprinose ostvarenju ciljeva SRUP-a ali se nalaze u obuhvatu urbanog područja i imaju utjecaj na njegov razvoj te međusobnu interakciju sudionika urbanog područja i doprinose održivom urbanom razvoju.

U nastavku je prikaz zalihe projekata urbanog područja i terminski plan njihove realizacije, i tablični prikaz zalihe projekata od strateškog značaja koji doprinose ostvarenju utvrđenih posebnih ciljeva SRUP-a.

Poglavlje se ocjenjuje pozitivno.

6.2. Ocjena strategije

U analitičkom dijelu Strategije, izrađivač je definirao i identificirao potrebe, potencijale i prioritete na koje se treba usmjeriti u promatranom vremenskom periodu. Strateški dio Strategije, putem vizije i hijerarhije ciljeva definira način promjene koja se želi postići.

Izrađivač je strateški okvir definirao kroz poglavlja koja sadržavaju opis vizije, strateških ciljeva i razvojnih prioriteta i mjera, te povezanost strateških ciljeva sa strateškim dokumentima

jedinica lokalne samouprave u sastavu Urbanog područja Sisak za razdoblje 2021. - 2027. godine. Tijekom procesa vrednovanja ove faze u izradi Strategije koja se odnosila na definirane strateške ciljeve, prioritete i mjere te postavljeni sustav provedbe i praćenja provedbe te uklopljenost horizontalnih načela u Strategiju, korišteni su u prvom redu obvezni kriteriji - važnosti, djelotvornosti, unutarne i vanjske usklađenosti. Dan je i osvrt na dodatne kriterije koji se odnose na jasnoću i dosljednost, te komplementarnost, održivost i jednakost. Treba napomenuti kako je evaluacijski tim prilikom realizacije vrednovanja koristio usporedo i više kriterija, naročito kad je riječ o jasnoći prikaza i dosljednosti, relevantnosti i unutarne usklađenosti odnosno ocjene vertikalne logike intervencije.

Korištena su slijedeća evaluacijska pitanja:

Relevantnost i djelotvornost

- Jesu li vizija, ciljevi, prioriteti i mjere jasno definirani?
- Je li način na koji je strategija strukturirana u skladu s prepoznatim razvojnim potrebama i mogućnostima i jesu li vidljivi naglasci na ključne snage i slabosti utvrđene prethodnom analizom, odnosno temelje li se predloženi ciljevi, prioriteti i mjere na analizi stanja?
- Predstavlja li odabrana strategija dobar način da se pristupi zatečenom stanju te iskoriste prepoznate prilike, umanje slabosti i prepoznate prijetnje u svim razvojnim segmentima razvoja Urbanog područja Sisak?
- Do koje mjere se očekuje ostvarenje predloženih mjera, prioriteta i ciljeva?

Unutarnja i vanjska usklađenost, dosljednost i komplementarnost

- Jesu li ciljevi, predloženi prioriteti i mjere jasno razgraničene i komplementarne, ima li preklapanja?
- Postoji li sinergija između ciljeva, prioriteta i mjera?
- Je li strategija definirana s jasnim razvojnim ciljevima i prioritetima?
- Jesu li ciljevi takvi da vode do ostvarenja vizije, prioriteti do ostvarivanja ciljeva, a predložene mjere do ostvarenja razvojnih prioriteta?
- Je li strategija usklađena s ključnim strateškim dokumentima?

Kada je riječ o odabiru ciljeva, prioriteta i mjera, Strategija je dobro postavljena, ima logičnu strukturu, oslanja se na analizu postojećeg stanja i SWOT analizu te uzima u obzir specifičnosti koje su proizašle iz analitičkog dijela. Kako je već naglašeno, analiza stanja i SWOT analiza su dale pregled stanja u svim razvojno važnim područjima, ističući ključne probleme i slabosti te snage, a zaključci su potkrijepljeni relevantnim podacima. Kao podloga za strategiju, analiza je definirala osnovne okvire intervencija te su strateški ciljevi, prioriteti i mjere utemeljeni na prepoznatim potrebama i potencijalima. Prioriteti su dobro prepoznati i opravdani glavnim nalazima analize, a u definiranju prioriteta i mjera vodilo se računa o tome da se izaberu one mjere koje će raditi na pretvaranju slabosti u snage te na korištenju prilika.

Strategija je specifična za urbano područje Sisak, koncentrira se na područja gdje je moguće ostvariti dodanu vrijednost kroz ulaganja putem ITU mehanizma i u kojima se mogu postići konkretni rezultati te ima kvalitetan potencijal ostvarivanja doprinosa Strategiji Europa 2030 - podjednako za sva tri prioriteta - pametan, održiv i uključiv rast.

Prezentirana je na način iz kojeg je vidljiva logika intervencije, odnosno način na koji će predviđene mjere voditi ostvarenju prioriteta, prioriteti ostvarenju strateških ciljeva, a ciljevi doprinijeti ostvarenju vizije. Evaluacijski tim smatra da je predložena vizija primjerena s

aspekta razvojnog potencijala Urbanog područja Sisak, a podjela strategije na ciljeve jasna i logički opravdana te da su ciljevi komplementarni i u međusobnoj sinergiji.

Ciljevi su definirani strateški, a koncentriraju se oko osnovnih elemenata razvoja urbanog područja - ljudskih resursa, održivog razvoja i gospodarstva te odgovaraju potrebama i problemima prepoznatima u analitičkom dijelu strategije. Jasno je u kojim područjima Urbanog područja Sisak nastoji ostvariti utjecaj, odnosno koji su ključni sektori u kojima se planira djelovanje.

Prvim strateškim ciljem pokušalo se obuhvatiti elemente za ublaženje depopulacijskih trendova i povećanje kvalitete života ulaganjem u društvenu infrastrukturu. Dva prioriteta unutar ovog cilja mogu se svesti na dvije ključne riječi – obnova i unapređenje u svrhu povećanje kvalitete života stanovnika u okviru urbanog područja. Sve navedene mjere unutar ova dva prioriteta odgovaraju prepoznatim prilikama u analizi, a vodilo se računa o koncentraciji na područja koja omogućuju sufinanciranje projekata kroz ITU mehanizam.

Drugim strateškim ciljem obuhvaćen je utjecaj na gospodarstvo, osobito na razvoj poduzetništva, poljoprivrede i turizma, što će se ostvariti kroz rad na tri prioriteta - Razvoj napredne poduzetničke infrastrukture i novih tehnologija, poticanje razvoja poljoprivrede i poticanje razvoja održivog turizma. Postoji jasna i konkretna poveznica u analizi i SWOT analizi s predloženim prioritetima i mjerama, a bitan iskorak je napravljen činjenicom da je izrađivač uočio potrebu za nadogradnjom dobro razvijenog sustava potpore poduzetništvu, putem naprednih oblika potpore i novih tehnologija. Mjere su definirane jasno za svaki prioritet, od velikog su značaja za Urbano područje Sisak te se isto ocjenjuje pozitivno.

Treći strateški cilj naglasak stavlja na elemente održivog razvoja područja, posebno kroz razvoj infrastrukture u skladu sa zaštitom okoliša i održivo gospodarenje. Svoju provedbu je definirao kroz prioritet ekološka i energetska tranzicija i tri mjere koje svoje jasno uporište imaju u analizi stanja i u SWOT analizi. Sve mjere u ovom strateškom cilju omogućuju sufinanciranje projekata kroz ITU mehanizam. Sama formulacija naziva strateških ciljeva Strategije, primjerice strateškog cilja 3. (Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom) je široka te ukazuje na očekivani utjecaj. I ovaj strateški cilj se isto ocjenjuje pozitivno.

Četvrti strateški cilj (Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u urbanom području Siska kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave) kroz dva prioriteta i četiri mjere jasno daje do znanja da će unapređenje rada javne gradske uprave i pametan i održiv sustav javnog gradskog prijevoza uvelike pomoći stanovništvu urbanog područja, zadržati stanovništvo, kroz dostupnost izdavanja potrebnih dokumenata i usluga javne uprave. I ovaj cilj se ocjenjuje pozitivno.

Zaključak je da je tim za izradu strategije dobro koncipirao logiku intervencije, odnosno na koji način se mjere trebaju odnositi prema prioritetima, a prioriteti prema ciljevima, no određene manjkavosti postoje u tekstu opisa koji je nedovoljno specificiran. Iako opis prioriteta i mjera sadržava većinu potrebnih elemenata definiranih metodologijom, odnosno Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje, evaluacijski tim je mišljenja da se isto moglo preciznije formulirati i definirati, ujednačeno za svaki strateški cilj i prioritet, sukladno uputama, a kako bi logika intervencije bila što razvidnija.

Sam način opisa mjera nije definiran Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja, no evaluacijski tim smatra da se sukladno dobrim praksama, moglo detaljnije obrazložiti svaku predloženu mjeru, uključujući u opis pojedine mjere elemente poput primjerice obrazloženja mjere, svrhe, cilja, rezultata i razvojnog učinka, nositelja provedbe (odgovornost za provedbu mjere), korisnici i ciljne skupine, mehanizam provedbe i aktivnosti i sl.).

Kada je riječ o unutarnjoj koherentnosti, koherentna Strategija doprinosi postizanju ciljeva iskorištavajući potencijalne sinergije i istovremeno izbjegavajući probleme koje mogu uzrokovati moguća proturječja. Značajan doprinos ove Strategije evaluacijski tim vidi u sinergiji i povezanosti strateških ciljeva - posloženi su na način da su jasno razgraničeni, nema preklapanja među mjerama, no komplementarni su, obuhvaćaju rješavanje istog problema kroz različite aspekte i jasno se nadopunjavaju. Primjerice, uspostava napredne poduzetničke infrastrukture doprinijeti će i revitalizaciji zapuštenih urbanih područja, odnosno održivom urbanom razvoju, ali i jačanju kompetencija mladih osoba i razvoju učinkovitih ljudskih potencijala. Radi se o naročito vidljivoj i snažnoj komplementarnosti ciljeva i prioriteta. Isto tako, uočljivo je zajedničko djelovanje mjera u okviru prioriteta Razvoj turizma - primjerice kulturna baština u funkciji razvoja održivog turizma svakako je povezana i s prethodnim prioritetom uključivanja novih tehnologija, te svim mjerama u okviru strateškog cilja Razvoj ljudskih potencijala.

Ističe se i činjenica da je izrađivač uzeo u obzir postojeće aktivnosti i projekte dobre prakse koji će se kroz implementaciju Strategije nadograditi i proširiti, što se ocjenjuje pozitivnim. Vanjska koherentnost jasno je iskazana - izrađivač je vrlo precizno i pregledno utvrdio povezanost ciljeva i prioriteta Strategije s Operativnim programom Konkurentnost i kohezija i Operativnim programom Učinkoviti ljudski potencijali.

Navedeno je vrlo pregledno i precizno izrađeno što svakako predstavlja izuzetan doprinos ove Strategije - pokazuje se povezanost ciljeva, prioriteta i mjera sa strateškim dokumentima više i niže razine, te se jasno naznačuje povezanost s trenutnim izvorima EU sredstava kroz ITU mehanizam.

Specifičnost procesa strateškog planiranja na razini urbanih područja u RH je bila i u pozivu koje je raspisalo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, odnosno pozitivno ocjenjene prijave i odluke kojom je Urbano područje Sisak odabrano kao područje za provedbu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja i time stekla mogućnost korištenja europskih sredstava.

Na temelju svega prethodno navedenog, kao i činjenice da Strategija u načelu ima definirana sredstva za njenu provedbu, može se zaključiti da se očekuje ostvarenje predloženih ciljeva i prioriteta u planiranom razdoblju te se pozitivno ocjenjuje efektivnost Strategije. Jedini problem može biti relativno kratki rok provedbe. Strategija je planirana za razdoblje do 2027. godine, no treba imati na umu pravilo $n+3$, odnosno činjenicu da će Urbano područje Sisak imati dodatne tri godine da apsorbira novac nakon godine u kojoj je projekt odobren, što znači da sredstva iz ITU mehanizma može koristiti do 2030. godine.

6.3. Ocjena provedbenih mehanizama - financijskog i institucionalnog okvira, strateški projekti, praćenje provedbe i komunikacijska strategija

Ovo evaluacijsko poglavlje prije svega je vezano uz ocjenu učinkovitosti, odnosno u kojoj mjeri Strategija predstavlja učinkovit instrument razvoja Urbanog područja Sisak, istovremeno koristeći i kriterije djelotvornosti (efektivnosti).

Korištena su slijedeća evaluacijska pitanja:

- Je li iz provedbenih poglavlja jasno na koji način će se financirati provedba mjera predviđenih u Strategiji i je li financijski okvir postavljen na zadovoljavajući način?
- Je li jasan institucionalni sustav za provedbu strategije te je li jasna podjela nadležnosti?
- Je li jasno na koji način će se pratiti i evaluirati provedba Strategije?

Treba napomenuti da u vrijeme pisanja ovog izvještaja, poglavlje vezano uz provedbu strategije sadržava popis strateških projekata, dok akcijski plan nije izrađen - Akcijski plan će se donositi na godišnjoj razini, a što je u skladu sa Smjernicama o izradi i provedbi strategije.

Financijski okvir provedbe Strategije oslanja se na ITU mehanizam. Navedeno se ocjenjuje pozitivno - bez obzira na mogućnosti realizacije projekata do 2027. godine kao i mogućnosti sufinanciranja, evaluacijski tim smatra da strateški dokument treba biti ambiciozan, a kako bi se izbjegao ograničavajući faktor financiranja projekata postavljen u samoj Strategiji.

U Poglavlju 10. Terminski plan provedbe projekata, dan je prikaz raspodjele planiranih financijskih sredstava po ciljevima, prioritetima i mjerama, kao i planirano okvirno sufinanciranje od strane EU fondova putem ITU mehanizma za projekte.

Dodjela financijskih sredstava po ciljevima Strategije prati raspodjelu sredstava sukladno sredstvima ITU mehanizma.

Financijski okvir nije definiran prema godinama, niti su definirani izvori sredstava od strane prijavitelja sukladno uputama (državni/županijski/lokalni proračun, ostalo), no ovo se ne smatra manjkavošću obzirom da se radi o indikativnom financijskom okviru, koji će se detaljno razraditi u Akcijskom planu, detaljnom provedbenom dokumentu na godišnjoj razini. Isto može vrijediti i za činjenicu da se financijski okvir odnosi isključivo za ITU plan.

Evaluacijski tim smatra da je izrađivač opravdano raspodijelio sredstva na način da se maksimalno veže uz ITU mehanizam, a kako bi u najvećoj mogućoj mjeri realizacija Strategije Urbanog područja Sisak doprinijela realizaciji strateških dokumenata višeg reda, ciljevima operativnih programa te ciljevima Europa 2030. Strateški projekti su posljednja faza u logičkom slijedu izrade Strategije. Izrađivač je izradio bazu strateških projekata te je za svaki projekt odredio slijedeće: - usklađenost s ciljevima Strategije - naziv projekta - naziv nositelja projekta i partnera - cilj projekta - indikativni popis aktivnosti - ciljano područje - tip projekta - pripremljenost projekta i ishodovana dokumentacija - indikativni proračun projekta - izvori financiranja.

Navedeni predstavljaju multi-sektorski okvir ulaganja koja doprinose svim ITU ciljevima a najviše projekata doprinosi cilju 5. kroz koji je ITU mehanizam planiran u sklopu Integriranog Teritorijalnog Operativnog Programa za 2021 – 2027. Prikazan je terminski plan provedbe

projekata i njihovo trajanje. Projekti izravno i neizravno doprinose ostvarenju zadanih ciljeva SRUP-a. Projekti od strateškog značaja koji izravno doprinose ostvarenju ciljeva iskazani su s

detaljima vezanim uz izvore financiranja, kratkim opisom projekta i njihovom spremnosti za financiranje. Ostali projekti neizravno doprinose ostvarenju ciljeva SRUP-a ali se nalaze u obuhvatu urbanog područja i imaju utjecaj na njegov razvoj te međusobnu interakciju sudionika urbanog područja i doprinose održivom urbanom razvoju. U nastavku je prikaz zalihe projekata urbanog područja i terminski plan njihove realizacije, i tablični prikaz zalihe projekata od strateškog značaja koji doprinose ostvarenju utvrđenih posebnih ciljeva SRUP-a.

Ovakav prikaz projekata s s planiranim trajanjem projekta, ukupna procijenjena vrijednost projekta i planirani izvori financiranja pozitivno se ocjenjuju.

Graf 1. Vrijednosti planiranih projekata

Provedba projekata i trajanje pojedinih projekata navedenih u Terminskom planu ovisit će o vremenu usvajanja programskih dokumenata za financiranje urbanih područja, posebice usvajanju Integriranog Teritorijalnog Operativnog Programa od strane Vlade Republike Hrvatske, kao i o uspostavi i operacionalizaciji tijela u sustavu provedbe ITU mehanizma za financijsko razdoblje 2021 – 2027 temeljem Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj.

Praćenje provedbe - pokazatelji učinaka i pokazatelji ishoda, izvještavanje

Poglavlje vezano uz Praćenje provedbe Strategije definira pokazatelje učinka i pokazatelje ishoda te sustav izvještavanja o provedbi. Kohezijska politika za razdoblje 2021. - 2027. godine snažno je usmjerena na rezultate te je mjerenje napretka i ostvarenja od presudne važnosti kao i uspostava odgovarajućeg sustava praćenja ostvarenja Strategije. Odgovarajući pokazatelji predstavljaju ključni element intervencijske logike obzirom da predstavljaju vezu između unosa

i ostvarenih rezultata i trebali bi prikazati mjerenje utjecaja Strategije na promatrano područje - urbano područje Sisak.

Stoga je evaluacijski tim procijenio koliko su postavljeni pokazatelji relevantni - pridruženi na pravoj razini i povezani s hijerarhijom ciljeva, prioriteta i mjera, jasno definirani i ispravno kvantificirani, odnosno jesu li formirani sukladno SMART kriterijima (pokazatelji bi trebali biti specifični, mjerljivi, ostvarivi, relevantni i vremenski ograničeni).

Evaluacijski tim uočio je značajne izazove kod uspostavljanja sustava pokazatelja učinaka i ishoda, te je izrađivaču dao vrlo konkretne sugestije vezane uz formiranje sustava pokazatelja, a koji se odnose na svrhu pojedinih pokazatelja, postavljanje početnih vrijednosti, formiranje tablice, kao i elemente koji trebaju biti definirani za svaki pojedini pokazatelj.

Pokazatelji učinaka mjere realizaciju ciljeva, dok pokazatelji ishoda mjere realizaciju prioriteta odnosno mjera. Pokazatelj učinka trebao bi pokazivati kakva je situacija na početku razdoblja provedbe Strategije i kako situacija napreduje uz provedbu Strategije - odnosno trebaju pokazati zašto su intervencije potrebne. Trebali bi se odnositi na cijelo ciljano područje (zemljopisni dio, sektor unutar programskog područja i sl), a najčešće uzimaju u obzir i doprinos drugih čimbenika koji utječu na promjenu, a realizacija projekata u Strategiji predstavlja doprinos određenom pokazatelju.

Pokazatelji ishoda su izravni proizvodi prioriteta/mjera i povezani su s aktivnostima koje se u okviru njih provode. Namjena im je da doprinose učincima. Osnovna vrijednost za pokazatelje ishoda u pravilu je jednaka nuli. Oni prikazuju direktne rezultate provedbe određenih aktivnosti.

Evaluacijski tim slaže se s navedenim pokazateljima reviziji prema potrebi, a kako bi se učvrstile poveznice u intervencijskoj logici te jasnije iskazali doprinosi Strategije ciljevima operativnih programa. Predloženi su i primjeri pokazatelja učinka i ishoda koji će se vezati na postavljene probleme u analizi postojećeg stanja i SWOT analizi te koji će uzeti u obzir učinke realizacije prioriteta i mjera u okviru ciljeva, kao i doprinos pokazateljima pojedinih specifičnih ciljeva operativnih programa.

Izveštavanje

Evaluacijski tim ocjenjuje pozitivno činjenicu da je izrađivač detaljno razradio procedure izvještavanja o provedbi te time stavio naglasak na važnost praćenja s ciljem osiguravanja kvalitetne i učinkovite provedbe Strategije. Pohvaljuje se i opis transparentnosti postupka praćenja provedbe i uključivanja svih nadležnih tijela. Opisani okvir za izvješćivanje u skladu je s odredbama Smjernicama te će se izrađivati temeljem Uputa za izradu i sadržaj izvještaja o provedbi strategija razvoja urbanog područja koje će sudionicima dostaviti Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU.

Komunikacijska strategija

Predložena komunikacijska strategija strukturom i sadržajem je usklađena sa Smjernicama. Jasno definira komunikacijske ciljeve, mjere, aktivnosti, nositelje aktivnosti, ciljne skupine i vremenski raspored. Ocjena je da je komunikacijska strategija, zajedno s akcijskim planom provedbe komunikacijske strategije, dobro razrađena u segmentu vidljivosti provedbe Strategije te osigurava podizanje svijesti u javnosti o ulozi i značaju Strategije za razvoj urbanog područja.

Nadalje, osigurava informiranje javnosti o mogućim izvorima financiranja projekata iz fondova EU namijenjenima urbanom razvoju te jača kapacitete i sposobnost lokalne samouprave za učinkovite komunikacijske procese potrebne za provedbu Strategije.

6.4. Horizontalna načela

Sadržaj ovog dijela evaluacije je ocjenjivanje utjecaja koji će Strategija imati na uklanjanju nejednakosti i promicanju jednakih mogućnosti za muškarce, žene, sprečavanju diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etičkog porijekla, vjere, invaliditeta, dobi ili seksualne orijentacije, kao i na integraciju održivog razvitka kao dijela Strategije.

Politike zaštite ljudskih prava, borbe protiv diskriminacije te politika ravnopravnosti spolova kao i ravnopravnosti nacionalnih manjina, ugrađene su na najvišoj nacionalnoj razini kroz Ustav i odluke Hrvatskog sabora i Vlade RH, te postoje povezani pravni akti i pomoćne strategije i programi te se Strategija radi u navedenim okvirima.

Opća ocjena je da su horizontalna načela vezana uz ravnopravnost uzeta u obzir i uklopljena u osmišljavanje Strategije, od samog početka, odnosno od izrade analitičkog dijela. Doprinos Strategije promicanju horizontalnih načela ravnopravnosti muškaraca i žena i nediskriminacije

se jasno vidi naročito u prvom strateškom cilju, no i u ostalim ciljevima se predlažu mjere koje će svakako doprinijeti smanjenju nejednakosti u društvu.

Dio ulaganja provodit će se unutar Prioriteta Ranjive skupine stanovništva, edukacija za nezaposlene i ove intervencije uključuju direktan utjecaj na smanjenje diskriminacije određenih skupina stanovništva.

Tematska usredotočenost određenih mjera u Strategiji obuhvaća područja koja nemaju za posljedicu očit rizik od diskriminacije te je opravdano isključiti ih iz mjerenja njihovog utjecaja.

Prilikom izrade akcijskog plana, svakako je preporuka da se uključe horizontalna načela u planiranje i provedbu projekata, promidžbene aktivnosti - primjerice u postupcima prijave i selekcije projekata preporuka je da prijavitelj projekta prezentira kako će projekt doprinijeti horizontalnim načelima i opisati način na koji je to pitanje uzeto u obzir, na koji način će se vršiti provjera navedenoga i sl.

Opća je ocjena da su horizontalna načela vezana uz održiv razvoj uzeta u obzir i uklopljena u osmišljavanje Strategije. Ugrađena su u Strategiju od samog početka, od izrade analize postojećeg stanja, SWOT-a, a prioriteti i mjere uzimaju u obzir veći broj aspekata koji su povezani s principom održivog razvoja. Ocjena je da će specifične mjere imati i vrlo snažan izravan doprinos aktivnom promicanju održivog razvoja tijekom buduće provedbe - to se naročito odnosi na mjere u okviru četvrtog strateškog cilja, gdje se planiraju provesti aktivnosti vezane uz ekološki prihvatljiv javni prijevoz i inovativna rješenja u prometu.

U postupku izrade i donošenja Strategije, temeljem Zakona o zaštiti okoliša, proveden je postupak ocjene o potrebi strateške procjene o utjecaju na okoliš

7. Zaključci i preporuke

Temeljem provedenog postupka prethodnog vrednovanja, evaluatori ocjenjuju da je Strategija izrađena u skladu sa Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja te da predstavlja dobar i kvalitetan instrument za provedbu razvojne politike Urbanog područja Sisak u planiranom razdoblju.

Strategija je dobro postavljena, ima logičnu strukturu, oslanja se na analizu postojećeg stanja i SWOT analizu te uzima u obzir specifičnosti koje su proizašle iz analitičkog dijela. Ciljevi su definirani strateški, a koncentriraju se oko osnovnih elemenata razvoja urbanog područja - ljudskih resursa, održivog razvoja i gospodarstva te odgovaraju potrebama i problemima prepoznatima u analitičkom dijelu strategije. Prioriteti su dobro prepoznati i opravdani glavnim nalazima analize, a u definiranju prioriteta i mjera vodilo se računa o tome da se izaberu one mjere koje će raditi na pretvaranju slabosti u snage te na korištenju prilika.

Specifična je za urbano područje Sisak, koncentrira se na područja gdje je moguće ostvariti dodanu vrijednost kroz ulaganja putem ITU mehanizma i u kojima se mogu postići konkretni rezultati te ima kvalitetan potencijal ostvarivanja doprinosa Strategiji Europa 2020 - podjednako za sve prioritete - pametan, održiv i uključiv rast. Prezentirana je na način iz kojeg je vidljiva logika intervencije, odnosno način na koji će predviđene mjere voditi ostvarenju prioriteta, prioritete ostvarenju strateških ciljeva, a ciljevi doprinijeti ostvarenju vizije.

Značajan doprinos ove Strategije evaluacijski tim vidi u sinergiji i povezanosti strateških ciljeva - posloženi su na način da su jasno razgraničeni, nema preklapanja među mjerama, no komplementarni su, obuhvaćaju rješavanje istog problema kroz različite aspekte i jasno se nadopunjavaju.

Vanjska koherentnost jasno je iskazana - izrađivač je vrlo precizno i pregledno utvrdio povezanost ciljeva i prioriteta Strategije sa strateškim dokumentima više i niže razine, te se jasno naznačuje povezanost s trenutnim izvorima EU sredstava kroz ITU mehanizam.

Na temelju relevantnosti i koherentnosti strategije, kao i pozitivne ocjene provedbenih mehanizama, može se zaključiti da se očekuje ostvarenje predloženih ciljeva i prioriteta u planiranom razdoblju te se pozitivno ocjenjuje efektivnost Strategije.

Najvažnije preporuke evaluacijskog tima odnose se na potrebu što detaljnije razrade akcijskog plana te razradu i reviziju pokazatelja učinaka i ishoda, a sukladno danim sugestijama. Navedeno je važno kako bi se što lakše i transparentnije mogla pratiti provedba Strategije te kako bi se olakšalo prepoznavanje prioritetnih projekata koje mogu odmah krenuti u implementaciju, imajući na umu relativno kratki rok za provedbu.

IZVJEŠĆE O SAVJETOVANJU S JAVNOŠĆU U POSTUPKU DONOŠENJA
Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.

Nositelj izrade izvješća: Upravni odjel za proračun i financije

Sisak, 30. studenog 2023. godine

Naziv akta za koji je provedeno savjetovanje s javnošću	Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu / provedbu savjetovanja	Upravni odjel za proračun i financije
Razlozi za donošenje akta i ciljevi koji se njime žele postići uz sažetak ključnih pitanja	Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. (SRUP) je akt strateškog planiranja u okviru politike regionalnog razvoja koji služi kao multi-sektorski strateški okvir, kojim se planira razvoj urbanog područja kao cjeline unutar jasno definiranog vremenskog razdoblja, tj. predstavlja preduvjet za korištenje ITU mehanizma za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike Europske unije. Cilj izrade SRUP-a je definiranje zajedničkih smjerova razvoja urbanog područja, predlaganje zajedničkih pravaca djelovanja, olakšavanje provedbe zajedničkih projekata, odnosno razvoj „zajedničke strateške vizije“ koje nadilazi administrativne granice i stvara sinergije koje koriste urbanom području u cjelini. Sukladno Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027., izdanih od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, strategija razvoja urbanog područja predstavlja: – akt u smislu članka 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, kojim se definiraju ciljevi razvoja za urbana područja, – dokument u smislu članka 22. i 23. Uredbe EU 2018/0196 putem kojeg država članica EU pruža potporu integriranom teritorijalnom razvoju kroz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja, – akt strateškog planiranja povezan s korištenjem fondova EU u smislu članka 30. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske koji se donosi za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom EU, – zajednički plan razvoja dvije ili više jedinica lokalne samouprave u smislu članka 25. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i

	upravljanja razvojem Republike Hrvatske kao srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave Cilj SRUP-a je utvrđivanje daljnjeg razvoja urbanog područja te zajedničko djelovanje i provedba projekata kako bi se cijelo urbano područje razvijalo ravnomjerno. Ključna područja intervencije SRUP-a usmjerena su na tematska područja koja se temelje na razvojnim specifičnostima urbanog područja, njegovim razvojnim potrebama i prepoznatim izazovima i predstavljaju zajednički smjer budućeg razvoja. Predmetna Strategija fokusirana je na razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva kroz poticanje razvoja poduzetništva i razvoja industrije, poglavito jačanjem poljoprivredne proizvodnje. Cilj je otvoriti nova radna mjesta te na taj način smanjiti nezaposlenost i iseljavanje stanovništva iz Urbanog područja Sisak.
Objava dokumenata za savjetovanje	https://sisak.hr/strategija-razvoja-urbanog-podrucja-sisak/
Razdoblje provedbe savjetovanja	30.10.2023. – 29.11.2023.
Pregled osnovnih pokazatelja uključenosti savjetovanja s javnošću	Tijekom trajanja savjetovanja s javnošću pristiglo je sedam komentara na predmetni akt.
Pregled prihvaćenih i neprihvaćenih mišljenja i prijedloga s obrazloženjem razloga za neprihvaćanje	1. Komentar Regionalnog koordinatora Sisačko-moslavačke županije: Kod navođenja Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske potrebno je navesti i pozvati se na sve njegove izmjene i dopune: navodite samo NN 147/14, uvrstite i NN 123/17 i NN 118/18. Komentar se prihvaća. Navedene izmjene uvrštene su u nacrt dokumenta. 2. Komentar Regionalnog koordinatora Sisačko-moslavačke županije: Poglavlje 1.1, str. 2 Nacrta SRUP-a: uz navođenje ŽRS SMŽ dodajte ili zamijenite navođenjem Plana razvoja Sisačko-moslavačke županije do 2027. godine. Komentar se prihvaća. Navedena izmjena uvrštena je u nacrt dokumenta. 3. Komentar Regionalnog koordinatora Sisačko-moslavačke županije:

	Poglavlje 1.1, str. 3 Nacrta SRUP-a: navodite Pravilnik o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja. Taj Pravilnik nije na snazi nego Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 44/23. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_04_44_771.html Planirana vrednovanja SRUP-a potrebno je uskladiti s odredbama navedenog Pravilnika. Komentar se ne prihvaća. Postupak vrednovanja napravljen je u skladu s Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/15) koji je na snazi, prema Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja izrađenim od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, verzija 2.0. 4. Komentar Regionalnog koordinatora Sisačko-moslavačke županije: U poglavlju 2.2. Teritorijalni kontekst urbanoga područja navodite podatke iz Popisa stanovništva 2011, potrebno je uvrstiti podatke Popisa stanovništva 2021. U istom poglavlju navodite: Prema najnovijim podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2020. godini iz Urbanog područja Sisak odselilo se 1.180 osoba, dok se u istom razdoblju doselilo njih 1.032. Najnoviji podaci Državnog zavoda za statistiku dostupni su za 2022. godinu. Komentar se prihvaća. U poglavlju 2.2. navedeni podaci sukladno Popisu stanovništva, kućanstva i stanova 2021. godine 5. Komentar Regionalnog koordinatora Sisačko-moslavačke županije: U poglavlju 4.1. Vizija ne navodite koje se godine ona planira postići te molim uvrstite ciljnu godinu. Rečenicu „Vizija Urbanog područja Sisak u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. godine“ potrebno je obrazložiti odnosno opisati na koji način je u skladu s NRS-om. Komentar se prihvaća, navedena je ciljna godina u nacrtu SRUP-a. 6. Komentar Regionalnog koordinatora Sisačko-moslavačke županije: U poglavlju 7.3. navodite usklađenost sa Županijskom razvojnom strategijom Sisačko-moslavačke županije 2017.-2020. Taj dokument više nije relevantan niti na snazi nego je Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije do 2027. godine pa molimo navedite na koji način ciljevi SRUP-a doprinose provedbi posebnih ciljeva Plana razvoja SMŽ. Također molimo da pišete ispravan naziv županije, trenutačno stoji: Sisačko-moslavačka županija.
--	---

	Komentar se prihvaća. Navedene izmjene uvrštene su u nacrt dokumenta. 7. U poglavlju 10. navodite korisnike i ciljne skupine samo za projekt Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede - "Vajda". Kao korisnici i ciljne skupine navedeni su samo Komunalac Sunja i građani što ne proizlazi iz naziva i opisa projekta. Komentar se prihvaća. Navedene izmjene uvrštene su u nacrt dokumenta. Načelne primjedbe i prijedlozi: Kako nemamo dovoljno informacija o integriranosti određenih strateških projekata nacrt SRUP-a kao niti o statusu njihove pripremljenosti u ovoj ih fazi ne možemo komentirati. Kod navođenja ciljeva i njihovog doprinosa provedbi hijerarhijski nadređenih dokumenata potrebno je opisati na koji način se ostvaruje ili ne ostvaruje doprinos. Po dovršetku e-savjetovanja dokument je potrebno lektorirati. Molimo vas posebno obratite pozornost na ispravno navođenje naziva administrativno-upravnih jedinica (npr. grad kao područje ili opća imenica i Grad kao institucija, jedinica lokalne samouprave). Načelne primjedbe i prijedlozi djelomično se prihvaćaju. Navedene izmjene vezane za ciljeve i njihov doprinos provedbi hijerarhijski nadređenih dokumenata uvrštene su u nacrt dokumenta. Paralelno s izradom SRUP-a s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije te u suradnji s Koordinacijskim vijećem Urbanog područja Sisak proveden je proces Metodologije prioritizacije projekata za ITU mehanizam 2021.-2027. Svrha prioritizacije koju provode gradovi središta urbanih područja je staviti snažniji naglasak na nužnost integriranih strateških projekata te je isto navedeno u poglavlju 6.4. Opis-a strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam. Po završetku e-savjetovanja, dokument će biti lektoriran.
Ostali oblici savjetovanja s javnošću	-
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba internetskog savjetovanja nije uzrokovala financijske troškove

REPUBLIKA HRVATSKA

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

GRAD SISAK

GRADONAČELNICA

KLASA: 300-01/21-01/3

URBROJ: 2176/05-01/1-21-5

Sisak, 17.11.2021.

Na temelju članka 28. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 147/14, 123/17, 118/18), članka 13. Uredbe o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća („Narodne novine“, broj 103/15) i članka 22. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br. 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - i pročišćeni tekst 04/20 i 8/21) gradonačelnica Grada Siska donosi

Odluku

o osnivanju Partnerskog vijeća urbanog područja Sisak

Članak 1.

Ovom Odlukom osniva se Partnersko vijeće za urbano područje Sisak (u nastavku: Partnersko vijeće) radi sudjelovanja u donošenju Strategije razvoja urbanog područja Sisak, utvrđivanja prioriteta razvoja urbanog područja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj urbanog područja te njihove provedbe i praćenja.

Članak 2.

U Partnersko vijeće se imenuju predstavnici iz sljedećih institucija:

Naziv	Član	Zamjenik člana
Grad Sisak	Kristina Ikić Baniček	Silvija Mužek
Općina Martinska Ves	Stjepan Ivoš	Maja Šikić
Općina Sunja	Ivica Marić	Mirjana Šmit
Sisačko-moslavačka županija	Darjan Vlahov	Mario Čelan

Regionalni koordinator SMŽ - Razvojna agencija SIMORA	Mario Čelan	Tatjana Puškarić
Auto Promet Sisak d.o.o.	Una Rožić	Darijo Bulat
Gradski muzej Sisak	Vlatko Čakširan	Rosana Škrgulja
Galerija Striegl	Alma Trauber	Suzana Pernar
Poduzetnički inkubator Sisak – PISAK	Krunoslava Kosina- Milutinović	Silvija Pakasin
Hrvatski zavod za zapošljavanje	Gordana Šegović	Vesna Cerovski
Agencija lokalne demokracije	Paula Raužan	Barbara Marjanović
Športsko rekreacijski centar- ŠRC Sisak	Mario Stipkov	/
Hrvatska gospodarska komora	Tihomir Babić	Brankica Grd
Centar kreativne industrije - CIKS	Luka Vukelić	/
Metalurški fakultet Sisak	Ladislav Lazić	Zdenka Zovko Brodarac
Fakultet organizacije i informatike - FOI Sisak	Iva Gregurec	Marina Klačmer Čalopa
Turistička zajednica Grada Siska	Mirjana Lahovsky-Žličarić	Zvonimir Rajković

Članove Partnerskog vijeća za urbano područje Sisak imenuje gradonačelnica grada Siska, središta urbanoga područja Sisak, uz prethodno pribavljena mišljenja izvršnih tijela svih jedinica lokalne samouprave urbanoga područja – općine Sunja i općine Martinska Ves.

Članak 3.

Partnersko vijeće ima predsjednika i zamjenika predsjednika Partnerskog vijeća koji se biraju iz reda članova Partnerskog vijeća na rok od dvije godine.

Članak 4.

Na osnivačkoj sjednici Partnersko vijeće donosi Poslovnik o radu kojim uređuje djelokrug, način rada, sazivanje sjednica kao i druga pitanja bitna za rad Partnerskog vijeća.

Članak 5.

Administrativne i stručne poslove za potrebe rada Partnerskog vijeća urbanog područja Sisak obavlja Grad Sisak koji je, sukladno odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, nositelj izrade Strategije razvoja urbanog područja.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom Glasniku Grada Siska.

REPUBLIKA HRVATSKA

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

GRAD SISAK

GRADONAČELNICA

KLASA: 300-01/21-01/3

URBROJ: 2176/05-01/1-22-7

Sisak, 20.09.2022.

Na temelju članka članka 13. Uredbe o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća („Narodne novine“, broj 103/15) i članka 22. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br. 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - i pročišćeni tekst 04/20 i 8/21) gradonačelnica Grada Siska donosi

Odluku

o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak

Članak 1.

U Odluci o imenovanju članova Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“ broj 29. od 08. prosinca 2021. godine.) članak 2. se mijenja i glasi:

U Partnersko vijeće Urbanog područja Sisak se imenuju predstavnici iz sljedećih institucija:

Naziv	Član	Zamjenik člana
Grad Sisak	Kristina Ikić Baniček	Silvija Mužek
Općina Martinska Ves	Stjepan Ivoš	Maja Šikić
Općina Sunja	Slavica Lončarević	Nenad Jelić
Sisačko-moslavačka županija	Darjan Vlahov	Andreja Šeperac

Regionalni koordinator Sisačko-moslavačke županije	Andreja Šeperac	Tatjana Puškarić
Auto Promet Sisak d.o.o.	Una Rožić	Darijo Bulat
Gradski muzej Sisak	Marijan Bogatić	Neven Peko
Galerija Striegl	Alma Trauber	Suzana Pernar
Poduzetnički inkubator Sisak – PISAK	Krunoslava Kosina-Milutinović	Silvija Pakasin
Hrvatski zavod za zapošljavanje	Irena Bušić	Vesna Cerovski
Agencija lokalne demokracije	Paula Raužan	Barbara Marjanović
Športsko rekreacijski centar- ŠRC Sisak	Mario Stipkov	/
Hrvatska gospodarska komora	Tihomir Babić	Brankica Grd
Centar kreativne industrije - CIKS	Luka Vukelić	/
Metalurški fakultet Sisak	Ladislav Lazić	Zdenka Zovko Brodarac
Fakultet organizacije i informatike - FOI Sisak	Iva Gregurec	Marina Klačmer Čalopa
Turistička zajednica Grada Siska	Zvonimir Rajković	Mirjana Lahovsky-Žličarić

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom Glasniku Grada Siska.

**REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
GRAD SISAK
GRADONAČELNICA**

KLASA: 300-01/21-01/3
URBROJ: 2176/05-01/1-23-22
Sisak, 28.11.2023.

**Izvještaj o provedenom konzultacijskom postupku s Partnerskim vijećem tijekom izrade
Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine**

Partnersko vijeće Urbanog područja Sisak aktivno je sudjelovalo u izradi nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.

1. Osnivačka sjednica Partnerskog vijeća – 21. rujna 2022.

Na osnivačkoj sjednici članovima Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak pobliže je predstavljena njihova uloga i doprinos u partnerskim konzultacijama u svrhu utvrđivanja zajedničkih prioriteta na razini urbanog područja. Uz pobliže predstavljanje prednosti Integriranog teritorijalnog ulaganja (ITU mehanizma) te područja ulaganja u financijskoj perspektivi 2021.-2027. godine, članovi su upoznati sa svim dosad provedenim aktivnostima Urbanog područja Sisak na izradi Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine, kao i do tad ispunjenim preduvjetima za stjecanje statusa ITU grada u novom programskom razdoblju.

Na osnivačkoj sjednici, osim odabrane predsjednice Partnerskog vijeća i zamjenika predsjednice, jednoglasno je usvojen i Poslovnik Partnerskog vijeća. Svim članovima Partnerskog vijeća i zamjenicima članova Partnerskog vijeća prije održavanja sjednice dostavljen je elektronskim putem Nacrt analize stanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine, a proces izrade nacrtu, prikupljanja podataka i svih aktivnosti Urbanog područja Sisak predstavljen je na pripremljenoj prezentaciji i detaljno objašnjen od strane djelatnika Grada Siska i izrađivača strategije.

2. Druga sjednica Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak, održana elektronskim putem – 02. prosinca 2022.

Prije održavanja sjednice, svim članovima i zamjenicima Partnerskog vijeća elektronskim putem je poslan nacrt Komunikacijske strategije i nacrt Komunikacijskog akcijskog plana, s obrascem za glasanje. Komunikacijska strategija je dokument kojim se određuju komunikacijski ciljevi koje grad središte kao nositelj izrade Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine želi postići komunikacijom s javnošću te definira ključne komunikacijske poruke, ciljne skupine i komunikacijske kanale.

Komunikacijski akcijski plan je dokument kojim se definira okvir za postizanje komunikacijskih ciljeva određenih komunikacijskom strategijom te detaljno razrađuju mjere i aktivnosti informiranja i vidljivosti na operativnoj razini u svrhu provedbe komunikacijskih ciljeva.

Nacrt Komunikacijske strategije i Komunikacijskog akcijskog plana izrađuje Grad Sisak, kao središte Urbanog područja Sisak, radi odgovarajućeg informiranja, komunikacije i vidljivosti planiranja javnih politika. Na Nacrt Komunikacijske strategije i Komunikacijskog akcijskog plana dano je pozitivno mišljenje Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak.

3. Treća sjednica Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak – 09. veljače 2023.

Nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine prije održavanja sjednice članovima i zamjenicima Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak poslan je elektronskim putem. Na sjednici je ukratko prezentiran proces i način izrade strategije, suradnja Grada Siska i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, a svim prisutnim pobliže je predstavljena njihova uloga i doprinos u partnerskim konzultacijama, poveznica projekata koji se trenutno provode u Gradu Sisku te onih koji se namjeravaju sufinancirati putem ITU mehanizma uz napomenu da se postojeća baza projekata može revidirati i nadopunjavati u predstojećem financijskom razdoblju.

S članovima se raspravljalo o projektnim idejama, komentarima na nacrt Strategije, otvorenom Pozivu za stjecanja statusa ITU grada te obvezama i dužnostima Urbanog područja Sisak, kao i očekivanim rokovima raspisivanja poziva za sufinanciranje razvojnih projekata putem ITU mehanizma. Na predstavljene nacрте Analize Stanja i Strategije zaprimljeno je ukupno 35 komentara, od kojih 6 nije uvaženo, jer se radi o komentarima vezanim za statističke podatke iz prethodno važećeg popisa stanovništva, koji su vrijedili u trenutku prikupljanja podataka.

Na nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine i nacrt Analize stanja dano je pozitivno mišljenje Partnerskog vijeća.

4. Četvrta sjednica Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak, održana elektronskim putem – 27. veljače 2023.

Na predstavljeni nacrt Akcijskog plana Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine dano je pozitivno mišljenje Partnerskog vijeća. Akcijski plan je provedbeni akt strategije koji izrađuje grad središte urbanoga područja koji sadrži pregled glavnih mjera s pokazateljima rezultata, ključnim točkama ostvarenja, rokovima i nositeljima provedbe i procjenom fiskalnog učinka.

Za potrebe razmjene podataka i dostave svih informacija između članova Partnerskog vijeća i Grada Siska potvrđena je e-mail adresa itu.mehanizam@sisak.hr, koja je i do tada korištena u međusobnoj komunikaciji, a na koju se dostavljaju svi prijedlozi i predstavke. Također, putem kontakt telefona i spomenute e-mail adrese redovito se razmjenjuju potrebne informacije s članovima Partnerskog vijeća te odgovara na postavljena pitanja od strane članova Partnerskog vijeća vezano za nacрте predstavljenih dokumenata i sve aktivnosti za stjecanje statusa ITU grada.

5. Peta sjednica Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak – 05. listopada 2023.

Između održavanja četvrte i pete sjednice Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak, članovima Partnerskog vijeća je poslan nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. s izmjenama koje su bile rezultat prioritizacije projekata u suradnji s Koordinacijskim vijećem i Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova Europske unije te na temelju kojeg su odabrani strateški projekti za financiranje putem ITU mehanizma.

Na dostavljeni nacrt dano je pozitivno mišljenje Partnerskog vijeća. Također su članovi Partnerskog vijeća upoznati s procesom početka i trajanja e-savjetovanja predmetne strategije. Na šestoj sjednici Partnerskog vijeća koja se održava u prosincu 2023. godine planirano je usvajanje konačnog nacrta predmetne strategije.

**PREDSJEDNICA PARTNERSKOG VIJEĆA
URBANOG PODRUČJA SISAK**

Kristina Ikić Baniček
Kristina Ikić Baniček

REPUBLIKA HRVATSKA

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

GRAD SISAK

GRADONAČELNICA

KLASA: 910-08/20-01/1

URBROJ: 2176/05-01/1-21-11

Sisak, 17.08.2021.

Na temelju Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027., verzija 2.0. i članka 22. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br. 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - i pročišćeni tekst 04/20 i 8/21) gradonačelnica Grada Siska donosi

Odluku

o osnivanju Koordinacijskog vijeća urbanog područja Sisak

Članak 1.

Ovom Odlukom osniva se Koordinacijsko vijeće urbanog područja Sisak, zaduženo za izradu i provedbu Strategije razvoja urbanog područja Sisak (u nastavku: SRUP).

Članak 2.

Koordinacijsko vijeće urbanoga područja Sisak osniva se kao tijelo zaduženo za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja, provedbe i praćenja provedbe SRUP-a s ciljem sudjelovanja u svim fazama postupka izrade SRUP-a, utvrđivanju prioriteta razvoja urbanoga područja te predlaganja strateških projekata važnih za razvoj urbanoga područja.

Članak 3.

Za članove Koordinacijskog vijeća imenuju su gradonačelnici i načelnici jedinica lokalne samouprave, koji su dio urbanog područja Sisak:

1. Sisak, središte urbanog područja – gradonačelnica Kristina Ikić Baniček
2. Općina Sunja – općinski načelnik Grga Dragičević
3. Općina Martinska Ves – općinski načelnik Stjepan Ivoš

Članak 4.

Članovi Koordinacijskog vijeća na prvoj sjednici među sobom biraju predsjednika i zamjenika predsjednika.

Članak 5.

Na svojoj prvoj sjednici Koordinacijsko vijeće donijet će Poslovnik o radu kojim se utvrđuje osnivanje, sastav, djelokrug i način rada Koordinacijskog vijeća.

 Gradonačelnica
Kristina Ikić Baniček

**REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
GRAD SISAK
GRADONAČELNICA**

KLASA: 350-02/21-05/4

URBROJ: 2176/05-01/1-23-15

Sisak, 01.12.2023.

Gradonačelnica Grada Siska na temelju članka 64. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) te članka 31. stavka 4. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“ broj 3/17) i članka 22. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - pročišćeni tekst, 4/20 i 8/21 i „Službeni glasnik Grada Siska“, broj 4/23) donosi

ODLUKU

**kojom se utvrđuje da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš
Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.**

Članak 1.

Gradonačelnica Grada Siska donijela je Odluku o početku postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027., KLASA: 350-02/21-05/4, URBROJ: 2176/05-01/1-23-10 od 09. svibnja 2023. godine.

U postupku Ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije utvrđeno je da Strategija neće imati vjerojatno značajan utjecaj na okoliš te da je prihvatljiva za ekološku mrežu, na osnovu čega se utvrđuje da nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.

Članak 2.

Za područje obuhvaćeno Strategijom donesena je Odluku o sastavu Urbanog područja Sisak kojom je utvrđen sastav Urbanog područja Sisak – Grad Sisak te Općine Sunja i Općina Martinska Ves.

Nositelj izrade Strategije je Upravni odjel za proračun i financije, a stručni izrađivač Strategije je Avelant d.o.o.

Članak 3.

Razlozi donošenja Strategije:

- jačanje suradnje između jedinica lokalne samouprave
- obveza donošenja propisana je člankom 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 147/17, 123/17 i 118/18);

- utvrđivanje ciljeva i prioriteta razvoja Urbanog područja Sisak kroz temeljni strateški dokument;
- planiranje razvojnih potreba i potencijala područja u poticanju održivog urbanog razvoja;
- definiranje ključnih problema u području društva, gospodarstva i urbanog okruženja;
- korištenje bespovratnih sredstava za realizaciju razvojnih programa od javnog interesa unutar Urbanog područja Siska temeljem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja u programskom razdoblju od 2021.-2027.

Ciljevi koji se trebaju ostvariti Strategijom:

- Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak
- Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma
- Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bio-raznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom
- Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Siska kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave

Članak 4.

U postupku ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju Grad Sisak je zatražio mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima:

1. Sisačko-moslavačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode, Zagrebačka 44, 44000 Sisak
2. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ulica Republike Austrije 14, 10000 Zagreb
3. Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Konzervatorski odjel u Sisku, Nikole Tesle 17, 44000 Sisak
4. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije - Trg grofova Erdödyja 17, 44317 Popovača
5. Ministarstvo poljoprivrede, Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
6. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Sisačko-moslavačka, Ulica Ante Kovačića 10, 44000 Sisak
7. Hrvatske ceste d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, Vončinina 3, 10000 Zagreb
8. Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
9. HEP ODS d.o.o., Elektra Sisak, Kralja Tomislava 42, 44 000 Sisak
10. Komunalac Sisak d.o.o., Capraška ulica 8, 44 000 Sisak
11. Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije, Ulica kralja Tomislava 1, 44000 Sisak
12. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
13. Ministarstvo turizma i sporta, Prisavlje 14, 10000 Zagreb
14. Sisački vodovod d.o.o., Obala Ruđera Boškovića 10, 44 000 Sisak
15. Općina Sunja, Trg Kralja Tomislava 3P.P. 1, 44210 Sunja
16. Općina Martinska Ves, Desna Martinska Ves 67, 44201 Martinska Ves

Zaprimljena su sljedeća mišljenja:

Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Sisačko-moslavačka - Javnoopravno tijelo očitovalo se da ne sudjeluje u predmetnom postupku.

Hrvatske vode - Nije potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja Strategije na okoliš.

Ministarstvo poljoprivrede - Javnoopravno tijelo očitovalo se da ne sudjeluje u predmetnom postupku.

Sisačko-moslavačka županija, Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode – Javnoopravno tijelo je zatražilo nadopunu zahtjeva te je Grad Sisak postupio po traženom zahtjevu te dostavio traženu nadopunu.

Članak 5.

Sukladno Rješenju Sisačko-moslavačke županije, Upravnog odjela za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode, KLASA: UP/I-352-01/23-05/04, URBROJ: 2176-09-03/4-23-6 od 29. studenoga 2023. godine, Strategija razvoja Urbanog područja Siska za financijsko razdoblje 2021.-2027. prihvatljiva je za ekološku mrežu.

Članak 6.

Grad Sisak će o ovoj Odluci informirati javnost sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti o pitanjima zaštite okoliša kojima se uređuje informiranje i sudjelovanje zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj 64/08.) te objavom u „Službenom Glasniku Grada Siska“ i na službenoj Internet stranici Grada Siska.

Članak 7.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom glasniku Grada Siska.

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za poljoprivredu,
ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode

Odsjek za zaštitu okoliša i prirode
Zagrebačka 44, 44000 Sisak

KLASA: UP/I-352-01/23-05/04

URBROJ: 2176-09-03/4-23-6

Sisak, 29. studenoga 2023. godine

Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode Sisačko-moslavačke županije, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode, temeljem članka 46. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), povodom zahtjeva Grada Siska, Rimska 26, Sisak, OIB 08686015790 za provedbu Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu „Strategije urbanog područja Siska za financijsko razdoblje 2021.-2027.“, nakon provedenog postupka donosi

R J E Š E N J E

- I.** Da je "Strategija urbanog područja Siska za financijsko razdoblje 2021.-2027." prihvatljiva za ekološku mrežu.
- II.** U cilju očuvanja zaštićenih područja, strogo zaštićenih vrsta i ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, izdaju se sljedeći uvjeti zaštite prirode:
1. sadržaje Strategije planirati izvan područja pogodnih staništa pojedinih strogo zaštićenih vrsta, ugroženih i rijetkih stanišnih tipova posebice reparacijskih staništa te travnjaka i poplavnih šuma koji su u inundacijskom prostoru;
 2. male protočne hidroelektrane mogu se graditi u okviru revitalizacije (obnove) starih mlinica na način da: radi zadržavanja izvornog izgleda za smještaj postrojenja koriste postojeće građevine; koriste postojeću vodnu infrastrukturu (vodozahvat); ne mijenja se zatečeni hidrološki režim i hidromorfološko stanje vodotoka; ne povećava se visina postojeće pregrade odnosno prirodne barijere; ne produbljuje se korito rijeke ispred i iza pregrade; osigura se linearna povezanost i neometana uzvodna i nizvodna prohodnost za ribe; revidiraju se protoci i poboljšava se stanje ekosustava;
 3. za sve elemente Strategije potrebno je osigurati propisno zbrinjavanje otpadnih voda;
 4. na kupalištu Zibel (od obale do vrha nasipa), u inundacijskom prostoru nije dopušteno graditi nove objekte, elemente za rekreaciju te nove staze i puteve te na bilo koji drugi način uklanjati prirodna staništa, a dopušteno je samo obnavljati postojeće objekte;
 5. biciklističke staze uz rijeke Kupu i Savu planirati na postojećim stazama i prometnicama izvan inundacijskog prostora rijeke (dopušteno je koristiti staze na kruni nasipa);
 6. prilikom uređenja kupališta ne zadirati u riparijsku vegetaciju i obalne šume te ne provoditi nasipavanja prirodnih obala ili graditi nove obaloutvrde;
 7. zelena parkirališta i sve parkirališne površine na kupalištu Zibel planirati izvan obuhvata staništa pogodnih za strogo zaštićene vrste te izvan obuhvata ugroženih i rijetkih stanišnih tipova;
 8. prije obnove starih napuštenih objekata provesti njihov stručni pregled, a posebice pregled potkrovlja kako bi se provjerilo nalaze li se u njemu kolonije šišmiša. U slučaju njihovog nalaza obavijestiti Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Upravu za zaštitu prirode i nadležnu javnu ustanovu zaštite prirode.
- III.** Ovo rješenje se objavljuje na internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

O b r a z l o ž e n j e

Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode Sisačko-moslavačke županije, Odsjek za zaštitu okoliša i prirode zaprimio je 17. svibnja 2023. godine

zahtjev za provedbu postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za „Strategiju urbanog područja Siska za financijsko razdoblje 2021.-2027.“ (dalje u tekstu: Strategija), nositelja izrade Grada Siska, Rimska 26, Sisak, OIB 08686015790. Kako uz zahtjev nisu dostavljeni svi podaci sukladno odredbama članka 48. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode, ovaj je Upravni odjel donio Zaključak o nadopuni KLASA: UP/I-352-01/23-05/04, URBROJ: 2176-09-03/4-23-2 od 1. lipnja 2023. godine. Nositelj izrade Strategije je 19. rujna 2023. godine dostavio traženu nadopunu koja je sukladno članku 48. stavku 3. Zakona o zaštiti prirode, dopisom KLASA: UP/I-352-01/23-05/04, URBROJ: 2176-09-03/4-23-3 od 19. rujna 2023. godine dostavljena Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Zavodu za zaštitu okoliša i prirode na mišljenje o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja Strategije na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Mišljenje Ministarstva KLASA: 352-03/23-02/1283, URBROJ: 517-12-2-3-2-2-23-2 od 28. studenoga 2023., zaprimljeno je 29. studenoga 2023. godine elektroničkom poštom, te se u njemu između ostalog navodi:

Vizija Urbanog područja Siska ostvaruje se provođenjem četiri konkretna cilja kako slijedi:

- Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu UPGS;
- Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma;
- Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture zelenom tranzicijom;
- Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u UPGS kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.

Ciljevi i prioriteti Strategije su:

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu UPGS

Prioritet 1.1. Unaprjeđenje društvene infrastrukture:

Mjera 1.1.1. Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport;

Mjera 1.1.2. Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje;

Prioritet 1.2. Poboljšanje kvalitete života i dostupnosti javnih usluga:

Mjera 1.2.1. Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja;

Mjera 1.2.2. Obnova parkova i spomenika kulture;

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Prioritet 2.1. Poticanje razvoja poduzetništva;

Mjera 2.1.1. Ulaganje u poduzetničku infrastrukturu;

Mjera 2.1.2. Ulaganje u poduzetničke zone;

Prioritet 2.2. Poticanje razvoja poljoprivrede;

Mjera 2.2.1. Poticanje poljoprivredne proizvodnje;

Prioritet 2.3. Poticanje razvoja turizma;

Mjera 2.3.1. Širenje ponude turističkih sadržaja;

Mjera 2.3.2. Obnova objekata prirodne i kulturne baštine;

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture zelenom tranzicijom;

Prioritet 3.1. Ekološka i energetska tranzicija

Mjera 3.1.1. Razvoj i obnova javne infrastrukture, zapuštenih zelenih površina;

Mjera 3.1.2. Poticanje korištenja OIE (obnovljivi izvori energije);

Mjera 3.1.3. energetska obnova javnih zgrada/institucija;

Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u UPGS kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave

Prioritet 4.1. Unaprjeđenje rada javne gradske uprave:

Mjera 4.1.1. Digitalizacija javne uprave i građana;

Mjera 4.1.2. Obnova i izgradnja infrastrukture za mobilnost građana;

Prioritet 4.2. Pametan i održiv sustav javnog gradskog prijevoza:

Mjera 4.2.1. Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza;

Mjera 4.2.2. Digitalizacija gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza.

Strategijom je predviđena zaliha od 30 projekata UPGS:

1. Interpretacijski centar Segestica Siscia;
2. Centar znanja i planetarij Munjara;
3. Izgradnja dječjeg vrtića u Općini Sunja;
4. Obrazovno-istraživački centar - Velika Gradusa;
5. Izgradnja biciklističkih staza;
6. Izgradnja igrališta s pratećim sadržajem kraj Osnovne škole Sunja;
7. Izgradnja parkirališta kod Osnovne škole Sunja;
8. Izgradnja sportskih terena;
9. Izgradnja tržnice u mjestu Sunja;
10. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju Mlinice;
11. Rekonstrukcija kuće Striegel;
12. Kulturni centar Braće Radić;
13. Izgradnja pješačko-biciklističkog Mosta Tišina;
14. Odgojno-obrazovni kompleks Galdovo;
15. Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede "Vajda";
16. Pametne autobusne nadstrešnice;
17. Uređenje i obnova Parka skulptura, Caprag (Grad Sisak);
18. Prenamjena i obnova poslovnog prostora za potrebe Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac;
19. Rekonstrukcija Mlinica;
20. Rekonstrukcija pješačkih mostova i izgradnja biciklističkih staza;
21. Uređenje parka ispred zgrade Općine i obnova spomenika kralju Tomislavu u Sunji;
22. Centar za potporu poslovanja - Zgrada Tomislavova 40;
23. Uspostava razvojnog centra u području poljoprivrede;
24. Centar dijeljenih usluga - Sve na jednom mjestu;
25. Sisak na dlanu- digitalizacija gradske uprave;
26. Uređenje Parka poginulih branitelja uz izgradnju dječjeg igrališta;
27. Perivoj Viktorovac;
28. Utvrda Stari grad;
29. Infocentar Kupska šiklja;
30. Sportski kompleks Caprag (Grad Sisak).

Na području obuhvata Strategije nalaze se područja ekološke mreže (Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, „Narodne novine“, broj 80/19 i 119/23) i to Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2000465 *Žutica*, HR2001311 *Sava nizvodno od Hrušćice*, HR2001342 *Područje oko špilje Gradusa*, HR2000416 *Lonjsko polje* i HR2000420 *Sunjsko polje*, HR2000415 *Odransko polje* i HR2000642 *Kupa* te Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000003 *Turopolje* i HR1000004 *Donja Posavina*.

Za ciljeve i mjere Strategije moguće je isključiti značajni negativni utjecaj s obzirom na to da se odnose na naseljena područja te obnovu ili prenamjenu postojećih antropogeno izmijenjenih prostora. Mjere se odnose na poticanje razvoja društvene infrastrukture, obnovljivih izvora energije, poljoprivrede i turizma, a usmjerene su prvenstveno na jačanje znanja i društvenih kapaciteta. Od 30 konkretnih projekata zalihe kako ih naziva Strategija četiri se nalaze unutar obuhvata ekološke mreže, a dva ju dodiruju. Projekt 2. Centar znanja i planetarij Munjara podrazumijeva obnovu i prenamjene zgrada gradske Munjare u Sisku. Lokacija ovog projekta dodiruje (POVS) HR2000642 *Kupa*, no s obzirom na to da se odnosi na prenamjenu povijesne zgrade u urbaniziranom dijelu naselja moguće je isključiti značajan negativan utjecaj na područje ekološke mreže. Projekt 4. Obrazovno-istraživački centar - Velika Gradusa odnosi se na obnovu stare škole i stavljanje u funkciju kao edukacijsko-istraživačkog centra za istraživače, studente, poljoprivrednike, turiste te je smješten unutar HR2001342 *Područje oko Špilje Gradusa*. Špilja Gradusa predstavlja međunarodno važno područje za šišmiše i u njoj su smještene kolonije ciljnih vrsti ovog područja: južni potkovnjak (*Rhinotophus euryale*) i dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), a također je

reprezentativna za ciljni stanišni tip 8310 Spilje i jame zatvorene za javnost. Kako se u planiranom projektu radi o obnovi i prenamjeni postojećeg objekta unutar naselja, smatra se da se može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na ciljne vrste i staništa ovog područja ekološke mreže. Projekt 10. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju Mlinice predviđa prenamjenu zgrada mlina na rijeci Sunji u malu hidroelektranu namijenjenu proizvodnji električne energije. Ova mlinca je smještena izvan obuhvata ekološke mreže na 4 km nizvodno od (POVS) *HR200042 Sunjsko polje* i u neposrednoj blizini (POP) *HR1000004 Donja Posavina*. Sukladno tome moguće je isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na područje ekološke mreže. Projekt 12. Kulturni centar Braće Radić odnosi se na izgradnju objekta društvene infrastrukture s već ishodenom građevinskom dozvolom smještenog u naselju Desno Trebarjevo (Općina Martinska Ves) unutar (POP) *HR1000003 Turopolje*. S obzirom na smještaj uz prometnicu i naselje moguće je isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na područje ekološke mreže. Projekt 13. Izgradnja pješačko-biciklističkog Mosta Tišina preko rijeke Save između naselja Tišina Kaptolska i Tišina Erdedska, rubno dotiče (POP) *HR1000003 Turopolje*, a proteže se preko (POVS) *HR2001311 Sava nizvodno od Hrušćice*. Na mostu se planira izvođenje pješačke i biciklističke staze minimalne širine za dvosmjerni promet pješaka i biciklista. Raspon mosta (lukova) je 155 m, a uvršten je u III. Izmjene i dopune prostornog plana Sisačko-moslavačke županije za koji je proveden postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu i isključena mogućnost značajnog negativnog utjecaja. Projekt 15. Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede "Vajda" planiran je na postojećoj brownfield lokaciji rubno u odnosu na područje ekološke mreže (POP) *HR1000004 Donja Posavina* te se može isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja na područja ekološke mreže. Projekt 29. Infocentar Kupska šiklja u Gradu Sisku odnosi se na izgradnju infocentra na kupalištu Zibel na Kupi. Javni prostor kupališta Zibel i okolnog prostora uredio bi se tako da se obnove postojeći sportski tereni, dječja igrališta, urbana i parkovna infrastruktura, cestovni pristup za vozila i pješake s parkiralištem, reguliraju i označe parkirna mjesta te ugrade separatori ulja i sakupljanja otpadnih voda koje sada odlaze nepročišćene u tlo. Pristupi kupalištu će postati sigurniji jer će biti primjereno dimenzionirani za dvosmjerni cestovni promet, pravilno označeni horizontalnom i vertikalnom cestovnom signalizacijom. Planiraju se izvesti i zelena parkirališna mjesta s posebnim mjestima za punjenje baterija na električnim vozilima. Ovaj projekt nalazi se unutar obuhvata zone rasprostranjenosti ciljnih vrsta kiselih vatreni plavac (*Lycaenadisper*) i mala svibanjska rida (*Euphydryas maturna*), no s obzirom na to da se radi o prostoru koje je već u funkciji kao kupalište i ne planira se na kupalištu graditi nove objekte i posjetiteljsku infrastrukturu već samo obnoviti postojeću smatra se da se može isključiti značajni negativan utjecaj na ove ciljne vrste. Također izvođenje biciklističkih staza unutar inundacijskog prostora (od rijeke do vrha nasipa) može imati značajan negativan utjecaj na ciljni stanišni tip 91F0 (Poplavne miješane šume *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* ili *Fraxinus angustifolia*), 91EO*Aluvijalne šume (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Sslicion albae*) i stanišni tip 6430 Hidrofilni rubovi visokih zeleni uz rijeke i šume (*Convolvulion sepilii*, *Filipendulion*, *Senecion fluvialilis*), no kako je logična njihova izvedba izvan prostora plavljenog prostora inundacije moguće je isključiti značajan negativan utjecaj.

Analizom mogućih utjecaja provedbe Strategije na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te razmatrajući gore navedeno mišljenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, utvrđeno je da se Prethodnom ocjenom može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže s obzirom na karakteristike Strategije pa se smatra da je Strategija prihvatljiva i nije potrebno provesti postupak Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

S obzirom da se unutar obuhvata Strategije nalaze strogo zaštićene vrste, ugroženi i rijetki stanišni tipovi te zaštićena područja prirode temeljem Zakona o zaštiti prirode, ovaj je Upravni odjel na temelju prethodno navedenog mišljenja Ministarstva, a u svrhu očuvanja strogo zaštićenih vrsta te ugroženih i rijetkih stanišnih tipova propisao uvjete zaštite prirode koje je na odgovarajući način potrebno ugraditi u Strategiju.

Sljedom navedenog i sukladno članku 48. stavku 5. i stavku 8. istog članka Zakona o zaštiti prirode, te primjenom članka 29. stavka 2. istog Zakona, riješeno je kao u izreci.

Odredbama članka 46. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Upravno tijelo provodi Prethodnu ocjenu i Glavnu ocjenu za strategije, planove i programe koji se pripremaju i/ili donose na lokalnoj razini, kao i za one koji se pripremaju i/ili donose na

lokalnoj razini, a za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene ili ocjene o potrebi strateške procjene.

Sukladno odredbama članka 48. stavka 5. istog Zakona, ako nadležno tijelo isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja strategije, plana ili programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je strategija, plan ili program prihvatljiv za ekološku mrežu.

Sukladno odredbama članka 48. stavka 8. istog zakona određeno je da rješenje iz stavaka 5. navedenog članka sadrži i uvjete zaštite prirode ako se radi o strategiji, planu ili programu u čijem se obuhvatu nalaze zaštićena područja, strogo zaštićene divlje vrste i/ili ugroženi i rijetki stanišni tipovi za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže.

Sukladno odredbama članka 51. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode, rješenje iz članka 48. stavka 5. se objavljuje na internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Upravi za zaštitu prirode, u roku od petnaest (15) dana od dana dostave Rješenja.

Žalba se predaje Upravnom odjelu za poljoprivredu, ruralni razvoj, zaštitu okoliša i prirode Sisačko-moslavačke županije, Odsjeku za zaštitu okoliša i prirode, Zagrebačka 44 u Sisku, pisano, neposredno ili poštom, a može se izjaviti i usmeno u zapisnik.

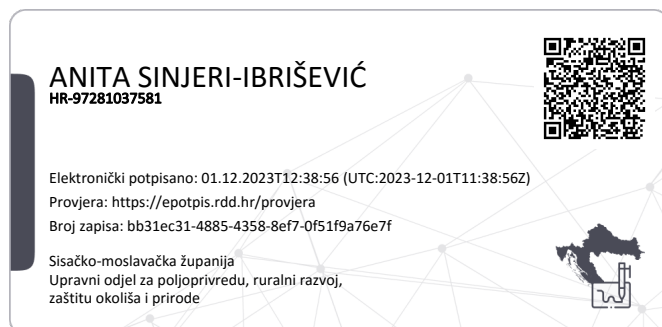
Sukladno članku 8. stavku 1. točki 1. Zakona o upravnim pritojbama („Narodne novine“, broj 115/16 i 114/22) podnositelj zahtjeva je oslobođen plaćanja upravnih pritojbi.

PROČELNICA

Anita Sinjeri-Ibrišević, dr.med.vet.

DOSTAVITI:

1. Grad Sisak, Gradonačelnica, Rimska 26, 44000 Sisak
2. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb
3. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite prirode, I. Kukuljevića 26, 44000 Sisak
4. U spis predmeta

Na temelju točke 5. Poslovnika o radu Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak, KLASA: 023-05/21-1/17, UR BROJ: 2176/05-01/1-21-4 , od 22.10.2021. godine, Koordinacijsko vijeće Urbanog područja Sisak daje

MIŠLJENJE

o konačnom nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.

Članak 1.

Daje se pozitivno mišljenje na konačni nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.

Članak 2.

Ovo mišljenje daje se na postupanje Partnerskom vijeću Urbanog područja Sisak i Gradskom vijeću Grada Siska.

KLASA: 023-05/21-01/17
URBROJ: 2176/05-01/1-23-27
Sisak, 02.12.2023.

**PREDSJEDNICA
KOORDINACIJSKOG VIJEĆA
URBANOG PODRUČJA SISAK
Kristina Ikić Baniček**

Kristina Ikić Baniček

Na temelju članka 4. Poslovnika o radu Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak, KLASA: 300-01/21-01/3, UR BROJ: 2176/05-01/1-22-10, od 23.09.2022. godine, Partnersko vijeće Urbanog područja Sisak donosi

MIŠLJENJE

o konačnom nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.

Članak 1.

Daje se pozitivno mišljenje na konačni Nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027.

Članak 2.

Ovo mišljenje daje se na postupanje Gradskom vijeću Grada Siska.

KLASA: 300-01/21-01/3
URBROJ: 2176/05-01/1-23-24
Sisak, 04.12.2023.

**PREDSJEDNICA
PARTNERAKOG VIJEĆA
URBANOG PODRUČJA SISAK**

Kristina Ikić Baniček
Kristina Ikić Baniček

**Strategija razvoja Urbanoga
područja Sisak za financijsko
razdoblje 2021. – 2027. –
izmjena i dopuna**

**Sufinancira
Europska unija**

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

Sadržaj

1. Uvod	4
1.1. Konceptija Strategije razvoja Urbanoga područja Sisak	4
2. Zemljopisno područje koje obuhvaća SRUP	6
2.1. Teritorijalni obuhvat urbanoga područja	6
2.2. Teritorijalni kontekst urbanoga područja	8
3. Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a	13
4. Srednjoročna vizija razvoja	17
4.1. Vizija	17
4.2. Ciljevi	17
4.3. Ključna područja intervencije	19
5. Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala	21
6. Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija u vezi sa strateškom relevantnošću projekta	23
6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja	23
6.2. Doprinos strateških projekata ITU-a provedbi SRUP-a	27
6.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz mehanizam ITU	28
6.4. Opis strateške relevantnosti kroz mehanizam ITU	30
6.5. Opis sustava provedbe mehanizma ITU	36
7. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a ¹⁰ , Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja	40
7.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a	40
7.1.1. Europski zeleni plan	40
7.1.2. Program EU-a za gradove	41
7.1.3. Teritorijalna agenda 2030	42
7.1.4. Povelja iz Leipziga za održive europske gradove	43
7.2. Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom Hrvatska 2030	44
7.3. Usklađenost s Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine ...	46
7.4. Usklađenost sa Strategijom razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.	46
8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju	48
9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda	50
10. Terminski plan provedbe projekata od strateške važnosti	55
11. Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe	68
12. Prilozi	70

12.1.	Dokument provedene analize stanja (SWOT/PESTLE)	70
12.2.	Sažetak rezultata prethodnog savjetovanja	70
12.3.	Sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću.....	70
12.4.	Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća i imenovanim članovima te izvještaji o provedenom konzultacijskom postupku.....	70
12.5.	Odluka o osnivanju Koordinacijskog vijeća	70
12.6.	Izvješće o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš.....	70

1. Uvod

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak utemeljena je na detaljnoj analizi postojećeg stanja koja uključuje demografsko, socijalno, gospodarsko stanje te stanje urbanog okruženja, kao i izazove s kojima se urbano područje susreće.

Na temelju analize stanja određeni su jasni ciljevi, projekti od strateške važnosti te način rješavanja aktualnih problema urbanog područja. Strategijom je utvrđena i vizija razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje do 2027.

Strategija uključuje integrirani pristup razvoju urbanog područja te definira rezultate koji se planiraju postići, kao i način praćenja provedbe Strategije. Dokument Strategije usklađen je sa strateškim dokumentima na razini Europske unije, na razini Republike Hrvatske, kao i na razini Sisačko-moslavačke županije. U sklopu Strategije utvrđen je terminski plan provedbe određenih projekata od strateške važnosti za Urbano područje Sisak, kao i indikativni financijski plan predviđene alokacije za financijsko razdoblje 2021. – 2027.

1.1. Konceptija Strategije razvoja Urbanoga područja Sisak

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2027. (u nastavku: SRUP) temeljni je strateški dokument za planiranje razvoja urbanog područja kao cjeline te je preduvjet za primjenu mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja za razdoblje od 2021. do 2027. Cilj je SRUP-a utvrđivanje daljnjeg razvoja urbanog područja te zajedničko djelovanje i provedba projekata kako bi se cijelo urbano područje razvijalo ravnomjerno. SRUP je razvijen na temelju postojećih strateških dokumenata koji uključuju Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine (u nastavku: NRS 2030), Županijsku razvojnu strategiju Sisačko-moslavačke županije 2017. – 2020. te Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine, iz kojih su vidljivi ciljevi i postignuća iz prethodnog razdoblja.

Izrada SRUP-a započela je krajem 2021. te je završila 2023. Proces izrade SRUP-a odvijao se u nekoliko faza, koje su uključivale izradu analize postojećeg stanja Urbanog područja Sisak i identifikaciju razvojnih potreba. Na temelju potreba definirani su posebni ciljevi koji su usklađeni s nadređenim strateškim dokumentima. Utvrđeni su projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak. Očekuje se da će tijekom 2022. Strategija biti usvojena te će započeti provedba mjera.

U svrhu izrade SRUP-a osnovano je Koordinacijsko vijeće. Dana 17. kolovoza 2021. donesena je Odluka o osnivanju Koordinacijskog vijeća (klasa: 910-08/20-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-11) te dana 8. prosinca 2025. Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju Koordinacijskog vijeća urbanog područja Sisak (klasa: 023-05/21-01/17, ur. broj: 2176/05-01/03-25-31) Koordinacijsko vijeće zaduženo je za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja, provedbe i praćenja provedbe SRUP-a u cilju sudjelovanja u svim fazama postupka izrade SRUP-a, utvrđivanja prioriteta razvoja urbanoga područja te predlaganja strateških projekata važnih za razvoj urbanoga područja. Koordinacijsko vijeće daje mišljenje o svim ključnim koracima u postupku izrade i provedbe SRUP-a prije upućivanja dokumenata na predstavnička tijela JLS-ova.

Partnersko vijeće je savjetodavno tijelo sastavljeno po načelu ravnomjerne zastupljenosti partnera iz svih jedinica urbanog područja, a osniva se za potrebe pripreme i praćenja planskih strateških dokumenata. Partnersko vijeće osniva se po načelu partnerstva i svojim djelovanjem pridonosi prepoznavanju i analiziranju zajedničkih razvojnih potreba i prioriteta urbanog područja, prepoznavanju i predlaganju strateških projekata, određivanju ciljeva, mjera, prioriteta i kapaciteta za ubrzan gospodarski razvoj i prosperitet urbanog područja. Partnersko vijeće osnovano je 17. studenog 2021. Odlukom o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja

Sisak (klasa: 300-01/21-01/3, ur. broj: 2176/05-01/1-21-5) te Odlukom o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak (klasa: 300-01/21-01/3, ur.broj: 2176/05-01/03-26-29 od 23. siječnja 2026.)

Za potrebe osiguranja visoke razine kvalitete Strategije, provodit će se nezavisna vanjska evaluacija dokumenta u okviru koji je definiran Planom vrednovanja (Odluka o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. – 2027. godine od 31. prosinca 2021., klasa: 300-03/21-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-1). Navedeni dokument opisuje vrednovanje SRUP-a temeljem odredbi Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja¹, a provoditi će u određenim vremenskim periodima i definiranim metodama na sljedeći način:

- vrednovanje tijekom izrade SRUP-a
- vrednovanje tijekom provedbe SRUP-a
- vrednovanje nakon provedbe SRUP-a.

¹ NN 121/5

2. Zemljopisno područje koje obuhvaća SRUP

U nastavku je opisan teritorijalni obuhvat područja za koji se izrađuje SRUP te su navedene jedinice lokalne samouprave koje ulaze u sastav urbanog područja, kao i teritorijalni kontekst s glavnim demografskim, teritorijalnim i fizičkim obilježjima urbanog područja.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske uređuju se načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske te, između ostalog, način utvrđivanja urbanih područja. Svrha je Zakona što efikasnije korištenje fondova Europske unije koji su namijenjeni urbanom i regionalnom razvoju. U skladu s člankom 14. Zakona, urbana područja formiraju se u svrhu učinkovitijeg planiranja, usklađivanja i provedbe politike regionalnog razvoja. Urbana područja dijele se u tri kategorije: manja urbana područja, veća urbana područja te urbane aglomeracije. Izrađene i usvojene strategije razvoja urbanih područja preduvjet su za financiranje projekata putem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (u nastavku: ITU) u financijskom razdoblju 2021 – 2027.

Putem navedenog mehanizma ulagat će se u četiri urbane aglomeracije, 10 većih urbanih područja te osam manjih urbanih područja koja su ujedno sjedišta županija. U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju RH², Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi³ te Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj⁴ definirana su 22 urbana područja: Bjelovar, Dubrovnik, Čakovec, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Pazin, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Virovitica, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zadar i Zagreb.

Uz gradove središta navedenih urbanih područja, ulaganjem su obuhvaćena i njihova funkcionalna urbana područja (ukupno 192 jedinice lokalne samouprave) koje imaju potencijal biti pokretači ujednačenog razvoja okolnog područja, a time i cjelokupnog regionalnog razvoja RH.

U skladu sa Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja⁵ (u nastavku: Smjernice) koje je izdalo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u nastavku: MRRFEU), nezaobilazna faza strateškog planiranja održivoga urbanog razvoja jest definiranje obuhvata urbanog područja. Nadalje, uspostava urbanog područja jedan je od preduvjeta za korištenje mehanizma ITU.

Prema Smjernicama, urbano područje koje čine Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves spada u veća urbana područja.

2.1. Teritorijalni obuhvat urbanoga područja

Gradsko Vijeće Grada Siska donijelo je u studenom 2020. Odluku o sastavu Urbanog područja Sisak⁶ kojom je utvrđen sastav Urbanog područja Sisak sa sjedištem u Sisku. Prema Odluci, u sastav urbanog područja ulaze sljedeće jedinice lokalne samouprave:

- Grad Sisak
- Općina Sunja
- Općina Martinska Ves.

² NN 147/2014, NN 123/2017 i NN 118/2018.

³ NN 033/2001.

⁴ NN 086/2006.

⁵ <https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/Smjernice%20verzija%202020.031.8.2021.pdf>

⁶ Klasa: 910-08/20-01/2, ur. broj: 2176/05-02-20-8 od 19. studenog 2020.

Jednom kada je određeno urbano područje, nije ga moguće mijenjati do kraja financijskog razdoblja 2021. – 2027. Pri definiranju urbanog područja poštovani su sljedeći kriteriji iz Smjernica za izradu strategije razvoja urbanih područja:

osnovni kriteriji:

- najmanje 30 % dnevnih migracija zaposlenih u središte urbanoga područja
- prostorni kontinuitet urbanog područja

dodatni kriteriji:

- kriterij odgovora na zajedničke razvojne probleme
- zajednički integrirani projekti sastavnica urbanog područja.

Općinska vijeća Općine Sunja i Općine Martinska Ves prethodno su donijela odluke o davanju suglasnosti kojima spomenute općine pristupaju Urbanom području Sisak. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (u nastavku: MRRFEU)⁷ zadnje je potvrdilo konačni prijedlog obuhvata Urbanog područja Sisak zaključivši da je obuhvat urbanog područja u skladu s trenutačno vrijedećim Smjernicama.

Sve sastavnice Urbanog područja Sisak čine jedno kontinuirano urbano područje, što je prikazano na slici u nastavku.

Slika 1. Kartografski prikaz Urbanog područja Sisak

Izvor: www.sisak.hr, Odluka o sastavu Urbanog područja Sisak, preuzeto 2. studenog 2021.

⁷ Odluka o pristupanju Općine Sunja Urbanom području Grada Siska, klasa: 023-01/20-01/02 od 1. lipnja 2020. Općinsko vijeće Općine Martinska Ves: Odluka o davanju suglasnosti za pristupanje Urbanom području Grada Siska, klasa: 910-08/20-01/01, ur. broj: 2176/15-01/1-20-2 od 28. svibnja 2020.

2.2. Teritorijalni kontekst urbanoga područja

Urbano područje Sisak ima povoljan položaj na raskrižju prometnih pravaca. Nalazi se u Sisačko-moslavačkoj županiji, ujedno jednoj od najvećih hrvatskih županija, koja graniči sa Zagrebačkom županijom, Bjelovarsko-bilogorskom županijom, Požeško-slavonskom županijom, Brodsko-posavskom županijom, Karlovačkom županijom te s Bosnom i Hercegovinom. Sisačko-moslavačka županija svojim položajem povezuje srednju i jugoistočnu Europu.

Urbano područje Sisak nalazi se u blizini većih gradova u RH kao što su Zagreb, Karlovac, Bjelovar, Kutina i Nova Gradiška. Kroz povijest područje Grada Siska i šire okolice imalo je mnogo uspona i padova. Za vrijeme Domovinskog rata Sisak je postao pogranični grad te su prekinute mnoge prometnice, a posljedice rata vidljive su i danas.

Nakon što se područje nije još potpuno oporavilo od ratnih stradanja, snašle su ga nove nedaće kada je početkom 2020. proglašena pandemija bolesti COVID-19, a krajem 2020. Sisačko-moslavačku županiju pogodio je razoran potres koji je ostavio posljedice i u susjednim županijama. Oporavak Urbanog područja Sisak bit će dugotrajan te je potrebno mnogo ulaganja kako bi ovo područje ponovno zaživjelo. Stoga je važno iskoristiti mehanizme bespovratnog i drugog financiranja na koje Republika Hrvatska ima pravo zahvaljujući članstvu u Europskoj uniji, kako bi razvoj Urbanog područja Sisak započeo što prije i trajao što kraće.

Grad Sisak nalazi se u središtu Sisačko-moslavačke županije te čini njezino upravno središte, a ujedno je sjedište Urbanog područja Sisak. Grad Sisak graniči sa sljedećim općinama i gradovima: Grad Petrinja, Grad Kutina te općine Martinska Ves, Sunja, Velika Ludina, Lekenik, Grad Popovača, Jasenovac, Lipovljani te Donji Kukuruzari.

Grad Sisak nalazi se na plodnom području Panonske nizine te kroz njega prolaze tri rijeke; Sava, Odra i Kupa, koja je ujedno izvor pitke vode za Grad Sisak i okolna naselja. Prisutnost vodotoka rijeka predstavlja veliku prednost za razvoj unutarnjih plovni putova. Na rijeci Savi smjestila se riječna luka Grada Siska koja je važna za gospodarstvo ovog područja. U sklopu luke djeluje bazen Crnac koji služi za utovar i istovar nafte i naftnih derivata, dok bazen Galdovo služi kao brodogradilišno pristanište za tehnički nadzor plovila.

Grad Sisak nalazi se u blizini većih gradova u Republici Hrvatskoj, kao i u blizini glavnog grada Zagreba, kojem je od sastavnica urbanog područja najbliža Općina Martinska Ves, udaljena oko 50 kilometra.

Općina Martinska Ves smještena je na jugu središnje Hrvatske sjeverno od Grada Siska s kojim graniči i ima dobru povezanost. Općina se prostire na 124,87 km² te kroz nju prolazi rijeka Sava, a omeđena je rijekama Lonjom i Odrom.

Općina Sunja nalazi se 28 kilometara južno od Grada Siska. Na površini od 288,40 km² smješteno je 40 naselja.

Grad Sisak s općinama Sunja i Martinska Ves ulazi u kategoriju većega urbanog područja jer prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. zajedno imaju više od 35 000 stanovnika. Prema spomenutom popisu stanovništva, Grad Sisak ima 40 121 stanovnika raspodijeljenih na površini od 422,75 km². Općina Sunja ima manji broj stanovnika, točnije 4124 na površini od 288,40 km², dok Općina Martinska Ves ima svega 2861 stanovnika na prostoru od 124,70 km². U nastavku se nalaze podaci o broju stanovnika te površini jedinica lokalne samouprave za sve tri sastavnice Urbanog područja Sisak.

Tablica 1. Broj stanovnika, površina JLS-a, prema popisu 2021.

	Broj stanovnika	Površina JLS-a (km ²)
Grad Sisak	40 121	422,75
Sunja	4124	288,40
Martinska Ves	2861	124,70

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Grad Sisak sastoji se od 35 naselja, a većina stanovnika, njih 27 859, smještena je u naselju Sisak. Naselje Suvoj ima najmanje stanovnika, točnije 31. Općina Sunja podijeljena je na 40 naselja od kojih najviše stanovnika broji naselje Sunja s 1170 stanovnika. Najmanje naselje u općini, Kladari, ima svega jednog stanovnika. Općina Martinska u svojih 16 naselja ima 2861 stanovnika, od kojih je najveći broj smješten u naselju Martinska Ves, točnije 540. Najslabije naseljeno naselje Lijevo Željezno ima svega osam stanovnika.

U nastavku su tablice koje prikazuju gustoću naseljenosti svih naselja u Gradu Sisku te u općinama Sunja i Martinska Ves.

Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima u Gradu Sisku, popis 2021.

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Blinjski Kut	194	Novo Pračno	346
Budaševo	1373	Novo Selo	536
Bukovsko	76	Novo Selo Palanječko	447
Crnac	656	Odra Sisačka	687
Čigoč	53	Palanjek	355
Donje Komarevo	255	Prelošćica	474
Gornje Komarevo	425	Sela	886
Greda	763	Sisak	27 859
Gušće	288	Stara Drenčina	179
Hrastelnica	744	Staro Pračno	721
Jazvenik	118	Staro Selo	60
Klobučak	51	Stupno	427
Kratečko	139	Suvoj	31
Letovanci	42	Topolovac	742
Lonja	83	Veliko Svinjičko	226
Lukavec Posavski	103	Vurot	112
Madžari	199	Žabno	414
Mužilovčica	57	—	—

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima u Općini Sunja, popis 2021.

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Bestрма	71	Krivaj Sunjski	97
Bistrač	36	Mala Gradusa	5
Blinjska Greda	18	Mala Paukova	21
Bobovac	248	Novoselci	28
Brđani Cesta	94	Papići	34
Brđani Kosa	69	Petrinjeci	137
Crkveni Bok	75	Pobrđani	12
Čapljani	28	Radonja Luka	30
Četvrtkovac	139	Selišće Sunjsko	20
Donja Letina	20	Sjeverovac	21
Donji Hrastovac	143	Slovinci	116
Drljača	184	Staza	170
Gornja Letina	54	Strmen	60
Gradusa Posavska	65	Sunja	1170
Greda Sunjska	278	Šaš	168
Ivanjski Bok	11	Timarci	83
Jasenovčani	14	Vedro Polje	119
Kinjačka	167	Velika Gradusa	48
Kladari	1	Vukoševac	10
Kostreši Šaški	43	Žreme	41

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Tablica 4. Broj stanovnika po naseljima u Općini Martinska Ves, popis 2021.

Naselje	Stanovnici	Naselje	Stanovnici
Bok Palanječki	124	Ljubljaničica	18
Desni Dubrovčak	65	Mahovo	233
Desno Trebarjevo	273	Martinska Ves	540
Desno Željezno	127	Setuš	119
Jezero Posavsko	56	Strelečko	455
Lijeva Luka	197	Tišina Erdedska	265
Lijevo Trebarjevo	54	Tišina Kaptolska	219
Lijevo Željezno	8	Žirčica	108

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021., preuzeto 23. studenog 2023.

Urbano područje Sisak suočava se s trendom iseljavanja stanovništva već dugi niz godina. Razlozi za iseljavanje uključuju nepovoljnu ekonomsku situaciju, posljedice uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 iz 2020. te posljedično stanje nakon razornog potresa iz prosinca 2020. koji je oštetiio čitavu Sisačko-moslavačku županiju, kao i okolne županije.

Prema najnovijim podacima Državnog zavoda za statistiku, 2022. iz Sisačko-moslavačke županije odselilo se 3135 osoba, a doselilo 2307. Iz podataka su vidljive migracije unutar samog Urbanog područja Sisak, no isto tako migracije u inozemstvo te gradove i općine unutar Sisačko-moslavačke županije. Također je vidljivo da su se stanovnici najmanje iseljavali iz onih naselja koja su najbliža većim gradovima poput Siska. Vidljiv je negativan trend i na tržištu nekretnina, gdje je 2020. kupljeno manje nekretnina nego prethodne godine.

Na migracijski trend utječe status Sisačko-moslavačke županije koja prema indeksu razvijenosti pripada u I. skupinu jedinica područne samouprave koje se nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne samouprave. Za određivanje indeksa razvijenosti u obzir se uzimaju prosječni dohodak po stanovniku, stopa nezaposlenosti, stupanj obrazovanosti stanovništva te opće kretanje stanovništva. Uzimajući u obzir navedene kriterije, Sisačko-moslavačka županija rangirana je nisko na ljestvici razvijenosti te spada u skupinu potpomognutih područja.

Urbano područje Sisak nalazi se na području koje je, unatoč visokom stupnju urbaniziranosti, uspjelo sačuvati prirodnu i kulturnu baštinu. Najvažnije lokalitete čine Odransko polje, Sunjsko polje te Lonjsko polje, koje je 1990. proglašeno parkom prirode. Zbog bogate kulturne i prirodne baštine Urbano područje Sisak povoljno je za razne grane turizma. Ostvareni prihodi od turizma mogli bi biti još veći kroz proširenje ponude te povećavanje broja smještajnih kapaciteta.

Urbano područje Sisak povoljno je za život po pitanju klime koja je topla s umjerenom količinom kiše. Zime su hladne, ljeta ugodno topla. Prevladavaju livade i oranice pogodne za razvoj poljoprivrede, no mnogo ih je zapuštenih.

Sukladno Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja MRRFEU-a i prema Odluci Gradskog vijeća Grada Siska, sastav Urbanog područja Sisak čine Grad Sisak, Općina Sunja i Općina Martinska Ves. Grad Sisak s općinama Sunja i Martinska Ves ulazi u kategoriju većega urbanog područja jer prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. zajedno imaju više od 35 000 stanovnika. Na negativan migracijski trend utječe status Sisačko-moslavačke županije koja prema indeksu razvijenosti pripada u I. skupinu jedinica područne samouprave koje se nalaze u drugoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne samouprave. Zbog bogate kulturne i prirodne baštine Urbano područje Sisak povoljno je za razvoj turizma, a prostrane livade i oranice pogodne su za razvoj poljoprivrede.

3. Opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a

U ovom poglavlju navodi se metodologija izrade te način sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi SRUP-a u skladu s člankom 6. prijedloga Uredbe o zajedničkim odredbama. Prema navedenoj Uredbi, u pripremu i provedbu SRUP-a moraju biti uključeni sljedeći partneri: gradska i druga javna tijela, gospodarski i socijalni partneri, tijela koja predstavljaju civilno društvo, partneri u području okoliša i tijela odgovorna za promicanje socijalne uključenosti, temeljnih prava, prava osoba s invaliditetom, ravnopravnosti spolova i nediskriminacije. Također, opisan je sastav i uloga koordinacijskog i partnerskog vijeća u procesu izrade SRUP-a.

U svrhu pripreme i provedbe Strategije razvoja Urbanog područja Sisak osnovano je Partnersko vijeće na temelju Odluke o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak od 17. studenog 2021., klasa: 300-01/21-01/3, ur. broj: 2176/05-01/1-21-5. te Odlukom o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak (klasa: 300-01/21-01/3, ur.broj: 2176/05-01/03-26-29 od 23. siječnja 2026.)

Partnersko vijeće osnovano je u skladu s člankom 28. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske koji navodi da se partnersko vijeće osniva u svrhu sudjelovanja u donošenju Strategije te u njega ulaze različiti akteri. Partnersko vijeće osnovano je u skladu s Uredbom o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća prema kojoj se vijeće u svojem radu vodi načelom transparentnosti, načelom usuglašavanja, načelom jednakosti članova partnerstva te načelom ravnopravnosti i predstavljenosti partnera. Partnersko vijeće usklađeno je i s člankom 6. prijedloga Uredbe (EU) br. 1303/2013 o zajedničkim odredbama koji navodi da operacije koje podupiru ESI fondovi moraju biti u skladu s primjenjivim pravom Unije.

U Partnersko vijeće uključeni su predstavnici Grada Siska, Općine Sunja te Općine Martinska Ves.

Pri sastavljanju Partnerskog vijeća vodilo se računa o tome da predstavnici sastavnica urbanog područja budu iz poslovnog, javnog te civilnog sektora kako bi se obuhvatili interesi što većeg broja stanovništva urbanog područja.

Uloga je članova Partnerskog vijeća pružanje pomoći u kreiranju Strategije u skladu s najboljim interesima stanovništva Urbanog područja Sisak, primjerice kroz predlaganje projekata i utvrđivanje prioriteta razvoja urbanog područja.

U nastavku je tablica koja prikazuje sastav Partnerskog vijeća.

Tablica 5. Članovi Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak

Naziv organizacije	Član	Zamjenik člana
Grad Sisak	Kristina Ikić Baniček	Silvija Mužek
Općina Martinska Ves	Stjepan Ivoš	Maja Šikić
Općina Sunja	Grga Dragičević	Nenad Jelić
Sisačko-moslavačka županija	Darjan Vlahov	Andreja Šeperac
Regionalni koordinator SMŽ - Razvojna agencija SIMORA	Andreja Šeperac	Tatjana Puškarić
Auto Promet Sisak d.o.o.	Una Rožić	Darijo Bulat
Gradski muzej Sisak	Marijan Bogatić	Neven Peko
Galerija Striegl	Alma Trauber	Suzana Pernar
Poduzetnički inkubator Sisak – PISAK	Krunoslava Milutinović	Kosina-Silvija Pakasin

Hrvatski zavod za zapošljavanje	Irena Bušić	Vesna Cerovski
Agencija lokalne demokracije	Paula Raužan	Barbara Marjanović
Športsko rekreacijski centar – ŠRC Sisak	Mario Stipkov	—
Hrvatska gospodarska komora	Tihomir Babić	Brankica Grd
Centar kreativne industrije - CIKS	Luka Vukelić	—
Metalurški fakultet Sisak	Ladislav Lazić	Zdenka Zovko Brodarac
Fakultet organizacije i informatike – FOI Sisak	Iva Gregurec	Marina Klačmer Čalopa
Turistička zajednica Grada Siska	Zvonimir Rajković	Mirjana Lahovsky-Žličarić

Izvor: Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak od 17. studenog 2021.

Odlukom o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak od 23. siječnja 2026. (klasa: 300-01/21-01/3, ur.broj: 2176/05-01/03-26-29 od 23. siječnja 2026.) članovi Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak su:

Naziv organizacije	Član	Zamjenik člana
Grad Sisak	Domagoj Orlić	Vesna Štengl
Općina Martinska Ves	Stjepan Ivoš	Maja Šikić
Općina Sunja	Ivanka Crnko	Ivica Marić
Sisačko-moslavačka županija	Darjan Vlahov	Andreja Šeperac
Regionalni koordinatorka Sisačko-moslavačke županije	Andreja Šeperac	Tatjana Puškarić
Dom kulture Kristalna Kocka Vedrine	Iva Mihelić	Marijana Barišić
Gradski muzej Sisak	Vlatko Čakširan	Iskra Baćani
Gradska tržnica Sisak d.o.o.	Saša Sučević	Sanja Korlat
Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije	Ivica Valent	Jurica Škofač
Športsko rekreacijski centar- ŠRC Sisak	Denis Hotić	Dejan Rukljač
Hrvatska gospodarska komora	Tihomir Babić	Brankica Grd

Udruga za brigu o djeci i mladima "Radost"	Ljiljana Slunjski	Siniša Medarić
Metalurški fakultet Sisak	Ivana Ivanić	Ivan Jandrić
Fakultet organizacije i informatike - FOI Sisak	Iva Gregurec	Marina Klačmer Čalopa
Turistička zajednica Grada Siska	Zvonimir Rajković	—

Za potrebe izrade SRUP-a osnovano je i Koordinacijsko vijeće Urbanog područja Sisak na temelju Odluke o osnivanju Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak, klasa: 910-08/20- 01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-11 od 17. kolovoza 2021.

Koordinacijsko vijeće sudjeluje u svim fazama izrade SRUP-a tako da predlaže projekte, utvrđuje prioritete razvoja urbanog područja te predlaže izmjene Strategije.

Članove Koordinacijskog vijeća čine načelnici jedinica lokalne samouprave i gradonačelnici te njihovi zamjenici:

1. Kristina Ikić Baniček, predsjednica Koordinacijskog vijeća
2. Marko Krička, zamjenik gradonačelnice u Koordinacijskom vijeću
3. Grga Dragičević, zamjenik predsjednice Koordinacijskog vijeća
4. Ivica Marić, zamjenik načelnika Općine Sunja
5. Stjepan Ivoš, načelnik Općine Martinska Ves
6. Maja Šikić, zamjenica načelnika Općine Martinska Ves.

Odlukom o izmjeni Odluke o osnivanju Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak (klasa: 023-05/21-01/17, ur. broj: 2176/05-01/03-25-31) od 8. prosinca 2025., članovi Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak su:

1. Domagoj Orlić, predsjednik Koordinacijskog vijeća
2. Sanja Mioković, zamjenica gradonačelnika u Koordinacijskom vijeću
3. Ivanka Crnko, načelnica Općine Sunja
4. Ivica Marić, zamjenik načelnice Općine Sunja
5. Stjepan Ivoš, zamjenik predsjednika Koordinacijskog vijeća
6. Maja Šikić, zamjenica načelnika Općine Martinska Ves

U sklopu procesa pripreme Strategije, a za potrebe osiguranja participativnosti na razini svih relevantnih dionika te dvaju prethodno spomenutih vijeća, proveden je niz konzultacija.

1. Partnersko vijeće dobilo je na uvid analizu stanja Urbanog područja Sisak koja im je predstavljena na održanoj osnivačkoj sjednici te im je omogućena dostava komentara i prijedloga na prikazani nacrt analize stanja.
2. Partnerskom vijeću bio je predstavljen svaki dio dokumenta Strategije te im je dostavljen na komentiranje putem e-pošte kako bi se osigurala visoka razina participativnosti.
3. Vijeće je sudjelovalo i u određivanju projekata koji će se financirati putem mehanizma ITU.

U svrhu pripreme i provedbe SRUP-a osnovano je Partnersko vijeće koje čine predstavnici iz poslovnog, javnog te civilnog sektora Grada Siska i općina Sunja i Martinska Ves, kako bi se obuhvatili interesi što većeg broja stanovništva urbanog područja. Uloga je članova Partnerskog vijeća pružanje pomoći u kreiranju SRUP-a, kroz predlaganje projekata i utvrđivanje prioriteta razvoja urbanog područja. Za potrebe izrade SRUP-a osnovano je i Koordinacijsko vijeće Urbanog područja Sisak koje sudjeluje u svim fazama izrade dokumenta tako da koordinira izradu SRUP-a.

4. Srednjoročna vizija razvoja

U ovom poglavlju navodi se srednjoročna vizija razvoja urbanog područja koja služi kao vodič za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija u okviru upravnih područja javnih politika, odnosno stanja koje se želi postići u srednjoročnom razdoblju. U nastavku poglavlja navode se ciljevi čije provođenje pridonosi ostvarenju definirane vizije, a proizlaze iz razvojnih potreba Urbanog područja Sisak na temelju provedene analize stanja.

4.1. Vizija

U svrhu definiranja vizije Urbanog područja Sisak sagledane su pojedinačne vizije sastavnica urbanog područja, odnosno Grada Siska, Općine Sunja i Općine Martinska Ves. Razmatrana je analiza stanja, potrebe i težnje pojedinog područja te je u skladu s time utvrđena jedinstvenavizija Urbanog područja Sisak koja se planira postići do 2030., a glasi:

„Urbano područje Sisak poželjno je mjesto za život razvijene društvene infrastrukture i gospodarstva s kvalitetnom ponudom sadržaja za obitelji i mlade u zdravom okolišu.”

Za Urbano područje Sisak određene su zajedničke ideje razvoja u kojima se uvažavaju posebnosti svake sastavnice bez diskriminacije.

Vizija Urbanog područja Sisak u skladu je sa sljedećim strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. godine:

- strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- strateški cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- strateški cilj 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Ostvarenje utvrđene vizije Urbanog područja Sisak kroz definirane ciljeve, prioritete i mjere Strategije pridonosi postizanju navedenih strateških ciljeva NRS-a 2030.

4.2. Ciljevi

Vizija Urbanog područja Sisak ostvaruje se provođenjem četiriju konkretnih ciljeva. Analizom razvojnih potreba uočene su razvojne potrebe Urbanog područja Sisak iz kojih su utvrđena četiri SMART (engl. *Specific – Measurable – Achievable – Relevant – Time-bound*) cilja:

- **cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak**
- **cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma**
- **cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom**
- **cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.**

Kao što nalaže kratica SMART, utvrđeni ciljevi Strategije specifični su, mjerljivi, dostižni, relevantni te vremenski određeni. Unutar ciljeva utvrđeni su prioriteti i mjere koji će biti provedeni u okviru ove Strategije.

U nastavku je prikaz prioriteta i mjera unutar svakog pojedinog utvrđenog cilja.

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak

Prioritet 1.1. – Unaprjeđenje društvene infrastrukture

Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport

Mjera 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje

Prioritet 1.2. – Poboljšanje kvalitete života i dostupnosti javnih usluga

Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja

Mjera 1.2.2. – Obnova parkova i spomenika kulture

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Prioritet 2.1. – Poticanje razvoja poduzetništva

Mjera 2.1.1. – Ulaganje u poduzetničku infrastrukturu

Mjera 2.1.2. – Ulaganje u poduzetničke zone

Prioritet 2.2. – Poticanje razvoja poljoprivrede

Mjera 2.2.1. – Poticanje poljoprivredne proizvodnje

Prioritet 2.3. – Poticanje razvoja turizma

Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja

Mjera 2.3.2. – Obnova objekata prirodne i kulturne baštine

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

Prioritet 3.1. – Ekološka i energetska tranzicija

Mjera 3.1.1. – Razvoj i obnova javne infrastrukture, zapuštenih i zelenih površina

Mjera 3.1.2. – Poticanje korištenja OIE

Mjera 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija

Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave

Prioritet 4.1. – Unaprjeđenje rada javne gradske uprave

Mjera 4.1.1. – Digitalizacija javne uprave i građana

Mjera 4.1.2. – Obnova i izgradnja infrastrukture za mobilnost građana

Prioritet 4.2. – Pametan i održiv sustav javnoga gradskog prijevoza

Mjera 4.2.1. – Uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza

Mjera 4.2.2. – Digitalizacija gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza

4.3. Ključna područja intervencije

Ključna područja intervencije Strategije Urbanog područja Sisak usmjerena su na tematska područja koja se temelje na razvojnim specifičnostima urbanog područja, njegovim razvojnim potrebama i prepoznatim izazovima te predstavljaju zajednički smjer budućeg razvoja. Multisektorski pristup planiranju razvoja urbanog područja oslanja se na provedenu analizu stanja i razvojne potrebe koje su definirali uključeni sudionici.

Područja intervencije mogu se stoga svesti pod sljedeće intervencije:

- kvaliteta života i infrastrukture (uključivo urbano područje)
- održivi gospodarski razvoj i zaštita okoliša (održivo urbano područje)
- unaprjeđenje rada javne uprave i usluga građanima (pametno urbano područje).

Područja intervencije prepoznatljiva su u sklopu ciljeva, prioriteta i mjera i usklađena su s krovnim strateškim dokumentom Republike Hrvatske – Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. (u nastavku: NRS 2030). Vizija Republike Hrvatske navedena u sklopu NRS-a 2030 opisuje državu koja je konkurentna, koja čuva svoje resurse te u kojoj svi ljudi imaju jednake prilike i jednake životne uvjete visokog standarda. Vizija Urbanog područja Sisak usklađena je s vizijom RH iz Nacionalne razvojne strategije.

NRS 2030 fokusira se na četiri glavna razvojna smjera koji se odnose na održivo gospodarstvo, otpornost na krize, zelenu i digitalnu tranziciju te ravnomjeran razvoj svih regija. U skladu s navedenim razvojnim smjerovima NRS-a 2030, u Strategiji Urbanog područja Sisak utvrđena su ključna područja intervencije u sektoru gospodarstva, u društvenoj infrastrukturi te u zaštiti okoliša.

Predmetna Strategija fokusirana je na razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva kroz poticanje razvoja poduzetništva i razvoja industrije, poglavito jačanjem poljoprivredne proizvodnje. Cilj je otvoriti nova radna mjesta te tako smanjiti nezaposlenost i iseljavanje stanovništva iz Urbanog područja Sisak. Time se izravno pridonosi ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030, točnije specifičnim ciljevima:

- SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva i
- SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Na to se nadovezuje drugo ključno područje intervencije koje se odnosi na osiguravanje povoljnog okruženja za mlade i obitelji. Cilj je povećati kvalitetu i raspon usluga društvene infrastrukture koje se nude u urbanom području kako bi se što više zadržali mladi u urbanom području te kako bi ih se potaknulo na osnivanje obitelji. Time bi se pozitivno utjecalo na stopu fertiliteta do 2030., a ujedno bi se ostvario doprinos specifičnim ciljevima NRS-a 2030:

- SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i
- SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji.

Također su utvrđene intervencije u području zelene i digitalne tranzicije gdje će se nastojati zaštititi prirodni resursi urbanog područja te smanjiti negativan doprinos klimatskim promjenama. Cilj je prijeći na čistu energiju korištenjem obnovljivih izvora energije te osvješćivanjem stanovništva o važnosti recikliranja i odvajanja otpada. Dodatno je planirana ekstenzivna obnova prometnica te zgrada razne namjene. Realizacijom navedenih intervencija pozitivno će se utjecati na provedbu strateških ciljeva NRS-a 2030:

- SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

- SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- SC 10. Održiva mobilnost i
- SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.

Za Urbano područje Sisak određene su zajedničke ideje razvoja u kojima se uvažavaju posebnosti svake sastavnice uz zajedničku srednjoročnu viziju razvoja na temelju analize stanja, potreba i prepoznatih snaga sastavnica urbanog područja koja je u skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. Utvrđena su četiri konkretna cilja, sedam prioriteta i 13 mjera čijim se provođenjem pridonosi ostvarenju definirane vizije razvoja. Uz to, utvrđena su ključna područja intervencije u sektoru gospodarstva i zaštiti okoliša, poboljšanju kvalitete življenja i infrastrukture i pametnom urbanom razvoju uz doprinos ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030.

5. Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala

U ovom su poglavlju navedeni zaključci analize srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala Urbanog područja Sisak, uključujući gospodarske, socijalne i okolišne međupovezanosti iz provedene analize stanja, te su naglašeni glavni izazovi u odgovarajućem području javnih politika.

Na temelju detaljne analize stanja otkrivene su slabosti Urbanog područja Sisak u području demografije, gospodarstva i urbanog okruženja te su utvrđene razvojne potrebe urbanog područja, kao i daljnji koraci u rješavanju problema.

Analizom stanja uočene su i prednosti Urbanog područja Sisak, koje ima veliki potencijal za razvoj konkurentnog gospodarstva te za privlačenje novih stanovnika i turista. Ciljanim ulaganjima moguće je unaprijediti ponudu Urbanog područja Sisak kako bi postalo atraktivnije mjesto za život s mogućnostima zapošljavanja u nizu raznih industrija, počevši od poljoprivrede, trgovine pa sve do turizma.

Glavne prijetnje u rješavanju problema urbanog područja predstavljaju nerazriješeni imovinsko-pravni odnosi, složena zakonska regulativa, kao i međusobna neusklađenost zakona, što posljedično usporava napredak urbanog područja.

U nastavku je prikaz razvojnih potreba Urbanog područja Sisak u području demografije, gospodarstva te urbanog okruženja.

RAZVOJNE POTREBE – DEMOGRAFIJA

- unaprijediti društvenu infrastrukturu obnovom postojećih i izgradnjom novih objekata koji uključuju vrtiće, škole i druge objekte za odgoj, obrazovanje i sport te ih prilagoditi osobama s invaliditetom
- obnoviti zgradu gradske knjižnice i objediniti odjele tako da knjižnica i čitaonica budu na jednom mjestu
- unaprijediti usluge socijalne skrbi i skrbi za starije i nemoćne osobe širenjem ponuđenih usluga kako bi obuhvatile više korisnika iz ranjivih skupina društva, izgraditi domove za starije i nemoćne osobe, proširiti uslugu dnevnog boravka „3 + 2” kako bi se smanjila socijalna isključenost i poboljšala kvaliteta života osoba starije životne dobi koji čine velik udio u stanovništvu Urbanog područja Sisak
- unaprijediti kvalitetu javnih usluga i ponudu društvenih i kulturnih događanja kako bi se smanjio trend iseljavanja
- obnoviti objekte kina i kazališta te ih ponovno staviti u funkciju

RAZVOJNE POTREBE – GOSPODARSTVO

- poticati daljnji razvoj poduzetništva i industrije kako bi se otvorila nova radna mjesta te smanjio trend iseljavanja radno sposobnog stanovništva
- poticati zapošljavanje kroz odgovarajuće mjere
- poticati ulaganja u turizam i povećati ponudu smještajnih kapaciteta i turističkih sadržaja (razvoj ruralnog turizma)
- obnoviti objekte kulturne i prirodne baštine, koristiti ih u turističke svrhe
- poticati daljnja ulaganja u poljoprivredu i proizvodnju

RAZVOJNE POTREBE – URBANO OKRUŽENJE

- unaprijediti javnu infrastrukturu obnovom postojećih i izgradnjom novih prometnica, daljnjom izgradnjom željeznice, izgradnjom glavnog i sekundarnog vodovoda, proširenjem ponude javnog prijevoza

- obnoviti bivša vojna i industrijska područja (tzv. *brownfield* područja) te iskoristiti lokacije za razvoj gospodarstva i turizma
- unaprijediti telekomunikacije, jačinu signala
- provesti digitalizaciju gradske uprave i građana (unaprijediti informatičku pismenost stanovništva)

Provedenom analizom stanja uočene su slabosti i razvojne potrebe Urbanog područja Sisaku segmentu demografije, gospodarstva i urbanog okruženja, ali isto su tako identificirane i prednosti i potencijal urbanog područja koje omogućuju razvoj gospodarstva, turizma, poljoprivrede i drugih razvojnih mogućnosti te predstavljaju polugu za privlačenje investicija i zadržavanje stanovnika.

6. Opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija u vezi sa strateškom relevantnošću projekta

U nastavku su detaljno opisana planirana integrirana teritorijalna ulaganja, odnosno projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak te način na koji će financiranje kroz mehanizam ITU odgovoriti na definirane razvojne potrebe i potencijale urbanog područja. Nakon toga je opisan doprinos mehanizma ITU provedbi SRUP-a, odnosno koji se ciljevi i strateški projekti planiraju provoditi kroz mehanizam ITU te do koje će razine mehanizam ITU pridonijeti ostvarenju tih ciljeva. Osim toga, opisana je sektorska i teritorijalna integracija kroz mehanizam ITU, odnosno provođenje intervencija iz različitih sektora (specifičnih ciljeva ITU-a) i provođenje istog tipa intervencija na različitim lokacijama unutar urbanog područja iz jednog specifičnog cilja ITU-a. Nakon toga opisana je strateška relevantnost kroz mehanizam ITU, što se odnosi na način na koji će se osigurati postizanje strateške relevantnosti za projekte koji se planiraju financirati kroz mehanizam ITU. Uz to, u posljednjem potpoglavlju opisan je sustav provedbe mehanizma ITU, odnosno organizacijske jedinice koje su uspostavljene ili će biti uspostavljene kako bi obavljale zadatke koje delegira MRRFEU.

6.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja

U nastavku su prikazani projekti od strateškog značaja za Urbano područje Sisak koji se planiraju financirati iz sredstava EU-a (strateški projekti ITU-a). Projekti su podijeljeni prema pet ciljeva politike u skladu s Uredbom (EU) 2021/1058. Prema ovoj Uredbi, putem mehanizma ITU moguća su ulaganja u sklopu sljedećih ciljeva:

- **cilj politike br. 1:** Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe te regionalne povezanosti IKT-a
- **cilj politike br. 2:** Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprječavanja rizika i upravljanja rizicima te održive urbane mobilnosti
- **cilj politike br. 3:** Povezanija Europa jačanjem mobilnosti
- **cilj politike br. 4:** Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava
- **cilj politike br. 5:** Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.

Navedeni projekti usklađeni su sa sljedećim specifičnim ciljevima Integriranoga teritorijalnog programa 2021. – 2027. (ITP):

- specifični cilj 1.iii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja
- specifični cilj 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika
- specifični cilj 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima.

U nastavku se nalazi pregled broja strateških projekata ITU-a u korelaciji s pojedinim ciljem politike i specifičnim ciljevima ITP-a.

Tablica 6. Doprinos strateških projekata ITU-a mjerama SRUP-a i specifičnim ciljevima ITP-a

SPECIFIČNI INTEGRIRANOG TERITORIJALNOG PROGRAMA	CILJ	BROJ STRATEŠKIH PROJEKATA	CILJ STRATEGIJE RAZVOJA URBANOG PODRUČJA SISAK	MJERA STRATEGIJE RAZVOJA URBANOG PODRUČJA SISAK	PROJEKTI
RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika			Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak	Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport	
RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima		1	Cilj 3. Poboľjšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u urbanom području Siska kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenijavanja građana i javne uprave	Mjera 1.1.2. - Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja Mjera 3.1.1. – Razvoj i obnova javne infrastrukture, zapuštenih i zelenih površina Mjera 4.1.2. – Obnova i izgradnja infrastrukture za mobilnost građana	4.1.2.5.STRATEŠKI PROJEKT ITU-a-Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost

RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	1	Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom	Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport Mjera 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje Mjera 3.1.3. Energetska obnova javnih zgrada/ institucija	3.1.3.2. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreativnog centra Segesta (ŠRC Segesta)
RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	1	Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak	1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport	1.1.1.8. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine
RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	1	Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma	Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja Mjera 1.2.2. – Obnova parkova i spomenika kulture Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja	2.3.1.4. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a Žibel – urbana zona za rekreaciju

RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	1	Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom	Mjera 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja Mjera 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija	3.1.3.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Centar znanja i planetarij Munjara
RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	1	Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom	Mjera 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport Mjera 1.1.2. - Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje Mjera 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja Mjera 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija	2.3.1.1. STRATEŠKI PROJEKT ITU-a – Perivoj Viktorovac

6.2. Doprinos strateških projekata ITU-a provedbi SRUP-a

U okviru SRUP-a identificirana su četiri specifična cilja:

- cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak
 - cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma
 - cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom
 - cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.
- Doprinos ispunjenju identificiranih ciljeva SRUP-a osigurat će se u cijelosti putem mehanizma ITU u programskom razdoblju 2021. – 2027.

6.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz mehanizam ITU

U prethodnim su poglavljima definirani i opisani ciljevi Strategije razvoja urbanog područja i mjere s pomoću kojih se planiraju postići. Navedeni su ciljevi sljedeći:

- cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak
- cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma
- cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom;
- cilj 4. Povećati razinu mobilnosti u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture.

Za navedene ciljeve i mjere predviđeno je da se u cijelosti provode u sklopu mehanizma ITU. U nastavku je pojašnjeno kako će se postići sektorska i teritorijalna integracija kroz mehanizam ITU.

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak

U sklopu mjere 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija predviđena je provedba strateškog projekta Centar znanja i planetarij Munjara, koji je integriran s mjerom 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje i mjerom 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja. Provedbom projekta svim bi se zainteresiranim građanima i učenicima škola iz cijele Sisačko-moslavačke županije, ali i okolnih susjednih županija, pa čak i izvan granica Republike Hrvatske, omogućila edukacija, zanimljiv turistički sadržaj, održavanje radionica, seminara, ali i znanstveno-istraživački rad. Obnovljena zgrada bila bi energetska učinkovita. Uz predviđenu obnovu i valorizaciju teritorijalno prepoznatljivih elemenata kulturne baštine u svrhu modernizacije i obnove javne turističke infrastrukture i vrednovanja, očuvala bi se i obnovila materijalna i nematerijalna kulturna baština u turizmu te sanirala i revitalizirala *brownfield* područja.

Projekt Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine usklađen je s Mjerom 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport, jer se odnosi na opremanje obnovljenog Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine kao ključne javne kulturne infrastrukture Urbanog područja Sisak. Nabavom suvremene audio-vizualne, kino, rasvjetne i scensko-tehničke opreme omogućit će se provedba raznovrsnih i kvalitetnih kulturnih, edukativnih i društvenih programa za sve dobne skupine. Projekt doprinosi razvoju kontinuiranih kulturnih događanja i međusobnom povezivanju dionika s ITU područja, čime se izravno ostvaruju ciljevi navedene mjere.

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Integracijom aktivnosti iz Mjera 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja, 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport, 1.2.1.- unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja te 1.2.2., obnova parkova i spomenika kulture provest će se projekt Zibel – urbana zona za rekreaciju usmjeren na rekonstrukciju i razvoj sisačkog gradskog kupališta Zibel kao atraktivne rekreacijske lokacije uz rijeku Kupu, u neposrednoj blizini centra grada. Projektom se planira rekonstrukcija, sveobuhvatna obnova i opremanje rekreacijske infrastrukture za sigurno i kvalitetno korištenje prostora, uključujući rekreacijske, ugostiteljske i servisne sadržaje, uz primjenu energetska održivih rješenja. Uređenjem sportskih terena, dječjeg igrališta, piknik zona, sunčališta te prometne i parkirališne infrastrukture, Zibel će postati cjelogodišnje prepoznatljivo mjesto aktivnog odmora i boravka na otvorenom.

U sklopu Mjere 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport, Mjere 1.1.2. - Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje, Mjere 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja, Mjere 2.3.1. – Širenje ponude turističkih sadržaja te Mjere 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija provest će se projekt Perivoj Viktorovac, kojim se želi poboljšati kvaliteta urbanog života i urbane strukture kroz razvoj neiskorištenih turističkih, rekreacijskih i edukativnih potencijala urbanih zelenih površina.

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

U sklopu Mjere 3.1.3. – Energetska obnova javnih zgrada/institucija, koja je integrirana s Mjerom 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport te Mjerom 1.1.2. – Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje provest će se projekt Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta), kojim je planirano cjelovito uređenje i opremanje sportskog i rekreacijskog kompleksa.

Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture

U sklopu integracija aktivnosti Mjere 4.1.2. – Obnova i izgradnja infrastrukture za mobilnost građana, Mjere 1.1.1. – Obnova postojećih i izgradnja novih objekata za odgoj, obrazovanje i sport, Mjere 1.1.2. - Obnova i prenamjena javne imovine u društveno korisne sadržaje, Mjere 1.2.1. – Unaprjeđenje ponude društvenih i kulturnih sadržaja i događanja te Mjere 3.1.1. – Razvoj i obnova javne infrastrukture, zapuštenih i zelenih površina provest će se projekt Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost u sklopu kojeg je planirano unutarnje uređenje i opremanje gradskog bazena te uspostava kontinuirane i sigurne pješačko-biciklističke veze kao mjere unaprjeđenja održive multimodalne urbane mobilnosti.

6.4. Opis strateške relevantnosti kroz mehanizam ITU

Participativnim pristupom koji je uspostavljen pri pripremi NRS-a (u vidu Radne skupine za integrirani teritorijalni razvoj, regionalnih koordinatora te baza podataka i pokazatelja) gradovima je omogućeno veće sudjelovanje u određivanju prioritetnih ulaganja do 2030.

Prikupljanje podataka, projekata i potencijalnih razvojnih pravaca urbanih područja omogućilo je transparentniji, učinkovitiji i jasnije definiran okvir djelovanja urbanih područja, kao i jasnije određivanje vrsta projekata i načina njihova povezivanja u određene cjeline ulaganja na pojedinom području, uz jasniji prikaz mogućnosti financiranja i preduvjeta koji se moraju ostvariti za pristup fondovima EU-a planiranima kroz dva operativna programa za period 2021. – 2027. (Integrirani teritorijalni operativni program i Program konkurentnost i kohezija 2021. – 2027.).

Strateška relevantnost planiranih projekata osigurat će se stvaranjem svih potrebnih preduvjeta koje Grad Sisak i relevantno urbano područje moraju postići u smislu tehničkih, operativnih, ljudskih, financijskih i administrativnih preduvjeta da bi strateški projekti bili spremni za realizaciju kada se mehanizam ITU za novu financijsku perspektivnu učini dostupnim.

Strateška relevantnost projekata podrazumijeva da u njemu sudjeluje više jedinica lokalne samouprave kao korisnici ili partneri ili da projekt grada središta ili nekog drugog JLS-a ima policentrični utjecaj na razvoj šireg područja.

Među projektima Urbanog područja Sisak, koji su u planu za financiranje putem mehanizma ITU, strateški su relevantni sljedeći projekti:

1. Centar znanja i planetarij Munjara
2. Perivoj Viktorovac
3. Zibel – urbana zona za rekreaciju
4. Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta)
5. Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost
6. Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine

1. Provedbom strateškog projekta **Centar znanja i planetarij Munjara** obnovila bi se i prenamijenila zgrada gradske Munjare, odnosno prve sisačke električne centrale koja je sagrađena 1907. S obzirom na to da je predmetna zgrada upisana kao zaštićeno kulturno dobro u Registar kulturnih dobara RH, trenutačno je u provedbi projekt kojim se sredstvima Fonda solidarnosti financiraju aktivnosti izrade projektne dokumentacije za provedbu mjera zaštite kulturne baštine oštećene potresom i izvođenje radova konstrukcijske obnove. Po završetku projekta, kroz sufinanciranje u sklopu mehanizma ITU, planirana je cjelovita obnova zgrade i prenamjena u planetarij – edukativnu ustanovu u kojoj se simuliraju pojave na nebeskom svodu s pomoću projekcije na kupolasti svod. U središtu kružne dvorane bila bi smještena mehaničko-optička naprava, planetarij u užem smislu, koja prikazuje zvjezdano nebo, njegovo prividno gibanje, gibanje planeta i drugih tijela Sunčeva sustava među zvijezdama, pomrčine, kao i kružnice sfernih koordinatnih sustava za određivanje položaja na nebu. Osnivanjem planetarija te održavanjem predavanja, tečaja i radionica sa svim odgojnim i obrazovnim ustanovama Urbano područje Sisak istaknulo bi se kao edukativno turističko i znanstveno središte, usmjereno na rast, razvoj te znanstveni i istraživački rad. Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- pokazatelju ostvarenja RCO19 – Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima, tj. pokazatelju rezultata RCR26 – Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)
- pokazatelju ostvarenja RCO38 – Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe

pokazatelju ostvarenja RCO77 – Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora, tj. pokazatelju rezultata RCR77 – Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora.

2. Projektom **Perivoj Viktorovac** uredit će se pješačko-biciklističke staze kroz prostor park-šume Viktorovac (glavna staza i sporedne, uredit će se cjelokupna parkovna oprema – stalci za bicikle, klupe, stolovi za piknik s klupama, koševi za otpatke). U planu je izgradnja dječjeg igrališta s pripadajućom opremom, odmorišta te tribina s pozornicom i nadstrešnicom. Kako bi se prostor uredio i kako bi privukao što veći broj posjetitelja, uredit će se prostor većeg i manjeg trga te obnoviti Šrederov izvor. Najveća atrakcija bit će kišni vrt kao manja retencija.

U planu je i postavljanje rasvjete na cijelom prostoru, a kako bi se posjetiteljima olakšao boravak i snalaženja u perivoju, postaviti će se informativne i edukativne ploče. Posvuda će prevladavati biljni materijal (stabla, grmovi, trave i trajnice, šumski vrt i dr.). Na prostoru perivoja svake će se jeseni održavati trodnevna manifestacija *Jesen u mom kraju*, koja će se organizirati u suradnji s općinama Sunja i Martinska Ves, a obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima Urbanog područja Sisak omogućit će se izlaganje i prodaja jesenskih plodova.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

- RCO5.1.1 – Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima – jedan perivoj
- RCR52 – Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe – u ovom trenutku nije moguće iskazati
- RCO58 – Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora – u ovom trenutku

nije moguće iskazati

- RCR64 – Godišnji broj korisnika infrastrukture namijenjene vožnji biciklom - u ovom trenutku nije moguće iskazati.

3. Projektom **Zibel – urbana zona za rekreaciju** se planira rekonstrukcija, sveobuhvatna obnova i opremanje rekreacijske infrastrukture. Novi objekt bit će sadržavati sve potrebne prostore za podršku rekreacijskim aktivnostima. Objekt će sadržavati prostor za upravljanje i informiranje posjetitelja, prostor za čuvanje i održavanje opreme te sve prateće sadržaje potrebne za nesmetano i sigurno korištenje rekreacijskih kapaciteta (prostorije za presvlačenje, sanitarni čvorovi i dr.). Zgrada će biti opremljena solarnim panelima kako bi se osigurala energetska neovisnost, smanjili operativni troškovi te doprinijelo dugoročnoj održivosti projekta. U sklopu objekta će biti smješten caffè bar, čime će se dodatno obogatiti ponuda i povećati atraktivnost prostora za različite profile korisnika. Projekt uključuje i uređenje okolnih sadržaja (igrališta, uređenje piknik/roštilj zone i sunčališta, parkirišta i pristupne prometnice). U sklopu projekta planira se organizacija ljetnih sportskih igara pod nazivom „Zibelijada“, koje će postati tradicionalno sportsko-rekreativno događanje na prostoru kupališta Zibel. U programu igara sudjelovat će učenici osnovnih škola s ITU područja, čime se potiče aktivno uključivanje djece i mladih u društveni život zajednice.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

RCO19 - Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima

RCR26 - Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)

RCO5.1.1 - Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima

RSR5.1.2 - Obnovljeno i uređeno zemljište u urbanim područjima

Projekt rekonstrukcije neformalnog kupališta Zibel predstavlja strateško ulaganje u atraktivnu javnu površinu stvarajući prostor dostupan svim građanima Urbanog područja Sisak. Cilj projekta je stvoriti suvremenu rekreativnu zonu koja će služiti kao mjesto okupljanja, učenja i zabave za sve generacije, uz očuvanje prirodnog okoliša i promicanje održivog razvoja. Kupalište Zibel, smješteno u prirodnom okruženju uz rijeku Kupu, a u neposrednoj blizini centra grada, ima ogroman neiskorišteni potencijal – kako za lokalno stanovništvo, tako i za posjetitelje iz šire regije. Njegovom realizacijom, Sisak dobiva ne samo obnovljeni prostor za rekreaciju, već i novi identitet – grad koji se ponovno okreće vodi, prirodi i ljudima.

4. Projekt **„Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta)“** obuhvaća cjelovito uređenje i opremanje sportskog i rekreacijskog kompleksa na južnom rubu gradskog središta Siska. Projekt predviđa rekonstrukciju glavnog stadionskog igrališta dimenzija 105 x 68 m s pripadajućom infrastrukturom i minimalnim kapacitetom od 4.500 individualnih sjedalica, od čega je najmanje 1.000 natkrivenih. Stadion će uključivati VIP zonu, press zonu s konferencijskim prostorom, VAR sobu, prostorije za doping kontrolu, svlačionice za momčadi, trenere i suce, medicinske te sigurnosne prostorije. Prostori će biti funkcionalno organizirani, uz modernizaciju svih instalacija te ugradnju energetske učinkovitih sustava i

obnovljivih izvora energije.

Projekt također obuhvaća uređenje i modernizaciju pomoćnih nogometnih i ostalih sportskih terena te izgradnju prateće infrastrukture, uključujući svlačionice, skladišne i servisne prostore, čime se osiguravaju kvalitetni uvjeti za korištenje cijelog sportskog kompleksa. Uređenjem će se osigurati pristupačnost osobama sa invaliditetom i smanjene pokretljivosti, a u krajobraznom oblikovanju posadit će se novi drvored, formirati sjenovite zone, urbani mobilijar (klupe, rasvjeta, kante, stalci za bicikle) i javne šetnice koje povezuju sadržaje unutar kompleksa s gradskom infrastrukturom. Prometno rješenje bit će usmjereno na održivu mobilnost, s naglaskom na pješačke i biciklističke koridore, rubna parkirališta i pristup javnom prijevozu. Rekonstrukcijom i modernizacijom osigurat će se stvaranje suvremene, sigurne i energetske učinkovite sportske infrastrukture koja zadovoljava zahtjeve profesionalnog i rekreativnog sporta, djece i mladih te šire zajednice. Projekt će omogućiti svim korisnicima bolje uvjete za treniranje, natjecanja i rekreaciju, povećati motivaciju za bavljenje sportom te pridonijeti razvoju zdravih životnih navika. Realizacijom projekta ŠRC Segesta će postati središnji gradski centar sporta i rekreacije, koji povezuje sportske klubove, građane i posjetitelje cijelog ITU područja, doprinosi održivom urbanom razvoju te jača društvenu povezanost i identitet Grada Siska. Planirano je i godišnje održavanje turnira za mlađe trenažne skupine Urbanog područja Sisak, na kojem će biti moguće i sudjelovanje nogometnih momčadi iz drugih gradova Republike Hrvatske, s ciljem poticanja tjelesne aktivnosti, razvoja sportskih vještina i timskog duha. Turnir će promicati socijalnu inkluziju i povezivanje zajednice, jačanje lokalnog identiteta te osiguravanje dostupnih i zabavnih kulturno-sportskih sadržaja.

RCO19 - Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima

RCR26 - Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća i dr.)

RCO77 - Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora

RCR77 - Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora

RCO5.1.1 - Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima

RSR5.1.2 - Obnovljeno i uređeno zemljište u urbanim područjima

Svrha projekta rekonstrukcije i modernizacije stadiona HNK Segeste Sisak jest očuvanje i unaprjeđenje sportske, kulturne i povijesne baštine najstarijeg nogometnog kluba u Hrvatskoj. Projekt ima za cilj stvaranje suvremenog, funkcionalnog i održivog sportskog kompleksa koji će zadovoljiti visoke tehničke i natjecateljske standarde te istovremeno postati centar izvrsnosti sportskog, društvenog i rekreativnog života grada Siska i šireg područja. Održavanje sportskih manifestacija na stadionu ima višestruki značaj za ITU područje Sisak – sportski, društveni, gospodarski i kulturni. Riječ je o aktivnostima koje nadilaze samo sportsko natjecanje jer izravno doprinose razvoju zajednice, prepoznatljivosti grada i očuvanju sportske tradicije te integraciji i povezanosti svih jedinica Urbanog područja Sisak, a i šire. Organizacija sportskih događaja i manifestacija privlače posjetitelje iz drugih gradova i regija, što ima izravan pozitivan učinak na lokalno gospodarstvo – osobito u sektorima ugostiteljstva, trgovine, smještaja i prijevoza.

Projekt unaprjeđuje i podržava razvoj, zdrave navike, disciplinu i socijalnu uključenost sportaša i rekreativaca te poboljšava kontinuirano djelovanje škole nogometa HNK Segesta — što je izravno povezano s tradicijom kluba koji više od stoljeća odgaja generacije sportaša.

5.Strateški projekt **Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost** obuhvaća integrirano uređenje ključne društvene i komunalne infrastrukture s ciljem poboljšanja kvalitete života i sigurnosti stanovnika Urbanog područja Sisak. U okviru projekta predviđeno je unutarnje uređenje i opremanje gradskog bazena kojim se osigurava funkcionalno korištenje objekta za sve korisnike ITU područja. Uređenje obuhvaća građevinsko-konstruktivske radove, ugradnju instalacija, unutarnje uređenje i završne radove. Budući da je Gradski bazen u Sisku jedini olimpijski bazen unutar ITU područja, važno je osigurati ulaganja u njegovu modernizaciju. Unutarnjim uređenjem omogućit će se učinkovitije upravljanje objektom te veća sigurnost za korisnike ITU područja. Budući da su u tijeku radovi energetske obnove bazena, radovi unutarnjeg uređenja značit će cjelovitu obnovu gradskog bazena. Uz to, projekt obuhvaća uspostavu kontinuirane i sigurne pješačko-biciklističke veze kao mjere unaprjeđenja održive multimodalne mobilnosti u skladu sa specifičnim ciljem RSO2.8. Planirana trasa povezuje ključne javne i društvene sadržaje – Gradsku tržnicu, Gradski bazen, Osnovnu školu Ivana Kukuljević, Kazalište 21, ŠRC Segesta, Strukovnu školu Sisak i Ekonomsku školu Sisak – te se funkcionalno nadovezuje na postojeću pješačko-biciklističku infrastrukturu, čime se osigurava kontinuitet mreže aktivne mobilnosti. Provedbom aktivnosti potiče se korištenje nemotoriziranih oblika kretanja, povećava sigurnost pješaka i biciklista, smanjuje ovisnost o osobnim vozilima te doprinosi smanjenju emisija CO₂ i jačanju urbane kohezije. U sklopu projekta provest će se škola plivanja za učenike s područja ITU Sisak, s ciljem poticanja tjelesne aktivnosti, zdravih životnih navika i korištenja obnovljene sportske infrastrukture. Škola plivanja će okupiti učenike osnovnih škola s cijelog ITU područja, čime se osigurava uključivanje mladih iz svih dijelova urbanog područja.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

RCO58 - Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora

RCR64 - Godišnji broj korisnika bicikla infrastrukture namijenjene vožnji biciklom

RSO5.1.1 - Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima

RSR5.1.2 - Obnovljeno i uređeno zemljište u urbanim područjima

Svrha projekta je unaprijediti kvalitetu života stanovnika ITU područja Sisak kroz razvoj dostupne, sigurne i funkcionalne javne i sportske infrastrukture. Projektom se osigurava učinkovito korištenje gradskog bazena za sve korisnike te poboljšava povezanost gradske zone s ključnim javnim sadržajima. Istodobno, provedbom škole plivanja potiče se tjelesna aktivnost djece i mladih, razvoj zdravih životnih navika i ravnomjerna uključenost učenika iz cijelog ITU područja u korištenje obnovljene infrastrukture, čime se jača socijalna uključenost i kohezija zajednice.

6.Projektom **Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine** se nabavlja cjelokupna tehnička oprema, što obuhvaća audio i kino opremu, rasvjetu i scensko-tehničku opremu, uključujući potrebne kablove, nosače i sve ostalo potrebno za funkcionalan rad kino dvorane te razglas, rasvjetu, opremu i konstrukciju za rasvjetu i efekte za disko prostor. Opremljeni prostor će, osim filmskih projekcija, služiti i kao prostor za kazališne izvedbe, glazbene nastupe i druge manifestacije kulturnog karaktera, čime će se doprinijeti obogaćivanju kulturne ponude i međusobnom povezivanju ITU područja. Time se stvara multifunkcionalni kulturno-zabavni prostor za sve dobne skupine, potičući društvenu i kulturnu vrijednost. Svake

godine održavat će se jesenska manifestacija pod nazivom „Jesenski susreti kulture“ koja će postati prepoznatljiv kulturni događaj. Manifestacija će okupljati kulturno-umjetnička društva, amaterske i profesionalne umjetnike, folklorne skupine te plesne ansamble ITU područja. Također, organizirat će se dječje kazališne predstave namijenjene učenicima osnovnih škola Urbanog područja Sisak.

Projekt će pridonijeti sljedećim pokazateljima ostvarenja i rezultata iz ITP-a:

RCO77 - Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora

RCR77 - Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena

RSO5.1.1 - Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima

RSR5.1.2 - Obnovljeno i uređeno zemljište u urbanim područjima

Svrha projekta je unaprjeđenje kvalitete života građana Urbanog područja Sisak jačanjem kulturnog razvoja kroz nabavu suvremene tehničke opreme, čime se povećava dostupnost, atraktivnost i održivost kulturnih sadržaja. Projekt doprinosi razvoju kulturne infrastrukture i potiče aktivno sudjelovanje građana u kulturnom životu zajednice.

Provedbom strateških projekata ITU-a Urbano područje Sisak dobilo bi novu vizuru, obogati bi se društveni i kulturni život te bi se razvili turistički potencijali. Navedeni strateški projekti Urbanom području Sisak omogućuju revitalizaciju, te nove i zanimljive sadržaje, kakvi još nisu viđeni na urbanom području. Promijenio bi se izgled urbanog područja, a razvoj novog, drugačijeg, svježeg i modernog nadahnuo bi razvoj sličnih projekata u budućnosti. Upravo su zajedništvo, međusobni poticaj i suradnja ključ napretka i inovacija i temelj razvoja. Urbano područje Sisak pretvorilo bi se u mjesta nove energije koja se oslanja na kreativne ideje i kulturnu i turističku dimenziju, mjesta dobrih vibracija i pozitive kojima bi se utjecalo na stanovnike urbanog područja i koja bi donijela bolju budućnost. Uvođenjem kulturnih i društvenih sadržaja podignula bi se vrijednost cijele lokacije, a sadržajno raznolik urbani ambijent jedinstvenog karaktera povećao bi dobrobit građana. Kulturne manifestacije jedan su od efikasnih načina da urbano područje izgradi svoj identitet i da se razvija. Ohrabruju aktivno učešće građana, privlače industriju kao što su novoosnovana poduzeća i strane investicije te samim time razvijaju stabilnost i napredak. Strateški projekti Urbanog područja Sisak imaju snažan i višedimenzionalan utjecaj na stanovnike, osobito u kontekstu primjene ITU mehanizma. Integrirani teritorijalni pristup omogućuje usklađenu provedbu infrastrukturnih, društvenih, kulturnih i sportskih ulaganja koja zajednički odgovaraju na dugogodišnje razvojne izazove urbanog područja, uključujući prostornu nepovezanost, nedostatak kvalitetnih javnih sadržaja i nepovoljne demografske trendove.

Projekti su planirani kao međusobno povezani i komplementarni sadržaji koji stvaraju funkcionalnu mrežu javne infrastrukture dostupne svim stanovnicima ITU područja, neovisno o mjestu stanovanja, dobi ili socio-ekonomskom statusu. Povezivanjem kulturnih, obrazovnih, sportskih i rekreacijskih sadržaja postiže se integracija aktivnosti koja potiče svakodnevno korištenje prostora, višestruku namjenu objekata i sinergijski učinak ulaganja.

Razvoj i unaprjeđenje perivoja, šetnica, igrališta i kupališta doprinosi stvaranju kvalitetnog sustava otvorenih javnih prostora koji potiču boravak na otvorenom, rekreaciju i društvenu interakciju, dok opremanje gradskog bazena, kazališta i izgradnja nogomnog stadiona

osiguravaju suvremene uvjete za sportske, kulturne i društvene aktivnosti. Planetarij dodatno obogaćuje edukativnu ponudu urbanog područja te pridonosi razvoju znanja, kreativnosti i interesa djece i mladih za znanost i tehnologiju. Zajedno, ovi sadržaji potiču međugeneracijsko povezivanje, aktivno sudjelovanje građana u javnom životu i jačanje osjećaja pripadnosti zajednici.

Poseban značaj projekti imaju u kontekstu negativnih demografskih trendova i iseljavanja stanovništva. Nedostatak kvalitetne društvene, kulturne i sportske infrastrukture jedan je od ključnih razloga odlaska mladih i mladih obitelji. Provedbom ovih strateških ulaganja značajno se povećava atraktivnost urbanog područja za život, stvaraju se preduvjeti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena, odgoj i obrazovanje djece te aktivan i zdrav način života, čime se smanjuju potisni čimbenici iseljavanja i jača potencijal za zadržavanje i privlačenje stanovništva.

Istodobno, projekti odgovaraju na dugogodišnji manjak suvremene i funkcionalne društvene infrastrukture. Obnova i opremanje postojećih objekata, kao i izgradnja novih sadržaja, omogućuju ravnomjernu dostupnost javnih usluga i sadržaja na cijelom ITU području te osiguravaju dugoročnu održivost infrastrukture. Time se jača društvena kohezija, smanjuju prostorne i društvene nejednakosti te stvara uravnotežen i uključiv urbani sustav.

U konačnici, realizacija ovih projekata značajno doprinosi procesu urbanizacije i održivog razvoja urbanog područja kroz aktivaciju zapuštenih prostora, unapređenje javnih površina poticanje kretanja i jačanje urbanog identiteta. Integriranim djelovanjem kroz ITU mehanizam stvara se funkcionalno, povezano i društveno aktivno urbano područje koje odgovara potrebama svojih stanovnika i postavlja čvrste temelje za dugoročni razvoj i otpornost zajednice.

6.5. Opis sustava provedbe mehanizma ITU

Urbano područje Sisak uspostaviti će provedbeni mehanizam ITU u sklopu postojeće organizacijske strukture Grada Siska pri čemu će se osigurati adekvatni operativni kapaciteti za provedbu svih delegiranih funkcija MRRFEU-a i osigurati razdvajanje pojedinih funkcija (administrativnih ovlasti pojedinih jedinica urbanog područja, uloge posredničkog tijela ITU-a te uloge korisnika). Na temelju Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Siska⁹, grad ima pet upravnih tijela:

1. Upravni odjel za upravne, imovinsko pravne i opće poslove
2. Upravni odjel za proračun i financije
3. Upravni odjel za gospodarstvo i komunalni sustav
4. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu, sport, branitelje i civilno društvo
5. Upravni odjel za prostorno uređenje i zaštitu okoliša.

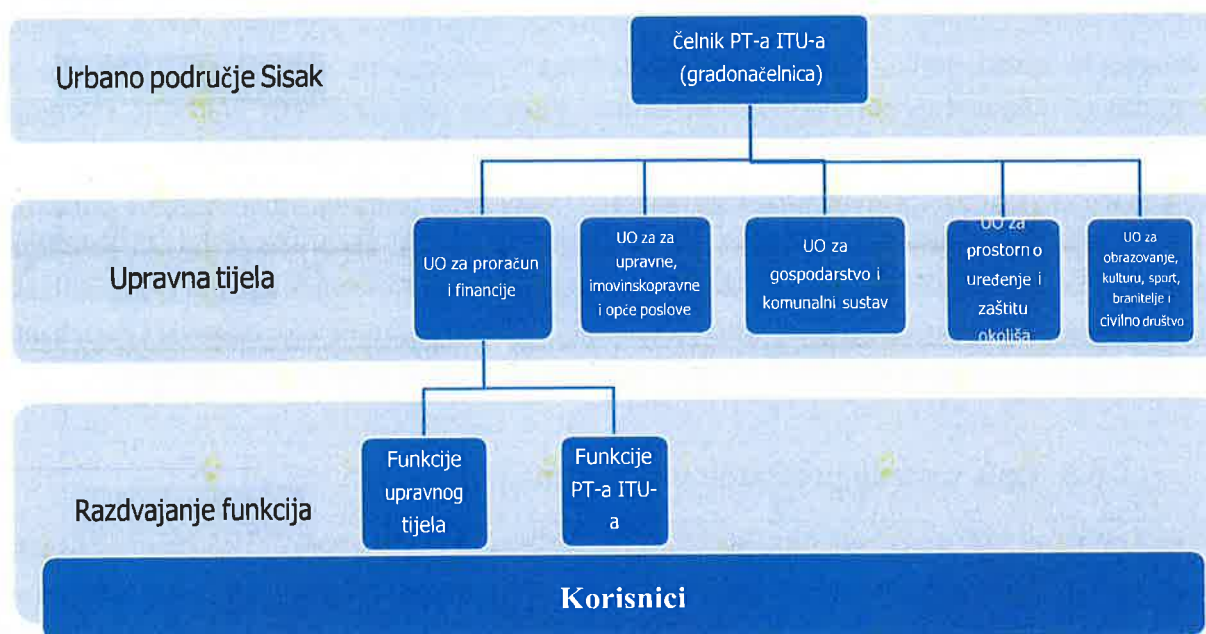
⁹ Klasa: 023-05/13-01/05, ur. broj:2176/05-02-13-4, dostupno na: http://sisak.hr/uploads/documents/ODLUKA_O_USTROJSTVU.pdf

Svaka od navedenih delegiranih funkcija bit će predmetom Sporazuma o delegiranim funkcijama koje će potpisati MRRFEU i čelnik PT-a ITU-a. Čelnik PT-a ITU-a bit će gradonačelnik i bit će odgovoran za uspostavu PT-a ITU-a i njegovo funkcioniranje, što uključuje uspostavu procesa i jasno uspostavljanje funkcija koje će delegirati MRRFEU u vidu Priručnika o procedurama.

Pri izmjeni djelokruga rada UOPF-a osigurat će se razdvajanje funkcija u skladu s člancima 72. i 125. Uredbe (EU) br. 1303/2013 u odnosu na druga upravna tijela Grada Siska. Delegirane funkcije i njihov opseg u smislu specifičnih ciljeva ITU-a bit će predmet dogovora između Upravljačkog tijela i čelnika PT-a ITU-a.

Ostale funkcije (koje nisu uspostavljene na razini PT-a ITU-a) provodit će i koordinirati odgovarajuće službe upravljačkih tijela nadležnih ministarstava za provedbu mjera urbanog razvoja.

Slika 2. Prikaz jedinice ITU-a

Izvor: autori

Na temelju Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Grada Siska (klasa: 940-01/25-10/2, ur.broj: 2176/05-02-25-2 od 1. rujna 2025.), grad ima četiri upravnih tijela:

1. Upravni odjel za financije, upravljanje imovinom i imovinsko pravne poslove
2. Upravni odjel za upravno pravne, tehničke i administrativne poslove
3. Upravni odjel za društvene djelatnosti i opće poslove
4. Upravni odjel za prostorni razvoj, investicije i projekte

Osim navedenih upravnih tijela posebno je ustrojena unutarnja revizija za obavljanje poslova određenih posebnim propisima, koja je izravno podređena gradonačelniku. Za potrebe delegiranja funkcija mehanizma ITU od MRRFEU-a unaprijed će se osigurati administrativni kapaciteti te će se odrediti interne procedure o postupanju u cilju nesmetanog obavljanja delegiranih funkcija u svojstvu posredničkog tijela ITU-a (u nastavku: PT ITU-a).

Posredničko tijelo ITU-a je uspostavljeno u sklopu Upravnog odjela za financije, upravljanje imovinom i imovinsko pravne poslove. Upravni odjel za financije, upravljanje imovinom i imovinsko pravne poslove trenutačno obavlja funkcije propisane Odlukom o ustrojstvu i

djelokrugu upravnih tijela Grada Siska (od 1. rujna 2025.). PT ITU-a obavlja sljedeće funkcije: surađuje s Koordinacijskim tijelom, UT-om za ITP, drugim posredničkim tijelima i partnerima tijekom provedbe i praćenja ITP-a, sudjeluje u aktivnostima koje provodi UT za ITP u obavljanju koordinativne funkcije u odnosu na tijela SUK-a s ciljem usklađenog djelovanja u pitanjima od zajedničkog interesa ili u čijem rješavanju je potrebno sudjelovanje svih tijela SUK-a, sudjeluje u radu Odbora za praćenje ITP-a, surađuje s UT-om za ITP u izradi kriterija za odabir operacija, surađuje s UT-om za ITP u izradi dokumentacije poziva na dodjelu bespovratnih sredstava, sudjeluje u aktivnostima zatvaranja ITP-a, upravlja rizicima na razini funkcija, u elektronički sustav za razmjenu podataka evidentira i elektronički pohranjuje podatke o svakoj operaciji u okviru svoje nadležnosti, osigurava čuvanje dokumenata i evidencija o provedbi funkcija radi osiguravanja odgovarajućeg revizijskog traga, osigurava odgovarajuće razdvajanje funkcija, na zahtjev Koordinacijskog tijela u mrežu za informiranje i komunikaciju određuje osobu odgovornu za informiranje i komunikaciju koja je u svom radu odgovorna nacionalnom koordinatoru u području komunikacije, vidljivosti i transparentnosti povezane s potporom iz EU fondova i službeniku za komunikaciju za program, provodi komunikacijske aktivnosti iz svoje nadležnosti te o njima izvještava Upravljačko i Koordinacijsko tijelo, izrađuje dokumente u skladu s Pravilima za ITP 2021.- 2027., te izvještava UT za ITP o provedbi projekata na urbanom području.

Odlukom o povjeravanju poslova iz djelokruga gradonačelnika (klasa: 402-01/23-01/7, ur. broj: 2176/05-01/3-25-3) od 08. srpnja 2025. godine zamjenica gradonačelnika obavlja funkciju čelnika Posredničkog tijela za odabir operacija.

Republika Hrvatska kao država članica Europske unije u skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 može poticati integrirani teritorijalni razvoj putem integriranih teritorijalnih ulaganja, putem lokalnog razvoja koji vodi zajednica ili drugim teritorijalnim alatima. Strategije koje dobivaju potporu putem više fondova ili iz više programa vode se kao integrirano teritorijalno ulaganje. Prema Uredbi (EU) 2021/1058, putem mehanizma ITU moguća su ulaganja u sklopu sljedećih ciljeva:

- **cilj politike br. 1:** Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe te regionalne povezanosti IKT-a
- **cilj politike br. 2:** Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprječavanja rizika i upravljanja rizicima te održive urbane mobilnosti
- **cilj politike br. 3:** Povezanija Europa jačanjem mobilnosti

- **cilj politike br. 4:** Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava
- **cilj politike br. 5:** Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.

Urbano područje Sisak provodit će projekte od strateške važnosti koji će se financirati putem mehanizma ITU. Za svaki cilj politike mehanizma ITU utvrđeni su projekti na Urbanom području Sisak. Integrirana teritorijalna ulaganja najviše će pomoći urbanom području u sanaciji štete uzrokovane razornim potresom 2020.

Zbog posljedica potresa utvrđen je niz objekata kojima je potrebna obnova kako bi se vratili u prijašnje stanje te kako bi bili uporabljivi. Nadalje, utvrđena su područja u kojima je nužna izgradnja ili rekonstrukcija infrastrukture, što uključuje prometnice i željeznicu te popratnu infrastrukturu poput biciklističkih staza.

Provođenjem planiranih projekata poboljšat će se društvena infrastruktura područja, unaprijedit će se usluge socijalne skrbi i zdravstva te će se posljedično poboljšati kvaliteta života stanovnika predmetnog područja. Planirani su projekti i u području gospodarstva kojima će seosigurati povećanje zaposlenosti te održiv i konkurentan rast više sektora gospodarstva.

Provođenjem planiranih projekata te sveobuhvatnim unaprjeđenjem zajednice i prostora Urbanog područja Sisak život stanovnika predmetnog područja vratit će se u stanje koje je bilo prisutno prije potresa, a u nekim područjima stanje će se i znatno poboljšati u odnosu na stanje 2019.

Tako će se pridonijeti ostvarenju ciljeva na razini države Republike Hrvatske koji su definiraniu dokumentu Nacionalne razvojne strategije do 2030. Drugim riječima, Republika Hrvatska bit će korak bliže ostvarenju vizije da postane konkurentna zemlja kvalitetnih životnih uvjetate jednakih prilika za sve stanovnike.

U sklopu SRUP-a definirani su projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak koji će se financirati kroz mehanizam ITU. Provedbom planiranih projekata pridonijet će se ostvarivanju definiranih ciljeva te poboljšati uvjeti za razvoj konkurentnog gospodarstva, i turizma te unaprijediti infrastruktura, zdravstvo i socijalnaskrb, čime će se poboljšati uvjeti života stanovnika urbanog područja.

7. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a¹⁰, Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja

U nastavku je opisana usklađenost i način doprinosa pojedinom strateškom cilju i razvojnom smjeru hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja na EU, nacionalnoj i županijskoj razini.

Strategija razvoja Urbanog područja Sisak ima definirane ciljeve, mjere i prioritete koji su usklađeni s nadređenim strateškim okvirom. Provedena je analiza kako bi se provjerilo na koji način ciljevi i mjere Strategije razvoja urbanog područja pridonose ciljevima europskih i nacionalnih strateških dokumenata.

U trenutku izrade Strategije urbanog područja analizirani su sljedeći dostupni usvojeni i/ili objavljeni strateški dokumenti:

- europski zeleni plan¹¹
- Plan EU-a za gradove¹²
- Teritorijalna agenda 2030¹³
- Povelja iz Leipziga za održive europske gradove¹⁴
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine¹⁵
- Županijska razvojna strategija Sisačko-moslavačke županije 2017. – 2020.¹⁶
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.¹⁷
- Plan razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine

7.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima EU-a

EU strateški dokumenti s kojima je usklađena Strategija razvoja urbanog područja su sljedeći:

- europski zeleni plan
- Plan EU-a za gradove
- Teritorijalna agenda 2030
- Povelja iz Leipziga za održive europske gradove.

7.1.1. Europski zeleni plan

Europski zeleni plan temeljni je strateški dokument za financijsku perspektivu 2021. – 2027. te sadrži smjernice podijeljene u sljedeće kategorije:

- klima, okoliš i poljoprivreda
- energija i mobilnost
- industrija i kružno gospodarstvo

¹⁰ Europski zeleni plan, Teritorijalna agenda 2030, Program EU-a za gradove, Povelja iz Leipziga za održive europske gradove.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52019DC0640&from=EN>

¹² https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/urban-development/agenda/pact-of-amsterdam.pdf

¹³ https://territorialagenda.eu/wp-content/uploads/TA2030_02jul2021_hr.pdf

¹⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/activity/urban/leipzig_charter.pdf

¹⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/brochure/new_leipzig_charter/new_leipzig_charter_en.pdf

¹⁶ <https://hrvatska2030.hr/wp-content/uploads/2021/02/Nacionalna-razvojna-strategija-RH-do-2030.-godine.pdf>

¹⁷ https://www.simora.hr/userfiles/%C5%BDRS%20SM%C5%BD_kona%C4%8Dan%20prijedlog_20.6.2018.pdf

¹⁷ https://www.lpz-smz.eu/images/2021/Strategija_razvoja_ljudskih_potencijala_2021-2027.pdf

- gospodarstvo, financije i kohezija
- društvo
- međunarodni odnosi.

Europski zeleni plan sa svojim Planom ulaganja za održivu Europu i mehanizmom za pravednu tranziciju, kao i povezane sektorske politike EU-a te rad na dugoročnoj viziji za ruralna područja, nude priliku za poticanje sinergija između Teritorijalne agende i sveobuhvatnih strategija i politika EU-a.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom Republika Hrvatska, kao i ostale države članice EU-a, obvezala se dati svoj doprinospreobrazbi Europe u prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. Kako bi se to postiglo, države članice obvezale su se da će do 2030. smanjiti emisije za barem 55 % u odnosu na razine iz 1990. U okviru Strategije razvoja Urbanog područja Sisak predviđen je niz mjera koje za cilj imaju povećati konkurentnost gospodarstva uvođenjem digitalizacije i prelaskom na zelene tehnologije, što će rezultirati smanjenjem emisija, otvaranjem novih radnih mjesta te poboljšanjem kvalitete života i dobrobiti stanovništva na razini navedenog urbanog područja, a posredno i Republike Hrvatske.

Dodatno, kako je namjera europskoga zelenog plana ostvariti svoju klimatsku ambiciju smanjenja emisija industrije EU-a, politika koja se zagovara nastoji prevenirati potkopavanje nelojalne konkurencije iz inozemstva. Na tom tragu Komisija predlaže mehanizam kojim bi se osiguralo da poduzeća koja uvoze u EU, čak i kad su iz zemalja s manje strogim klimatskim pravilima, moraju plaćati cijenu ugljika. Ovaj mehanizam predstavlja pozitivan signal za Urbano područje Sisak koje svojom Strategijom razvoja predviđa velik broj mjera koje imaju infrastrukturnu komponentu, a na koje će navedeni mehanizam biti primjenjiv. Tako će se omogućiti da pri njihovoj provedbi, uz zadovoljenje strateških ciljeva i politika EU-a, Urbano područje Sisak dobije najbolju vrijednost za novac u pogledu zadovoljenja kriterija utjecaja na klimatske promjene.

Štoviše, provedba Strategije razvoja Urbanog područja Sisak rezultirat će ostvarenjem temeljnih uvjeta za nastavak razvoja zelene industrije i gospodarstva općenito na navedenom području, s obzirom na to da će se predviđenim mjerama tranzicije gospodarstva na digitalno i zeleno utabati put za još ambicioznije strateške ciljeve europskoga zelenog plana u budućnosti. Potonje se prvenstveno odnosi na promidžbu uporabe obnovljivih goriva kao što je vodik u industriji i prometu.

Također, europskim zelenim planom poseban se naglasak stavlja na obnovu zgrada, pristup mobilnosti s nultim i niskim emisijama, pa čak i potporu dohotku. Strategija razvoja Urbanog područja Sisak i u tom je pogledu usklađena s navedenim, uzevši u obzir obnovu zgrada i poticanje održive mobilnosti koji su predviđeni u sklopu predviđenih mjera.

Upravo cilj 3 (Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom) predmetne Strategije u najvećoj mjeri pridonosi ostvarenju europskoga zelenog plana na lokalnoj razini. Strategija će tako pridonijeti tome da se približimo zadanim zajedničkim ciljevima Europske unije.

7.1.2. Program EU-a za gradove

Program EU-a za gradove, pokrenut 2016. Amsterdamskim paktom, započeo je ključni proces upravljanja na više razina kako bi se poboljšao položaj gradova u zakonodavstvu i kreiranju politika. Predstavlja dokument Europske unije kojim se nastoji utvrditi učinkovitiji pristup europskim politikama i zakonima te pridonijeti koheziji urbanih područja. Cilj je uključiti odgovorne osobe urbanih područja u dizajniranje politika te u implementiranje politika

Europske unije. Tako će politike EU-a postati učinkovitije te će se približiti potrebama stanovništva urbanog područja.

Prioriteti su Programa EU-a za gradove:

- inkluzija migranata i izbjeglica
- kvaliteta zraka
- urbano siromaštvo
- stanovanje
- kružna ekonomija
- poslovi i vještine lokalne ekonomije
- prilagodba klimi
- energetska tranzicija
- rješenja bazirana na prirodnim resursima
- urbana mobilnost
- digitalna tranzicija
- inovativna javna nabava.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom

Kako bi se ostvario puni potencijal Europske unije i ispunili njezini strateški ciljevi, Program EU-a za gradove nastoji uključiti gradove u postizanje bolje regulative, boljeg financiranja i boljeg znanja. U tom smislu, Strategija razvoja Urbanog područja Sisak izravno pridonosi tome da se ta nastojanja ostvare, s obzirom na to da će njezinom provedbom uključene jedinice lokalne samouprave biti glavni akteri i dionici nužnih pozitivnih reformi društva, uprave i gospodarstva na navedenom području.

Također, predmetna Strategija usklađena je s dokumentom Programa EU-a za gradove u nekoliko ciljeva. Predmetna Strategija ciljem 1 o razvoju društva u skladu je s prioritetom smanjenja urbanog siromaštva Programa EU-a za gradove. Nadalje, cilj 3 predmetne Strategije, koji uključuje zelenu tranziciju i, između ostalog, obnovu zgrada, usklađen je s prioritetima Programa EU-a za gradove na temu stanovanja, prilagodbe klimi te energetske tranzicije. Nadalje, predmetna Strategija svojim ciljem 4 o digitalizaciji javne uprave i građana odgovara prioritetu digitalne tranzicije Programa EU-a za gradove.

7.1.3. Teritorijalna agenda 2030

Teritorijalna agenda 2030 jedan je od strateških dokumenata Europske unije u kojem se ističe važnost strateškoga prostornog planiranja te se poziva na ojačavanje teritorijalne dimenzije sektorskih politika na svim razinama vlasti. Teritorijalnom agendom promiče se inkluzivna i održiva budućnost cijele Europe.

U Teritorijalnoj agendi ističu se sljedeći prioriteti:

- uravnotežena Europa
- funkcionalne regije
- integracija izvan granica
- zdrava okolina
- kružna ekonomija
- održive veze.

Teritorijalna agenda sadrži okvir usmjeren na djelovanje u cilju promicanja teritorijalne kohezije u Europi. Teritorijalna kohezija cilj je Europske unije uveden Ugovorom o Europskoj uniji (članak 3. UEU-a). Odnosi se na promicanje uravnoteženog i usklađenog teritorijalnog razvoja unutar i između država, regija, gradova i općina, kao i osiguravanje budućnosti za svamjesta i sve ljude u Europi, uz uvažavanje različitosti mjesta i supsidijarnosti. Omogućuje jednake prilike, koje uključuju dostupnost javnih usluga osobama i poduzećima gdje god se nalazili. U Teritorijalnoj agendi naglašava se važnost i pruža smjer strateškom prostornom planiranju

te poziva na jačanje teritorijalne dimenzije sektorskih politika na svim razinama upravljanja. Usmjerena je na promicanje uključive i održive budućnosti za sva mjesta te postizanje ciljeva održivog razvoja u Europi.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom
Teritorijalna agenda za fokus ima suzbijanje nejednakosti zbog kojih se Europa, države, općine i regije ne mogu dalje uspješno razvijati. Strategija razvoja Urbanog područja Sisak usklađena je s nadređenim strateškim dokumentom Teritorijalne agende s obzirom na to da će generirani gospodarski razvoj Urbanog područja Sisak utjecati na smanjenje nejednakosti u razvoju u usporedbi s ostalim područjima u Republici Hrvatskoj, ali i u odnosu na urbana područja unutar EU-a.

Dodatno, predmetna je Strategija u velikoj mjeri usredotočena na iste ciljeve i prioritete kao i Teritorijalna agenda. Kao jedan od ciljeva (cilj 3) predmetna Strategija ima zelenu tranziciju, što odgovara prioritetu zdrave okoline Teritorijalne agende u kojem se želi smanjiti utjecaj gradova i regija na klimatske promjene. Strategija urbanog područja kao jedan od ciljeva (cilj 4) ističe i potrebu za digitalnom tranzicijom, što je u skladu s prioritetom održivih veza Teritorijalne agende koji se odnosi na bolju digitalnu i fizičku povezanost.

7.1.4. Povelja iz Leipziga za održive europske gradove

Povelja iz Leipziga (dalje u tekstu: Povelja) za održive europske gradove strateški je dokument Europske unije za urbani razvoj usmjerena na razvoj i očuvanje općeg dobra. Povelja i Program EU-a za gradove navode da nacionalne i regionalne urbane politike treba ojačati kako bi se gradovi osnažili i pridonijeli dosljednoj provedbi održivoga urbanog razvoja na lokalnoj razini. Povelja je stoga poseban dokument jer se bavi razvojem gradova koji je u nadležnosti država članica te za to područje do sada nije postojala europska politika. Povelja je u skladu sa zelenom transformacijom kao ključnim ciljem Europske komisije. Poveljom su gradovi dobili veće ovlasti i samostalnost u donošenju odluka te se ističu tri dimenzije gradova:

1. pravedan grad
2. produktivan grad
3. zeleni grad.

U Povelji se također ističe potreba za digitalizacijom gradova kroz sve sektore. Novom Poveljom iz Leipziga utvrđeni su postojeći strateški smjerovi razvoja te je izložena vizija grada koji je „pravedan, zelen i produktivan” i koji se vodi načelima dobrog upravljanja:

1. urbana politika za opće dobro
2. integrirani pristup
3. građanska participacija i zajedničko stvaranje
4. upravljanje na više razina i
5. lokalizirani pristup.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom
Strategija razvoja Urbanog područja Sisak usklađena je svojim ciljevima s tri prioriteta Povelje iz Leipziga. Predmetnoj Strategiji cilj je smanjiti razlike u društvu razvojem društvene infrastrukture, razvojem usluga socijalne skrbi te poticanjem društvenih i kulturnih događanja, što je u skladu s prioritetom pravednog grada Povelje. Predmetna Strategija kao cilj ima razvoj gospodarstva i poduzetništva te povećanje zaposlenosti, što je u skladu s prioritetom produktivnog grada Povelje. Treći prioritet Povelje, zeleni grad, odnosi se na očuvanje zelenih površina, smanjenje zagađenja i povećanje energetske učinkovitosti. Predmetna Strategija u skladu je s prioritetom zelenog grada iz Povelje kroz ostvarenje cilja 3 koji se odnosi na zelenu tranziciju obnovom zgrada i javnih zelenih površina te rekonstrukcijom infrastrukture. Strategija razvoja Urbanog područja Sisak, kao i Povelja iz Leipziga, kao cilj ističe potrebu za

digitalizacijom javne uprave i građana.

Kako je utvrđeno u Novoj Povelji iz Leipziga, načela dobrog urbanog upravljanja i kvalitetnog projektiranja osiguravaju privlačna, uključiva, trajna i prilagodljiva mjesta koja ljudima mogu postati ugodnija i privlačnija za rad, život i uživanje. Tijela javne vlasti moraju proaktivno planirati visokokvalitetne i uključive projekte razvoja gradova i sela.

Provedbom predmetne Strategije tako će se pozitivno utjecati i na realizaciju Nove Povelje iz Leipziga. Drugim riječima, Strategija će pridonijeti ostvarenju vizije i načela dobrog upravljanja koji su u Povelji posebno istaknuti.

7.2. Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom Hrvatska 2030

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine ključni je strateški dokument u financijskom razdoblju 2021. – 2027. kojim se određuju smjerovi razvoja društva i gospodarstva do 2030. U NRS-u 2030 utvrđeni su sljedeći razvojni smjerovi Republike Hrvatske:

1. održivo gospodarstvo i društvo
2. jačanje otpornosti na krize
3. zelena i digitalna tranzicija
4. ravnomjeran regionalni razvoj.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom
Strategija razvoja urbanog područja Sisak usklađena je s krovnim dokumentom Nacionalne razvojne strategije u sva četiri razvojna smjera. Predmetna Strategija usklađena je sa sljedećim najvažnijim strateškim ciljevima NRS-a 2030:

- strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
- strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
- strateški cilj 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
- strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
- strateški cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
- strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
- strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
- strateški cilj 10. Održiva mobilnost
- strateški cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
- strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

U nastavku donosimo grafički prikaz navedenih strateških ciljeva NRS-a 2030.

Slika 3. Grafički prikaz strateških ciljeva NRS-a 2030 kojima pridonosi Strategija Urbanog područja Sisak

Predmetna Strategija odgovara ciljem 2 na strateški cilj 1 Nacionalne razvojne strategije.

Cilj 1 Strategije razvoja Urbanog područja Sisak u skladu je sa strateškim ciljevima 2, 5 i 6 NRS-a 2030, dok je cilj 2 Strategije usklađen s ciljevima 1, 2, 6, 7, 9 i 13 NRS-a 2030. Nadalje, cilj 3 predmetne Strategije u skladu je sa strateškim ciljem 8 NRS-a 2030. Predmetna Strategija svojim ciljem 4 usklađena je sa strateškim ciljevima 3, 10 i 11 NRS-a 2030.

7.3. Usklađenost s Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine

Ovim se aktom strateškog planiranja važnim za jedinice područne (regionalne) samouprave utvrđuju srednjoročni prioriteti razvoja i posebni ciljevi županije za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine, a njegovom provedbom pridonijet će se jačanju razvojnih potencijala županije. Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine definirana su tri prioriteta javnih politika županije, 11 posebnih ciljeva i ukupno 44 mjere.

Definirani su sljedeći prioriteti:

- prioritet 1. Gospodarski rast
- prioritet 2. Održivi razvoj i unaprjeđenje kvalitete života
- prioritet 3. Održivo upravljanje.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom Grad Sisak, kao sjedište županije i sjedište urbanog područja u pitanju, ima najvažniju ulogu i odgovornost u provedbi županijskih strateških dokumenata, ali i Strategije razvoja Urbanog područja Sisak.

Strategijom će se dati dvojak doprinos ostvarenju prioriteta određenih Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine. Prvenstveno, budući da su navedeni prioriteti i posebni ciljevi Plana razvoja u potpunosti obuhvaćeni ciljevima i mjerama Strategije razvoja Urbanog područja Sisak, svim promjenama koje se budu uvodile u Urbanom području Sisak utoliko će se pridonositi pokazateljima ishoda Plana razvoja. Također, s obzirom na to da je sjedište navedenoga urbanog područja sjedište županije, a time nositelj i začetnik pozitivnih trendova na njezinu području, izgledno je da će se promjene osjetiti i ekonomski prelijevati i na ostatak županije, čime će se izravno pozitivno utjecati na postizanje ciljeva definiranih Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine.

Osim toga, Strategija razvoja Urbanog područja Sisak usklađena je sa strateškim dokumentom i u pogledu vizije koja Sisačko-moslavačku županiju vidi kao održivu, konkurentnu i privlačnu regiju u kojoj se znanje i inovacija spajaju s prirodom i poviješću stvarajući okruženje za dobro, ugodno i visokokvalitetno življenje.

7.4. Usklađenost sa Strategijom razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.

Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2021. – 2027. kao viziju ima obrazovane stanovnike koji su konkurentni na tržištu rada te je prisutna visokarazina zaposlenosti u županiji.

U Strategiji razvoja ljudskih potencijala utvrđena su tri posebna cilja:

1. Razvoj socijalne ekonomije i poduzetništva te jačanje socijalne kohezije
2. Povećanje razine zapošljivosti i produktivnosti radne snage te jačanje konkurentnosti i održivosti gospodarstva
3. Usklađivanje i razvoj sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada.

Usklađenost Strategije razvoja Urbanog područja Sisak sa strateškim dokumentom Strategija razvoja Urbanog područja Sisak u skladu je sa strateškim dokumentom Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2021. – 2027. Strategija Urbanog područja Sisak svojim ciljem 1 razvoja društva odgovara posebnim ciljevima 1 i 3 Strategije razvoja ljudskih potencijala. Naime, namjera je Strategijom razvoja Urbanog područja Sisak poboljšati usluge socijalne skrbi, kao i ponudu društvenih događanja čime će

se poboljšati socijalna kohezija. Cilj 2 Strategije razvoja Urbanog područja Sisak u skladu je s ciljem 2 Strategije razvoja ljudskih potencijala jer se oba cilja odnose na razvoj konkurentnogi održivog gospodarstva koje će posljedično dovesti do porasta broja zaposlenih.

Ciljevi, prioriteti i mjere definirane SRUP-om usklađeni su s hijerarhijski nadređenim strateškim okvirom te pridonose strateškim ciljevima europskih i nacionalnih strateških dokumenata: europskoga zelenog plana, Programa EU- a za gradove, Teritorijalne agende 2030, Povelje iz Leipziga za održive europske gradove, Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, Plana razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje do 2027. godine te Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije 2021. – 2027.

8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju

Ovo poglavlje sadrži opis prioriteta odgovarajućih područja javnih politika u srednjoročnom razdoblju, koji su usklađeni sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala u odgovarajućem području javnih politika.

Javne politike označavaju akcije koje uključuju zajedničke interese stanovništva te se s pomoću njih rješavaju utvrđeni problemi zajednice. Na temelju utvrđenih razvojnih potreba urbanog područja moguće je definirati područja javnih politika u kojima je potrebno djelovati kako bi se ostvario napredak unutar urbanog područja.

U skladu s krovnim dokumentom Nacionalne razvojne strategije utvrđena su sljedeća područja javnih politika koje će biti prioritet u srednjoročnom razdoblju:

- razvoj poduzetništva i obrta
- politika zapošljavanja
- kulturna politika
- obrazovna politika
- zdravstvena politika
- obiteljska politika
- politika zaštite okoliša
- prometno-infrastrukturalna politika
- politika razvoja informacijskog društva.

Strategijom razvoja Urbanog područja Sisak kao jedan od prioriteta ističe se razvoj održivog gospodarstva u sklopu kojeg se naglasak stavlja na razvoj poduzetništva i obrta. Cilj je potaknuti razvoj novih poduzetnika kroz poticajno poslovno okruženje te pristup financijskoj pomoći pri osnivanju poduzeća.

Politika zapošljavanja drugi je važan stup javnih politika koji se nadovezuje na razvoj gospodarstva i poduzetništva. Rastom broja poduzeća povećat će se i zaposlenost urbanog područja.

U sklopu turističke ponude urbanog područja namjera je ojačati raznovrsnu ponudu kulturne, povijesne i prirodne baštine. U području obrazovne politike naglasak je na obnovi i izgradnji novih objekata za odgoj i obrazovanje s naglaskom na rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Razvoj obrazovne politike pozitivno će se odraziti i na demografiju smanjenjem iseljavanja stanovništva s Urbanog područja Sisak te na povećanje socijalne uključenosti. U području zdravstva cilj je stanovništvu osigurati kvalitetnu i dostupnu zdravstvenu zaštitu i zdravstvenu skrb kroz modernizaciju zdravstvene infrastrukture. U sferi obiteljske politike cilj je Strategije demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji, gdje će se raditi na ublažavanju negativnih demografskih trendova te na izgradnji povoljnog okruženja za mlade i obitelji.

Predmetna Strategija kao jedno od glavnih područja akcije ističe područje zaštite okoliša putem zelene i digitalne tranzicije. Cilj je provesti energetska i ekološka tranziciju kojima će se postići klimatska neutralnost. Navedenom će cilju pridonijeti energetska obnova zgrada koje su većim dijelom stradale u potresu 2020. Obnova i izgradnja obuhvaća i područje prometne infrastrukture, gdje je potrebno provesti ekstenzivnu obnovu cesta i željeznice, kao i proširiti biciklističke i pješačke staze te povećati sigurnost cestovnog prometa. Digitalna tranzicija iznimno je važan dio predmetne Strategije jer će njezina provedba imati pozitivan utjecaj na okoliš te će se povećati informatička pismenost stanovništva i ubrzati rad javnih institucija.

Na temelju utvrđenih razvojnih potreba Urbanog područja Sisak definirano je devet područja javnih politika u kojima je potrebno djelovati kako bi se ostvario napredak unutar urbanog područja: razvoj poduzetništva i obrta, politika zapošljavanja, kulturna politika, obrazovna politika, zdravstvena politika, obiteljska politika, politika zaštite okoliša, prometno-infrastrukturna politika i politika razvoja informacijskog društva.

9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda

U nastavku su prikazani posebni ciljevi SRUP-a povezani s razvojnim potrebama i potencijalima odgovarajućih upravnih područja javnih politika kojima se ostvaruje provedba odgovarajućega strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja, odnosno posebni ciljevi SRUP-a povezani su sa strateškim ciljevima NRS-a 2030. Za svaki pojedini posebni cilj SRUP-a odabrani su pokazatelji ishoda koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenoga posebnog cilja. Navedene su početne i ciljne vrijednosti pokazatelja učinka svakog navedenog strateškog cilja NRS-a 2030. SRUP identificira četiri posebna cilja (detaljni opis ciljeva, prioriteta i mjera nalazi se u 4. poglavlju):

- **cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak**
- **cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma**
- **cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom**
- **cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javne uprave.**

Navedeni strateški ciljevi NRS-a adresiraju specifične potrebe urbanog područja i lako su mjerljivi. Pridonosit će i ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030 i pokazatelja učinka kako je navedeno u tabličnom prikazu u nastavku.

Strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo		
Pokazatelj učinka: BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u postotku prosjeka EU-a	Početna vrijednost: 65 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 75 %
Pokazatelj učinka: indeks globalne konkurentnosti (GCI)	Početna vrijednost: 63. mjesto (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: < 45. mjesta
Pokazatelj učinka: udio ukupnih ulaganja za istraživanje i razvoj (GERD)	Početna vrijednost: 0,97 % (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 3 %
Pokazatelj učinka: Europska ljestvica uspjeha u inoviranju	Početna vrijednost: 25. mjesto u EU-u (2020.)	Ciljna vrijednost 2030.: < 18. mjesta
Pokazatelj učinka: vrijednost izvoza roba i usluga u postotku BDP-a	Početna vrijednost: 52,30 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 70 %
Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma		
Pokazatelj učinka: broj poduzeća koja su primila potporu	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 10

Pokazatelj učinka: broj novih poduzetničkih zona	Početna vrijednost (n – 1): 8	Ciljna vrijednost (n + 2): 9
Pokazatelj učinka: povećanje broja gospodarstvenika u poljoprivrednom sektoru	Početna vrijednost (n – 1): 34	Ciljna vrijednost (n + 2): 35
Pokazatelj učinka: indeks turističke razvijenosti JLS-a	Početna vrijednost (n – 1): 3603	Ciljna vrijednost (n + 2): 3750

Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi

Pokazatelj učinka: obuhvat djece od 4. godine do početka obveznog obrazovanja (predškolski odgoj)	Početna vrijednost: 83 %	Ciljna vrijednost 2030.: > 97 %
Pokazatelj učinka: PISA – Program međunarodne procjene znanja i vještina učenika	Početna vrijednost: 479 bodova (čitalačka pismenost) (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek zemalja OECD-a
Pokazatelj učinka: duljina vremena koje učenici provode u nastavnom procesu (primarno i sekundarno obrazovanje)	Početna vrijednost: Primarno: 1890 sati Niže sekundarno: 2651 sat (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU-a
Pokazatelj učinka: postotak visokoobrazovanih u dobnoj skupini 30 – 31	Početna vrijednost: 33,1 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU-a
Pokazatelj učinka: stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 – 64)	Početna vrijednost: 66,70 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 75 %
Pokazatelj učinka: stopa sudjelovanja odraslih (dobna skupina 25 – 64) u cjeloživotnom obrazovanju	Početna vrijednost: 3,5 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU
Pokazatelj učinka: udio privremeno zaposlenih u ukupno zaposlenima (ugovori na određeno vrijeme)	Početna vrijednost: 18,1 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: dostići prosjek EU-a

Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak

Pokazatelj učinka: vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih)	Početna vrijednost (n – 1): 49,8 %	Ciljna vrijednost (n + 2): 49,9 %
Pokazatelj učinka: godišnja stopa emigracije	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n+2):
Pokazatelj učinka:	Početna vrijednost (n – 1): 3	Ciljna vrijednost (n + 2): 3

broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja		
Pokazatelj učinka: broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n + 2):
Pokazatelj učinka: broj obnovljenih/rekonstruiranih ustanova u kulturi	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 3

Strateški cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

Pokazatelj učinka: stopa totalnog fertiliteta	Početna vrijednost: 1,47 djece (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 1,8 djece
Cilj 1. Ublažiti depopulacijske trendove i povećati kvalitetu života ulaganjem u društvenu infrastrukturu Urbanog područja Sisak		
Pokazatelj učinka: vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih)	Početna vrijednost (n – 1): 49,8 %	Ciljna vrijednost (n + 2): 49,9 %
Pokazatelj učinka: godišnja stopa emigracije	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n + 2):
Pokazatelj učinka: broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja	Početna vrijednost (n – 1): 3	Ciljna vrijednost (n + 2): 2
Pokazatelj učinka: broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja	Početna vrijednost (n – 1):	Ciljna vrijednost (n + 2):
Pokazatelj učinka: broj obnovljenih/rekonstruiranih ustanova u kulturi	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 3

Strateški cilj 7. Sigurnost za stabilan razvoj

Pokazatelj učinka: BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u postotku prosjeka EU-a	Početna vrijednost: 65 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 75 %
Pokazatelj učinka: pojava kriminala, nasilja ili vandalizma po postotku prijava	Početna vrijednost: 2,7 % (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: ostati najbolji u EU-u
Cilj 4. Povećati razinu mobilnosti i digitalizacije u Urbanom području Sisak kroz poboljšanje javne infrastrukture i informatičkog opismenjavanja građana i javneuprave		

Pokazatelj učinka: broj novih e-usluga za građane	Početna vrijednost (n – 1): 2	Ciljna vrijednost (n + 2): 5
Pokazatelj učinka: ukupan broj prevezenih putnika na svim linijama autobusnog prijevoza (gradski, prigradski, otoci)	Početna vrijednost (n – 1): 940 783	Ciljna vrijednost (n + 1): 1 000 000

Strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

Pokazatelj učinka: emisije stakleničkih plinova (bazna godina – 1990.)	Početna vrijednost: 75,23 %	Ciljna vrijednost 2030.: 65 %
Pokazatelj učinka: stopa recikliranja komunalnog otpada	Početna vrijednost: 25,30 % (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 55 %
Pokazatelj učinka: udio obnovljenih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	Početna vrijednost: 28,02 % (2018.)	Ciljna vrijednost 2030.: 36,40 %

Cilj 3. Poboljšati zaštitu okoliša i smanjiti utjecaj klimatskih promjena očuvanjem bioraznolikosti, razvojem infrastrukture i zelenom tranzicijom

Pokazatelj učinka: energetska učinkovitost u javnim zgradama	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 2
Pokazatelj učinka: udio energije iz OIE u konačnoj potrošnji	Početna vrijednost (n – 1): 0 %	Ciljna vrijednost (n + 2): 5 %

Strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

Pokazatelj učinka: produktivnost rada u poljoprivredi	Početna vrijednost: 6.107,00 EUR/GJR (2019.) GJR = godišnja jedinica rada	Ciljna vrijednost 2030.: 10.000,00 EUR/GJR
--	---	---

Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma

Pokazatelj učinka: broj poduzeća koja su primila potporu	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 10
Pokazatelj učinka: broj novih poduzetničkih zona	Početna vrijednost (n – 1): 8	Ciljna vrijednost (n + 2): 9
Pokazatelj učinka: povećanje broja gospodarstvenika u poljoprivrednom sektoru	Početna vrijednost (n – 1): 34	Ciljna vrijednost (n + 2): 35
Pokazatelj učinka: indeks turističke razvijenosti JLS-a	Početna vrijednost (n – 1): 3603	Ciljna vrijednost (n + 2): 3750

Strateški cilj 13.: Jačanje regionalne konkurentnosti		
Pokazatelj učinka: regionalni indeks konkurentnosti	Početna vrijednost: 32 (2019.)	Ciljna vrijednost 2030.: 38
Cilj 2. Osigurati održivo gospodarstvo razvojem i rastom poduzetništva, poljoprivrede i turizma		
Pokazatelj učinka: broj poduzeća koja su primila potporu	Početna vrijednost (n – 1): 0	Ciljna vrijednost (n + 2): 10
Pokazatelj učinka: broj novih poduzetničkih zona	Početna vrijednost (n – 1): 8	Ciljna vrijednost (n + 2): 9
Pokazatelj učinka: povećanje broja gospodarstvenika u poljoprivrednom sektoru	Početna vrijednost (n – 1): 34	Ciljna vrijednost (n + 2): 35
Pokazatelj učinka: indeks turističke razvijenosti JLS-a	Početna vrijednost (n – 1): 3603	Ciljna vrijednost (n + 2): 3750

10. Terminski plan provedbe projekata od strateške važnosti

Ovo poglavlje prikazuje zalihu projekata koju su formirali dionici Urbanog područja Sisak tijekom pripreme SRUP-a.

Projekti su podijeljeni prema pet ciljeva politike u skladu s Uredbom (EU) 2021/1058. Prema Uredbi (EU) 2021/1058, putem mehanizma ITU moguća su ulaganja u sklopu sljedećih ciljeva:

- **cilj politike br. 1:** Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe te regionalne povezanosti IKT-a
- **cilj politike br. 2:** Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prijelaza na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kruznoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprječavanja rizika i upravljanja rizicima te održive urbane mobilnosti
- **cilj politike br. 3:** Povezanija Europa jačanjem mobilnosti
- **cilj politike br. 4:** Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava
- **cilj politike br. 5:** Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.

Navedeni projekti usklađeni su sa sljedećim specifičnim ciljevima Integriranoga teritorijalnog programa 2021. – 2027. (ITP):

- specifični cilj 1.ii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja
- specifični cilj 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika
- specifični cilj 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima.

U nastavku se nalazi pregled broja projekata ITU-a urbanog područja u korelaciji s pojedinim ciljem politike i specifičnim ciljevima ITP-a.

Tablica 7. Projekti prema ciljevima politike i prema specifičnim ciljevima ITP-a

CILJ POLITIKE	BROJ PROJEKATA
1.pametnija Europa	3
2.zelenija, otporna Europa	3
3.povezana Europa	5
4.uključiva Europa	8
5.Europa bliža građanima	15
UKUPNO	34

SPECIFIČNI CILJ ITP-a	BROJ PROJEKATA
Specifični cilj 1.iii. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja	2
Specifični cilj 2.viii. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo snultom neto stopom emisija ugljika	5
Specifični cilj 5.i. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	27
UKUPNO:	34

Izvor: autori

U nastavku su prikazani projekti od strateške važnosti za Urbano područje Sisak koji se planiraju financirati iz sredstava EU-a uz naznaku usklađenosti pojedinog projekta s ciljevima politike prema Uredbi (EU) 2021/1058 te s navedenim specifičnim ciljevima Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027.

Cilj politike br. 3/ specifični cilj 5.i
Projekt: Zibel – urbana zona za rekreaciju – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Projekt obuhvaća rekonstrukciju, sveobuhvatnu obnovu te opremanje rekreacijske infrastrukture. Novi objekt će sadržavati prostor za upravljanje i informiranje posjetitelja, prostor za čuvanje i održavanje opreme te svi prateći sadržaji potrebni za nesmetano i sigurno korištenje rekreacijskih kapaciteta (prostorije za presvlačenje, sanitarni čvorovi i dr.). Projekt uključuje i uređenje okolnih sadržaja (igrališta, uređenje piknik/roštilj zone i sunčališta, parkirališta i pristupne prometnice). Spremnost projekta: Izmjena projektne dokumentacije Planirano trajanje projekta: 2026. – 2027. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.520.000,00 EUR Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 3 / specifični cilj 5.i
Projekt: Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Projekt obuhvaća cjelovito uređenje i opremanje sportskog kompleksa – rekonstrukciju glavnog stadionskog igrališta, VIP zonu, press zonu, VAR sobu, prostorije za doping kontrolu, svlačionice za momčadi, trenere i suce, medicinske i sigurnosne prostorije. Projekt uključuje i uređenje i modernizaciju pomoćnih nogometnih i sportskih terena uključujući svlačionice, skladišne i servisne prostore Spremnost projekta: Izrada projektne dokumentacije Planirano trajanje projekta: 2025. – 2028. Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 9.000.000,00 EUR Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 3 / specifični ciljevi 2.viii i 5.i
Projekt: Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Projekt obuhvaća unutarnje uređenje bazena (građevinsko-konstruktivske radove, ugradnju instalacija, unutarnje uređenje i završne radove) te opremanje. Unutarnjim uređenjem omogućit će se učinkovitije upravljanje objektom te veća sigurnost za korisnike ITU područja. Uz to projekt obuhvaća uspostavu kontinuirane i sigurne pješačko-biciklističke veze koja povezuje ključne javne i društvene sadržaje.
Spremnost projekta: Izrada projektne dokumentacije
Planirano trajanje projekta: 2025. – 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 4.140.236,60 EUR
Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 5/ specifični cilj 5.i
Projekt: Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Projekt obuhvaća opremanje tehničkom opremom (audio i kino oprema, rasvjeta, scensko-tehnička oprema, uključujući potrebne kablove, nosače i sve ostalo potrebno za funkcionalan rad kino dvorane te razglas, rasvjetu, opremu i konstrukciju za rasvjetu i efekte za disko prostor).
Spremnost projekta: Izrada projektne dokumentacije
Planirano trajanje projekta: 2026. – 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.058.726,25 EUR
Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Centar znanja i planetarij Munjara (Grad Sisak) – STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Bespovratnim sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije dobivena su sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije te izvođenje radova konstrukcijske obnove. Po završetku projekta planirana je cjelovita obnova zgrade i prenamjena u Centar znanja i planetarij – edukativnu ustanovu u kojoj se simuliraju pojave na nebeskom svodu s pomoću projekcije na kupolasti svod.
Spremnost projekta: izrađena je projektno-tehnička dokumentacija, a izvođenje radova konstrukcijske obnove je u tijeku
Planirano trajanje projekta: 4 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 24.481.414,68 kn / 3.249.242,11 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a i mehanizam ITU

Cilj politike br. 5 / specifični ciljevi 5.i i 2.viii
Projekt: Perivoj Viktorovac (Grad Sisak) –STRATEŠKI PROJEKT ITU-a
Opis projekta: Projektom je predviđena revitalizacija perivoja Viktorovac, nove pješačke i biciklističke staze, uređenje dječjeg igrališta, kao i krajobrazno uređenje svih objekata oborinske odvodnje – kišni vrtovi.
Spremnost projekta: idejno rješenje
Planirano trajanje projekta: 18 mjeseci
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 22.878.919,00 kn/ 3.000.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja: mehanizam ITU

Cilj politike br. 1 / specifični ciljevi 1.iii i 5.i
Projekt: Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede – „Vajda” –
Opis projekta: Projekt obuhvaća ulaganje u potpunu poduzetničku infrastrukturu tipa poduzetnički akcelerator, u cilju obnavljanja peradarske proizvodnje i povezanih poljoprivrednih djelatnosti na principima inovativne („slobodan uzgoj”), održive (zelene tehnologije) i „pametne” poljoprivrede (digitalne tehnologije). Ulaganja će obuhvatiti prilagođavanje ove <i>brownfield</i> lokacije suvremenim infrastrukturnim zahtjevima, izgradnju modularne proizvodno-skladišne hale za najam poduzetnicima, manje klaonice i hladnjačete poslovne zgrade s uredima, laboratorijima za kontrolu kvalitete, prostorom za <i>coworking</i> , manjim ugostiteljskim objektom i prodajno-komercijalnim prostorima.
Spremnost projekta: idejna faza
Planirano trajanje projekta: 2023. – 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 24.839.761,60 kn / 3.296.802,92 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Centar za potporu poslovanja – Zgrada Tomislavova 40 (Grad Sisak) –
Opis projekta: Bespovratnim sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije dobivena su sredstva za izradu projektno-tehničke dokumentacije te izvođenje radova konstrukcijske obnove. Po završetku projekta planirani su cjelovita obnova i opremanje zgrade, kao i njezina energetska obnova te prenamjena u prostor za <i>coworking</i> .
Spremnost projekta: izrađena projektno-tehnička dokumentacija, radovi konstrukcijske obnove u tijeku
Planirano trajanje projekta: 4 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 17.238.085,81 kn / 2.287.887,16 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU-a sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i**Projekt: Infocentar Kupska šiklja (Grad Sisak)**

Opis projekta: Provedbom projekta **Infocentar Kupska šiklja** predviđa se izgradnja multimedijanskog centra sa željom prezentacije nasljeđa koje imamo, jednako kao i važnosti riječnog ušća, plovidbe rijekom, flore i faune, gastronomije brodara te načina života uz rijeku. Javni prostor kupališta Zibel te okolnog prostora uredio bi se tako da se obnove postojeći sportski tereni, dječja igrališta, urbana i parkovna infrastruktura te cestovni pristup za vozila i pješake zajedno s parkiralištem tako da se reguliraju i označe parkirališna mjesta ugrade separatori ulja i sakupljanja otpadnih voda koje sada odlaze nepročišćene u tlo.

Spremnost projekta: idejno rješenje

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 18.836.250,00 kn / 2.500.000,00 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i**Projekt: Kulturni centar braće Radić (Martinska Ves)**

Opis projekta: Cilj je provedbe projekta unaprijeđena društvena infrastruktura prvenstveno kroz objekt koji će trajno promicati nasljeđe braće Radić. Taj cilj ostvarivat će se kroz različite programe, suradnje, edukacije, stručne skupove, predavanja i slično, ne umanjujući pritom važnost planiranoga stalnog izložbenog postava koji će prikazivati život i rad Antuna i Stjepana Radića, ali i život sela i gradova Posavine 19. i 20. stoljeća, te organiziranje tematskih manifestacija (otvorenih ljetnih pozornica i okupljanja vlasnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava) u sve tri jedinice u sastavu Urbanog područja Sisak.

Izložbeni postav bit će otvoren svim posjetiteljima, a namjera je Centra dovesti u Desno Trebarjevo djecu osnovnih i srednjih škola, gdje će ih se uz stručno vodstvo, prilagođeno njihovoj dobi, provesti kroz život i djelo braće Radić.

Spremnost projekta: izrađena kompletna projektna dokumentacija (glavni projekt), ishoda građevinska dozvola, izvršna od 11. listopada 2017., ishoda Izmjena i dopuna građevinske dozvole, izvršna od 31. prosinca 2019.(u skladu s izmjenom i dopunom glavnog projekta), osnovan Kulturni centar braće Radić kao ustanova u kulturi

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 15.069.000,00 kn / 2.000.000,00 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu (Auto promet Sisak d.o.o.)
Opis projekta: Cilj je projekta spajanje informacijske infrastrukture na razini Urbanog područja Sisak u cilju poboljšanja usluge urbanog područja prema građanima i poduzetnicima na svim razinama. Standardiziranjem digitalne usluge bolje bi se povezale baze podataka urbanog područja te proračunskih korisnika i trgovačkih društava. Projektom bi se nastojalo postići da cijeli sustav informacijsko-komunikacijske infrastrukture bude povoljniji, odnosno jeftiniji, a pohrana podataka sigurnija i centralizirana. Centar dijeljenih usluga – Sve na jednom mjestu projekt je kojim će se spojiti informacijska infrastruktura gradske uprave s informacijskim infrastrukturom proračunskih korisnika te trgovačkih društava Grada Siska na jedinstvenom prostoru. Cilj je projekta energetska obnova zgrade te ulaganje u hardversku i softversku infrastrukturu, povezane baze podataka, digitalizirane interne procese, digitalno educirane kadrove i osnaženu organizacijsku strukturu. Spajanjem informacijske infrastrukture na razini Grada Siska poboljšava se usluga za građane i poduzetnike na svim razinama. Spremnost projekta: idejna faza – izrada projektne dokumentacije Planirano trajanje projekta: 3 godine Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 22.603.500,00 kn / 3.000.000,00 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politik br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Sportski kompleks Caprag (Sportsko-rekreacijski centar Sisak)
Opis projekta: Projektom bi se derutna zgrada (<i>brownfield</i> područje) energetska obnovila i prenamijenila u gimnastičku dvoranu, a u prostoru ispred dvorane uredio bi se okoliš. Glavni je cilj projekta revitalizacija i vraćanje u pogon dvorane uz Otvorene bazene Caprag koja je zatvorena za upotrebu 2015., a dodatno oštećena u potresu 2020. Dodatnim ulaganjima omogućit će se gimnastičkom klubu Sisak bolje uvjete za treniranje i povratak natjecatelja u matični grad. Različitim programima omogućit će se rekreativno bavljenje gimnastikom osobama različite životne dobi. Svrha je projekta poticanje razvoja sportske infrastrukture te zadovoljavanja javnih potreba. Opći je cilj projekta unaprjeđenje kvalitete života i poboljšanje lokalnih usluga, a specifični je cilj projekta omogućiti lokalnom stanovništvu adekvatan i pristupačan prostor, namijenjen kvalitetnijoj organizaciji slobodnog vremena, s naglaskom na društvene i edukacijske aktivnosti. Spremnost projekta: idejno rješenje Planirano trajanje projekta: 3 godine Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 18.836.250,00 kn / 2.500.000,00 EUR Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Interpretacijski centar Segestica – Siscia (Grad Sisak)
Opis projekta: Trenutačno zapuštena <i>brownfield</i> lokacija obnovila bi se, revitalizirala i energetska obnovila, a novoosnovani Interpretacijski centar prikazao bi povijest industrije cijeloga Urbanog područja Sisak u stalnom postavu, ali i kroz tematske izložbe. Svrha je projekta osigurati ne samo obnovu nego i unaprjeđenje upravljanja industrijskom kulturnom

baštinom u cilju doprinosa održivom razvoju na lokalnoj razini, a i šire. Osim očuvanja objekata industrijske baštine, stvaraju se preduvjeti ne samo očuvanja kulturne baštine nego i valorizacije industrijske i arheološke baštine u kulturno-turističke i razvojne svrhe. Cilj je projekta od zapuštenog *brownfield* područja napraviti mjesto dobrih vibracija, gdje se održavaju izložbe, predavanja, projekcije ili koncerti za sve stanovnike urbanog područja.

Spremnost projekta: izrađen glavni projekt, izvedbeni projekt i projekt opremanja

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 69.884.755,46 kn / 9.275.301,01 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 1 / specifični cilj 5.i

Projekt: Sisak na dlanu (Grad Sisak)

Opis projekta: Digitalizacija gradske uprave pridonijet će poboljšanju i ubrzanju internih procesa na razini gradske uprave, trgovačkih društava, ustanova i proračunskih korisnika. Cilj je projekta digitalizacija internih poslovnih procesa, smanjenje korištenja papira i samim time očuvanje okoliša te informatizacija poslovanja. Digitalizacija je zamišljena u oba smjera – građani prema gradskoj upravi te gradska uprava prema građanima, u cilju uspostave aplikativnih rješenja za olakšani pristup dostupnim uslugama gradske uprave.

Spremnost projekta: idejna faza

Planirano trajanje projekta: 2 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 9.000.000,00 kn / 1.194.505,28 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 1 / specifični cilj 1.iii

Projekt: Uspostava razvojnog centra u području poljoprivrede (Općina Sunja)

Opis projekta: Uspostava razvojnog centra omogućila bi povećanje konkurentnosti cijelog urbanog područja. Cilj je razviti multisektorsko okruženje u kojemu će se stvarati prilike za razvoj prije svega proizvodnje, prerade i marketinga za poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti (uključujući turizam).

Spremnost projekta: idejna faza

Planirano trajanje projekta: 2020. – 2027.

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 30.000.000,00 kn / 3.981.684,25 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 2 / specifični cilj 2.viii

Projekt: Izgradnja biciklističkih staza (Grad Sisak)

Opis projekta: Rekonstrukcija i izgradnja biciklističkih staza i trakova u Aleji narodnih heroja, i ulicama Ante Kovačića, Marijana Cvetkovića, braće Kavurić, hrvatskoga narodnog preporoda te Andrije Hebranga – 3. i 4. faza

Spremnost projekta: ishodena građevinska dozvola

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta:

3. faza: 937.500,00 kn; 4. faza: 1.590.000,00 kn, ukupno: 2.527.500,00 kn / 335.456,90 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 2 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju Mlinice (Općina Sunja)
Opis projekta: Postojeća zgrada mlina postaje mala hidroelektrana namijenjena proizvodnji električne energije s namjerom prodaje proizvedene električne energije u elektroenergetski sustav RH.
Spremnost projekta: ishodena lokacijska dozvola, izrađen idejni projekt, izrađen idejni strojariski projekt, izrađen idejni elektrotehnički projekt
Planirano trajanje projekta: do 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 7.000.000,00 kn / 929.059,66 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 3 / specifični cilj 5.i
Projekt: Rekonstrukcija Mlinice (Općina Sunja)
Kratki opis projekta: Cilj je ulaganja vanjsko i unutarnje uređenje zgrade mlinice radi povećanje turističkog potencijala i uređenje kupališta na rijeci Sunji.
Spremnost projekta: idejna faza
Planirano trajanje projekta: 2023./2024.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 1.000.000,00 kn / 132.722,81 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 3 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja sportskih terena (Općina Sunja)
Opis projekta: Cilj je ulaganja izgradnja manjih sportskih terena u okviru parka Osnovne škole u Sunji.
Spremnost projekta: idejna faza
Planirano trajanje projekta: 2023./2024.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.000.000,00 kn / 265.445,62 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja dječjeg vrtića u mjestu Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnja dječjeg vrtića u Općini Sunja kako bi se osigurao dovoljan broj mjesta za svu djecu vrtićke dobi.
Spremnost projekta: izrađen glavni projekt, ishodena građevinska dozvola
Planirano trajanje projekta: 2 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 16.000.000,00 kn / 2.123.564,93 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja parkirališta kod Osnovne škole Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnjom parkirališta osigurao bi se dovoljan broj parkirališnih mjesta za autobuse i kombije kojima se pruža organizirani prijevoz djece u školu, za djelatnike škole i roditelje.
Spremnost projekta: ishodena građevinska dozvola, izrađen glavni građevinski projekt i elektrotehnički projekt
Planirano trajanje projekta: 2 godine.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 1.337.500,00 kn / 177.516,76 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja igrališta s pratećim sadržajem kraj Osnovne škole Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnjom igrališta omogućilo bi se kvalitetnije bavljenje sportom djece i odraslih.
Spremnost projekta: izrađen glavni projekt, ishodena građevinska dozvola
Planirano trajanje projekta: do 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 750.000,00 kn / 99.542,11 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i
Projekt: Obrazovno-istraživački centar Velika Gradusa (Općina Sunja)
Opis projekta: Obnova stare škole i stavljanje u funkciju kao edukacijsko-istraživačkog centra za istraživače, studente, poljoprivrednike i turiste.
Spremnost projekta: idejna faza, faza projektiranja
Planirano trajanje projekta: do 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 5.000.000,00 kn / 663.614,04 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 2.viii
Projekt: Pametne autobusne nadstrešnice (Grad Sisak)
Opis projekta: Nabava i ugradnja pametne i zelene opreme – nadstrešnica sa zaslonima.
Spremnost projekta: projektni zadatak
Planirano trajanje projekta: godinu dana
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.500.000,00 kn / 331.807,02 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 2.viii
Projekt: Izgradnja pješačko-biciklističkog mosta Tišina (Martinska Ves)
Opis projekta: Pješačko-biciklistički most preko rijeke Save između naselja Tišina Kaptolska i Tišina Erdeska omogućit će bolje standarde života u području ovih dvaju naselja, kao i bolju povezanost. Na mostu se planira izvođenje pješačke i biciklističke staze minimalne širine za dvosmjerni promet pješaka i biciklista. Prema idejnom rješenju most bi se trebao graditi 25 m nizvodno od kapele u Tišini Kaptolskoj. Raspon mosta (lukova) je 155 m.
Spremnost projekta: izrađeno idejno rješenje i projektni zadatak, razrađen troškovnik za uslugu projektiranja, donesene su Izmjene prostornog plana Sisačko-moslavačke županije u koje je uvršten most Tišina
Iskazan interes partnera na projektu:
1. Sisačko-moslavačka županija
2. Županijska uprava za ceste Sisačko-moslavačke županije
3. Hrvatske vode
Planirano trajanje projekta: 3 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 25.750.000,00 kn / 3.981.684,26 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Uređenje Parka poginulih branitelja uz izgradnju dječjeg igrališta (Općina Sunja)
Opis projekta: Plan je ulaganja uređenje Parka poginulih branitelja Sunje s dječjim igralištem.
Spremnost projekta: Idejna faza
Planirano trajanje projekta: 2023. – 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.000.000,00 kn / 265.445,62 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Uređenje javne površine – parka ispred zgrade Općine i obnova spomenika kralju Tomislavu u Sunji (Općina Sunja)
Opis projekta: Cilj je ulaganja obnova i zaštita kulturnog nasljeđa općine – spomenika kralju Tomislavu u Sunji te uređenje javne površine – parka ispred zgrade Općine.
Spremnost projekta: izrađen glavni projekt
Planirano trajanje projekta: 2023./2024.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 881.536,50 kn / 117.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Izgradnja tržnice u mjestu Sunja (Općina Sunja)
Opis projekta: Izgradnjom tržnice omogućio bi se obiteljskim poljoprivrednim proizvođačima direktan plasman proizvoda lokalnom stanovništvu, a stanovništvu opskrba domaćim proizvodima.
Spremnost projekta: idejna faza – faza projektiranja
Planirano trajanje projekta: 2 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 6.000.000,00 kn / 796.336,85 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Uređenje i obnova Parka skulptura (Grad Sisak)
Opis projekta: Uređenje i obnova jedinstvene zaštićene zbirke skulptura na otvorenom u naselju Caprag kao važnog segmenta industrijske baštine grada Siska kroz rekonstrukciju i uređenje svih prilaznih staza i komunikacija, muzeološku interpretaciju te uređenje informativnoga kulturnog centra za posjetitelje. Revitalizacija javnog prostora naselja Caprag kroz uređenje i poboljšanje komunalne infrastrukture.
Spremnost projekta: napravljeno idejno rješenje
Planirano trajanje projekta: 3 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 25.000.000,00 kn / 3.318.070,21 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Rekonstrukcija Kuće Striegl (Grad Sisak)
Opis projekta: Spomen-kuća Slave Striegla u njegovoj obiteljskoj kući u pješačkoj zoni s interaktivnim stalnim postavom Strieglova opusa i galerijskim, multimedijalnim prostorom za posjetitelje; prezentacija građanske povijesti Siska, kao i urbanog identiteta i razvoja grada kroz likovni opus u autentičnoj arhitekturi u centru grada; doprinos kvaliteti urbanog tkiva grada Siska smještajem muzejsko-galerijskog prostora u samom centru grada.
Spremnost projekta: građevinska dozvola i izvedbeni projekt sa svim troškovnicima
Planirano trajanje projekta: godinu dana
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 15.000.000,00 kn / 1.990.842,14 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 5 / specifični cilj 5.i
Projekt: Utvrda Stari grad (Grad Sisak)
Opis projekta: Obnova i uređenje utvrde Stari grad, u cilju unaprjeđenja kulturne baštine i novih zapošljavanja.
Spremnost projekta: projektno-tehnička dokumentacija za cjelovitu obnovu u visokoj fazi izrade; potrebno je financirati opremanje stalnoga muzejskog postava
Planirano trajanje projekta: 3 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 45.000.000,00 kn / 5.972.526,38 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4. / specifični cilj 5.i
Projekt: Odgojno-obrazovni kompleks Galdovo (Grad Sisak)
Opis projekta: Izgradnja nove škole i uređenje sportskih terena. Projektom se želi povećati modernizacija ponude osnovnoškolskog obrazovanja.
Spremnost projekta: ishodena građevinska dozvola, pripreme za izvedbeni projekt
Planirano trajanje projekta: 2 godine
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 43.868.749,00 kn / 5.822.383,57 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 2 / specifični cilj 2.viii
Projekt: Rekonstrukcija pješačkih mostova i izgradnja biciklističkih staza (Općina Sunja)
Opis projekta: Cilj je ulaganja rekonstrukcija pješačkih mostova na rijeci Sunji koji povezuju Radićevu i Savsku ulicu i izgradnja biciklističkih staza.
Spremnost projekta: ishodena lokacijska dozvola, izrađen idejni projekt, izrađen idejni strojarski projekt, izrađen idejni elektrotehnički projekt
Planirano trajanje projekta: do 2025.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 2.373.367,00 kn / 315.000,00 EUR
Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Cilj politike br. 4 / specifični cilj 5.i**Projekt: Prenamjena i obnova poslovnog prostora za potrebe Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac**

Opis projekta: Projektom se provodi prenamjena nekadašnjeg prostora banke u prostor za smještaj Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac. U prizemlju zgrade planiran je ulazni prostor s reprezentativnim stubištem, infopult, garderobe, prostor za izložbe i predavanja te dječji odjel. Na prvom katu nalazit će se odjel za odrasle, prostori za studijski rad, dvorana za predavanja te uredski prostori. Uz postojeći stambeni dio zgrade smješteni su servisni prostori – sanitarije te teretno dizalo i dizalo za putnike i prostor za informatičku opremu. U središnjem dijelu drugoga kata, oko galerije bit će smješteni prostori za rad i čitanje, uz odjel s periodikom, zavičajnom zbirkom i studijskom čitaonicom, dok bi uz istočno pročelje bili zasebni i izolirani prostori multimedijalne dvorane odnosno slušaonice s odjelom glazbene zbirke, zvučnih knjiga i DVD-ova. Službene prostorije – uredi nalazili bi se uz zapadnu i južnu stranu tlocrta.

Spremnost projekta: Napravljen je glavni projekt te je izdana građevinska dozvola. Izrađen je izvedbeni projekt koji se sastoji arhitektonskog, građevinskog dijela, troškovnika te strojarškog projekta. Projekt je prijavljen preko Fonda solidarnosti za izradu projektno-tehničke dokumentacije te konstruktivnu obnovu, a u planu je cjelovita obnova, opremanje i prenamjena zgrade.

Grad Sisak u postupku je nabave radova za konstruktivnu i cjelovitu obnovu, procijenjene vrijednosti 24.008.288,00 kn bez PDV-a, 30.010.360,00 kn s PDV-om – 3.983.059,26 EUR. Troškovi opremanja knjižnice procijenjeni su na 8.000.000,00 kn bez PDV-a odnosno 1.061.782,47 EUR, s PDV-om 10.000.000,00 kn odnosno 1.327.228,08 EUR (prijavljeno na Ministarstvo kulture).

Planirano trajanje projekta: 3 godine

Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 40.010.360,00 kn / 5.310.287,34 EUR

Planirani izvori financiranja: sredstva EU

Projekti navedeni u tablici 7 predstavljaju multisektorski okvir ulaganja koja pridonose svim ciljevima ITU-a, a najviše projekata pridonosi cilju 5 kroz koji je mehanizam ITU planiran u sklopu Integriranoga teritorijalnog operativnog programa za 2021 – 2027. Tablica 8 iskazuje terminski plan provedbe projekata i njihovo trajanje. Projekti u tablici izravno i neizravno pridonose ostvarenju zadanih ciljeva SRUP-a. Projekti od strateške važnosti koji izravno pridonose ostvarenju ciljeva iskazani su ispod tablice 9 s detaljima povezanim s izvorima financiranja, kratkim opisom projekta i njihovom spremnosti za financiranje. Ostali projekti neizravno pridonose ostvarenju ciljeva SRUP-a ali se nalaze u obuhvatu urbanog područja i imaju utjecaj na njegov razvoj te međusobnu interakciju sudionika urbanog područja i pridonose održivom urbanom razvoju. U nastavku je prikaz zalihe projekata urbanog područja i terminski plan njihove realizacije te tablični prikaz zalihe projekata od strateške važnosti koji pridonose ostvarenju utvrđenih posebnih ciljeva SRUP-a.

Tablica 8. Zaliha projekata urbanog područja i planirano trajanje projekata

Naziv projekta	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Zibel - urbana zona za rekreaciju							
Revitalizacija Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost							
Rekonstrukcija i modernizacija Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta)							
Modernizacija kulturnog prostora Doma kulture Kristalna Kocka Vedrine							
Interpretacijski centar Segestica-Siscia							
Centar znanja i planetarij Munjara							
Izgradnja dječjeg vrtića u Općini Sunja							
Obrazovno-istraživački centar Velika Gradušica							
Izgradnja biciklističkih staza							
Izgradnja igrališta s pratećim sadržajem kraj Osnovne škole Sunja							
Izgradnja parkirališta kod Osnovne škole Sunja							
Izgradnja sportskih terena							
Izgradnja tržnice u mjestu Sunja							
Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju Mlinice							
Rekonstrukcija Kuće Striegl							
Kulturni centar Braće Radić							
Izgradnja pješačko-biciklističkog mosta Tišina							
Odgojno-obrazovni kompleks Galdovo							
Integrirani poduzetnički akcelerator namijenjen razvoju održive i pametne poljoprivrede "Vajda"							
Pametne autobusne nadstrešnice							
Uređenje i obnova Parka skulptura							
Prenamjena i obnova poslovnog prostora za potrebe Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac							
Rekonstrukcija Mlinica							
Rekonstrukcija pješačkih mostova i izgradnja biciklističkih staza							
Uređenje javne površine - parka ispred zgrade Općine i obnova spomenika kralju Tomislavu u Sunji							
Centar za potporu poslovanja - Zgrada Tomislavova 40							
Uspostava razvojnog centra u području poljoprivrede							
Centar dijeljenih usluga - Sve na jednom mjestu							
Sisak na dlanu							
Uređenje Parka poginulih branitelja uz izgradnju dječjeg igrališta							
Perivoj Viktorovac							
Utvrdica Stari grad							
Infocentar Kupuska šiklja							
Sportski kompleks Caprag							

Provedba projekata i trajanje pojedinih projekata navedenih u terminskom planu ovisit će o vremenu usvajanja programskih dokumenata za financiranje urbanih područja, posebice usvajanju Integriranoga teritorijalnog operativnog programa od strane Vlade Republike Hrvatske, kao i o uspostavi i operacionalizaciji tijela u sustavu provedbe mehanizma ITU za financijsko razdoblje 2021. – 2027. na temelju Zakona o institucionalnom okviru za korištenje fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj.

11. Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe

Institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje propisan je Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske¹⁸ i posebnim Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja¹⁹. Rokovi za izvještavanje propisani su člankom 49. stavkom 4. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a Izvješće se izrađuje na temelju uputa koje će gradovima središtima urbanih područja dostaviti Ministarstvo.

Cilj je praćenja provedbe SRUP-a pratiti određena odstupanja od plana provedbe SRUP-a, posebice planiranih mjera, te analiziranje, ukazivanje i otklanjanje nedostataka koji mogu utjecati na implementaciju samog SRUP-a. Cilj je vrednovanja unaprijediti kvalitetu budućih mjera i ciljeva razvoja Urbanog područja Sisak. MRRFEU je na temelju članka 48. stavka 3. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, donijelo poseban Pravilnik koji propisuje postupak i metodologiju vrednovanja politike regionalnog razvoja²⁰ koji propisuje osnovna načela vrednovanja, ciljeve, vrste i način provedbe postupaka vrednovanja. U skladu s člankom 10. stavkom 4. Pravilnika, grada koji je nositelj izrade planskog dokumenta iz članka 15. Zakona donosi odluku o početku postupka vrednovanja planskog dokumenta koji se donosi na razini urbanoga područja. Vrednovanje se odvija u skladu s planom vrednovanja koji izrađuje nositelj izrade planskog dokumenta u početnoj fazi izrade planskog dokumenta (članci 11. i 12. Pravilnika) gdje se upisuje plan svih vrsta vrednovanja SRUP. Plan vrednovanja odobrava gradonamestnik/ca.

Dana 31. prosinca 2021. donesena je Odluka o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2027. godine (klasa: 300-03/21-01/1, ur.broj: 2176/05-01/1-21-1). Člankom 3. Odluke propisane su faze postupka vrednovanja dok sam plan vrednovanja sadrži indikativan popis vrednovanja koja će se provesti, njihov sadržaji svrhovitost, vremenski raspored vrednovanja, metode koje će se primjenjivati za pojedina vrednovanja i podatke koji će se tražiti, dostupnost odnosno način prikupljanja podataka potrebnih za određena vrednovanja te okvirni proračun za provedbu plana vrednovanja. Vrednovanje će provoditi vanjski, neovisni izvršitelji/eksperti, kako bi navedeni proces i njegovi ishodi bili što objektivniji. Sam postupak vrednovanja mora biti standardiziran te je Pravilnikom definirano da postupak vrednovanja mora uključiti: organiziran pristup vrednovanju (odgovornosti za upravljanje vrednovanjem, osiguravanje adekvatnih resursa te uspostava procedura), planiranje vrednovanja (vrijeme, mjesto, osigurati prostor, materijale, ljude), ciljeve vrednovanja (što se želi postići, na koja pitanja odgovoriti, koje izazove adresirati), i rezultate vrednovanja (potkrijepljeni čvrstim dokazima i analitikom, poštujući pravila i načela vezana uz sukob interesa, uz mogućnost slobodnog iznošenja zaključaka).

Za potrebe provedbe vrednovanja uspostavljena je Upravljačka skupina vrednovanja Odlukom o imenovanju članova Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za razdoblje od 2021. do 2027. godine (klasa: 300-03/21-01/1, ur. broj: 2176/05-01/1-21-1 od 31. prosinca 2021.). Navedena Upravljačka skupina ima za cilj pratiti i po potrebi usmjeravati provedbu SRUP-a te predlagati mjere za otklanjanje određenih odstupanja od plana provedbe SRUP-a. U svrhu vrednovanja SRUP-a, Upravljačka skupina će

¹⁸ NN 147/2014, NN 123/17 i NN 118/18

¹⁹ NN 121/2015

²⁰ [121 04.11.2015 Pravilnik o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja \(gov.hr\)](#)

po provedbi pojedinih mjera/projekata procijeniti njihov doprinos ostvarenju zadanih pokazatelja ishoda SRUP-a i doprinos pokazateljima iz viših hijerarhijskih dokumenata. Upravljačka skupina će po provedbi pojedinih faza vrednovanja o rezultatima istih dostavljati informacije relevantne za donošenje odluka i zaključaka Partnerskom i Koordinacijskom vijeću.

12. Prilozi

- 12.1. Dokument provedene analize stanja (SWOT/PESTLE)
- 12.2. Sažetak rezultata prethodnog savjetovanja
- 12.3. Sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću
- 12.4. Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća i imenovanim članovima te izvještaji o provedenom konzultacijskom postupku
- 12.5. Odluka o osnivanju Koordinacijskog vijeća
- 12.6. Izvješće o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj stanovnika, površina JLS-a, prema popisu 2021	9
Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima u Gradu Sisku, popis 2021	10
Tablica 3. Broj stanovnika po naseljima u Općini Sunja, popis 2021	11
Tablica 4. Broj stanovnika po naseljima u Općini Martinska Ves, popis 2021	11
Tablica 5. Članovi Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak	13
Tablica 6. Doprinos strateških projekata ITU-a mjerama SRUP-a i specifičnim ciljevima ITP-a	24
Tablica 7. Projekti prema ciljevima politike i prema specifičnim ciljevima ITP-a	55
Tablica 8. Zaliha projekata u urbanog područja i planirano trajanje projekata	67

POPIS SLIKA

Slika 1. Kartografski prikaz Urbanog područja Sisak	7
Slika 2. Prikaz jedinice ITU-a	37
Slika 3. Grafički prikaz strateških ciljeva NRS-a 2030 kojima pridonosi Strategija Urbanog područja Sisak	45

Na temelju točke 5. Poslovnika o radu Koordinacijskog vijeća Urbanog područja Sisak, KLASA: 023-05/21-1/17, UR BROJ: 2176/05-01/1-21-4 , od 22.10.2021. godine, Koordinacijsko vijeće Urbanog područja Sisak donosi

MIŠLJENJE

o Nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. – izmjene i dopune

Članak 1.

Daje se pozitivno mišljenje na Nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. – izmjene i dopune.

Članak 2.

Ovo Mišljenje daje se na postupanje Partnerskom vijeću Urbanog područja Sisak i Gradskom vijeću Grada Siska.

KLASA: 023-05/21-01/17
URBROJ: 2176/05-01/03-26-35
Sisak, 13.03.2026.

**PREDSJEDNIK KOORDINACIJSKOG VIJEĆA
URBANOG PODRUČJA SISAK**

Domagoj Orlić

Na temelju članka 4. Poslovnika o radu Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak, KLASA: 300-01/21-01/3, UR BROJ: 2176/05-01/1-22-10 od 23. rujna 2022. godine, Partnersko vijeće Urbanog područja Sisak donosi

MIŠLJENJE

o Nacrtu Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021. - 2027. - izmjene i dopune

Članak 1.

Daje se pozitivno mišljenje na Nacrt Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021. - 2027. - izmjene i dopune.

Članak 2.

Ovo Mišljenje upućuje se Gradskom vijeću Grada Siska na daljnje postupanje.

KLASA: 300-01/21-01/3
UR BROJ: 2176/05-01/1-26-31
Sisak, 19. ožujka 2026.

**PREDSJEDNIK
PARTNERSKOG VIJEĆA
URBANOG PODRUČJA SISAK**

Domagoj Orlić
Domagoj Orlić

IZVJEŠĆE O SAVJETOVANJU S JAVNOŠĆU U POSTUPKU DONOŠENJA
Strategije razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.-2027. –
izmjene i dopune

Nositelj izrade izvješća: Upravni odjel za financije, upravljanje imovinom
i imovinsko pravne poslove, 13. ožujka 2026. godine

Naziv akta za koji je provedeno savjetovanje s javnošću	Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.- 2027. – izmjene i dopune
Naziv tijela nadležnog za izradu nacрта / provedbu savjetovanja	Upravni odjel za financije, upravljanje imovinom i imovinsko pravne poslove
Razlozi za donošenje akta i ciljevi koji se njime žele postići uz sažetak ključnih pitanja	Strategija razvoja Urbanog područja Sisak za financijsko razdoblje 2021.- 2027. (SRUP) je akt strateškog planiranja u okviru politike regionalnog razvoja koji služi kao multi-sektorski strateški okvir, kojim se planira razvoj urbanog područja kao cjeline unutar jasno definiranog vremenskog razdoblja, tj. predstavlja preduvjet za korištenje ITU mehanizma za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike Europske unije. Cilj izrade SRUP-a je definiranje zajedničkih smjerova razvoja urbanog područja, predlaganje zajedničkih pravaca djelovanja, olakšavanje provedbe zajedničkih projekata, odnosno razvoj „zajedničke strateške vizije“ koje nadilazi administrativne granice i stvara sinergije koje koriste urbanom području u cjelini. Sukladno Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027., izdanih od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, strategija razvoja urbanog područja predstavlja: – akt u smislu članka 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, kojim se definiraju ciljevi razvoja za urbana područja, – dokument u smislu članka 22. i 23. Uredbe EU 2018/0196 putem kojeg država članica EU pruža potporu integriranom teritorijalnom razvoju kroz mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja, – akt strateškog planiranja povezan s korištenjem fondova EU u smislu članka 30. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske koji se donosi za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom EU,

	– zajednički plan razvoja dvije ili više jedinica lokalne samouprave u smislu članka 25. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske kao srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave Cilj SRUP-a je utvrđivanje daljnjeg razvoja urbanog područja te zajedničko djelovanje i provedba projekata kako bi se cijelo urbano područje razvijalo ravnomjerno. Ključna područja intervencije SRUP-a usmjerena su na tematska područja koja se temelje na razvojnim specifičnostima urbanog područja, njegovim razvojnim potrebama i prepoznatim izazovima i predstavljaju zajednički smjer budućeg razvoja. Predmetna Strategija fokusirana je na razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva kroz poticanje razvoja poduzetništva i razvoja industrije, poglavito jačanjem poljoprivredne proizvodnje. Cilj je otvoriti nova radna mjesta te na taj način smanjiti nezaposlenost i iseljavanje stanovništva iz Urbanog područja Sisak. Tijekom razdoblje provedbe SRUP-a došlo je do niza okolnosti i promjena koje su zahtijevale ažuriranje dokumenta. Izmjene i dopune se odnose na integraciju i realno stanje pripremljenosti novih projekata, financijsku izvedivost i usklađenost s aktualnim uvjetima i pravilima provedbe, bez promjene vizije i razvojnih ciljeva Strategije, specifičnih ciljeva i prioriteta te teritorijalnog obuhvata, a u skladu s promjenama u urbanističkim, društvenim i ekonomskim okolnostima. U savjetodavnom procesu identificirani su novi projekti koji pokazuju veći potencijal za stvaranje pozitivnih učinaka na Urbano područje Sisak te provedbom kojih se omogućava unapređenje sportske, rekreacijske i kulturne infrastrukture. Dopuna popisa strateških projekata nužna je kako bi se predmetni akt prilagodio stvarnim provedbenim okolnostima te kako bi se osigurala učinkovita, pravodobna i usklađena realizacija planiranih intervencija. Izmjene se odnose samo na operativnu razinu – a ne strateški okvir – one ne mijenjaju osnovnu strukturu, ciljeve ni razvojnu logiku SRUP-a.
Objava dokumenata za savjetovanje	https://sisak.hr/nacrt-strategije-razvoja-urbanoga-podrucja-sisak-za-financijsko-razdoblje-2021-2027/
Razdoblje provedbe savjetovanja	11.02.2026. – 12.03.2026.
Pregled osnovnih pokazatelja uključenosti savjetovanja s javnošću	Tijekom trajanja savjetovanja s javnošću nije bilo komentara na predmetni akt.
Pregled prihvaćenih i neprihvaćenih mišljenja i prijedloga s obrazloženjem	n/p

razloga za neprihvatanje	
Ostali oblici savjetovanja s javnošću	-
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba internetskog savjetovanja nije uzrokovala financijske troškove.

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
GRAD SISAK
GRADONAČELNIK

KLASA: 023-05/21-01/17
URBROJ: 2176/05-01/03-25-31
Sisak, 08. prosinca 2025.

Gradonačelnik Grada Siska, na temelju Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.- 2027., verzija 2.1. i članka 22. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br. 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 – pročišćeni tekst 04/20 i 8/21 i „Službeni glasnik Grada Siska“, br. 4/23), donosi

Odluku
o izmjeni Odluke o osnivanju Koordinacijskog vijeća urbanog područja Sisak

Članak 1.

U Odluci o osnivanju Koordinacijskog vijeća urbanog područja Sisak, KLASA: 910-08/20-01/1, URBROJ: 2176/05-01/1-21-11, od 17. kolovoza 2021. godine, članak 3. mijenja se i glasi:

Za članove Koordinacijskog vijeća imenuju se gradonačelnici i načelnici jedinica lokalne samouprave, koji su dio urbanog područja Sisak:

1. Sisak, središte urbanog područja – gradonačelnik Domagoj Orlić
2. Općina Sunja – općinska načelnica Ivanka Crnko
3. Općina Martinska Ves – općinski načelnik Stjepan Ivoš

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

GRADONAČELNIK

Domagoj Orlić

REPUBLIKA HRVATSKA

SISAČKO - MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

GRAD SISAK

GRADONAČELNIK

KLASA: 300-01/21-01/3

URBROJ: 2176/05-01/03-26-29

Sisak, 23.01.2026.

Na temelju članka 28. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 147/14, 123/17, 118/18), članka 13. Uredbe o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća („Narodne novine“, broj 103/15) i članka 22. Statuta Grada Siska („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, br. 12/09, 16/10, 9/11, 18/12, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst 14/14, 9/15, 10/16, 6/18, 18/18 - i pročišćeni tekst i 04/20, 8/21 i „Službeni glasnik Grada Siska“ broj 4/23) gradonačelnik Grada Siska donosi

Odluku o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak

Članak 1.

Ovom Odlukom osniva se Partnersko vijeće za Urbano područje Sisak (u nastavku: Partnersko vijeće) radi sudjelovanja u donošenju Strategije razvoja Urbanog područja Sisak, utvrđivanju prioriteta razvoja urbanog područja, predlaganja strateških projekata važnih za razvoj urbanog područja te njihove provedbe i praćenja.

Članak 2.

U Partnersko vijeće Urbanog područja Sisak se imenuju predstavnici iz sljedećih institucija:

Naziv	Član	Zamjenik člana
Grad Sisak	Domagoj Orlić	Vesna Štengl
Općina Martinska Ves	Stjepan Ivoš	Maja Šikić
Općina Sunja	Ivanka Crnko	Ivica Marić

Sisačko-moslavačka županija	Darjan Vlahov	Andreja Šeperac
Regionalni koordinator Sisačko-moslavačke županije	Andreja Šeperac	Tatjana Puškarić
Dom kulture Kristalna kocka vedrine	Iva Mihelić	Marijana Barišić
Gradski muzej Sisak	Vlatko Čakširan	Iskra Baćani
Gradska tržnica Sisak d.o.o.	Saša Sučević	Sanja Korlat
Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije	Ivica Valent	Jurica Škofač
Športsko rekreacijski centar- ŠRC Sisak	Denis Hotić	Dejan Rukljač
Hrvatska gospodarska komora	Tihomir Babić	Brankica Grd
Udruga za brigu o djeci i mladima "Radost"	Ljiljana Slunjski	Siniša Medarić
Metalurški fakultet Sisak	Ivana Ivanić	Ivan Jandrić
Fakultet organizacije i informatike - FOI Sisak	Iva Gregurec	Marina Klačmer Čalopa
Turistička zajednica Grada Siska	Zvonimir Rajković	/

Članove Partnerskog vijeća za Urbano područje Sisak imenuje gradonačelnik Grada Siska, središta Urbanog područja Sisak, uz prethodno pribavljena mišljenja izvršnih tijela svih jedinica lokalne samouprave urbanog područja – općine Sunja i općine Martinska Ves.

Članak 3.

Partnersko vijeće ima predsjednika i zamjenika predsjednika Partnerskog vijeća koji se biraju iz reda članova Partnerskog vijeća na rok od dvije godine.

Članak 4.

Na osnivačkoj sjednici Partnersko vijeće donosi Pravilnik o radu kojim uređuje djelokrug, način rada, sazivanje sjednica kao i druga pitanja bitna za rad Partnerskog vijeća.

Članak 5.

Administrativne i stručne poslove za potrebe rada Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak obavlja Grad Sisak koji je, sukladno odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, nositelj izrade Strategije razvoja urbanog područja.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom Glasniku Grada Siska“.

Članak 7.

Stupanjem na snagu ove Odluke, poništava se Odluka o osnivanju Partnerskog vijeća urbanog područja Sisak, KLASA: 300-01/21-01/3, URBROJ: 2176/05-01/1-21-5 od 17. studenog 2021. te Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Partnerskog vijeća Urbanog područja Sisak, KLASA: 300-01/21-01/3, URBROJ: 2176/05-01/1-22-7 od 20. rujna 2022. godine.

GRADONAČELNIK

Domagoj Orlić

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni
razvoj, zaštitu okoliša i prirode
Odsjek za zaštitu okoliša i prirode
Rimska 28, 44000 Sisak

KLASA: 351-03/26-05/01
URBROJ: 2176-09-03/1-26-2

Sisak, 9. veljače 2026.

GRAD SISAK
GRADONAČELNIK
Rimska 26
44000 Sisak

PREDMET: Mišljenje o potrebi provedbe strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene za Strategiju razvoja Urbanoga područja Sisak za financijsko razdoblje 2021. – 2027.- izmjena i dopuna

— **daje se**

Veza vaš broj: KLASA: 350-02/21-05/4
URBROJ: 2176/05-01/03-26-22, od 5. veljače 2026.

Poštovani,

temeljem Vašeg zahtjeva iz veze, zaprimljenog u ovom Upravnom odjelu 5. veljače 2026. godine i elektroničkom poštom dostavljene nadopune 6. veljače 2026. godine, a kojim tražite mišljenje sukladno članku 66. stavku 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) o potrebi provedbe strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene, a vezano za Strategiju razvoja Urbanoga područja Sisak za financijsko razdoblje 2021. – 2027.- izmjena i dopuna (dalje u tekstu: ID Strategije) dajemo Vam sljedeće mišljenje:

Za Strategiju razvoja Urbanoga područja Sisak za financijsko razdoblje 2021. – 2027., je sukladno članku 64. stavku 1. Zakona o zaštiti okoliša, proveden postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš i donesena Odluka kojom se utvrđuje da nije potrebno provesti stratešku procjenu (KLASA: 351-02/21-05/04, URBROJ: 2176/05-01/1-23-15 od 1. prosinca 2023.) i Prethodna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno članku 45. i 48. stavku 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23) te doneseno Rješenje kojim se utvrdilo da je Strategija prihvatljiva za ekološku mrežu (KLASA: UP/I-352-01/23-05/04, URBROJ: 2176-09-03/4-23-6, od 29. studenoga 2023. godine).

Uvidom u dostavljeni nacrt ID Strategije ustanovili smo da se izmjene i dopune odnose na projekte: Revitalizacije Gradskog bazena Sisak i unaprjeđenje urbane kohezije kroz održivu mobilnost, Rekonstrukciju i modernizaciju Športsko-rekreacijskog centra Segesta (ŠRC Segesta), Modernizaciju kulturnog prostora Doma kulture Kristalna kocka vedrine i Zibel – urbana zona za rekreaciju, a na temelju članka 63. i 64. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 183/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i slijedom mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Uprave za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom (KLASA: 351-03/18-14/487, URBROJ: 517-06-2-1-2-18-2 od 7. svibnja 2018.) te kriterija za utvrđivanje vjerojatno značajnog utjecaja strategije, plana ili programa na okoliš, Priloga III. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja

strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 3/17), a budući se predmetnim ID Strategije ne planiraju zahvati iz Priloga I., II. i III. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), ovo Upravno tijelo smatra da za ID Strategije nije potrebno provesti postupak strateške procjene, kao niti ocjene o potrebi strateške procjene.

Nastavno na prethodno navedeno i s obzirom na izmjene i dopune navedene u dostavljenom nacrtu ID Strategije, smatramo da se može se očekivati da one neće imati negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže pa nije potrebno provoditi postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23) uz pridržavanje uvjeta zaštite prirode navedenih u točki II. Rješenja iz postupka Prethodne ocjene KLASA: UP/I-352-01/23-05/04, URBROJ: 2176-09-03/4-23-6, od 29. studenoga 2023. godine.

S poštovanjem,

PROČELNICA
Anita Sinjeri-Ibrišević, dr.med.vet.

DOSTAVITI:

1. Naslovu
2. U spis predmeta

ANITA SINJERI-IBRIŠEVIĆ
HR-97281037581

Elektronički potpisano: 09.02.2026T14:43:09 (UTC:2026-02-09T13:43:09Z)

Provjera: <https://epotpis.rdd.hr/provjera>

Broj zapisa: 06fd8798-e979-4a29-842a-92c6e1b7262b

Sisačko-moslavačka županija
Upravni odjel za poljoprivredu, ruralni razvoj,
zaštitu okoliša i prirode

